

Официален вестник на Европейския съюз

L 130

Издание
на български език

Законодателство

Година 66

16 май 2023 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 1
- ★ Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите ⁽¹⁾ 52
- ★ Регламент (ЕС) 2023/957 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби ⁽¹⁾ 105

ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка ⁽¹⁾ 115
- ★ Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове ⁽¹⁾ 134

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/955 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 10 май 2023 година

за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91, параграф 1, буква г), член 192, параграф 1, член 194, параграф 2 и член 322, параграф 1, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Парижкото споразумение ⁽⁴⁾, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на Организацията на Обединените нации по изменението на климата (РКООНИК) (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), влезе в сила на 4 ноември 2016 г. Страните по Парижкото споразумение се споразумяха да задържат покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2 °С над нивата от преиндустриалния период и да пропължат усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °С над нивата от преиндустриалния период. Този ангажимент беше подсилен с приемането съгласно РКООНИК на Пакта за климата от Глазгоу на 13 ноември 2021 г., в който Конференцията на страните по РКООНИК, изпълняваща функциите на събрание на страните по Парижкото споразумение, признава, че последиците от изменението на климата ще бъдат много по-малки при покачване на температурата с 1,5 °С в сравнение с 2 °С, и изразява решимост да пропължи усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °С.
- (2) В съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (наричан по-нататък „Европейският зелен пакт“), се определя нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на Съюза в устойчиво, справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която най-късно до 2050 г. няма да има нетни емисии на парникови газове и икономическият растеж няма да зависи от използването на ресурси. С Европейския зелен пакт се цели също така възстановяването, опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Накрая в Пакта се приема, че този преход следва да бъде справедлив и приобщаващ, като никой няма да бъде пренебрегнат.

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 158.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 70.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 април 2023 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (3) С приемането на Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾ Съюзът е заложил в законодателството целта за неутралност по отношение на климата в цялата икономика най-късно до 2050 г. и целта за постигане на отрицателни емисии след това. С посочения регламент се въвежда и обвързваща за Съюза цел до 2030 г. вътрешните нетни емисии на парникови газове (емисии след приспадане на поглъщанията) да се намалят с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г. От всички сектори на икономиката се очаква да допринесат за постигането на тази цел.
- (4) В заключенията на Европейския съвет от 10—11 декември 2020 г. беше одобрена обвързващата за Съюза цел за намаление на вътрешните нетни емисии на парникови газове, като същевременно беше подчертано значението на съображенията за справедливост и солидарност, като никой няма да бъде пренебрегнат. Тези заключения бяха потвърдени в заключенията на Европейския съвет от 24—25 май 2021 г., в които той прикани Комисията своевременно да представи своя законодателен пакет заедно със задълбочено изследване на неговото екологично, икономическо и социално въздействие на равнище държави членки.
- (5) Планът за действие на Европейския стълб на социалните права, одобрен със заключенията на Европейския съвет от 24—25 юни 2021 г., извежда на преден план необходимостта от укрепване на социалните права и европейското социално измерение във всички политики на Съюза. Принцип 20 на Европейския стълб на социалните права гласи, че „всеки има право на достъп до основни услуги с добро качество, включително водоснабдяване, канализация, енергия, транспорт, финансови услуги и цифрови комуникации. Следва да се осигури подкрепа на достъпа до такива услуги на нуждаещите се.“
- (6) С Декларацията от Порто от 8 май 2021 г. бяха потвърдени ангажиментът на Европейския съвет да работи за постигането на социална Европа, като засили справедливия преход, и неговата решимост да продължи да задълбочава изпълнението на Европейския стълб на социалните права на равнището на Съюза и на национално равнище, при зачитане на съответните области на компетентност и спазване на принципите на субсидиарност и пропорционалност.
- (7) С цел да бъде изпълнен ангажиментът за неутралност по отношение на климата законодателството на Съюза в областта на климата и енергетиката беше преразгледано и изменено, за да се ускори намаляването на емисиите на парникови газове.
- (8) Тези изменения имат различно икономическо и социално въздействие върху различните сектори на икономиката, гражданите и държавите членки. По-специално, включването в обхвата на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾ на емисиите на парникови газове от сградите, от автомобилния транспорт и от допълнителни сектори, които съответстват на промишлени дейности, които не попадат в обхвата на приложение I към посочената директива, следва да осигури допълнителен икономически стимул за инвестиране в намаляване на потреблението на изкопаеми горива и по този начин да ускори намаляването на емисиите на парникови газове. В съчетание с други мерки това следва в средносрочен до дългосрочен план да допринесе за намаляване на енергийната бедност и транспортната бедност, да намали разходите за сградите и автомобилния транспорт и когато е целесъобразно, да предостави нови възможности за създаване на качествени работни места и устойчиви инвестиции, изцяло съобразени с целите на Европейския зелен пакт.
- (9) За финансирането на тези инвестиции обаче са необходими ресурси. Освен това преди такива инвестиции да бъдат направени, е вероятно да нараснат разходите на домакинствата и ползвателите на транспорт за отопление, охлаждане, приготвяне на храна и за автомобилен транспорт, тъй като доставчиците на гориво, които са обвързани със задължения съгласно системата за търговия с емисии за сградите и за автомобилния транспорт прехвърлят разходите за въглеродни емисии на потребителите.
- (10) Климатичният преход ще има икономическо и социално въздействие, което е трудно да се оцени предварително. Реализирането на повишената амбиция в областта на климата ще изисква значителни публични и частни ресурси. Инвестициите в мерки за енергийна ефективност, както и в отоплителни системи, основани на енергия от възобновяеми източници, като отопление с електрически термопомпи, отопление и охлаждане на централно равнище и участие в общности за възобновяема енергия, са ефективен метод за намаляване на зависимостта от внос и на емисиите, като същевременно се повишава издръжливостта на Съюза. Необходимо е специално финансиране в подкрепа на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

- (11) Увеличаването на цената на изкопаемите горива може непропорционално да засегне уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт, които изразходват по-голямата част от дохода си за електроенергия и транспорт, които в определени райони нямат достъп до алтернативни, финансово достъпни решения за мобилност и транспорт и които може да нямат финансов капацитет да инвестират в намаляване на потреблението на изкопаеми горива. Географските особености, както в случая на острови, най-отдалечени региони и територии, селски или отдалечени райони, по-малко достъпни периферни райони, планински райони или изоставани райони, могат да окажат специфично въздействие в контекста на транспортната бедност върху уязвимостта на домакинствата, микропредприятията и ползвателите на транспорт. Поради това тези географски особености следва да бъдат взети предвид при подготвянето на мерките и инвестициите в подкрепа на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт, когато е приложимо и целесъобразно.
- (12) Част от приходите, генерирани от включването на сградите, на автомобилния транспорт и на допълнителни сектори в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, следва да бъдат използвани за справяне със социалните последици от това включване, за да може преходът да бъде справедлив и приобщаващ и никой да не бъде пренебрегнат. Общият размер на средствата по Социалния фонд за климата (наричан по-нататък „Фондът“), който се създава с настоящия регламент, следва да отразява равнището на амбиция в областта на декарбонизацията, произтичащо от включването на емисиите на парникови газове от сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО.
- (13) Използването на част от приходите за справяне със социалните въздействия, произтичащи от включването на сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, е от още по-голямо значение с оглед на съществуващите равнища на енергийна бедност. Енергийна бедност е ситуация, в която домакинствата нямат възможност за достъп до основни енергийни услуги, които са в основата на един нормален жизнен и здравен стандарт, като набавяне на достатъчно топлина чрез отопление, охлаждане — при повишаване на температурите, осветление и енергия за захранване на уреди. В проучване от 2021 г., проведено на равнището на Съюза, приблизително 34 милиона европейци, т.е. почти 6,9 % от населението на Съюза, са заявили, че не могат да си позволят да отопляват достатъчно дома си. Следователно енергийната бедност е основно предизвикателство за Съюза. Въпреки че социалните тарифи или временното пряко подпомагане на доходите могат да осигурят незабавна помощ за домакинствата, изправени пред енергийна бедност в краткосрочен план, само целенасочени структурни мерки, по-специално саниране на сгради, включително чрез достъп до енергия от възобновяеми източници и активно насърчаване на използването на възобновяемите енергийни източници, чрез мерки за информиране и повишаване на осведомеността, насочени към домакинствата, както и саниране на сгради, което допринася за целите, установени в Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, могат да осигурят трайни решения и ефективно да спомогнат за борбата с енергийната бедност. Следва да се даде възможност определеното за енергийна бедност съгласно настоящия регламент да бъде актуализирано, за да отразява резултатите от преговорите по директива на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност (преработен текст).
- (14) Възприемането на един цялостен подход към санирането на сгради, при който по-ефикасно да се вземат под внимание хората, изложени на риск от изключване, а именно тези, които страдат най-много от енергийна бедност в Съюза, би могло да доведе до намаляване на търсенето на енергия. Поради това подкрепата от Фонда за сектора на сградите следва да има за цел подобряване на енергийната ефективност, а оттук и намаляване на потреблението на енергия за всяко домакинство, което би било осезаемо чрез спестените средства и в резултат на това би се превърнало в средство за борба с енергийната бедност. Преразглеждането на Директива 2010/31/ЕС ще положи основите за постигането на тези цели и поради това следва да бъде взето предвид при прилагането на настоящия регламент.
- (15) Тъй като за понятието „транспортна бедност“ все още няма определение на равнището на Съюза, за целите на настоящия регламент следва да бъде въведено такова определение. Транспортната бедност би могла да се превърне в още по-належащ проблем, както се признава в Препоръката на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата ⁽⁸⁾, и да доведе до намаляване на достъпа до основни социално-икономически дейности и услуги като заетост, образование или здравеопазване, по-специално за уязвимите лица и домакинства. Транспортната бедност обикновено се дължи на един фактор или на комбинация от фактори като ниски доходи, високи разходи за гориво или липса на финансово приемлив или достъпен частен или обществен транспорт. Транспортната бедност може да засегне по-специално физическите лица и домакинствата в селските, островните, периферните, планинските, отдалечените и по-малко достъпните райони или по-слабо развитите региони или територии, включително по-слабо развитите крайградски райони и най-отдалечените региони.

⁽⁷⁾ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

⁽⁸⁾ ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 35.

- (16) Фондът следва да бъде създаден, за да осигурява финансови средства за държавите членки в помощ на техните политики за справяне със социалните последици за уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт вследствие на въвеждането на системата за търговия с емисии за сградите и за автомобилния транспорт. Това следва да се постигне по-специално чрез временно пряко подпомагане на доходите и мерки и инвестиции, предвидени за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива чрез повишена енергийна ефективност на сградите, декарбонизация на тяхното отопление и охлаждане, независимо от това кой е собственик на сградите, включително интегрирането на енергия от възобновяеми източници, и чрез осигуряване на по-широк достъп до мобилност и транспорт с нулеви и с ниски емисии в полза на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт. Необходимо е да се обърне внимание на различните форми на жилища под наем, включително тези на частния пазар за отдаване под наем. Сред мерките могат да бъдат включени финансова подкрепа или фискални стимули, например приспадане на разходите за саниране от наема, за да се вземат предвид наемателите и хората, живеещи в социални жилища.
- (17) Всяка държава членка следва да представи на Комисията социален план за климата (наричан по-нататък „планът“). Плановете следва да бъдат представени до 30 юни 2025 г., за да могат да бъдат разгледани внимателно и своевременно. Плановете следва да съдържат инвестиционен компонент, който да насърчава намаляването в дългосрочен план на зависимостта от изкопаеми горива, и могат да предвиждат и други мерки, включително временно пряко подпомагане на доходите, за да се намалят неблагоприятните последици върху доходите в краткосрочен план. Плановете следва да имат две цели. На първо място, те следва да осигуряват на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт необходимите ресурси за финансиране и реализация на инвестиции в енергийна ефективност, декарбонизация на отоплението и охлаждането, в превозни средства и мобилност с нулеви и с ниски емисии, включително чрез ваучери, субсидии или заеми с нулева лихва. На второ място, те следва да смекчават въздействието на нарастването на цените на изкопаемите горива върху най-уязвимите и по този начин да предотвратяват възникването на енергийна и транспортна бедност през преходния период до извършването на такива инвестиции. Плановете биха могли да подпомагат достъпа до финансово достъпни енергийно ефективни жилища, включително социални жилища. Когато прилагат мерки в подкрепа на уязвимите ползватели на транспорт, в своите планове държавите членки следва да могат да отдават приоритет на подкрепата за превозни средства с нулеви емисии, при условие че това решение е финансово достъпно и осъществимо.
- (18) Държавите членки, като провеждат консултации с местните и регионалните органи, с икономическите и социалните партньори и със съответните организации на гражданското общество, са в най-добрата позиция да разработват, изпълняват и когато е целесъобразно, да изменят планове, адаптирани и насочени към техните местни, регионални и национални особености, към съществуващите им политики в съответните области и планираното използване на други подходящи фондове на Съюза. Всеки път, когато от Комисията се изисква да направи оценка на даден план, следва да се провежда обществена консултация със заинтересованите страни. По този начин могат най-добре да бъдат отразени широкото разнообразие от ситуации, специфичните познания на органите на местното и регионалното самоуправление, на икономическите и социалните партньори, на съответните организации на гражданското общество, на институциите в сферата на научните изследвания и иновациите, на заинтересованите страни от промишлеността и на представителите в социалния диалог, както и националните обстоятелства, и да допринесат за ефективността и ефикасността на цялостната подкрепа за уязвимите групи.
- (19) Плановете следва да бъдат изработени в тясно сътрудничество с Комисията и оформени в съответствие с предоставения образец. За да се избегне прекомерната административна тежест, държавите членки следва да имат възможност да правят незначителни корекции или да поправят технически грешки в плановете, като просто уведомяват Комисията за тези промени. За да се считат за незначителни, корекциите следва да представляват увеличение или намаление, което е по-малко от 5 % от дадена целева стойност, предвидена в плана.
- (20) Да се осигури специална насоченост на мерките и инвестициите към енергийно бедните домакинства или уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт е от ключово значение за справедлив преход към неутралност по отношение на климата. Мерките за подкрепа с цел да се допринесе за намаление на емисиите на парникови газове следва да помогнат на държавите членки да се справят със социалните последици от търговията с емисии в секторите на сградите и на автомобилния транспорт.
- (21) Докато се чака въздействието на посочените инвестиции върху намаляването на разходите и емисиите, добре насоченото пряко подпомагане на доходите за уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт ще допринесе за намаляване на разходите за енергия и мобилност и ще подпомогне справедливия преход. Прякото подпомагане на доходите следва да се смята за временна мярка, съпътстваща декарбонизацията на жилищния и на транспортния сектор. То няма да е постоянно, тъй като не се бори с първопричините за енергийната и транспортната бедност. Това подпомагане следва да бъде използвано само за справяне с преките последици от включването на емисиите на парникови газове от сградите и автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, и не следва да се използва във връзка с разходите за електроенергия или отопление, свързани с включването на производството на електроенергия и топлинна енергия в приложното поле на същата директива. Правото да се получава такава пряко подпомагане на доходите следва да бъде ограничено във времето. Получателите на пряко подпомагане на доходите следва да бъдат обект, като членове на обща група получатели, на мерки и инвестиции,

насочени към ефективното извеждане на тези получатели от енергийната и транспортната бедност. Поради това плановете следва да включват пряко подпомагане на доходите, при условие че съдържат и мерки или инвестиции с трайно въздействие, насочени към уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, които получават пряко подпомагане на доходите.

- (22) Държавите членки следва да повишават осведомеността сред уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт, като предоставят целенасочена, достъпна и финансово приемлива информация, образователни инициативи и съвети за разходно ефективни мерки и инвестиции, както и за наличната подкрепа, включително чрез енергийни одити на сгради и на съобразени с конкретните нужди енергийни консултации или персонализирани услуги за управление на мобилността.
- (23) Като се има предвид значението на борбата с изменението на климата в съответствие с ангажиментите по Парижкото споразумение и ангажимента за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие, мерките и инвестициите съгласно настоящия регламент са замислени така, че да бъдат в съответствие с целта поне 30 % от общия размер на бюджета на Съюза съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ⁽⁹⁾ („МФР за периода 2021—2027 г.“), и от общия размер на Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета ⁽¹⁰⁾, и най-малко 37 % от общия размер на Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, да бъдат изразходвани в подкрепа на целите в областта на климата. Мерките и инвестициите съгласно настоящия регламент са същевременно замислени така, че да съответстват на амбицията през 2024 г. 7,5 % от годишните разходи по МФР за периода 2021—2027 г., а през 2026 г. и 2027 г. — 10 % от тези разходи, да бъдат за цели, свързани с биологичното разнообразие, като се отчита съществуващото припокриване между целите по отношение на климата и по отношение на биологичното разнообразие.

За тази цел методиката, определена в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾, следва да се използва за проследяване на разходите на Фонда. Фондът следва да оказва подкрепа за мерки и инвестиции, които се осъществяват при пълно спазване на стандартите и приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда и са в съответствие с принципа за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾. В плановете следва да се включват само такива мерки и инвестиции. Мерките за пряко подпомагане на доходите следва по правило да се разглеждат като мерки с незначително обозримо въздействие по отношение на екологичните цели и като такива следва да се смятат за съответстващи на принципа за ненанасяне на значителни вреди. Комисията следва да издаде технически насоки за държавите членки достатъчно рано преди подготовката на плановете. В насоките следва да бъде разяснено как мерките и инвестициите трябва да съответстват на принципа за ненанасяне на значителни вреди.

- (24) Жените са непропорционално засегнати от енергийна и транспортна бедност, по-специално самотните майки, които представляват 85 % от семействата с един родител, както и необвързаните жени, жените с увреждания и възрастните жени, които живеят сами. Освен това жените имат различни и по-сложни модели на мобилност. За семействата с един родител, които имат деца на издръжка рискът от детска бедност е особено висок. Равенството между половете и равните възможности за всички, всеобхватното интегриране на тези цели, както и правата на достъпност за хората с увреждания следва да се спазват и утвърждават през целия процес на подготовка и изпълнение на плановете, за да не бъде никой пренебрегнат.
- (25) Активните клиенти, гражданските енергийни общности и търговията между партньори на възобновяема енергия могат да помогнат на държавите членки да постигнат целите на настоящия регламент чрез подход „отдолу нагоре“, иницииран от гражданите. Те овластяват и ангажират потребителите и дават възможност на определени групи битови клиенти да участват в мерки за енергийна ефективност и инвестиции, подкрепят използването на енергия от възобновяеми източници от домакинствата и същевременно допринасят за борбата с енергийната бедност. Поради това държавите членки следва да насърчават ролята на гражданските енергийни общности и на общностите за възобновяема енергия и да ги разглеждат като отговарящи на условията бенефициери на Фонда.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 23).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

- (26) Държавите членки следва да включат в плановете мерките и инвестициите, които ще бъдат финансирани, прогнозните разходи за тези мерки и инвестиции и националното участие. При внасянето на своите плановете държавите членки следва да представят прогнозните общи разходи без данъка върху добавената стойност (ДДС), за да се даде възможност за съпоставяне на плановете. Плановете следва да включват също така ключовите междинни цели и целевите стойности, така че да може да се оценява ефективното изпълнение на мерките и инвестициите.
- (27) Фондът и плановете следва да бъдат съгласувани със и да се вписват в контекста на планираните реформи и поетите ангажменти от държавите членки съгласно техните актуализирани интегрирани национални плановете в областта на енергетиката и климата в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, както е предвидено в директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност (преработен текст), в Плана за действие на Европейския съюз на социалните права, в програмите на политиката на сближаване в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060, в териториалните плановете за справедлив преход в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾, в плановете за възстановяване и устойчивост в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/241, в Модернизационния фонд по член 10 г. от Директива 2003/87/ЕО и в дългосрочните стратегии на държавите членки за саниране на сгради в съответствие с Директива 2010/31/ЕС. За да се осигури административна ефикасност, когато е приложимо, включената в плановете информация следва да е съобразена с посочените законодателни актове и плановете.
- (28) С цел да се осигури по-ефикасно планиране държавите членки следва да посочат в своите плановете последиците от отлагането на системата за търговия с емисии, установена в съответствие с глава IVa от Директива 2003/87/ЕО, съгласно член 30к от посочената директива. За тази цел цялата съответна информация, която трябва да бъде включена в плана, следва да бъде ясно разграничена, като се раздели на два сценария, а именно чрез описание и количествено определяне на необходимите корекции на мерките, инвестициите, междинните цели, целевите стойности, размера на националното участие и всеки друг относим елемент на плана.
- (29) Чрез Фонда Съюзът следва да подпомага държавите членки с финансови средства за изпълнение на техните плановете. Плащанията от Фонда следва да са обвързани с постигането на междинните цели и целевите стойности, включени в плановете. Това ще позволи да се вземат предвид националните обстоятелства и приоритети, като същевременно се опрости финансирането и се улесни интегрирането на финансирането по линия на Фонда с други национални разходни програми и същевременно се гарантират въздействието и целостта на разходите на Съюза.
- (30) Фондът следва по изключение и временно да се финансира от приходите от продажбата на търг на 50 милиона квоти съгласно член 10а, параграф 8б от Директива 2003/87/ЕО, 150 милиона квоти съгласно член 30 г., параграф 3 от посочената директива и известно количество допълнителни квоти съгласно член 30 г., параграф 4 от посочената директива, което следва да представлява външен целеви приход. По принцип за изпълнението на Фонда за периода 2026—2032 г. следва да се предостави максимална сума от 65 000 000 000 EUR. Комисията трябва да осигури продажбата на търг на квоти, които попадат в обхвата на глава IVa от посочената директива. Ако системата за търговия с емисии, установена в съответствие с посочената глава, бъде отложена за 2028 г. съгласно член 30к от посочената директива, максималната сума, налична за изпълнението на Фонда, следва да бъде 54 600 000 000 EUR. Тази сума и годишните суми отрязват по-голямата потребност от финансиране в началния етап на Фонда. Максималният размер на разпределените финансови средства следва да се изчисли за всяка държава членка в съответствие с методика за разпределение, предвиждаща по-специално допълнителна подкрепа за онези държави членки, които са засегнати в по-голяма степен от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО. Като се има предвид, че външните целеви приходи трябва да се предоставят след продажбата на квоти на търг съгласно член 10а, параграф 8б, член 30 г., параграф 3 и член 30 г., параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, е необходимо да се предвиди дерогация от член 22, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾, за да се даде възможност на Съюза да поема задължения всяка година за сумите, необходими за плащанията към държавите членки, които трябва да бъдат извършени в съответствие с настоящия регламент за приемането на бюджетни кредити, съответстващи на целеви приходи.

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (31) Участието на държавите членки следва да е най-малко 25 % от прогнозните общи разходи по техните планове.
- (32) Бюджетните задължения следва да могат да бъдат разбити на годишни вноски, по целесъобразност. В споразуменията с държавите членки, които представляват индивидуални правни задължения, следва да се взема предвид, наред с другото, събитието, посочено в член 30к от Директива 2003/87/ЕО, което би могло да доведе до забавяне с една година на началото на търговията с емисии за сградите, за автомобилния транспорт и за допълнителни сектори. В тези споразумения следва също така да бъдат взети предвид всички потенциални финансови рискове за Съюза, които биха могли да изискват изменение на индивидуалните правни задължения поради особеностите на временното и извънредното финансиране на Фонда от външни целеви приходи, генерирани от квоти по системата за търговия с емисии.
- (33) За да се осигурят допълнителни ресурси за Фонда, държавите членки следва да могат да поискат прехвърляне на ресурси към Фонда от програмите на политиката на сближаване, изпълнявани при условията на споделено управление, създадени с Регламент (ЕС) 2021/1060, при спазване на условията, определени в посочения регламент. За да се предостави на държавите членки достатъчно гъвкавост при изпълнението на разпределените им по линия на Фонда средства, следва да бъде възможно да се прехвърлят ресурси от годишните им разпределени финансови средства към фондовете, изпълнявани при условията на споделено управление, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060, до таван от 15 %. С цел да се облекчи административната тежест, произтичаща от последователни прехвърляния на ресурси от годишните им разпределени по линия на Фонда финансови средства към фондове, изпълнявани при условията на споделено управление, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) 2021/1060, съответното изменение на една или повече програми следва по принцип да се изисква само веднъж, при спазване на определени условия, за да се гарантира ефективен финансов контрол. Следва да бъде възможно да се извършват допълнителни прехвърляния през следващите години чрез нотифициране на финансовите таблици пред Комисията, при условие че промените се отнасят единствено до увеличение на финансовите ресурси без допълнителни промени в съответната програма.
- (34) Фондът следва да подкрепя мерки, които зачитат принципа на допълняемост на финансирането от Съюза. Фондът не следва да замества периодичните национални разходи, освен в надлежно обосновани случаи, включително за плащания на разходи за действия за техническа помощ, посочени в плановете.
- (35) За да се гарантират ефикасното, прозрачно и съгласувано разпределение на средства и спазването на принципа за доброто финансово управление, действията по настоящия регламент следва да бъдат съгласувани с текущите програми на равнището на Съюза, на национално и, когато е целесъобразно, на регионално равнище и да ги допълват, като същевременно се избягва двойното финансиране от Фонда и от други програми на Съюза за едни и същи разходи. По-специално Комисията и държавите членки следва да осигуряват ефективна координация на всички етапи от процеса, така че да се гарантират последователност, съгласуваност, взаимно допълване и полезно взаимодействие между източниците на финансиране. За тази цел държавите членки следва да бъдат задължени, когато представят на Комисията своите планове, да представят и съответната информация за съществуващо или планирано финансиране от Съюза. Финансовата подкрепа по линия на Фонда следва да допълва подкрепата, предоставяна по линия на други програми и инструменти на Съюза. Финансираните по линия на Фонда мерки и инвестиции следва да могат да получават финансиране от други програми и инструменти на Съюза, при условие че тази подкрепа не покрива същите разходи.
- (36) Плащанията следва да се извършват въз основа на решение на Комисията, с което се одобрява изплащането на средствата на съответната държава членка. Затова е необходима дерогация от член 116, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, така че срокът за плащане да може да започва да тече от датата, на която Комисията е съобщила на въпросната държава членка това решение, а не от датата на получаване на искане за плащане.
- (37) След като бъде извършен анализа на всички искания за плащане, получени в рамките на даден кръг, и ако целевите приходи, предназначени за Фонда в съответствие с член 30 г., параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, не са достатъчни за покриване на исканията за плащания, подадени от държавите членки, Комисията следва да плаща на държавите членки на пропорционална основа, за да се осигури равно третиране на държавите членки. В следващия кръг от искания за плащане Комисията следва да дава приоритет на държавите членки със забавени плащания от предходния кръг на искания за плащания и едва след това да извършва плащания по новоподадените искания за плащане.
- (38) За да се улесни изготвянето на плановете и да се осигурят прозрачни правила за мониторинг и оценка, списъкът на общите показатели и образецът за плановете следва да бъдат включени в приложенията към настоящия регламент. Държавите членки следва да могат да използват относимите общи показатели за определяне на междинните цели и целевите стойности в своите планове. Списъкът на общите показатели следва да съдържа общите показатели за докладване относно напредъка и за целите на мониторинга и оценката на изпълнението на плановете и на Фонда.

- (39) Фондът следва да се изпълнява в съответствие с принципа на доброто финансово управление, включително ефективното предотвратяване и преследване по наказателен ред на измамите, включително данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, корупцията и конфликтите на интереси. Спрямо Фонда се прилага общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза в случай на нарушения на принципите на правовата държава в държавите членки, създаден с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾.
- (40) За целите на доброто финансово управление и като същевременно се зачита основаният на резултатите характер на Фонда, следва да бъдат определени специални правила за бюджетните задължения, плащанията, спирането на плащанията и връщането на средства, както и за прекратяването на споразумения, свързани с финансова подкрепа. Държавите членки следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че използването на средствата във връзка с мерки, получаващи подкрепа от Фонда, е в съответствие с приложимото право на Съюза и национално право. Държавите членки следва да гарантират, че тази подкрепа се предоставя в съответствие с правилата на Съюза за държавната помощ, когато те са приложими. По-специално те следва да гарантират, че се предотвратяват, разкриват и коригират измамите, корупцията и конфликтите на интереси и че се избягва двойното финансиране от Фонда и от други програми на Съюза. Спирането на изпълнението на споразумения, свързани с финансова подкрепа, прекратяването на такива споразумения, както и намаляването и връщането на разпределените финансови средства следва да бъдат възможни, когато планът не е изпълнен по задоволителен начин от съответната държава членка или в случай на сериозни нередности, а именно измами, корупция и конфликти на интереси във връзка с мерките, за които се предоставя подкрепа от Фонда, или сериозно неизпълнение на задължение, произтичащо от споразуменията, свързани с финансова подкрепа. В случай на прекратяване на споразумение, свързано с финансова подкрепа, или намаляване и връщане на разпределени финансови средства тези суми следва да бъдат разпределени на държавите членки до 31 декември 2033 г. в съответствие с правилата за разпределение на квотите, определени в член 30 г., параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО. Следва да се въведат подходящи процедури по оспорване, за да се гарантира, че решенията на Комисията във връзка със спирането на плащания и връщането на платените суми или с прекратяването на споразумения, свързани с финансова подкрепа, зачита правото на държавите членки да представят коментари.
- (41) Комисията следва да гарантира, че финансовите интереси на Съюза са ефективно защитени. Въпреки че преди всичко държавата членка носи отговорност да осигури изпълнение на Фонда в съответствие със съответното право на Съюза и национално право, Комисията следва да може да получава достатъчна увереност от държавите членки в това отношение. За тази цел държавите членки следва да осигуряват функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол при изпълнението на Фонда и да събират недължимо платени суми или суми, които са били обект на злоупотреба. В това отношение държавите членки следва да могат да разчитат на обичайните национални системи за управление на бюджета. Държавите членки следва да събират, записват и съхраняват в електронна система стандартизирани категории данни и информация, позволяващи предотвратяването, разкриването и поправянето на сериозни нередности във връзка с мерките и инвестициите, подкрепяни от Фонда, а именно измами, корупция и конфликти на интереси. Комисията следва да предостави система за информация и мониторинг, включително единен инструмент за извличане на данни и измерване на риска, с цел получаване на достъп и анализиране на тези данни и информация. Комисията следва да насърчава използването на тази система за информация и мониторинг с оглед на общото прилагане от страна на държавите членки.
- (42) Комисията, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Сметната палата и когато е приложимо — Европейската прокуратура, следва да могат да използват системата за информация и мониторинг в рамките на своите правомощия и права.
- (43) На държавите членки и на Комисията следва да бъде разрешено да обработват лични данни само когато това е необходимо за целите на осигуряването на освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, одит и контрол, информацията, комуникацията и видимостта по отношение на използването на средства във връзка с мерките за изпълнение по линия на Фонда. Личните данни следва да се обработват в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾ или Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, в зависимост от това кой от двата е приложим.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (44) В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁰⁾ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95⁽²¹⁾, (Евратом, ЕО) № 2185/96⁽²²⁾ и (ЕС) 2017/1939⁽²³⁾ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, поправяне и разследване на измами, корупция и конфликти на интереси и когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 OLAF има правомощия да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измами, корупция, конфликти на интереси или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за измами, корупция, конфликти на интереси и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁴⁾. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на фондовете на Съюза, предоставят равностойни права.

- (45) Хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и от Съвета съгласно член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), се прилагат за настоящия регламент. Тези правила са установени в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и определят по-специално процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета на Съюза чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди и непряко управление, и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети съгласно член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза.

- (46) Регламент (ЕС) 2021/1060 следва да бъде съответно изменен.

- (47) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да допринесе за социално справедлив преход към неутралност по отношение на климата чрез справяне със социалните последици от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради нейния обхват и последици може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽²²⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁽²⁴⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет и приложно поле

С настоящия регламент се създава Социалният фонд за климата (наричан по-нататък „Фондът“) за периода от 2026 г. до 2032 г.

Фондът осигурява финансова подкрепа за държавите членки за мерките и инвестициите, включени в техните социални планове за климата (наричани по-нататък „планове“).

Мерките и инвестициите, подкрепяни от Фонда, са в полза на домакинствата, микропредприятията и ползвателите на транспорт, които са уязвими и особено засегнати от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, по-специално домакинствата в енергийна бедност или домакинствата в транспортна бедност.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „енергийна бедност“ означава липсата на достъп на дадено домакинство до основни енергийни услуги, които са в основата на един нормален жизнен и здравен стандарт, включително адекватно отопление, охлаждане, осветление и енергия за домакински уреди, в съответния национален контекст и при наличната социална политика и други съответни политики;
- 2) „транспортна бедност“ означава невъзможността или затруднението на физически лица и домакинства да покрият разходите за частен или обществен транспорт или липсата на достъп или наличието на ограничен достъп до транспорта, необходим за достъпа им до основни социално-икономически услуги и дейности, като се отчитат националният и пространственият контекст;
- 3) „прогнозни общи разходи за плана“ означава прогнозните общи разходи за мерките и инвестициите, включени в плана;
- 4) „разпределени финансови средства“ означава безвъзмездна финансова подкрепа по линия на Фонда, която е на разположение за разпределяне или е вече разпределена на държава членка;
- 5) „междинна цел“ означава качествено постижение, което се използва за измерване на напредъка към осъществяването на мярка или инвестиция;
- 6) „целева стойност“ означава количествено постижение, което се използва за измерване на напредъка към осъществяването на мярка или инвестиция;
- 7) „енергия от възобновяеми източници“ или „възобновяема енергия“ означава енергия от възобновяеми източници съгласно определението в член 2, втора алинея, точка 1 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾;
- 8) „домакинство“ означава частно домакинство съгласно определението в член 2, точка 15 от Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁶⁾;

⁽²⁵⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽²⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета от 10 октомври 2019 г. за създаване на обща рамка за европейската статистика за лицата и домакинствата, основана на индивидуални данни, събрани чрез извадки, за изменение на регламенти (ЕО) № 808/2004, (ЕО) № 452/2008 и (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета (ОВ L 261 I, 14.10.2019 г., стр. 1).

- 9) „микропредприятие“ означава предприятие с под 10 служители, чийто годишен оборот или годишен счетоводен баланс не надвишава 2 милиона евро, изчислен съгласно членове 3—6 от приложение I към Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията ⁽²⁷⁾;
- 10) „уязвими домакинства“ означава домакинства в енергийна бедност или домакинства, включително такива с ниски доходи и по-ниски средни доходи, които са засегнати значително от ценовото въздействие на включването на емисиите на парникови газове от сградите в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО и не разполагат с нужните средства да санират сградата, която обитават;
- 11) „уязвими микропредприятия“ означава микропредприятия, които са засегнати значително от ценовото въздействие на включването на емисиите на парникови газове от сградите или от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО и които, за целите на своята дейност, не разполагат със средства да санират сградата, която заемат, или да закупят превозни средства с нулеви и ниски емисии, или да преминат към алтернативни устойчиви видове транспорт, включително обществен транспорт, според случая;
- 12) „уязвими ползватели на транспорт“ означава физически лица и домакинства в транспортна бедност, но също и физически лица и домакинства, включително тези с ниски доходи и по-ниски средни доходи, които са засегнати значително от ценовото въздействие на включването на емисиите на парникови газове от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО и не разполагат с нужните средства да купят превозни средства с нулеви и ниски емисии или да преминат към алтернативни устойчиви видове транспорт, включително обществен транспорт;
- 13) „саниране на сгради“ означава всеки вид саниране на сгради, свързано с енергопотреблението, което има за цел да подобри енергийните характеристики на сградите, като например изолирането на сградната обвивка, т.е. стени, покрив, под, и подмяната на прозорци, както и монтирането на технически сградни инсталации, отговарящи на съответните национални стандарти за безопасност, включително чрез принос към изискванията за саниране, установени в директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите (преработен текст);
- 14) „техническа сградна инсталация“ означава техническото оборудване за отопление на помещения, охлаждане на помещения, вентилация, топла вода за битови нужди, сградна автоматизация и управление, производство и съхранение на енергия от възобновяеми източници на място или комбинация от такова техническо оборудване, включително инсталациите, използващи енергия от възобновяеми източници, на дадена сграда или обособена част от сграда;
- 15) „активен клиент“ означава активен клиент съгласно определението в член 2, точка 8 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁸⁾;
- 16) „гражданска енергийна общност“ означава гражданска енергийна общност съгласно определението в член 2, точка 11 от Директива (ЕС) 2019/944;
- 17) „общност за възобновяема енергия“ означава общност за възобновяема енергия съгласно определението в член 2, точка 16 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 18) „търговия между партньори на възобновяема енергия“ означава търговия между партньори на възобновяема енергия съгласно определението в член 2, точка 18 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- 19) „превозно средство с нулеви и ниски емисии“ означава превозно средство с нулеви и ниски емисии съгласно определението в член 3, параграф 1, буква м) от Регламент (ЕС) 2019/631 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁹⁾.

Член 3

Цели

1. Общата цел на Фонда е да допринесе за социално справедлив преход към неутралност по отношение на климата чрез справяне със социалните последици от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

⁽²⁸⁾ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

⁽²⁹⁾ Регламент (ЕС) 2019/631 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за определяне на стандарти за емисиите на CO₂ от нови леки пътнически автомобили и от нови леки търговски превозни средства и за отмяна на регламенти (ЕО) № 443/2009 и (ЕС) № 510/2011 (ОВ L 111, 25.4.2019 г., стр. 13).

2. Специфичните цели на Фонда са да подкрепя уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт чрез временно пряко подпомагане на доходите и чрез мерки и инвестиции, предназначени за повишаване на енергийната ефективност на сградите, декарбонизация на отоплението и охлаждането на сградите, включително чрез интегрирането в сградите на производство и съхранение на енергия от възобновяеми източници, и да осигурява по-широк достъп до мобилност и транспорт с нулеви и с ниски емисии.

ГЛАВА II

Социални планове за климата

Член 4

Социални планове за климата

1. Всяка държава членка представя на Комисията своя план. Планът съдържа набор от съгласувани съществуващи или нови национални мерки и инвестиции за справяне с въздействието на определянето на цени на въглеродните емисии върху уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт, за да бъдат осигурени финансово достъпни отопление, охлаждане и мобилност, като същевременно се съпътстват и ускоряват мерките за постигане на целите на ЕС в областта на климата.
2. Всяка държава членка гарантира съгласуваността на своя план с актуализирания си интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, посочен в член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999.
3. Планът може да включва национални мерки за осигуряване на временно пряко подпомагане на доходите на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, за да се намалят последиците от нарастването на цената на изкопаемите горива в резултат от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО.
4. Планът включва национални и когато е приложимо, местни и регионални мерки и инвестиции в съответствие с член 8 с цел:
 - а) извършване на саниране на сгради и декарбонизация на тяхното отопление и охлаждане, включително интегрирането на производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници;
 - б) разширяване на използването на мобилност и транспорт с нулеви и с ниски емисии.
5. Ако държава членка вече разполага с национална система за търговия с емисии за сградите и за автомобилния транспорт или с данък върху въглеродните емисии, националните мерки, които са вече въведени за смекчаване на социалните въздействия и предизвикателства, могат да бъдат включени в плана, при условие че са в съответствие с настоящия регламент.

Член 5

Обществена консултация

1. Всяка държава членка представя на Комисията плана след обществена консултация с местните и регионалните органи, представителите на икономическите и социалните партньори, съответните организации на гражданското общество, младежките организации и други заинтересовани страни. Всяка държава членка провежда посочената консултация в съответствие с изискванията на член 10 от Регламент (ЕС) 2018/1999 и в съответствие със своята национална правна уредба.
2. Всяка държава членка включва в своя план обобщение на:
 - а) консултацията, проведена съгласно параграф 1; и
 - б) начина, по който приносът на заинтересованите страни, участвали в консултацията, е отразен в плана.
3. За целите на член 16, параграф 3 Комисията преценява дали планът е разработен в консултация със заинтересованите страни в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

4. Комисията подкрепя държавите членки, като дава примери за добри практики на консултации относно плановете в съответствие с член 6, параграф 4.

Член 6

Съдържание на социалните планове за климата

1. В плана се определят следните елементи:

- а) конкретни мерки и инвестиции в съответствие с членове 4 и 8 за намаляване на последиците, посочени в буква г) на настоящия параграф, заедно с обяснение как тези мерки и инвестиции действително биха допринесли за постигането на целите, определени в член 3, в цялостния контекст на съответните политики на държавата членка;
- б) когато е приложимо, конкретни, взаимно съгласувани и засилени съпътстващи мерки за осъществяване на мерките и инвестициите и за намаляване на последиците, посочени в буква г);
- в) информация относно съществуващо или планирано финансиране на мерки и инвестиции от други източници на Съюза, международни източници, публични, или ако е приложимо, частни източници, които да допринасят към мерките и инвестициите, определени в плана, включително информация за временно пряко подпомагане на доходите;
- г) прогноза за вероятните последици от увеличението на цените, в резултат на включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, за домакинствата, и по-специално за разпространението на енергийната и транспортната бедност, и за микропредприятията; тези последици трябва да бъдат анализирани на подходящото териториално равнище, определено от всяка държава членка, като се вземат предвид националните особености и елементи, като например достъпа до обществен транспорт и основни услуги, и се определят най-засегнатите области;
- д) прогнозиране на броя и определяне на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт;
- е) обяснение на начина, по който определенията за енергийната и транспортната бедност трябва да се прилагат на национално равнище;
- ж) когато планът предвижда мерки по член 4, параграф 3, критериите за определяне на отговарящите на условията крайни получатели, предвиденият срок за въпросните мерки и тяхната обосновка въз основа на количествена оценка и качествено пояснение как се очаква тези мерки да намалят енергийната и транспортната бедност и уязвимостта на домакинствата на нарастване на цената на автомобилния транспорт и на горивата за отопление;
- з) предвидените междинни цели, целеви стойности и примерен подробен график за изпълнението на мерките и инвестициите, които трябва да бъдат осъществени до 31 юли 2032 г.;
- и) когато е приложимо, график за постепенно намаляване на подкрепата за превозни средства с ниски емисии;
- й) прогнозните общи разходи за плана заедно с подходяща обосновка и пояснения как те спазват принципа за ефективност на разходите и по какъв начин са съизмерими с очакваното въздействие на плана;
- к) предвиденото национално участие в прогнозните общи разходи за плана, изчислено в съответствие с член 15;
- л) с изключение на мерките, посочени в член 4, параграф 3 от настоящия регламент, обяснение на начина, по който планът гарантира, че никоя от мерките или инвестициите няма да нанесе значителни вреди за екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852;
- м) мерките за ефективния мониторинг и ефективното изпълнение на плана от съответната държава членка, по-конкретно предложените междинни цели и целеви стойности, приложимите общи показатели, посочени в приложение IV, а ако никой от тях не е приложим за специфична мярка или инвестиция — допълнителни индивидуални показатели, предложени от съответната държава членка;
- н) за изготвянето и когато е възможно, за изпълнението на плана, обобщение на процеса на обществената консултация, посочена в член 5;

- о) обяснение на системата на държавата членка за предотвратяване, разкриване и поправяне на измами, корупция и конфликти на интереси при използването на разпределените финансови средства по линия на Фонда и на мерките, които имат за цел избягване на двойно финансиране от Фонда и от други програми на Съюза;
- п) когато е приложимо и целесъобразно, обяснение на начина, по който географските особености, като например острови, най-отдалечени региони и територии, селски или отдалечени райони, по-малко достъпни периферни райони, планински райони или райони, които изостават, са взети предвид в плана;
- р) когато е целесъобразно, обяснение на начина, по който мерките и инвестициите са насочени към преодоляване на неравенството между половете.
2. Планът може да включва действия за техническа помощ, необходими за ефективното администриране и изпълнение на мерките и инвестициите.
3. Планът трябва да е в съответствие с информацията, включена в следните документи, и с поетите съгласно тях ангажименти от страна на държавата членка:
- а) Плана за действие на Европейския стълб на социалните права;
- б) програмите на държавата членка в областта на политиката на сближаване съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060;
- в) плана на държавата членка за възстановяване и устойчивост съгласно Регламент (ЕС) 2021/241;
- г) плана на държавата членка за саниране на сгради съгласно директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите (преработен текст);
- д) актуализирания интегриран национален план на държавата членка в областта на енергетиката и климата съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999; и
- е) териториалните планове на държавата членка за справедлив преход съгласно Регламент (ЕС) 2021/1056.
4. По време на изготвянето на плановете Комисията организира обмен на добри практики, включително относно мерките и инвестициите с цел разходна ефективност, които да бъдат включени в плановете. Държавите членки могат да поискат техническа подкрепа по линия на Европейската програма за подпомагане в областта на енергетиката на местно равнище (ELENA), създадена през 2009 г. със споразумение между Комисията и Европейската инвестиционна банка, или на Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁰⁾.
5. За целите на параграф 1, буква л) от настоящия член Комисията предоставя на държавите членки технически насоки, съобразени с приложното поле на Фонда, относно съответствието на мерките и инвестициите с принципа за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852.
6. За да подпомогне държавите членки при предоставянето на информацията, посочена в параграф 1, буква г) от настоящия член, Комисията представя обща стойност, която да се взема предвид като прогноза за цената на въглеродните емисии вследствие на включването на емисиите на парникови газове от сградите, от автомобилния транспорт и от допълнителни сектори в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО.
7. Всяка държава членка използва образеца за плана, съдържащ се в приложение V.

ГЛАВА III

Подкрепа от фонда за социалните планове за климата

Член 7

Ръководни принципи за Фонда

1. Фондът осигурява на държавите членки финансова подкрепа за финансиране на мерките и инвестициите, предвидени в техните планове.

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

2. Изплащането на финансова подкрепа съгласно параграф 1 от настоящия член на всяка държава членка зависи от постигането от тази държава членка на междинните цели и целевите стойности за мерките и инвестициите в съответствие с член 8 от настоящия регламент. Междинните цели и целевите стойности трябва да са съвместими с целите на Съюза в областта на климата и с целта, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119, и да обхващат по-специално:

- а) енергийната ефективност;
- б) санирането на сгради;
- в) мобилността и транспорта с нулеви и с ниски емисии;
- г) намаляването на емисиите на парникови газове;
- д) намаляването на броя на уязвимите домакинства, по-специално домакинствата в енергийна бедност, на уязвимите микропредприятия и на уязвимите ползватели на транспорт.

3. Фондът подкрепя само мерки и инвестиции, които са в съответствие с принципа за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852.

4. Мерките и инвестициите, подкрепяни от Фонда, трябва да намаляват зависимостта от изкопаеми горива и когато е целесъобразно, да допринасят за изпълнението на Европейския стълб на социалните права, както и за устойчивите и качествени работни места в областите, обхванати от мерките и инвестициите по линия на Фонда.

Член 8

Мерки и инвестиции, допустими за включване в социалните планове за климата

1. Държавата членка може да включи в прогнозните общи разходи за плана следните мерки и инвестиции с трайно въздействие, при условие че те са насочени към уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия или уязвимите ползватели на транспорт и са предназначени да:

- а) подкрепят санирането на сгради, по-специално за уязвимите домакинства и уязвимите микропредприятия, които заемат сградите с най-лоши характеристики, включително за наемателите и хората, живеещи в социални жилища;
- б) подкрепят достъпа до финансово достъпни енергийно ефективни жилища, включително социални жилища;
- в) допринасят за декарбонизацията, например чрез електрификация, на отоплението и охлаждането в сградите и приготвянето на храна в тях чрез предоставяне на достъп до финансово достъпни и енергийно ефективни системи и чрез интегриране на инсталации за производство и съхранение на енергия от възобновяеми източници, включително чрез общности за възобновяема енергия, граждански енергийни общности и други активни клиенти, за да се насърчи по-широкото собствено потребление на енергия от възобновяеми източници, като например споделяне на енергия и търговия между партньори на възобновяема енергия, свързване към интелигентни мрежи и към мрежи за централно отопление, което допринася за спестяването на енергия или за намаляване на енергийната бедност;
- г) предоставят целенасочена, достъпна и финансово приемлива информация, образователни инициативи, осведоменост и съвети относно мерки и инвестиции с цел разходна ефективност, наличната подкрепа за саниране на сгради и енергийна ефективност, както и относно устойчиви и финансово достъпни алтернативи за мобилност и транспорт;
- д) подкрепят публични и частни субекти, включително доставчици на социални жилища, по-специално публично-частни кооперации, при разработването и предоставянето на финансово достъпни решения за енергийна ефективност и подходящи инструменти за финансиране в съответствие със социалните цели на Фонда;
- е) осигуряват достъп до превозни средства с нулеви и ниски емисии и до велосипеди при запазване на технологична неутралност, включително финансова подкрепа или фискални стимули за закупуване на такива, както и за подходяща публична и частна инфраструктура, по-специално по целесъобразност, закупуване на превозни средства с нулеви и ниски емисии, инфраструктура за зареждане с електроенергия и с гориво и развитие на пазар на употребявани превозни средства с нулеви емисии; държавите членки се стремят да гарантират, че когато превозните средства с нулеви емисии са финансово достъпни и осъществимо решение, подкрепата за такива превозни средства се ползва с приоритет в техните планове;
- ж) стимулират използването на финансово приемлив и достъпен обществен транспорт и подкрепят частни и публични субекти, включително кооперации, при разработването и предоставянето на устойчива мобилност по заявка, услуги за споделена мобилност и възможности за активна мобилност.

2. В прогнозните общи разходи за плановете държавите членки могат да включват разходите за мерки за осигуряване на пряко подпомагане на доходите на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, за да се намалят последиците от нарастването на цените на автомобилния транспорт и на горивата за отопление. Това подпомагане е временно и намалява с течение на времето. Държавите членки могат да предоставят временно пряко подпомагане на доходите, ако техните плановете съдържат мерки или инвестиции, насочени към тези уязвими домакинства и уязвими ползватели на транспорт в съответствие с член 8, параграф 1 от настоящия регламент. Това подпомагане се ограничава до прякото въздействие от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО. Разходите за мерките, предвиждащи временно пряко подпомагане на доходите, не могат да надхвърлят 37,5 % от прогнозните общи разходи за плана, посочени в член 6, параграф 1, буква й) от настоящия регламент.

3. В прогнозните общи разходи за плановете държавите членки могат да включват разходите за техническа помощ с цел покриване на разходите, свързани с дейности по обучение, програмиране, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са необходими за управлението на Фонда и постигането на неговите цели, например проучвания, разходи за информационни технологии (ИТ), обществени консултации със заинтересовани страни, информационни и комуникационни дейности. Разходите за такава техническа помощ не могат да надхвърлят 2,5 % от прогнозните общи разходи за плана, посочени в член 6, параграф 1, буква й).

Член 9

Прехвърляне на ползите към домакинствата, микропредприятията и ползвателите на транспорт

1. Държавите членки могат да включат в плановете подкрепа, предоставяна посредством публични или частни субекти, които не са уязвими домакинства, уязвими микропредприятия и уязвими ползватели на транспорт, ако тези субекти изпълняват мерки и инвестиции, от които в крайна сметка се ползват уязвими домакинства, уязвими микропредприятия или уязвими ползватели на транспорт.

2. Държавите членки осигуряват необходимите законови и договорни гаранции, че всички ползи се прехвърлят към уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия или уязвимите ползватели на транспорт.

Член 10

Ресурси на Фонда

1. В съответствие с член 10а, параграф 8б и член 30 г., параграфи 3 и 4 от Директива 2003/87/ЕО за изпълнението на Фонда се предоставя максимална сума от 65 000 000 000 EUR за периода от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2032 г. по текущи цени. Сумата представлява външен целеви приход за целите на член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, без да се засяга член 30 г., параграф 4, шеста алинея от Директива 2003/87/ЕО.

Годишните суми, разпределени за Фонда, в рамките на максималната сума, определена в първа алинея от настоящия параграф, не надвишават сумите, посочени в член 30 г., параграф 4, четвърта алинея от Директива 2003/87/ЕО.

Ако системата за търговия с емисии, установена в съответствие с глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, бъде отложена за 2028 г. съгласно член 30к от посочената директива, максималната сума, която трябва да се предостави на Фонда, е 54 600 000 000 EUR, а годишните суми, разпределени за Фонда, не надвишават съответните суми, посочени в член 30 г., параграф 4, пета алинея от Директива 2003/87/ЕО.

2. Чрез дерогация от член 22, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и без да се засяга член 19 от настоящия регламент, бюджетните кредити за поети задължения, покриващи съответната максимална сума, посочена в параграф 1 от настоящия член, се предоставят автоматично в началото на всяка финансова година, считано от 1 януари 2026 г., до съответните приложими годишни суми, посочени в параграф 1, втора и трета алинея.

3. Сумите, посочени в параграф 1, могат също така да покриват разходи, свързани с дейности по подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са необходими за управлението на Фонда и постигането на неговите цели, по-специално проучвания, срещи на експерти, консултации със заинтересовани страни, информационни и комуникационни дейности, включително приобщаващи действия за популяризиране, и институционална комуникация за политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите на настоящия регламент, разходи, свързани с ИТ мрежи, насочени към обработката и обмена на информация, институционални инструменти в областта на информационните технологии, и всички други разходи за техническа и административна помощ, направени от Комисията за управлението на Фонда. Посочените суми

могат да покриват също така разходите за други спомагателни дейности, като контрол на качеството и мониторинг на проектите на място, и разходите за партньорски консултации и експерти за оценката и изпълнението на допустимите дейности.

Член 11

Ресурси от и за програми, изпълнявани при условията на споделено управление и използване на ресурсите

1. Ресурсите, разпределени на държавите членки при условията на споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка, да бъдат прехвърлени към Фонда при условията, посочени в съответните разпоредби от Регламент (ЕС) 2021/1060. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046. Тези ресурси се използват изключително в полза на съответната държава членка.
2. В своите планове, представени в съответствие с член 4, параграф 1 от настоящия регламент, държавите членки могат да поискат прехвърляне на до 15 % от максималния размер на годишно разпределените им финансови средства към фондовете, изпълнявани при условията на споделено управление, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060. Прехвърлените ресурси финансират мерките и инвестициите, посочени в член 8 от настоящия регламент, и се изпълняват в съответствие с правилата на фондовете, към които се прехвърлят. Ресурсите се прехвърлят от държавите членки чрез изменение на една или повече програми, с изключение на програмите по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), в съответствие с член 26а от Регламент (ЕС) 2021/1060, и се изпълняват в съответствие с правилата, определени в посочения регламент, и правилата за фондовете, към които се прехвърлят ресурсите.
3. Държавите членки могат да възлагат на управляващите органи на програмите на политиката на сближаване съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 да изпълняват мерките и инвестициите, ползващи се от Фонда, когато това е приложимо, с оглед на полезните взаимодействия с тези програми на политиката на сближаване и в съответствие с целите на Фонда. Държавите членки заявяват в своите планове намерението си за такова възлагане на посочените органи. В тези случаи съществуващите системи за управление и контрол, въведени от държавите членки и нотифицирани на Комисията, се считат за отговарящи на изискванията на настоящия регламент.
4. Държавите членки могат да включат в плановете си, като част от прогнозните общи разходи, плащанията за допълнителна техническа подкрепа съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2021/240 и размера на паричната вноска за целите на раздела „Държави членки“ съгласно съответните разпоредби от Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³¹⁾. Тези разходи не могат да надвишават 4 % от максималния размер на разпределените финансови средства за плана, а съответните мерки, определени в плана, трябва да са в съответствие с настоящия регламент.

Член 12

Изпълнение

Фондът се изпълнява от Комисията при условията на пряко управление в съответствие с относимите правила, приети съгласно член 322 от ДФЕС, по-специално Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза.

Член 13

Допълняемост и допълнително финансиране

1. Подкрепата по линия на Фонда допълва подкрепата, предоставяна по линия на други фондове, програми и инструменти на Съюза. Мерките и инвестициите, подкрепяни от Фонда, могат да получават подкрепа от други фондове, програми и инструменти на Съюза, при условие че тази подкрепа не покрива същите разходи.

⁽³¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

2. Подкрепата от Фонда, включително посоченото в член 4, параграф 3 временно пряко подпомагане на доходите, допълва, а не замества периодичните национални бюджетни разходи.
3. За техническата помощ за държавите членки административните разходи, пряко свързани с изпълнението на плана, не се считат за периодични национални бюджетни разходи.

Член 14

Максимален размер на разпределените финансови средства

1. За всяка държава членка максималният размер на разпределените финансови средства се изчислява в съответствие с член 10 и както е посочено в приложения I и II.
2. Всяка държава членка може да подаде искане до максималния размер на разпределените финансови средства, за да изпълни плана си.

Член 15

Национално участие в прогнозните общи разходи

Държавите членки поемат най-малко 25 % от прогнозните общи разходи по своите планове.

Член 16

Оценка на Комисията

1. Комисията оценява плана или, когато е приложимо, изменението на този план, представено от държавата членка в съответствие с член 18, за съответствие с настоящия регламент. При извършването на тази оценка Комисията действа в тясно сътрудничество със съответната държава членка. Комисията може да направи коментари или да поиска допълнителна информация до два месеца от датата на представянето на плана от държавата членка. Всяка държава членка предоставя поисканата допълнителна информация и може да преразгледа плана, ако е необходимо, включително след неговото представяне. Държавата членка и Комисията могат да се споразумеят да удължат срока за оценка с разумен период от време, ако е необходимо.
2. Комисията оценява дали прехвърлянията, поискани в съответствие с член 11, отговарят на целите на настоящия регламент.
3. Комисията оценява адекватността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана, като взема предвид специфичните предизвикателства и разпределените финансови средства на държавата членка, както следва:
 - a) за оценяване на адекватността Комисията взема предвид следните критерии:
 - i) дали планът отговаря адекватно на социалното въздействие върху уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт в дадената държава членка и на предизвикателствата пред тях, възникнали като последица от включването на емисиите на парникови газове от сградите и от автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, по-специално спрямо домакинствата в енергийна бедност или домакинствата в транспортна бедност, и дали в него са взети надлежно под внимание предизвикателствата, определени в направените от Комисията оценки на актуализирания интегриран национален план на съответната държава членка в областта на енергетиката и климата и на напредъка по него съгласно член 9, параграф 3, член 13 и член 29 от Регламент (ЕС) 2018/1999, както и в препоръките на Комисията към държавите членки, отправени съгласно член 34 от същия регламент с оглед на целите на Съюза за 2030 г. в областта на климата и енергетиката и на дългосрочната цел на Съюза за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г.;
 - ii) дали се очаква планът да гарантира, че мерките и инвестициите, включени в плана, не нанасят значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, и дали планът спомага за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива;

- iii) дали планът включва мерки и инвестиции, които допринасят за прехода към зелена икономика, включително за справяне с произтичащите от него социални въздействия и предизвикателства, и по-специално за постигането на целите на Съюза за 2030 г. в областта на климата и енергетиката, на дългосрочната цел на Съюза за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и на междинните цели за 2030 г. от стратегията на Съюза за устойчива и интелигентна мобилност;
- б) за оценяване на ефективността Комисията взема предвид следните критерии:
- i) дали се очаква планът да окаже трайно въздействие в държавата членка върху предизвикателствата, които се опитва да преодолее, в съответствие с целите на Съюза за 2030 г. в областта на климата и енергетиката и на дългосрочната цел на Съюза за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г., по-специално за уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт и особено за домакинствата в енергийна бедност и домакинствата в транспортна бедност;
- ii) дали се очаква мерките, предложени от държавата членка, да осигурят ефективен мониторинг и ефективно изпълнение на плана, включително на предвидения график, междинните цели и целевите стойности и свързаните тях показатели;
- iii) дали мерките и инвестициите, предложени от държавата членка, са съобразени и в съответствие с изискванията на Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност (преработен текст), Директива (ЕС) 2018/2001, Регламента на Европейския парламент и на Съвета за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³²⁾ и Директива 2010/31/ЕС; и
- iv) дали мерките и инвестициите, предложени от държавата членка, насърчават взаимното допълване, полезното взаимодействие, съгласуваността и последователността с инструментите на Съюза, посочени в член 6, параграф 3;
- в) за оценяване на ефикасността Комисията взема предвид следните критерии:
- i) дали представената от държавата членка обосновка за размера на прогнозните общи разходи по плана е разумна и реалистична, дали съответства на принципа за разходна ефективност и дали е съизмерима с очакваното екологично и социално въздействие в държавата членка, като същевременно взема предвид националните особености, които биха могли да повлияят върху предвидените в плана разходи;
- ii) дали се очаква мерките, предложени от държавата членка, да предотвратят, разкриват и поправят корупция, измами и конфликти на интереси при използването на разпределените финансови средства по линия на Фонда, включително мерките, които имат за цел избягване на двойно финансиране от Фонда и от други програми на Съюза;
- iii) дали предложените от държавата членка междинни цели и целеви стойности са ефикасни предвид обхвата, целите и допустимите дейности по линия на Фонда;
- г) за оценяване на съгласуваността Комисията взема под внимание дали планът съдържа мерки и инвестиции, които представляват съгласувани действия.

Член 17

Решение на Комисията

- Въз основа на оценката, извършена в съответствие с член 16, Комисията взема решение относно плана на всяка държава членка посредством акт за изпълнение не по-късно от пет месеца от датата на представянето на този план съгласно член 4, параграф 1.
- Когато Комисията даде положителна оценка на даден план, в акта за изпълнение, посочен в параграф 1, се определят:
 - мерките и инвестициите, които държавата членка ще осъществи, размерът на прогнозните общи разходи по плана и междинните цели и целевите стойности;

⁽³²⁾ Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване на чисти пътни превозни средства с цел да се подпомогне мобилността с ниски емисии (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5).

- б) максималният размер на разпределените финансови средства съгласно член 14, параграф 1, които се изплащат на вноски съгласно член 20, след като държавата членка постигне удовлетворително съответните междинни цели и целеви стойности, определени във връзка с изпълнението на плана;
- в) националното участие;
- г) мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на плана, включително, когато е приложимо, необходимите мерки за спазване на член 21;
- д) съответните показатели във връзка с постигането на предвидените междинни цели и целеви стойности; и
- е) редът и условията за предоставяне на достъп на Комисията до съответните основни данни.

3. Максималният размер на разпределените финансови средства, посочен в параграф 2, буква б) от настоящия член, се определя въз основа на прогнозните общи разходи за плана, предложени от държавата членка и оценени съгласно критериите, посочени в член 16, параграф 3.

Максималният размер на разпределените финансови средства, посочен в параграф 2, буква б) от настоящия член, се определя, както следва:

- а) когато планът отговаря задоволително на критериите, определени в член 16, параграф 3, и размерът на прогнозните общи разходи за плана след приспадане на националното участие е по-голям или равен на максималния размер на разпределените финансови средства за тази държава членка съгласно член 14, параграф 1, финансовите средства, разпределени на въпросната държава членка, са равни на общия максимален размер на разпределените финансови средства, посочен в член 14, параграф 1;
- б) когато планът отговаря задоволително на критериите, определени в член 16, параграф 3, и размерът на прогнозните общи разходи за плана след приспадане на националното участие е по-малък от максималния размер на разпределените финансови средства за тази държава членка съгласно член 14, параграф 1, финансовите средства, разпределени на въпросната държава членка, са равни на сумата на прогнозните общи разходи за плана минус националното участие;
- в) когато планът отговаря задоволително на критериите, определени в член 16, параграф 3, но при оценката са установени слабости в системите за вътрешен контрол, Комисията може да изиска в плана да бъдат включени допълнителни мерки за отстраняване на тези слабости и те да бъдат изпълнени от държавата членка преди първото плащане;
- г) когато планът не отговаря задоволително на критериите, определени в член 16, параграф 3, за държавата членка не се разпределят финансови средства.

4. Когато Комисията дава отрицателна оценка на даден план, посоченото в параграф 1 решение включва причините за отрицателната оценка. Държавата членка представя плана отново, след като е взела под внимание оценката на Комисията.

Член 18

Изменение на социалните планове за климата

1. Когато даден план вече не може да бъде изпълнен, включително съответните междинни цели и целеви стойности, или изцяло или частично се нуждае от значителни корекции от държава членка поради обективни обстоятелства, по-специално поради действителните преки последици от включването на емисиите на парникови газове от сградите и автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, съответната държава членка представя на Комисията изменен план, за да включи необходимите и надлежно обосновани промени. Държавите членки може да поискат техническа подкрепа в съответствие с член 11, параграф 4 за изготвянето на изменения план.

2. Комисията прави оценка на изменения план в съответствие с член 16.

3. Когато Комисията дава положителна оценка на изменения план, в съответствие с член 17, параграф 1 тя приема решение, в което се излагат причините за положителната оценка, посредством акт за изпълнение. Чрез дерогация от член 17, параграф 1 Комисията приема решението по настоящия параграф в срок от три месеца от датата на представяне на изменения план от съответната държава членка.

4. Когато Комисията дава отрицателна оценка на изменения план, тя отхвърля изменения план в посочения в параграф 3 срок, след като е предоставила на съответната държава членка възможност да представи своите коментари в срок от три месеца от датата на съобщението за оценката на Комисията за изменения план.
5. До 15 март 2029 г. всяка държава членка прави оценка на целесъобразността на своя план предвид действителните преки последици от включването на емисиите на парникови газове от сградите и автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО. Тези оценки се представят на Комисията заедно с интегрираните национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2018/1999.
6. В случай на незначителни корекции в плана, представляващи увеличение или намаление с по-малко от 5 % на целева стойност, определена в плана, като например незначителни актуализации на мерките и инвестициите, определени в плана, или поправяне на технически грешки, държавата членка уведомява Комисията за тези промени.

Член 19

Задължение за разпределение на финансовите средства

1. След като Комисията приеме положително решение, както е посочено в член 17 от настоящия регламент, тя своевременно сключва със съответната държава членка споразумение, което представлява индивидуално правно задължение по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 за периода 2026—2032 г., без да се засягат член 30 г., параграф 4 и членове 30и и 30к от Директива 2003/87/ЕО. Споразумението се сключва най-рано една година преди годината, през която започват търговете съгласно глава IVa от Директива 2003/87/ЕО, или две години преди посочената година в случаите, в които се прилага член 10, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент.
2. Бюджетните задължения могат да се основават на глобални задължения и когато е целесъобразно, могат да бъдат разбити на годишни вноски, разпределени в рамките на няколко години.

Член 20

Правила относно плащанията, спирането на изпълнението на споразуменията за разпределение на финансови средства и прекратяването на тези споразумения

1. Разпределените финансови средства се изплащат на държавите членки съгласно настоящия член, когато бъдат постигнати съответните договорени междинни цели и целеви стойности, посочени в одобрения съгласно член 17 план, и в съответствие с наличното финансиране. След такова постигане държавата членка представя на Комисията надлежно обосновано искане за плащане. Държавата членка подава такива искания за плащане до Комисията веднъж или два пъти годишно, до 31 юли или до 31 декември.
2. При получаване на искане за плащане от държава членка Комисията оценява дали съответните междинни цели и целеви стойности, определени в решението на Комисията, посочено в член 17, са постигнати задоволително. Задоволителното постигане на междинните цели и целевите стойности предполага съответната държава членка да не е отменила мерките, свързани със задоволително постигнатите по-рано междинни цели и целеви стойности.
3. Когато Комисията дава положителна оценка по индивидуално искане за плащане, тя приема индивидуално решение, с което разрешава изплащането на разпределените финансови средства в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 съобразно наличното финансиране и като гарантира равно третиране на държавите членки. Комисията приема индивидуалното решение не по-рано от два месеца и не по-късно от три месеца след съответния краен срок за подаване на искането за плащане в съответствие с параграф 1 от настоящия член.
4. Когато в резултат на оценката, посочена в параграф 3, Комисията установи, че междинните цели и целевите стойности, определени в посоченото в член 17 решение на Комисията, не са постигнати задоволително, плащането на частта от разпределените финансови средства, пропорционална на непостигнатата междинна цел или целева стойност, се спира. Държавата членка може да представи своите коментари в срок от един месец от представянето на оценката на Комисията.

Спирането се отменя само когато бъдат постигнати задоволително междинните цели и целевите стойности, както е определено в решението на Комисията, посочено в член 17.

5. Чрез дерогация от член 116, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 срокът за плащане започва да тече от датата на съобщението за решението на Комисията за разрешаване на плащането на разпределените финансови средства на съответната държава членка съгласно параграф 3 от настоящия член или от датата на съобщението за отмяна на спирането съгласно параграф 4, втора алинея от настоящия член.

6. Когато междинните цели и целевите стойности не са задоволително постигнати в срок от девет месеца след спирането на плащанията, посочено в параграф 4, първа алинея, Комисията намалява пропорционално сумата на разпределените финансови средства, след като е предоставила на държавата членка възможността да представи коментари в срок от два месеца от съобщението за заключенията на Комисията относно постигането на междинните цели и целевите стойности.

7. Когато в рамките на 15 месеца от датата на сключване на съответните споразумения, посочени в член 19, държавата членка не е постигнала осезаем напредък по отношение на никоя от съответните междинни цели и целеви стойности, Комисията прекратява споразуменията и отменя разпределените финансови средства, без да се оказва въздействие върху прилагането на член 14, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046. Комисията взема решение относно прекратяването на посочените споразумения, след като е предоставила на държавата членка възможността да представи коментари в срок от два месеца от съобщението за оценката на Комисията, че не е бил постигнат осезаем напредък.

8. Всички плащания се извършват до 31 декември 2033 г.

9. Чрез дерогация от член 116 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и параграф 5 от настоящия член, ако на даден кръг от искания за плащане, посочени в параграф 1 от настоящия член, целевите приходи, предназначени за Фонда в съответствие с член 30 г., параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, не са достатъчни за покриване на представените искания за плащане, Комисията плаща на държавите членки на пропорционална основа, определена като дял от наличните средства за плащане, към общия размер на одобрените плащания. На следващия кръг от искания за плащане Комисията дава приоритет на плащанията на държавите членки със забавени плащания от предходния кръг на искания за плащане и едва след това на новоподадените искания за плащане.

10. Чрез дерогация от член 12, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и без да се оказва въздействие върху прилагането на член 30 г., параграф 4, шеста алинея от Директива 2003/87/ЕО, Комисията разпределя на държавите членки сумите, съответстващи на всички бюджетни кредити, които не са били използвани до 31 декември 2033 г. в съответствие с правилата за разпределение на квотите, определени съгласно член 30 г., параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО, за да се постигнат целите, посочени в член 3 от настоящия регламент.

Член 21

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. При изпълнението на плановете държавите членки, в качеството си на бенефициери на средства по линия на Фонда, предприемат всички подходящи мерки, за да защитават финансовите интереси на Съюза и да гарантират, че използването на разпределените финансови средства във връзка с мерките и инвестициите, получаващи подкрепа от Фонда, включително тези, които се изпълняват от публични или частни образувания, различни от уязвими домакинства, уязвими микропредприятия и уязвими ползватели на транспорт съгласно член 9, е съобразено с приложимото право на Съюза и с националното право, по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и поправянето на измами, корупция и конфликти на интереси. За тази цел държавите членки осигуряват ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, както е изложено в приложение III, и връщане на неправомерно изплатени или неправилно използвани суми. Държавите членки могат да разчитат на обичайните национални системи за управление на бюджета.

2. Споразуменията, посочени в член 19, предвиждат следните задължения за държавите членки:

а) да проверяват редовно дали предоставеното финансиране е било използвано правилно в съответствие с всички приложими правила и дали всяка мярка и инвестиция съгласно плана е била изпълнена правилно в съответствие с всички приложими правила, по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и поправянето на измами, корупция и конфликти на интереси;

- б) да предприемат подходящи мерки за предотвратяване, разкриване и поправяне на измами, корупция и конфликти на интереси съгласно определеното в член 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, засягащи финансовите интереси на Съюза, и да предприемат правни действия за връщане на средства, които са били незаконно присвоени, включително във връзка с която и да е от мерките и инвестициите, изпълнени съгласно плана;
- в) да прилагат към искането за плащане:
- и) декларация за управлението, която да удостоверява, че разпределените финансови средства са използвани по предназначение, че информацията, предоставена с искането за плащане, е пълна, точна и надеждна, и че въведените системи за контрол дават необходимите гаранции, че разпределените финансови средства са били управлявани в съответствие с всички приложими правила, и по-специално правилата относно избягването на конфликти на интереси и предотвратяването на измами, корупция и двойно финансиране от Фонда и от други програми на Съюза в съответствие с принципа на добро финансово управление; и
 - ii) обобщение на извършените одити в съответствие с международно приетите стандарти за одит, включително обсега на тези одити от гледна точка на обхванатия размер на разходите и обхванатия период, и анализ на установените слабости и евентуално предприети коригиращи действия;
- г) за целите на одита и контрола и за предоставяне на сравнима информация за използването на разпределените финансови средства във връзка с мерките и инвестициите, изпълнявани съгласно плана, да събират, записват и съхраняват в електронна система посочените по-долу стандартни категории данни и да осигуряват достъп до тях:
- i) название на крайните получатели на разпределените финансови средства, техните идентификационни номера по ДДС или данъчни идентификационни номера и размерът на разпределените финансови средства от Фонда;
 - ii) название на изпълнителя(-ите) и подизпълнителя(-ите) и техните идентификационни номера по ДДС или данъчни идентификационни номера и стойността на договора(-ите), когато крайният получател на разпределените финансови средства е възлагаш орган в съответствие с правото на Съюза или с националното право в областта на обществените поръчки;
 - iii) собствено(-и) име(на), фамилно(-и) име(на), дата(и) на раждане и идентификационен номер/а по ДДС или данъчен идентификационен номер(а) на действителния(-ите) собственик(-ици) на получателя на разпределените финансови средства или на изпълнителя по смисъла на член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³³⁾;
 - iv) списък на всички мерки и инвестиции, изпълнени по линия на Фонда с общия размер на публичното финансиране на тези мерки и инвестиции, като се посочва размерът на средствата, изплатени от други фондове, финансирани от бюджета на Съюза;
- д) да упълномощят изрично Комисията, OLAF, Сметната палата и — по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939 — Европейската прокуратура да упражняват правата си, както е предвидено в член 129, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и да налагат задължения на всички крайни получатели на разпределените финансови средства, изплатени на мерките и инвестициите, включени в плана, или на всички други лица или субекти, участващи в изпълнението им, да упълномощават изрично Комисията, OLAF, Сметната палата и когато е приложимо — Европейската прокуратура, да упражняват правата си, както е предвидено в член 129, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и да налагат подобни задължения на всички крайни получатели на отпуснатите средства;
- е) да водят документация в съответствие с член 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, като отправна точка е платежната операция, отнасяща се до съответната мярка или инвестиция.

Информацията, посочена в буква г), точка ii) от първа алинея от настоящия член, се изисква само когато стойността на обществената поръчка е по-висока от праговете на Съюза, определени в член 4 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁴⁾. По отношение на подизпълнителите тази информация се изисква само:

- а) за първото ниво на възлагане на подизпълнители;

⁽³³⁾ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

⁽³⁴⁾ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

- б) когато информацията е записана по отношение на съответния изпълнител; и
- в) за договори с подизпълнител на обща стойност над 50 000 EUR.

3. Личните данни, посочени в параграф 2, буква г) от настоящия член, се обработват от държавите членки и от Комисията за целите и в рамките на съответната продължителност на производствата, отнасящи се до освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета, процедурите по одит и контрол, информационните и комуникационните дейности и дейностите по осигуряване на видимост във връзка с използването на разпределените финансови средства, свързани с изпълнението на посочените в член 19 споразумения. Личните данни се обработват в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 или Регламент (ЕС) 2018/1725, в зависимост от това кой от двата е приложим. В рамките на процедурата по освобождаване от отговорност на Комисията в съответствие с член 319 ДФЕС Фондът подлежи на докладване съгласно интегрираните отчети за финансите и управленската отговорност, посочени в член 247 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, и по-специално отделно в годишния доклад за управлението и резултатите.

4. Споразуменията, посочени в член 19, предвиждат също така правото на Комисията да намалява пропорционално подкрепата по линия на Фонда и да събира всички суми, дължими на бюджета на Съюза в случаи на измама, корупция и конфликт на интереси, засягащи финансовите интереси на Съюза, които не са били коригирани от държавата членка, или в случай на сериозни неизпълнения на задължението, произтичащо от такива споразумения.

При вземането на решение относно размера на възстановяването или намаляването на сумата, Комисията спазва принципа на пропорционалност и взема предвид тежестта на измамата, корупцията или конфликта на интереси, засягащи финансовите интереси на Съюза, или на неизпълнението на задължение. Комисията дава възможност на държавата членка да представи коментари, преди намалението да влезе в сила.

ГЛАВА IV

Взаимно допълване, мониторинг и оценка

Член 22

Координация и взаимно допълване

Комисията и съответните държави членки, по начин, който е съизмерим със съответните им отговорности, насърчават взаимодействията и гарантират ефективната координация между Фонда и програмите и инструментите на Съюза, посочени в член 6, параграф 3 от настоящия регламент, и Модернизационния фонд съгласно член 10 г. от Директива 2003/87/ЕО. За целта те:

- а) осигуряват взаимно допълване, полезно взаимодействие, последователност и съгласуваност между различните инструменти на равнището на Съюза, на национално и по целесъобразност, на местно или регионално равнище, както във фазата на планиране, така и по време на изпълнението;
- б) оптимизират механизмите за координация с цел избягване на дублирането на усилия; и
- в) осигуряват тясно сътрудничество между отговарящите за изпълнението и контрола лица на равнището на Съюза, на национално и по целесъобразност, на местно или регионално равнище за постигане на целите на Фонда.

Член 23

Информация, комуникация и видимост

1. Държавите членки осигуряват публичен достъп до данните, посочени в член 21, параграф 2, буква г), точки i), ii) и iv) от настоящия регламент, и ги поддържат актуализирани на един уебсайт в отворени, машинночетими формати, както е предвидено в член 5, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁵⁾, което позволява данните да бъдат сортирани, търсени, извлечени, сравнявани и повторно използвани. Информацията, посочена в член 21, параграф 2, буква г), точки i) и ii) от настоящия регламент, не се публикува в случаите, предвидени в член 38, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, или в случай на временно пряко подпомагане на доходите на уязвими домакинства.

⁽³⁵⁾ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществеността (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

2. На получателите на подкрепа от Фонда се предоставя информация за произхода на тези средства, включително когато ги получават чрез посредници. Тази информация включва емблемата на Съюза и подходяща декларация във връзка с финансирането, която гласи „финансирано от Европейския съюз — Социален фонд за климата“ в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на мярката и предназначени за получателите. Получателите на подкрепа от Фонда, с изключение на подкрепата за физически лица и на случаите, в които има опасност от оповестяване на чувствителна търговска информация, осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.

3. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на Фонда, на действията, предприети съгласно настоящия регламент, и на постигнатите резултати, включително, по целесъобразност и със съгласието на националните органи, чрез съвместни комуникационни дейности с националните органи и с представителствата на Европейския парламент и на Комисията в съответната държава членка.

Член 24

Мониторинг на изпълнението

1. На всеки две години всяка държава членка докладва на Комисията относно изпълнението на своя план заедно с интегрирания си национален доклад за напредъка в областта на енергетиката и климата съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2018/1999 и в съответствие с член 28 от същия регламент. Мониторингът на изпълнението е целенасочен и пропорционален на дейностите, извършвани съгласно плана. Държавите членки включват показателите, посочени в приложение IV от настоящия регламент, в своя доклад за напредъка.

2. Комисията извършва мониторинг на изпълнението на Фонда и измерва постигането на неговите цели. Мониторингът на изпълнението е целенасочен и пропорционален на дейностите, които се извършват по линия на Фонда.

3. Системата на Комисията за докладване на изпълнението гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на дейностите и на техните резултати. За тази цел на получателите на подкрепа от Фонда се налагат пропорционални изисквания за докладване.

4. Комисията използва общите показатели, посочени в приложение IV, при докладването относно напредъка и за целите на мониторинга и оценката на Фонда във връзка с постигането на целите, посочени в член 3.

Член 25

Прозрачност

1. Комисията предава плановете, представени от държавите членки, и решенията, оповестени публично от Комисията, едновременно и при равни условия, на Европейския парламент и на Съвета без ненужно забавяне.

2. Информацията, предавана от Комисията на Съвета в рамките на настоящия регламент или неговото прилагане, се предоставя едновременно с това на Европейския парламент при спазване на условия за поверителност, ако е необходимо.

3. Компетентните комисии на Европейския парламент могат да приканят Комисията да представи информация относно актуалното състояние на извършената от Комисията оценка на плановете.

Член 26

Социален диалог във връзка с климата

1. С цел да се засили диалогът между институциите на Съюза, по-специално Европейския парламент и Комисията, и да се гарантира по-голяма прозрачност и отчетност, компетентните комисии на Европейския парламент могат да канят два пъти годишно Комисията за обсъждане на следните въпроси:

а) плановете, представени от държавите членки;

- б) оценката от страна на Комисията на плановете, представени от държавите членки;
 - в) състоянието на постигането на междинните цели и целевите стойности, определени в плановете, представени от държавите членки;
 - г) процедурите за плащане, спиране и прекратяване, включително всички представени наблюдения и коригиращи мерки, предприети от държавите членки, за да се гарантира задоволителното постигане на междинните цели и на целевите стойности, определени в представените от тях планове.
2. Комисията взема предвид всички елементи, произтичащи от становищата, изразени чрез социалния диалог във връзка с климата, включително резолюциите на Европейския парламент, ако има такива.

ГЛАВА V

Заклучителни разпоредби

Член 27

Оценка и преразглеждане на Фонда

1. Две години след началото на изпълнението на плановете Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад за оценка на изпълнението и функционирането на Фонда, като взема предвид резултатите от първите доклади, представени от държавите членки в съответствие с член 24, и внася, ако е целесъобразно, предложения за изменения на настоящия регламент.
2. В доклада за оценка, посочен в параграф 1, се оценяват по-специално:
 - а) степента, до която са постигнати определените в член 3 цели на Фонда, ефективността на използването на ресурсите и добавената стойност от Съюза;
 - б) за всяка отделна държава — ефективността на мерките и инвестициите и използването на прякото подпомагане на доходите с оглед на постигането на междинните цели и целевите стойности, заложи в плановете;
 - в) как се прилагат определенията за енергийна бедност и транспортна бедност в държавите членки въз основа на информацията, посочена в член 6, параграф 1, буква е), както и дали са необходими изменения на тези определения;
 - г) дали продължават да са целесъобразни всички цели и мерки и инвестиции, определени в член 8 от настоящия регламент, като се имат предвид въздействието върху емисиите на парникови газове на включването на емисиите на парникови газове от сградите и автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО и предприетите от държавите членки национални мерки за изпълнение на задължителните годишни цели за намаление на емисиите на парникови газове съгласно Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁶⁾, както и дали продължават да са целесъобразни целевите приходи във връзка с възможни промени относно продажбата на квоти чрез търг съгласно системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове за сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори съгласно глава IVa от Директива 2003/87/ЕО и други относими съображения.
3. До 31 декември 2033 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад от независима последваща оценка. Докладът от последващата оценка се състои от обща оценка на Фонда и включва информация относно неговото въздействие.
4. Без да се засяга многогодишната финансова рамка след 2027 г., в случай че приходите от продажбата на квоти чрез търг, посочена в член 30 г., параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО, бъдат установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея от ДФЕС, Комисията представя по целесъобразност необходимите предложения, за да се гарантират в рамките на многогодишната финансова рамка след 2027 г. ефективността и непрекъснатостта на изпълнението на Фонда, който се финансира временно и извънредно от външни целеви приходи, генерирани от квоти по системата за търговия с емисии.

⁽³⁶⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

Член 28

Изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060

В Регламент (ЕС) 2021/1060 се вмъква следният член:

„Член 26а

Прехвърляне на ресурси от Социалния фонд за климата

1. Прехвърлените ресурси от Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета (*), се изпълняват в съответствие с настоящия регламент и разпоредбите, уреждащи фонда, към който те се прехвърлят, като прехвърлянията са окончателни. Тези ресурси представляват външни целеви приходи за целите на член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и са в допълнение към ресурсите, посочени в член 110 от настоящия регламент.
2. Когато държавите членки изпълняват ресурсите, посочени в параграф 1 от настоящия член, при условията на споделено управление, те представят изменения на програмите в съответствие с член 24 от настоящия регламент, отнасящи се до една или повече програми. Държавите членки планират използването на тези ресурси за постигане на целите в областта на климата, определени за бюджета на Съюза в съответствие с член 6, параграф 1 от настоящия регламент. Тези ресурси допринасят за постигането на съответните цели на Социалния фонд за климата, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2023/955, и се използват за подкрепа на мерките и инвестициите, предвидени в член 8 от посочения регламент. Те се програмират в рамките на един или повече специфични приоритета, съответстващи на една или повече специфични цели на фонда, към който се прехвърлят ресурсите, и за една или повече категории региони, когато е приложимо, като се посочва годишното разпределение на средствата. Те не се вземат предвид при изчисляването на съответствието с изискванията за тематична концентрация, определени в правилата за отделните фондове.
3. Когато Комисията вече е одобрила искане на държава членка за изменение на програма, свързано с прехвърляне на ресурси от Социалния фонд за климата, за всяко следващо прехвърляне на ресурси през последващи години държавата членка може да представи уведомление за финансови таблици вместо изменение на програмата, при условие че предложените промени се отнасят изключително до увеличение на финансовите ресурси, без допълнителни промени в програмата.
4. Чрез дерогация от член 18 и член 86, параграф 1, втора алинея от настоящия регламент ресурсите, прехвърлени в съответствие с настоящия член и член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/955, не се вземат предвид при междинния преглед и сумата за гъвкавост.
5. Чрез дерогация от член 14, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 срокът, след който Комисията отменя бюджетните задължения за сумите в съответствие с член 105, параграф 1 от настоящия регламент, започва да тече от годината, в която са поети съответните бюджетни задължения. Ресурсите не се прехвърлят към програми по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg).

(*) Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130; 16.5.2023 г., стр. 1).“

Член 29

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Той се прилага от 30 юни 2024 г. — датата, до която държавите членки трябва да въведат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾ за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на глава IVa от Директива 2003/87/ЕО.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 10 май 2023 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

J. ROSWALL

⁽³⁷⁾ Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (вж. страница 134 от настоящия брой на Официален вестник).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА МАКСИМАЛНИЯ РАЗМЕР НА РАЗПРЕДЕЛЕНИТЕ ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА ПО ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ ПО ЛИНИЯ НА ФОНДА СЪГЛАСНО ЧЛЕН 14

В настоящото приложение се определя методиката за изчисляване на максималния размер на разпределените финансови средства, който е на разположение на всяка държава членка в съответствие с член 10 и член 14.

Съгласно методиката за всяка държава членка се вземат предвид следните променливи:

- население, изложено на риск от бедност, живеещо в селски райони (2019 г.);
- емисии на въглероден диоксид от изгаряне на горива от домакинствата (средно за периода 2016—2018 г.);
- процентът на домакинствата, изложени на риск от бедност, които имат просрочени плащания за комунални услуги (2019 г.);
- общ брой население (2019 г.);
- брутният национален доход (БНД) на глава от населението на държавата членка, измерен чрез стандарта за покупателна способност (2019 г.);
- делът на референтните емисии по член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 за източниците на емисии 1A3b, 1A4a и 1A4b, установени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г. (средна стойност за периода 2016—2018 г.), цялостно преразгледани съгласно член 4, параграф 3 от посочения регламент.

Максималният размер на разпределените финансови средства на държава членка по линия на Фонда (МРРФС_i) се определя по следната формула:

$$\text{МРРФС}_i = \alpha_i \times (\text{МС})$$

където:

Максималната сума (МС) за изпълнението на Фонда е посочената в член 10, параграф 1, а α_i е делът на държавата членка i в максималната сума, определен въз основа на следните стъпки:

$$\alpha_i = (50 \% \times \beta_i + 50 \% \times \lambda_i) \times \frac{\text{GNI}_{\text{EU}}^{\text{PC}}}{\text{GNI}_i^{\text{PC}}}$$

При

$$\beta_i = \min\left(\frac{\text{rural pop}_i}{\text{rural pop}_{\text{EU}}}, \frac{\text{pop}_i}{\text{pop}_{\text{EU}}} \times f_i\right)$$

$$\lambda_i = \gamma_i \times \delta_i$$

$$\gamma_i = \frac{\text{HCO2}_i}{\text{HCO2}_{\text{EU}}}$$

$$\delta_i = \min\left(\frac{\text{arrears}_i}{\text{arrears}_{\text{EU}}}, f_i\right)$$

$$f_i = 1, \text{ ако } \text{GNI}_i^{\text{PC}} \geq \text{GNI}_{\text{EU}}^{\text{PC}}; f_i = 2,5, \text{ ако } \text{GNI}_i^{\text{PC}} < \text{GNI}_{\text{EU}}^{\text{PC}}$$

Където за всяка държава членка i :

rural pop_i е изложеното на риск от бедност население на държавата членка i , живеещо в селски райони;

$\text{rural pop}_{\text{EU}}$ е сумата на изложеното на риск от бедност население на държавите членки на ЕС-27, живеещо в селски райони;

pop_i е населението на държавата членка i ;

pop_{EU} е сумата на населението на държавите членки на ЕС-27;

HCO2_i са емисиите на въглероден диоксид от изгаряне на горива от домакинствата на държавата членка i ;

HCO2_{EU} е сумата от емисиите на въглероден диоксид от изгаряне на горива от домакинствата на държавите членки на ЕС-27;

$atgear_i$ е процентът на домакинствата в държавата членка i , изложени на риск от бедност, които са с просрочени плащания за комунални услуги;

$atgear_{EU}$ е процентът на домакинствата в ЕС-27, изложени на риск от бедност, които са с просрочени плащания за комунални услуги;

GNI_i^{PC} е БНД на глава от населението на държавата членка i ;

GNI_{EU}^{PC} е БНД на глава от населението на ЕС-27.

Стойностите на β_i за държавите членки, които имат БНД на глава от населението под стойността му за ЕС-27 и за които $\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}$ е минималният компонент, се коригират пропорционално, така че сумата на β_i за всички държави членки да е равна на 100 %. Всички λ_i се коригират пропорционално, така че тяхната сума да е равна на 100 %.

За всички държави членки α_i не може да бъде по-малко от 0,07 % от максималната сума, посочена в член 10, параграф 1. Стойностите на α_i за всички държави членки с α_i над 0,07 % се коригират пропорционално, така че сумата от всички α_i да е равна на 100 %.

За държавите членки с БНД на глава от населението под 90 % от стойността за EU-27, α_i не може да бъде по-ниско от дела на референтните емисии по член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 за източниците на емисии 1A3b, 1A4a и 1A4b, както са установени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г. за средната стойност за периода 2016—2018 г., цялостно преразгледани съгласно член 4, параграф 3 от посочения регламент. Стойностите на α_i за държавите членки с БНД на глава от населението над средната стойност за ЕС-27 се коригират пропорционално, така че сумата от всички α_i да е равна на 100 %.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Максимален размер на разпределените финансови средства за всяка държава членка по линия на Фонда съгласно членове 10 и 14

Когато посочената в приложение I методика се приложи за сумите по член 10, параграф 1, в резултат се получава посоченият по-долу дял и максимален размер на разпределените финансови средства за всяка държава членка.

Всички суми по член 10, параграф 3 се покриват пропорционално в рамките на максималния размер на разпределените финансови средства за всяка държава членка.

Максимален размер на разпределените финансови средства по държави членки			
Държава членка	Дял от общия размер в %	ОБЩО 2026—2032 г. (в евро по текущи цени)	
		Съгласно член 10, параграф 1, първа и втора алинея	Съгласно член 10, параграф 1, трета алинея
		Белгия	2,55
България	3,85	2 499 490 282	2 099 571 836
Чехия	2,40	1 562 617 717	1 312 598 882
Дания	0,50	324 991 338	272 992 724
Германия	8,18	5 317 778 511	4 466 933 949
Естония	0,29	186 244 570	156 445 439
Ирландия	1,02	663 390 868	557 248 329
Гърция	5,52	3 586 843 608	3 012 948 631
Испания	10,52	6 837 784 631	5 743 739 090
Франция	11,19	7 276 283 944	6 112 078 513
Хърватия	1,94	1 263 071 899	1 060 980 395
Италия	10,81	7 023 970 924	5 900 135 577
Кипър	0,20	131 205 466	110 212 591
Латвия	0,71	463 676 528	389 488 284
Литва	1,02	664 171 367	557 903 948
Люксембург	0,10	66 102 592	55 526 177
Унгария	4,33	2 815 968 174	2 365 413 267
Малта	0,07	45 500 000	38 220 000
Нидерландия	1,11	720 463 632	605 189 451
Австрия	0,89	578 936 189	486 306 399
Полша	17,60	11 439 026 446	9 608 782 215
Португалия	1,88	1 223 154 017	1 027 449 374
Румъния	9,25	6 012 677 290	5 050 648 923
Словения	0,55	357 971 733	300 696 256
Словакия	2,35	1 530 553 074	1 285 664 582

Максимален размер на разпределените финансови средства по държави членки			
Държава членка	Дял от общия размер в %	ОБЩО 2026—2032 г. (в евро по текущи цени)	
		Съгласно член 10, параграф 1, първа и втора алинея	Съгласно член 10, параграф 1, трета алинея
Финландия	0,54	348 132 328	292 431 155
Швеция	0,62	400 386 447	336 324 616
ЕС-27	100 %	65 000 000 000	54 600 000 000

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Основни изисквания относно системата за вътрешен контрол на държавата членка

1. Държавата членка осигурява ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол в съответствие със своята институционална, правна и финансова рамка, включително разделяне на функциите и правила за отчитане, надзор и контрол.

Това включва:

- а) определяне на органите, на които е възложено изпълнението на плана и разпределението на съответните отговорности и функции;
- б) определяне на органа или органите, които отговарят за подписването на декларация за управлението, придружаваща исканията за плащане;
- в) процедури, гарантиращи, че този орган или тези органи ще се уверят, че са постигнати заложените в плана междинни цели и целеви стойности и че средствата са били управлявани в съответствие с всички приложими правила, и по-специално правилата относно избягването на конфликти на интереси и предотвратяването на измами, корупция и двойно финансиране;
- г) подходящо разделяне на съответните функции за управление и за одит.

2. Държавата членка ръководи ефективното изпълнение на пропорционални мерки против измами и корупция и взема всички необходими мерки за ефективно избягване на конфликт на интереси.

Това включва:

- а) подходящи мерки за предотвратяване, разкриване и коригиране на измами, корупция и конфликти на интереси, както и за избягване на двойно финансиране, и предприемане на действия по съдебен ред за възстановяване на незаконно присвоени средства;
- б) оценка на риска от измами и определяне на подходящи мерки за борба с измамите.

3. Държавата членка поддържа подходящи процедури за изготвяне на декларацията за управление и на обобщението на одитите, извършени на национално равнище.

Това включва:

- а) ефективна процедура за изготвяне на декларацията за управление, документиране на обобщените резултати от одитите и поддържане на необходимата информация за одитна следа;
- б) ефективни процедури, гарантиращи надлежно докладване за всички случаи на измами, корупция и конфликт на интереси и за тяхното коригиране чрез възстановяване на сумите.

4. За да набави необходимата информация, държавата членка осигурява подходящи проверки на управлението, включително процедури за проверка на постигането на междинните цели и целевите стойности и спазването на хоризонталните принципи за разумно финансово управление.

Това включва:

- а) подходящи проверки на управлението, чрез които изпълняващите органи проверяват постигането на междинните цели и целевите стойности на Фонда (например документни проверки, проверки на място);
- б) подходящи проверки на управлението, чрез които изпълняващите органи да се уверят, че липсват сериозни нередности, а именно измами, корупция и конфликт на интереси, както и двойно финансиране (например документни проверки, проверки на място).

5. Държавата членка провежда подходящи и независими одити на системите и операциите в съответствие с международно приетите стандарти за одит.

Това включва:

- а) определяне на органа или органите, които ще извършват одити на системите и операциите, и на начина за осигуряване на функционална независимост на тези органи;

- б) отпускане на достатъчно ресурси на този орган или тези органи за целите на Фонда;
 - в) ефективни действия на органа или органите за справяне с риска от измами, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране, както чрез одити на системите, така и чрез одити на операциите.
6. Държавата членка поддържа ефективна система, осигуряваща съхраняване на цялата информация и всички документи, необходими за целите на одитна следа.

Това включва:

- а) ефективно събиране, запис и съхраняване в електронна система на данните относно крайните получатели на мерките и инвестициите, необходими за постигането на междинните цели и целевите стойности;
 - б) достъп за Комисията, OLAF, Европейската сметна палата и — по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939 — Европейската прокуратура, до данните относно крайните получатели.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Общи показатели за индикативните междинни цели и целеви стойности за социалните планове за климата на държавите членки, посочени в член 6, параграф 1, буква м), извършване на мониторинг от държавата членка на изпълнението на нейния план, посочен в член 24, параграф 1, и оценка от Комисията на напредъка по отношение на целите на Фонда, посочена в член 24, параграф 4

Мерките и инвестициите могат да допринесат за повече от един общ показател. Ако планът на дадена държава членка не съдържа мярка или инвестиция, допринасяща за някои от показателите, държавата членка може да посочи „неприложимо“.

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
Сектор „Сгради“			
Показатели за контекста			
1	Брой на уязвимите домакинства	В съответствие с определението в член 2, точка 10.	Брой домакинства
2	Брой домакинства в енергийна бедност	В съответствие с определението в член 2, точка 1.	Брой домакинства
Показатели за крайния продукт			
3	Брой на уязвимите домакинства, които са се възползвали от поне една структурна мярка за намаление на емисиите си в сектор „Сгради“	В съответствие с член 2, точка 10 и член 8, параграф 1. Само мерки, които се дължат на подкрепа по линия на Фонда.	Брой домакинства
4	Брой на сградите, преминали основно саниране (т.е. саниране, което преобразува сграда или обособена част от сграда а) преди 1 януари 2030 г. — в сграда с почти нулево потребление на енергия, б) считано от 1 януари 2030 г. — в сграда с нулеви емисии)	Показателят отчита броя на сградите и съответната застроена площ, които се санират изцяло или частично, въз основа на подкрепата чрез мерки и инвестиции по линия на Фонда, където „санирането на сгради“ е определено в член 2, точка 13. Освен това показателят разграничава сградите въз основа на техния клас на сертификат за енергийни характеристики и посочва конкретно колко сгради с най-лоши характеристики са били санирани.	Сградни единици
5	Разгънатата използвана застроена площ на сградите, преминали основно саниране (т.е. саниране, което преобразува сграда или обособена част от сграда а) преди 1 януари 2030 г. — в сграда с почти нулево потребление на енергия, б) считано от 1 януари 2030 г. — в сграда с нулеви емисии)		Санирана застроена площ (m ² /година)
6	Брой на сградите, преминали друго енергийно саниране (т.е. всички видове енергийно саниране, с изключение на основното саниране, да се докладват по-горе)		Сградни единици
7	Разгънатата използвана застроена площ на сградите, преминали друго енергийно саниране (т.е. всички видове енергийно саниране, с изключение на основното саниране, да се докладват по-горе)		Санирана застроена площ (m ² /година)

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
8	Подмяна на отоплителна инсталация, работеща с изкопаеми горива, с уред на основата на енергия от възобновяеми източници и/или високоефективна инсталация въз основа на класа на енергийния етикет, определен в съответния нормативен акт.	Тези действия отговарят на показателя за енергия от възобновяеми източници на ЕС и на индикативния дял на възобновяемата енергия (в крайно енергийно потребление), определени на национално равнище в сектор „Сгради“ съгласно съответната разпоредба на Директива (ЕС) 2018/2001. Отоплителните и охладителните системи на основата на енергия от възобновяеми източници и електроенергията от възобновяеми източници могат да допринесат за този целеви показател. Тези действия ще допринесат и за постигането на целевата стойност за отопление и охлаждане чрез енергия от възобновяеми източници съгласно съответната разпоредба на посочената директива. Това се отнася само до допълнителни заместители на отоплителни инсталации, работещи с изкопаеми горива, които се дължат на подкрепа от Фонда.	Брой на заменените инсталации за отопление, работещи с изкопаеми горива (например с термopомпа или слънчева топлинна инсталация)
9	Инсталиран допълнителен оперативен капацитет за енергия от възобновяеми източници	Брой и капацитет на покривните фотоволтаични и слънчеви термални колектори или фотоволтаични термални панели (PVT); брой и капацитет на термopомпите; брой и капацитет на други технологии за отопление и охлаждане на помещения с енергия от възобновяеми източници, включително котли на основата на енергия от възобновяеми източници. Отнася се само до допълнителен оперативен капацитет, който се дължи на подкрепата на Фонда.	MW
10			брой единици
Показатели за резултатите			
11	Намаляване на броя на уязвимите домакинства	Намаляване на броя на уязвимите домакинства в резултат на мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	%
12	Очаквано намаление на емисиите на парникови газове в сектор „Сгради“	Намаление на емисиите на парникови газове в сектор „Сгради“, предизвикано от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда. Емисиите в сектор „Сгради“ се определят като емисиите, обхванати от глава IVa от Директива 2003/87/ЕО (за сектор „Сгради“ — източници на емисии 1A4a и 1A4b, както са установени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г.).	ktCO _{2e}
13	Намаляване на броя на домакинствата в енергийна бедност	Намаляване на броя на домакинствата в енергийна бедност в резултат на мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда. Държавите членки, за които се отнася член 3, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2018/1999, включват, съгласно член 24, буква б) от посочения регламент, в своя интегриран национален доклад за напредъка в областта на енергетиката и климата количествена информация за броя на домакинствата в енергийна бедност. Държавите членки могат да използват, без да се ограничават до тях, показателите, налични в Статистическата служба на Европейския съюз (Евростат), установени като подходящи в Препоръка (ЕС) 2020/1563 на Комисията от 14 октомври 2020 г. относно енергийната бедност ⁽¹⁾ , изброени в образеца с данни за интегрираните национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата.	%

⁽¹⁾ ОВ L 357, 27.10.2020 г., стр. 35.

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
		Показателят не отчита колективни жилища като болници, домове за полагане на грижи, затвори, военни казарми, религиозни институции, пансиони, работнически общежития и др.	
14	Реализирани икономии в годишното първично енергийно потребление	За тази цел реализираните икономии на енергия се изчисляват само въз основа на финансовата подкрепа от Фонда. Държавите членки докладват за годишното намаление на крайното/първичното енергийно потребление, постигнато сред уязвимите домакинства, хората, засегнати от енергийна бедност, и когато е приложимо — хората, живеещи в социални жилища, съгласно съответните разпоредби на Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност (преработен текст), което се дължи на подкрепа от Фонда и допълва намалението, постигнато по линия на националния фонд за енергийна ефективност съгласно съответните разпоредби на посочената директива, включително подкрепата посредством механизми за задължения за енергийна ефективност и алтернативни мерки на политиката съгласно съответната разпоредба на посочената директива и включително интервенциите, предприети с цел спазване на минимални стандарти за енергийните характеристики съгласно съответните разпоредби на посочената директива.	MWh/годишно
15			kWh/m ² (ако има разгъната застроена площ)
16	Реализирани икономии в годишното крайно енергийно потребление	Базовото равнище е годишното крайно и първично енергийно потребление преди интервенцията, а постигнатият резултат съответства на годишното крайно и първично енергийно потребление за годината след интервенцията. Икономии на енергия в отделните сгради се документират въз основа на сертификати за енергийни характеристики или други критерии за определяне на целевите или реализираните икономии на енергия, посочени в съответната разпоредба на Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите (преработен текст).	kWh/m ² (ако има разгъната застроена площ)
17			MWh/годишно
Сектор на автомобилния транспорт			
Показатели за контекста			
18	Брой на уязвимите ползватели на транспорт	В съответствие с определението в член 2, точка 12.	Брой домакинства
19	Брой на домакинствата в транспортна бедност	В съответствие с определението в член 2, точка 2.	Брой домакинства
Показатели за крайния продукт			
20	Брой на уязвимите ползватели на транспорт, които са се възползвали от поне една структурна мярка за намаление на техните емисии в сектора на автомобилния транспорт	В съответствие с член 2, точка 12 и член 8, параграф 1. Само мерки, които се дължат на подкрепа по линия на Фонда.	Брой домакинства

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
21	Покупки на превозни средства с нулеви емисии	Брой на превозните средства с нулеви емисии, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	Дял на превозните средства с нулеви емисии
22	Покупки на превозни средства с ниски емисии	Брой на превозните средства с ниски емисии, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	Брой на превозните средства с ниски емисии
23	Закупуване на велосипеди и превозни средства за микромобилност	Брой велосипеди и превозни средства за микромобилност, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	Брой велосипеди и превозни средства за микромобилност
24	Допълнителна инфраструктура за алтернативни горива (точки за презареждане с гориво/зарядни точки)	Брой точки за презареждане с гориво и зарядни точки (нови или модернизирани) за превозни средства с нулеви и ниски емисии, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда, с допълнителен акцент върху отдалечените райони. Термините „алтернативно гориво“, „зарядна точка“ и „точка за презареждане с гориво“ имат същото значение като определенията на тези термини в Регламента на Европейския парламент и на Съвета за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета. Данните за показателя се събират и докладват отделно за i) зарядни точки; и ii) точки за презареждане с гориво. Като част от последните iii) точките за презареждане с водород се докладват отделно.	Брой точки за презареждане с гориво и зарядни точки
25	Намалени или безплатни билети за обществен транспорт	Брой на ползвателите на обществен транспорт, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда. Данните за показателя се събират и отчитат отделно за i) намалени; и ii) безплатни билети.	Брой ползватели
26	Допълнителни решения за споделена мобилност и мобилност по заявка	Брой на ползвателите на решения за споделена мобилност и мобилност по заявка, подпомагани от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	Брой ползватели
27			Единици
28	Специализирана велосипедна инфраструктура, за която се отпуска подпомагане	Дължина на специалната велосипедна инфраструктура, новопостроена или значително модернизирана по проекти, подпомагани по линия на Фонда. Специалната велосипедна инфраструктура включва велосипедни съоръжения, отделени от пътищата за движение на превозни средства или други части от същия път чрез структурни средства (като бордюри и прегради), велосипедни улици, велосипедни тунели и други. За велосипедна инфраструктура с отделни еднопосочни ленти (например от всяка страна на пътя) дължината се измерва като дължина на лентата за движение.	Брой километри
Показатели за резултатите			
29	Намаляване на броя на уязвимите ползватели на транспорт	Намаляване на броя на уязвимите ползватели на транспорт в резултат на мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	%

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
30	Намаляване на броя на домакинствата в транспортна бедност	Намаляване на броя на домакинствата в транспортна бедност в резултат на мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	%
31	Намаление на емисиите на парникови газове от сектора на автомобилния транспорт	Държавите членки докладват за намаляването на емисиите на парникови газове в сектора на автомобилния транспорт, предизвикано от мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда. Емисиите в сектора на автомобилния транспорт се определят като емисиите, обхванати от глава IVa от Директива 2003/87/ЕО (за сектора на автомобилния транспорт — източници на емисии 1A3b, както са установени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на емисиите на парникови газове от 2006 г.).	ktCO _{2e}

Микропредприятия (както в сектор „Сгради“, така и в сектора на автомобилния транспорт)

Показатели за контекста

32	Брой на уязвимите микропредприятия	В съответствие с определението в член 2, точка 11.	Брой микропредприятия
----	------------------------------------	--	-----------------------

Показатели за крайния продукт

33	Брой на уязвимите микропредприятия, които са се ползвали от поне една структурна мярка за намаление на емисиите си в сектор „Сгради“ и сектора на автомобилния транспорт	В съответствие с член 2, точка 11 и член 8, параграф 1. Само мерки, които се дължат на подкрепа по линия на Фонда.	Брой микропредприятия
----	--	--	-----------------------

Показатели за резултатите

34	Намаляване на броя на уязвимите микропредприятия	Намаляване на броя на уязвимите микропредприятия в резултат на мерки и инвестиции, финансирани по линия на Фонда.	%
----	--	---	---

Временно директно подпомагане на доходите

Показатели за контекста

35	Дял на временното пряко подпомагане на доходите в общите разходи за социалните планове за климата	В съответствие с член 4, параграф 3 и член 10.	%
----	---	--	---

Показатели за крайния продукт

36	Брой на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, които са получили временно пряко подпомагане на доходите	Показателят посочва броя на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, които са получили временно пряко подпомагане на доходите, като по този начин се отчетат всички крайни получатели на временното пряко подпомагане на доходите, изплатено по линия на Фонда. Данните за показателя се събират и докладват отделно за уязвимите домакинства и за уязвимите ползватели на транспорт в съответствие с член 2, точка 10, член 2, точка 12 и член 4, параграф 3.	Брой на уязвимите домакинства (единица: домакинства)
37			Брой на уязвимите ползватели на транспорт (единица: домакинства)

Номер	Общ показател, свързан с подкрепа от Фонда	Обяснение	Единица
Показатели за резултатите			
38	Средно временно пряко подпомагане на доходите на уязвимо домакинство и уязвим ползвател на транспорт	Показателят дава информация за средния размер на временното пряко подпомагане на доходите, получено по линия на Фонда за уязвимо домакинство и уязвим ползвател на транспорт.	EUR/домакинство (сектор „Сгради“)
39			EUR/домакинство (сектор на автомобилния транспорт)

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Образец за социалните планове за климата, посочен в член 6, параграф 7

Съдържание

1. ПРЕГЛЕД И ПРОЦЕС НА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ПЛАН ЗА КЛИМАТА	43
1.1. Резюме	43
1.2. Преглед на настоящата ситуация в областта на политиките	43
1.3. Процес на обществените консултации	43
2. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ, МЕЖДИННИТЕ ЦЕЛИ И ЦЕЛЕВИТЕ СТОЙНОСТИ	44
2.1. КОМПОНЕНТ [1][2]: [сектор „Сгради“] [транспортен сектор]	44
i) Описание на компонента	44
ii) Описание на мерките и инвестициите по компонента	44
iii) Ненанасяне на значителни вреди	44
iv) Междинни цели, целеви стойности и график	45
v) Финансиране и разходи	45
vi) Обосновка за субекти бенефициери, различни от уязвими домакинства, уязвими микропредприятия и уязвими ползватели на транспорт (ако е приложимо)	45
vii) Прогнозни общи разходи за компонента	46
viii) Сценарий в случай на по-късно задействане на системата за търговия с емисии	46
2.2. КОМПОНЕНТ [3]: пряко подпомагане на доходите	46
i) Описание на компонента	46
ii) Описание на мерките по компонента	46
iii) Междинни цели и целеви стойности за мерките за пряко подпомагане на доходите	47
iv) Обосновка на мерките	47
v) Разходи за мерките	47
vi) Обосновка за субектите бенефициери, различни от уязвими домакинства и уязвими ползватели на транспорт (ако е приложимо)	47
vii) Прогнозни разходи в плана за компонента за временно пряко подпомагане на доходите	48
viii) Сценарий в случай на по-късно задействане на системата за търговия с емисии	48
2.3. Техническа помощ	48
2.4. Прехвърляне към програми, изпълнявани при условията на споделено управление	48
2.5. Прогнозни общи разходи за плана	48
3. АНАЛИЗ И ЦЯЛОСТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	49
3.1. Определения	49
3.2. Прогнозирано въздействие върху уязвимите групи	49
3.3. Прогнозно въздействие на планираните мерки и инвестиции	49
4. ВЗАИМНО ДОПЪЛВАНЕ, ДОПЪЛНЯЕМОСТ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА.....	50
4.1. Мониторинг и изпълнение на плана	50
4.2. Съгласуваност с други инициативи	50
4.3. Взаимно допълване на финансирането	50

4.4. Допълняемост	50
4.5. Географски особености	51
4.6. Предотвратяване на корупцията, измамите и конфликтите на интереси	51
4.7. Информация, комуникация и видимост	51

1. ПРЕГЛЕД И ПРОЦЕС НА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ПЛАН ЗА КЛИМАТА

1.1. Резюме

Контекстът на екологичния преход в държавата членка със специален акцент върху основните предизвикателства, пораждани от социалното въздействие на включването на емисиите на парникови газове от секторите на сградите и автомобилния транспорт в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, и предложените в плана начини за справяне с тези предизвикателства.

Обзорна таблица, обобщаваща основните цели на плана, заедно с прогнозните общи разходи за плана, включително приноса от Фонда, националния принос и ресурсите от програмите, изпълнявани при условията на споделено управление, които ще бъдат прехвърлени към Фонда, разпределени в трите области на интервенция: мерки и инвестиции за сектор „Сгради“, мерки и инвестиции за сектора на автомобилния транспорт и мерки за пряко подпомагане на доходите въз основа на образеца по-долу:

Област на интервенция	Общи разходи (в абсолютна стойност и % от общото финансиране) по източници на финансиране	Преглед на основните планирани мерки и инвестиции	Цели на мерките и инвестициите	Въздействие на мерките и инвестициите	
				Намаляване на броя на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт (единица: домакинства)	Намаление на емисиите на CO ₂
Сектор „Сгради“					
Сектор на автомобилния транспорт					
Временно пряко подпомагане на доходите					
Техническа помощ (член 8, параграф 3)					
Принос за инструмента за техническа подкрепа (член 11, параграф 3)					
Принос за раздел „Държави членки“ в InvestEU (член 11, параграф 3)					

1.2. Преглед на настоящата ситуация в областта на политиките

Информация за настоящите национални политики в областта на енергетиката и климата и как те се прилагат в национален контекст, със специален акцент върху секторите на сградите и автомобилния транспорт и върху най-уязвимите групи.

1.3. Процес на обществените консултации

Обобщение на процеса на консултации с местните и регионалните органи, социалните партньори, организациите на гражданското общество, младежките организации и други заинтересовани страни, осъществяван в съответствие с националната правна рамка, при подготовката и, когато е възможно, изпълнението на плана, като се включват обхватът, видът и графикът на дейностите в рамките на консултациите, както и описание на начина, по който мненията на заинтересованите страни са отразени в плана.

2. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ, МЕЖДУИНТЕРНИТЕ ЦЕЛИ И ЦЕЛЕВИТЕ СТОЙНОСТИ

Информация относно всеки компонент за трите области на плана поотделно:

- сектор „Сгради“;
- сектор на автомобилния транспорт;
- временно пряко подпомагане на доходите.

Компонентът може да включва няколко подкомпонента, насочени към конкретно предизвикателство или нужда. Всеки компонент или подкомпонент може да включва една или няколко тясно свързани или взаимозависими мерки или инвестиции.

2.1. КОМПОНЕНТ [1][2]: [сектор „Сгради“] [транспортен сектор]

Информация за компонента:

i) Описание на компонента

Поле за резюме:

Поле за резюме за компонент [1] [2] [сектор „Сгради“] [транспортен сектор]
Област на интервенция: [сектор „Сгради“] [транспортен сектор]
Цел:
Мерки и инвестиции:
Прогнозни общи разходи: xx EUR, от които
Разходи, които се иска да бъдат покрити от Фонда: XX EUR
Разходи, които трябва да бъдат покрити от националния принос: XX EUR

ii) Описание на мерките и инвестициите по компонента

Подробно описание на компонента и свързаните с него специфични мерки и инвестиции, както и техните взаимовръзки и полезни взаимодействия, като са обхванати следните елементи:

- ясен и основан на доказателства анализ на съществуващите предизвикателства и начина, по който те се преодоляват чрез мерките и инвестициите;
- естеството, вида и размера на мярката или инвестицията, които могат да включват допълнителни мерки за техническа подкрепа в съответствие с член 11, параграф 4, като се посочва дали става въпрос за нова или съществуваща мярка или инвестиция, предназначена да бъде разширена с подкрепата от Фонда;
- подробна информация за целта на мярката или инвестицията и за това към кого и какво е насочена; обяснение на начина, по който мярката и инвестицията биха допринесли ефективно за постигането на целите на Фонда в рамките на цялостното определяне на съответните политики на дадена държава членка, и как ще намалят зависимостта от изкопаеми горива;
- описание на начина, по който се изпълнява мярката или инвестицията (средства за изпълнение), като се държи сметка за административния капацитет на държавата членка на централно и, когато е приложимо, регионално и местно равнище, с обяснение как ресурсите ще бъдат усвоени своевременно и как се насочват към поднационални равнища, ако е приложимо;
- обяснение на начина, по който мярката или инвестицията ще бъдат насочени към преодоляването на неравенството между половете, ако е приложимо;
- график за изпълнение на мярката или инвестицията; за подпомагане във връзка с превозни средства с ниски емисии — срок за постепенно намаляване на това подпомагане.

iii) Ненанасяне на значителни вреди

Информация за това как мерките и инвестициите, включени в компонента, съответстват на принципа за ненанасяне на значителни вреди по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852. Комисията ще предостави технически насоки съгласно член 6, параграф 5 от настоящия регламент.

iv) Междинни цели, целеви стойности и график

Информация за всяка междинна цел и целева стойност, която ще отразява напредъка по мерките за изпълнение и инвестициите по този компонент, както следва:

- защо е избрана конкретната междинна цел или целева стойност;
- какво измерва междинната цел или целевата стойност;
- как ще се извършва измерването, каква методика и източник ще бъдат използвани и как ще бъде обективно проверено правилното постигане на междинната цел или целевата стойност;
- какво е базовото равнище (отправна точка) и какво равнище или конкретно достижение трябва да бъде постигнато;
- кога ще бъде постигнато (по тримесечия и години);
- кой и коя институция ще отговорят за изпълнението, измерването и докладването.

Таблица, съдържаща междинните цели, целевите стойности и графика за компонентите със следната информация:

Пореден номер	Наименование на мярката/инвестицията	Междинна цел или целева стойност	Наименование на междинната цел/целевата стойност	Качествени показатели (междинни цели)	Количествени показатели (целеви стойности)			График на постигането		Описание на всяка междинна цел и целева стойност
					Единица/мярка/-инвестиция	Базово равнище	Обща цел	Тримесечие	Година	

v) Финансиране и разходи

Информация и обяснение за прогнозните общи разходи за компонента и за всяка мярка и инвестиция, подкрепени с подходяща обосновка, включително:

- използваната методика, направените допускания (напр. относно единичните разходи, разходите за вложените ресурси) и обосновката на тези допускания;
- примерния подробен график, в рамките на който се очаква да бъдат направени тези разходи;
- информация за националния принос към общите разходи за мерките и инвестициите;
- информация за това какво финансиране от други инструменти на Съюза се предвижда или би могло да се предвиди във връзка със същия компонент;
- информация относно предвижданото финансиране от частни източници и целевото равнище на ливъридж, ако е приложимо;
- обосновка на надеждността и основателността на прогнозните разходи, когато е необходимо, като се вземат предвид националните особености.

vi) Обосновка за субекти бенефициери, различни от уязвими домакинства, уязвими микропредприятия и уязвими ползватели на транспорт (ако е приложимо)

Ако подпомагането от Фонда се предоставя чрез публични или частни субекти, различни от уязвими домакинства, уязвими микропредприятия или уязвими ползватели на транспорт, обяснение на мерките или инвестициите, които тези субекти ще въведат и как в крайна сметка тези мерки и инвестиции ще бъдат в полза на уязвимите домакинства, уязвимите микропредприятия и уязвимите ползватели на транспорт.

Ако подпомагането от Фонда се предоставя чрез финансови посредници, описание на мерките, които държавата членка възнамерява да приеме, за да гарантира, че тези финансови посредници прехвърлят цялата полза на крайните получатели.

vii) Прогнозни общи разходи за компонента

Попълване на таблицата за прогнозните разходи за мерките и инвестициите, включени в компонента, в съответствие с образаца, предоставен по-долу:

Пореден номер	Свързана мярка (мярка или инвестиция)	Относим период		Прогнозни разходи, за които се иска финансиране от Фонда							
				Обща поискана сума	Разбивка по години, ако е налице:						
		От дата:	До дата:		Сума (млн. EUR)	2026г- .	2027г- .	2028г- .	2029г- .	2030 г.	2031г- .

viii) Сценарий в случай на по-късно задействане на системата за търговия с емисии

Описание и количествено определяне на необходимите корекции на мерките, инвестициите, междинните цели, целевите стойности, размера на националния принос и всеки друг имащ отношение елемент от плана, произтичащи от отлагането на задействането на системата за търговия с емисии, установена съгласно глава IVa от Директива 2003/87/ЕО, в съответствие с член 30к от посочената директива.

Отделна версия на резюмето, таблицата с междинните цели, целевите стойности и графика и таблицата с прогнозните разходи.

2.2. КОМПОНЕНТ [3]: пряко подпомагане на доходите

Информация за компонента за пряко подпомагане на доходите:

i) Описание на компонента

Поле за резюме:

<p>Поле за резюме за компонент 3 — пряко подпомагане на доходите</p> <p>Област на интервенция: пряко подпомагане на доходите</p> <p>Обща цел:</p> <p>Мерки:</p> <p>Прогнозни общи разходи: xx EUR, от които</p> <p>Разходи, за които е поискано да бъдат покрити от Фонда: xx EUR</p> <p>Разходи, които трябва да бъдат покрити от националния принос: xx EUR</p>

ii) Описание на мерките по компонента

Подробно описание на компонента и свързаните с него специфични мерки, както и техните взаимовръзки и полезни взаимодействия, включително:

- ясен и основан на доказателства анализ на съществуващите предизвикателства и какви мерки се предприемат за преодоляването им, и целите на подпомагането;
- характера, вида и размера на подпомагането;
- подробна информация относно крайните получатели на подпомагането и критериите, използвани за тяхното идентифициране;
- графикът за намаляване на прякото подпомагане на доходите в съответствие с графика на Фонда, включително конкретна крайна дата за подпомагането;
- обяснение на начина, по който подпомагането ще бъде насочено към преодоляване на неравенството между половете, ако е приложимо;
- описание на начина на изпълнение на подпомагането;
- информация за националния принос към разходите за мерките.

iii) Междинни цели и целеви стойности за мерките за пряко подпомагане на доходите

Информация за всяка междинна цел и целева стойност, която ще отразява напредъка по изпълнението на този компонент, както следва:

- защо е избрана конкретната междинна цел или целева стойност;
- какво измерва междинната цел или целевата стойност;
- как ще се извършва измерването, каква методология и източник ще бъдат използвани и как ще бъде обективно проверено правилното постигане на междинната цел или целевата стойност;
- какво е базовото равнище (отправна точка) и какво равнище или конкретно достижение трябва да бъде постигнато;
- в какъв срок ще бъде постигнато;
- кой и коя институция ще отговаря за изпълнението, измерването и докладването.

Таблица, съдържаща междинните цели, целевите стойности и графика за мерките за временно пряко подпомагане на доходите, като образецът е представен по-долу:

Пореден номер	Мярка	Междинна цел или целева стойност	Наименование на междинната цел /целевата стойност	Качествени показатели (междинни цели)	Количествени показатели (целеви стойности)			График за постигането		Описание на всяка междинна цел и целева стойност
					Единица мярка	Базово равнище	Обща цел	Тримесечие	Година	

iv) Обосновка на мерките

Обосновка за необходимостта от временно пряко подпомагане на доходите въз основа на критериите, определени в член 6, параграф 1 и член 8, параграф 2:

- количествена оценка и качествено обяснение на начина, по който се очаква съдържащите се в плана мерки да намалят енергийната и транспортната бедност и уязвимостта на домакинствата и ползвателите на транспорт по отношение на увеличаването на цените на автомобилния транспорт и горивата за отопление;
- обосновка на предложения график за намаляване на временното пряко подпомагане на доходите и условията, при които то вече не се прилага;
- описание на начина, по който структурните мерки и инвестиции са насочени и към групите получатели, на които се предоставя временно пряко подпомагане на доходите с цел ефективното им извеждане от енергийна и транспортна бедност, и описание на взаимното допълване на временното пряко подпомагане на доходите със структурни мерки и инвестиции в подкрепа на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт.

v) Разходи за мерките

Информация за прогнозните общи разходи за компонента, подкрепена с подходяща обосновка, включваща:

- използваната методология, направените допускания и обосновката на тези допускания;
- сравнителните данни за действителните разходи, ако подобни мерки за подкрепа са били прилагани в миналото;
- информация за това какво финансиране от други инструменти на Съюза се предвижда или би могло да се предвиди във връзка със същото подпомагане;
- подходяща подробна обосновка за надеждността и основателността на прогнозните разходи, включително всички използвани данни или доказателства, приложени към плана.

vi) Обосновка за субектите бенефициери, различни от уязвими домакинства и уязвими ползватели на транспорт (ако е приложимо)

Ако подпомагането от Фонда се предоставя чрез публични или частни субекти, различни от уязвими домакинства или уязвими ползватели на транспорт, обяснение на видовете мерки, които тези субекти ще въведат и как в крайна сметка тези мерки ще бъдат в полза на уязвимите домакинства или уязвимите ползватели на транспорт.

Ако подпомагането от Фонда се предоставя чрез финансови посредници, описание на мерките, които държавата членка възнамерява да приеме, за да гарантира, че финансовите посредници прехвърлят всички ползи на крайните получатели.

vii) Прогнозни разходи в плана за компонента за временно пряко подпомагане на доходите

Попълване на таблицата за прогнозните разходи за подпомагането, включени в компонента, като образецът е предоставен по-долу:

Пореден номер	Вид подпомагане	Период		Прогнозни разходи, за които се иска финансиране от Фонда							
				Обща поискана сума	Разбивка по години, ако е налице						
		От дата	До дата		Сума (млн. EUR)	2026г.	2027г.	2028г.	2029г.	2030 г.	2031г.

viii) Сценарий в случай на по-късно задействане на системата за търговия с емисии

Описание и количествено определяне на необходимите корекции на мерките, инвестициите, междинните цели, целевите стойности, размера на националния принос и всеки друг имащ отношение елемент от плана, произтичащи от отлагането на задействането на системата за търговия с емисии, установена съгласно глава IVa от Директива 2003/87/ЕО, в съответствие с член 30к от посочената директива.

Представете отделна версия на резюмето, таблицата с междинните цели, целевите стойности и графика и таблицата с прогнозните разходи.

2.3. Техническа помощ

Описание на действията за техническа помощ, които ще бъдат включени, за ефективното администриране и изпълнение на мерките и инвестициите, определени в плана, в съответствие с член 8, параграф 3, включително:

- характера, вида и размера на действията за техническа помощ;
- прогнозните разходи за действията за техническа помощ.

2.4. Прехвърляне към програми, изпълнявани при условията на споделено управление

Ако е предвидено ресурсите да бъдат прехвърлени от Фонда към фондове, изпълнявани при условията на споделено управление съгласно член 11, параграф 2, да се посочи към кои програми ще бъдат прехвърлени тези ресурси и в какъв срок, както и как мерките и инвестициите, които ще бъдат осъществени по тези програми, ще съответстват на целите, посочени в член 3, включително дали попадат в обхвата на мерките и инвестициите, посочени в член 8.

2.5. Прогнозни общи разходи за плана

Прогнозните общи разходи за плана, включително всички суми, предоставени за допълнителна техническа подкрепа съгласно член 11, параграф 4 от настоящия регламент, размера на паричната вноска за целите на раздел „Държави членки“ съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/523 и всяка сума, предоставена за допълнителна техническа помощ съгласно член 8, параграф 3 от настоящия регламент.

Посочване на националния принос към общите разходи за нейния план, включително посочване на ресурсите, които се планира да бъдат прехвърлени към Фонда от програми, изпълнявани при условията на споделено управление съгласно член 11, параграф 1 от настоящия регламент, както и на ресурсите, които се планира да бъдат прехвърлени от Фонда към програми, изпълнявани при условията на споделено управление съгласно член 11, параграф 2 от настоящия регламент.

Описание на начина, по който разходите съответстват на принципа за ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното въздействие на плана.

Попълване на таблицата, в която са обобщени разходите на Фонда по източници на финансиране, като образецът е предоставен по-долу:

Общо разходи за социалния план за климата	Базов сценарий	В случай на член 30к от Директива 2003/87/ЕО
ПРОГНОЗНИ ОБЩИ РАЗХОДИ ЗА ПЛАНА, от които	XXX EUR	XXX EUR
Покривани от Фонда	XXX EUR	XXX EUR
Национален принос	XXX EUR	XXX EUR
Прехвърляне от програмите, изпълнявани при условията на споделено управление	XXX EUR	XXX EUR
(Прехвърляне към програми, изпълнявани при условията на споделено управление)	-XXX EUR	-XXX EUR

3. АНАЛИЗ И ЦЯЛОСТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

3.1. Определения

Обяснение на начина, по който определенията за енергийна и транспортна бедност трябва да се прилагат на национално равнище.

3.2. Прогнозирано въздействие върху уязвимите групи

Прогноза за вероятните последици от увеличението на цените в резултат на системата за търговия с емисии, установена съгласно Глава IVa на Директива 2003/87/ЕО, за домакинствата, и по-специално за разпространението на енергийната и транспортната бедност, и за микропредприятията; прогнозата трябва да включва по-специално прогнозиране на броя и определяне кои домакинства, микропредприятия и ползватели на транспорт са уязвими. Тези последици трябва да бъдат анализирани на подходящото териториално равнище, определено от всяка държава членка, като се вземат предвид националните особености и елементи, като например достъпа до обществен транспорт и основни услуги, и се определят най-засегнатите области.

Описание на методологията, използвана в прогнозите, като същевременно се гарантира, че прогнозите се изчисляват с достатъчно подробна разбивка по региони.

3.3. Прогнозно въздействие на планираните мерки и инвестиции

Прогноза за предвиденото въздействие на мерките и инвестициите, планирани в раздел 2, върху емисиите на парникови газове, енергийната бедност и транспортната бедност, в сравнение с базовия сценарий, описан по-горе.

Описание на методологията, използвана в прогнозите.

Таблицы с качествени и количествени данни за въздействието на плана, като образецът е представен по-долу:

Компонент	Описание на очакваното въздействие на компонента върху: (въз основа на съответните количествени показатели):				
	Енергийна ефективност	Саниране на сгради	Мобилност и транспорт с нулеви и с ниски емисии	Намаление на емисиите на парникови газове	Намаляване на броя на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт (единица: домакинства)
Общ план					
Сектор „Сгради“					
Сектор на автомобилния транспорт					

Компонент	Количествено определяне на въздействието (ако има такава) т.е. процентна разлика спрямо неутралното по отношение на политиката базово равнище					
	Краткосрочен план (за срок от три години)			Средносрочен план (до края на плана)		
	Емисии на парникови газове	Домакинства в енергийна бедност	Домакинства в транспортна бедност	Емисии на парникови газове	Домакинства в енергийна бедност	Домакинства в транспортна бедност
Общ план						
Сектор „Сгради“						
Сектор на автомобилния транспорт						

Таблица с количествени и качествени данни за очакваното въздействие на мерките за временно пряко подпомагане на доходите върху намаляването на броя на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт, както и на домакинствата в енергийна и транспортна бедност, като образецът е предоставен по-долу:

Компонент: пряко подпомагане на доходите	
Намаляване на броя на уязвимите домакинства и уязвимите ползватели на транспорт	Описание на очакваното въздействие
	Прогноза за очакваното въздействие; единица: домакинства
Намаляване на броя на домакинствата в енергийна и транспортна бедност	Описание на очакваното въздействие
	Прогноза за очакваното въздействие; единица: домакинства

4. ВЗАИМНО ДОПЪЛВАНЕ, ДОПЪЛНЯЕМОСТ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА

Тази част се отнася до целия план. Различните критерии, посочени по-долу, трябва да бъдат обосновани за плана като цяло.

4.1. Мониторинг и изпълнение на плана

Обяснение на начина, по който държавата членка възнамерява да изпълни предложените мерки и инвестиции, с акцент върху мерките и графика за мониторинг и изпълнение, включително, когато е уместно, мерките, необходими за спазване на член 21.

4.2. Съгласуваност с други инициативи

Обяснение на начина, по който планът съответства на включената информация и поетите от държавата членка ангажменти в рамките на други приложими планове и фондове, както и на взаимодействието между различните планове в бъдеще, както е посочено в член 6, параграф 3 и член 16, параграф 3, буква б), точка iii).

4.3. Взаимно допълване на финансирането

Информация относно съществуващо или планирано финансиране на мерки и инвестиции от други източници на Съюза, международни източници, публични, или ако е приложимо, частни източници, които да допринасят към мерките и инвестициите, определени в плана, включително информация за временното пряко подпомагане на доходите съгласно член 6, параграф 1, буква в).

4.4. Допълняемост

Обяснение и обосновка на това как новите или съществуващите мерки или инвестиции допълват и не заместват периодичните национални бюджетни разходи съгласно член 13, параграф 2, включително същото обяснение и обосновка по отношение на мерките и инвестициите, включени в плана в съответствие с член 4, параграф 5.

4.5. Географски особености

Обяснение по какъв начин географските особености, като например при острови, най-отдалечени региони и територии, селски или отдалечени райони, по-малко достъпни периферни райони, планински райони или изоставани райони са взети предвид в плана.

4.6. Предотвратяване на корупцията, измамите и конфликтите на интереси

Система за предотвратяване, разкриване и справяне с корупцията, измамите и конфликтите на интереси при използването на средствата, предоставени по линия на Фонда, и механизмите, с които се цели да се избегне двойно финансиране от Фонда и от други програми на Съюза в съответствие с член 21 и приложение III, включително средства, предоставяни чрез публични или частни субекти, различни от уязвими домакинства, уязвими микропредприятия и уязвими ползватели на транспорт в съответствие с член 9.

4.7. Информация, комуникация и видимост

Спазване на разпоредбите на член 23 относно публичния достъп до данни, като се посочва уебсайтът, на който ще бъдат публикувани данните, както и мерките във връзка с информацията, комуникацията и видимостта.

Очертаване на планираната национална комуникационна стратегия, насочена към осигуряване на обществена осведоменост относно финансирането от Съюза.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/956 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 10 май 2023 година****за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В своето съобщение от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (наричано по-нататък „Европейският зелен пакт“), Комисията очерта нова стратегия за растеж. Тази стратегия има за цел превръщането на Съюза в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която най-късно до 2050 г. няма да има нетни емисии (емисии след приспадане на поглъщанията) на парникови газове (наричани по-нататък „емисии на парникови газове“) и икономическият растеж няма да е обвързан с използването на ресурси. Европейският зелен пакт има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Същевременно тази трансформация трябва да бъде справедлива и приобщаваща, като не се пренебрегва никой. Комисията също така обяви в своето съобщение от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички, план за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“, че се насърчават съответните инструменти и стимули за по-добро прилагане на принципа „замърсителят плаща“, установен в член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с което да се сложи край на „безплатното замърсяване“, насочено към максимално увеличаване на полезните взаимодействия между декарбонизацията и амбицията за нулево замърсяване.
- (2) Парижкото споразумение ⁽⁴⁾, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата (РКООНИК) (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), влезе в сила на 4 ноември 2016 г. Страните по Парижкото споразумение се договориха да задържат покачването на средната температура в световен мащаб до значително под 2°C над нивата от преиндустриалния период и да положат по-нататъшни усилия за ограничаване на покачването на температурата до 1,5°C над нивата от преиндустриалния период. Съгласно Пакта за климата от Глазгоу, приет на 13 ноември 2021 г., Конференцията на страните по РКООНИК, изпълняваща функциите на събрание на страните по Парижкото споразумение, призна също така, че ограничаването на покачването на средната температура в световен мащаб до 1,5°C над нивата от преиндустриалния период би намалило значително рисковете и въздействието на изменението на климата, и пое ангажимент до края на 2022 г. да бъдат определени по-високи цели за 2030 г., за да се преодолее разликата при изпълнението на амбицията.

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 181.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 116.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 април 2023 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (3) Справянето с предизвикателствата, свързани с климата и с околната среда, както и постигането на целите на Парижкото споразумение, са в основата на Европейския зелен пакт. Значението на Европейския зелен пакт нарасна още повече на фона на изключително тежките последици от пандемията от COVID-19 върху здравето и икономическото благосъстояние на гражданите на Съюза.
- (4) Съюзът се ангажира да намали до 2030 г. емисиите на парникови газове в цялата икономика на Съюза с най-малко 55% в сравнение с нивата от 1990 г., както е посочено в информацията, подадена съгласно РКООНИК от името на Европейския съюз и неговите държави членки относно актуализацията на национално определения принос на Европейския съюз и неговите държави членки.
- (5) С Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ в законодателството е включена целта за постигане най-късно до 2050 г. на неутралност по отношение на климата в цялата икономика. С посочения регламент се въвежда и обвързваща за Съюза цел за намаляване до 2030 г. на вътрешните нетни емисии на парникови газове (емисии след приспадане на поглъщането) с най-малко 55% в сравнение с нивата от 1990 г.
- (6) Специалният доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК) от 2018 г. относно въздействието на покачването на температурата в световен мащаб с 1,5°C над нивата от преиндустриалния период и свързаните с него траектории на емисиите на парникови газове в световен мащаб осигурява надеждна научна основа за справяне с изменението на климата и показва необходимостта от активизиране на действията, свързани с климата. В доклада се потвърждава, че за да се намали вероятността от екстремни метеорологични събития и от достигане на точката на необратимост, емисиите на парникови газове трябва спешно да се намалят и че изменението на климата трябва да бъде ограничено до покачване на температурата с 1,5°C в световен мащаб. Освен това, ако не се приложат бързо начини за смекчаване, съответстващи на ограничаването на глобалното затопляне до 1,5°C над нивата от преиндустриалния период, ще трябва да се предприемат много по-скъпи и сложни мерки за адаптиране, за да се избегне въздействието на по-високите нива на глобално затопляне. Приносът на Работна група I към шестия доклад за оценка на МКИК, озаглавен „Изменението на климата през 2021 г.: Научна основа от гледна точка на физиката“, припомня, че изменението на климата вече засяга всеки регион на земята, и предвижда, че през следващите десетилетия изменението на климата ще се засили във всички региони. В посочения доклад се подчертава, че ако не се постигне незабавно, бързо и широкомащабно намаляване на емисиите на парникови газове, ограничаването на затоплянето близо до 1,5°C или дори до 2°C няма да бъде постижимо.
- (7) Съюзът изпълнява амбициозна политика за действия в областта на климата и е въвел регулаторна рамка за постигане на своята цел за намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. Законодателството за изпълнение на тази цел се състои, наред с другото, от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, с която се установява система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (наричана по-нататък „СТЕ на ЕС“) и се осигурява хармонизирано формиране на цената на емисиите на парникови газове в Съюза за енергоемки сектори и подсектори, Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, с който се въвеждат национални цели за намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г., и Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, с който от държавите членки се изисква да компенсират емисиите на парникови газове от земеползването чрез поглъщане на парникови газове от атмосферата.
- (8) Въпреки че Съюзът е намалил значително своите вътрешни емисии на парникови газове, емисиите на парникови газове, съгответстващи вноса към Съюза, нарастват, като по този начин се подкопават усилията на Съюза да намали отпечатъка си от емисии на парникови газове в световен мащаб. Отговорност на Съюза е да продължи да има водеща роля в действията в областта на климата в световен мащаб.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 – 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 1).

- (9) Докато значителен брой от международните партньори на Съюза имат подходи в политиката, които не водят до същата амбиция в областта на климата, съществува риск от изместване на въглеродни емисии. Изместване на въглеродни емисии възниква, ако поради разходите, свързани с политиките в областта на климата, предприятията в определени сектори или подсектори на промишлеността прехвърлят производство към други държави или ако с внос от тези държави се заменят равностойни продукти, характеризиращи се с по-нисък интензитет на емисии на парникови газове. Такива ситуации биха могли да доведат до увеличаване на общите емисии в световен мащаб и така да се застраши намаляването на емисиите на парникови газове, от което в момента има спешна нужда, за да бъде постигната целта за запазване на покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2°C над нивата от преиндустриалния период и да се полагат усилия покачването на температурата да се ограничи до 1,5°C над нивата от преиндустриалния период. Тъй като Съюзът повишава амбицията си в областта на климата, този риск от изместване на въглеродни емисии би могъл да подкопае ефективността на политиките на Съюза за намаляване на емисиите.
- (10) Инициативата за въвеждане на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ) е част от законодателния пакет „Подготвени за цел 55“. МКВЕГ трябва да служи като основен елемент в инструментариума на Съюза за постигане на целта за неутрален по отношение на климата Съюз най-късно до 2050 г. в съответствие с Парижкото споразумение, чрез справяне с рисковете от изместване на въглеродни емисии в резултат на повишената амбиция на Съюза в областта на климата. Очаква се МКВЕГ да допринесе и за насърчаване на декарбонизацията в трети държави.
- (11) Съществуващите механизми за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии в секторите или подсекторите, в които съществува такъв риск, включват преходно безплатно разпределяне на квоти по СТЕ на ЕС и финансови мерки за компенсиране на разходите за непреки емисии, произтичащи от разходите за емисии на парникови газове, прехвърлени към цените на електроенергията. Тези механизми са заложили съответно в член 10а, параграф 6 и член 10б от Директива 2003/87/ЕО. Безплатното разпределяне на квоти по СТЕ на ЕС за постигащите най-добри резултати беше подходящ инструмент на политиката за някои промишлени сектори с цел предприемане на мерки за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии. Въпреки това, в сравнение със система на изцяло тържен принцип, с такова безплатно разпределяне се отслабва подаваният от системата ценови сигнал и това се отразява върху стимулите за инвестиции в по-нататъшно намаляване на емисиите на парникови газове.
- (12) Целта на МКВЕГ е да замени тези съществуващи механизми, като се справи с риска от изместване на въглеродни емисии по друг начин, по-специално като гарантира равностойна цена на въглеродните емисии за внасяните и за местните продукти. За да се гарантира плавен преход от сегашната система за безплатно разпределяне на квоти към МКВЕГ, този механизъм следва да се въведе постепенно, успоредно с постепенното премахване на безплатното разпределяне на квоти в секторите, обхванати от МКВЕГ. Комбинираното прилагане на безплатното разпределяне на квоти по СТЕ на ЕС и на МКВЕГ през преходния период не следва в никакъв случай да води до по-благоприятно третиране на стоките от Съюза в сравнение със стоките, внесени на митническата територия на Съюза.
- (13) Цената на въглеродните емисии нараства и дружествата се нуждаят от дългосрочна видимост, предвидимост и правна сигурност, за да вземат решенията си относно инвестициите в декарбонизацията на промишлените процеси. Поради това, за да се укрепи правната рамка за борба с изместването на въглеродни емисии, следва да се установи ясен път за постепенно допълнително разширяване на обхвата на МКВЕГ, така че да се включат продукти, сектори и подсектори, изложени на риск от изместване на въглеродни емисии.
- (14) Въпреки че целта на МКВЕГ е да се предотврати рискът от изместване на въглеродни емисии, настоящият регламент ще насърчи също така производителите от трети държави да използват технологии, които са по-ефективни по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, така че да се генерират по-малко емисии. Поради тази причина се очаква МКВЕГ да подкрепи ефективно намаляването на емисиите на парникови газове в трети държави.
- (15) Като инструмент за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и намаляване на емисиите на парникови газове, МКВЕГ следва да гарантира, че внасяните продукти са предмет на регулаторна система, при която се прилагат разходи за въглеродните емисии, равностойни на разходите, възникнали съгласно СТЕ на ЕС, в резултат на което цената на въглеродните емисии е равностойна за внасяните и местните продукти. МКВЕГ представлява екологична мярка, която следва да подкрепя намаляването на емисиите на парникови газове в световен мащаб и да предотвратява риска от изместване на въглеродни емисии, като същевременно гарантира съвместимост с правилата на Световната търговска организация.

- (16) Настоящият регламент следва да се прилага за стоките, внесени на митническата територия на Съюза от трети държави, освен когато тяхното производство вече е било предмет на СТЕ на ЕС в резултат на прилагането ѝ за трети държави или територии, или на система за ценообразуване на въглеродните емисии, която е напълно свързана със СТЕ на ЕС.
- (17) За да се гарантира, че преходът към въглеродно неутрална икономика непрекъснато се съпътства от икономическо и социално сближаване, при бъдещото преразглеждане на настоящия регламент следва да се вземат предвид специфичните характерни особености и ограничения на най-отдалечените региони, посочени в член 349 ДФЕС, както и на островните държави, които са част от митническата територия на Съюза, без да се подкопават целостта и съгласуваността на първия ред на Съюза, включително вътрешния пазар и общите политики.
- (18) С цел да се предотврати рискът от изместване на въглеродни емисии при офшорните инсталации настоящият регламент следва да се прилага за стоките или преработените продукти от тези стоки, получени в резултат на режим активно усъвършенстване, които са внесени на изкуствен остров, фиксирана или плаваща конструкция или всяка друга конструкция в континенталния шелф или в изключителната икономическа зона на държава членка, когато континенталният шелф или изключителната икономическа зона са прилежащи към митническата територия на Съюза. На Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за определяне на подробни условия за прилагането на МКВЕГ по отношение на такива стоки.
- (19) Емисиите на парникови газове, които следва да бъдат предмет на МКВЕГ, следва да съответстват на емисиите на парникови газове, попадащи в обхвата на приложение I към Директива 2003/87/ЕО, а именно въглеродния диоксид (CO₂), както и - когато това е приложимо - диазотния оксид и перфлуоровъглеродите. За да се гарантира съгласуваност, МКВЕГ следва да се прилага за преките емисии на тези парникови газове от производството на стоки до момента на вноса на митническата територия на Съюза, така че да съответства на обхвата на СТЕ на ЕС. МКВЕГ следва да се прилага и за непреките емисии. Тези непреки емисии са емисиите, произтичащи от производството на електроенергията, използвана за производството на стоките, за които се прилага настоящият регламент. Включването на непреките емисии би повишило още повече екологичната ефективност на МКВЕГ и неговата амбиция да допринесе за борбата с изменението на климата. Първоначално обаче непреките емисии не следва да се вземат предвид за стоките, за които в Съюза се прилагат финансови мерки за компенсиране на непреките разходи за емисии, произтичащи от разходите за емисии на парникови газове, прехвърлени към цените на електроенергията. Тези стоки са определени в приложение II към настоящия регламент. Бъдещите преразглеждания на СТЕ на ЕС в Директива 2003/87/ЕО, и по-специално преразглеждането на мерките за компенсиране на непреките разходи, следва да бъдат отразени по подходящ начин по отношение на обхвата на прилагане на МКВЕГ. По време на преходния период следва да се събират данни с цел допълнително конкретизиране на методиката за изчисляване на непреките емисии. Тази методика следва да е съобразена с количеството електроенергия, използвано за производството на стоките, изброени в приложение I към настоящия регламент, както и държавата на произход, производствения източник и емисионния фактор, свързани с тази електроенергия. Специфичната методика следва да бъде допълнително конкретизирана, за да се достигне до най-подходящия начин за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии и да се гарантира екологосъобразността на МКВЕГ.
- (20) СТЕ на ЕС и МКВЕГ имат една обща цел: определяне на цени на съпътстващите емисии на парникови газове на едни и същи сектори и стоки, чрез използване на конкретни квоти или на сертификати. И двете системи имат регулаторен характер и са обосновани от нуждата да се ограничат емисиите на парникови газове в съответствие с обвързващата цел в областта на околната среда съгласно правото на Съюза, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119, за намаляване до 2030 г. на нетните емисии на парникови газове на Съюза с най-малко 55% в сравнение с нивата от 1990 г. и целта за постигане на неутралност по отношение на климата в цялата икономика най-късно до 2050 г.
- (21) Докато при СТЕ на ЕС се определя общият брой на издадените квоти (наричан по-нататък „горна граница“) за емисиите на парникови газове от дейностите, попадащи в нейния обхват, и се позволява търгуване с квотите (т.нар. „система за ограничаване и търговия с емисии“), при МКВЕГ не следва да се установяват количествени ограничения върху вноса, за да не се ограничават търговските потоци. Освен това, докато СТЕ на ЕС се прилага за инсталациите в Съюза, МКВЕГ следва да се прилага за определени стоки, внасяни на митническата територия на Съюза.
- (22) Системата на МКВЕГ има някои специфични характеристики в сравнение със СТЕ на ЕС, включително по отношение на изчисляването на цената на сертификатите по МКВЕГ, възможностите за търгуване на сертификати по МКВЕГ и на срока на валидност. Тези характеристики се дължат на необходимостта да се запази ефективността на МКВЕГ като мярка за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии с течение на времето. Те също така гарантират, че

управлението на системата на МКВЕГ не съставлява прекалено голяма тежест от гледна точка както на задълженията, налагани на операторите, така и на административните ресурси, като в същото време се запазва степен на гъвкавост, равностойна на тази, с която операторите разполагат при СТЕ на ЕС. Осигуряването на такъв баланс е от особено значение за съответните малки и средни предприятия (МСП).

- (23) За да се запази неговата ефективност като мярка за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии, МКВЕГ трябва да отразява до голяма степен цената по СТЕ на ЕС. Докато пазарната цена на квотите по СТЕ на ЕС, пуснати на пазара, се определя чрез търгове, цената на сертификатите по МКВЕГ следва да отразява в разумна степен цената на тези търгове чрез използването на средни стойности, изчислявани на седмична база. Тези средни цени на седмична база отразяват до голяма степен колебанията в цените по СТЕ на ЕС и дават възможност за разумен марж за вносителите за извличане на ползи от промените в цените по СТЕ на ЕС, като също така гарантират, че системата може да бъде управлявана от административните органи.
- (24) При СТЕ на ЕС въз основа на горната граница се определя предлагането на квоти за емисии и се осигурява сигурност относно максималните емисии на парникови газове. Цената на въглеродните емисии се определя от баланса между това предлагане и търсенето на пазара. Недостигът е необходим, за да има ценови стимул. Целта на настоящия регламент не е да се наложи горна граница на броя на сертификатите по МКВЕГ, които са налични за вносителите; ако вносителите имат възможност да пренасят сертификатите по МКВЕГ за следващи периоди и да търгуват с тях, това би довело до ситуации, при които цената на сертификатите по МКВЕГ вече не отразява развитието на цената при СТЕ на ЕС. Подобна ситуация би отслабила стимула за декарбонизация, като по този начин благоприятства изместването на въглеродни емисии и възпрепятства постигането на първостепенната цел на МКВЕГ в областта на климата. Тя би могла също така да доведе и до различни цени за операторите от различни държави. Поради това ограниченията върху възможностите за търгуване със сертификатите по МКВЕГ и върху пренасянето им за следващи периоди се обосновават от нуждата да се избегне подкопаването на ефективността и постигането на целта на МКВЕГ в областта на климата, както и да се гарантира равнопоставено третиране на операторите от различните държави. Въпреки това, за да се запази възможността за вносителите да оптимизират своите разходи, в настоящия регламент следва да се предвиди система, съгласно която органите могат да изкупуват обратно определено количество излишни сертификати от вносителите. Това количество следва да се определи на ниво, което дава възможност за разумен марж за вносителите за рационализиране на техните разходи през периода на валидност на сертификатите, като същевременно се запазва цялостният ефект на прехвърляне на цената и се гарантира запазването на целта на МКВЕГ в областта на околната среда.
- (25) Като се има предвид, че МКВЕГ ще се прилага за вноса на стоки на митническата територия на Съюза, а не за конкретни инсталации, ще трябва да се приложат определени адаптации и опростявания в МКВЕГ. Такова опростяване следва да бъде въвеждането на проста и достъпна система за деклариране, в която вносителите следва да докладват общите проверени съпътстващи емисии на парникови газове на внасяните стоки през дадена календарна година. Също така следва да се приложи график, различен от този за цикъла на съответствие при СТЕ на ЕС, за да се избегнат всякакви потенциални спънки, които може да произтичат от задълженията за акредитираните проверяващи органи съгласно настоящия регламент и Директива 2003/87/ЕО.
- (26) Държавите членки следва да налагат санкции за нарушения на настоящия регламент и да гарантират изпълнението на тези санкции. По-специално размерът на санкцията при пропуск за връщане на сертификати по МКВЕГ от страна на одобрен декларатор по МКВЕГ следва да бъде еднакъв на размера съгласно член 16, параграфи 3 и 4 от Директива 2003/87/ЕО. Когато обаче стоките се въвеждат в Съюза от лице, различно от одобрен декларатор по МКВЕГ, без да се спазват задълженията съгласно настоящия регламент, размерът на тези санкции следва да бъде по-голям, за да бъдат те ефективни, пропорционални и възпиращи, като също така се взема предвид фактът, че такова лице не е задължено да върне сертификатите по МКВЕГ. Налагането на санкции съгласно настоящия регламент не засяга санкциите, които може да бъдат наложени съгласно правото на Съюза или националното право за нарушаване на други относими задължения, по-специално такива, които са свързани с митнически правила.
- (27) Докато СТЕ на ЕС се прилага за определени производствени процеси и дейности, механизмът за корекция на въглеродните емисии на границите следва да бъде насочен към съответстващия внос на стоки. Това изисква ясно идентифициране на внесените стоки посредством тяхното класиране в Комбинираната номенклатура (КН), съдържаша се в Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета^(*), и свързването им със съпътстващите емисии.

(*) Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа (ОВ L 256, 7.9.1987 г., стр. 1).

- (28) Стоките или преработените продукти, обхванати от МКВЕГ, следва да съответстват на дейностите, обхванати от СТЕ на ЕС, тъй като тази система се основава на количествени и качествени критерии, свързани с целта на Директива 2003/87/ЕО в областта на околната среда, и представлява най-широкообхватната регулаторна система за емисиите на парникови газове в Съюза.
- (29) Определянето на обхвата на МКВЕГ по начин, който да отразява дейностите, обхванати от СТЕ на ЕС, също би спомогнало да се гарантира, че внасяните продукти се подлагат на третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което се прилага за подобни продукти с местен произход.
- (30) Въпреки че крайната цел на МКВЕГ е да се обхванат широка гама от продукти, би било разумно да се започне с избран брой сектори със сравнително еднородни стоки, при които съществува риск от изместване на въглеродни емисии. Секторите на Съюза, за които се счита, че са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, са изброени в Делегирано решение (ЕС) 2019/708 на Комисията ⁽¹⁰⁾.
- (31) Стоките, за които следва да се прилага настоящият регламент, следва да бъдат подбрани след внимателен анализ на тяхната значимост от гледна точка на натрупаните емисии на парникови газове и риска от изместване на въглеродни емисии в съответстващите сектори по СТЕ на ЕС, като същевременно се ограничават сложността и административната тежест за засегнатите оператори. По-специално при подбора следва да се вземат предвид базовите материали и базовите продукти, обхванати от СТЕ на ЕС, с цел да се гарантира, че спрямо съпътстващите емисии на внасяни в Съюза продукти с висок интензитет на емисиите, се прилага цена на въглеродните емисии, равностойна на прилаганата спрямо продуктите от Съюза, и че се смекчава рискът от изместване на въглеродни емисии. Приложимите критерии за стесняване на подбора следва да бъдат: първо, значимостта на секторите по отношение на емисиите, а именно дали съответният сектор е един от най-големите източници на емисии на парникови газове като цяло; второ, излагането на сектора на значителен риск от изместване на въглеродни емисии, определен съгласно Директива 2003/87/ЕО; и трето, нуждата от балансиране на широк продуктов обхват от гледна точка на емисиите на парникови газове, като същевременно се ограничават сложността и административната тежест.
- (32) Използването на първия критерий би позволило да се изброят следните сектори на промишлеността въз основа на емисиите, които генерират: желязо и стомана, рафинерии, цимент, алуминий, базови органични химични продукти, водород и торове.
- (33) На този етап обаче настоящият регламент не следва да урежда някои сектори, изброени в Делегирано решение (ЕС) 2019/708, поради особените им характеристики.
- (34) По-специално, органичните химични продукти следва да не бъдат включвани в обхвата на настоящия регламент поради техническите ограничения, които към момента на приемане на настоящия регламент не позволяват ясно да се определят съпътстващите емисии на тези внасяни стоки. За тези стоки приложимият продуктов показател за сравнение съгласно СТЕ на ЕС представлява основен параметър, който не позволява недвусмислено определяне на съпътстващите емисии на отделните внасяни стоки. По-целенасочен процес на определяне на съпътстващите емисии на органичните химични продукти изисква допълнителни данни и анализ.
- (35) Подобни технически ограничения има и за нефтохимическите продукти, за които не е възможно недвусмислено определяне на емисиите на парникови газове на отделните произведени продукти. В същото време съответният продуктов показател за сравнение в СТЕ на ЕС не е пряко свързан с конкретни продукти, например бензин, дизел или керосин, а с цялата продукция на дадена рафинерия.
- (36) Продуктите от алуминий следва да бъдат включени в МКВЕГ, тъй като те са силно податливи на изместване на въглеродни емисии. Освен това при няколко промишлени приложения те са в пряка конкуренция със стоманените продукти заради характеристики, които силно наподобяват тези на стоманените продукти.
- (37) Към момента на приемане на настоящия регламент вносът на водород в Съюза е относително малък. Очаква се обаче това положение да се промени значително през следващите години, тъй като пакетът на Съюза „Подготвени за цел 55“ насърчава използването на водород от възобновяеми източници. За декарбонизацията на промишлеността като цяло търсенето на водород от възобновяеми източници ще се увеличи и следователно ще доведе до неинтегрирани производствени процеси при продукти надолу по веригата, в които водородът е прекурсор. Включването на водорода в обхвата на МКВЕГ е подходящото средство за по-нататъшно насърчаване на декарбонизацията на водорода.

⁽¹⁰⁾ Делегирано решение (ЕС) 2019/708 на Комисията от 15 февруари 2019 г. за допълнение на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определянето на отраслите и подотраслите, за които се счита, че са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, за периода 2021 – 2030 г. (ОВ L 120, 8.5.2019 г., стр. 20).

- (38) По същия начин определени продукти следва да бъдат включени в обхвата на МКВЕГ въпреки ниското ниво на съпътстващи емисии, отделяни в процеса на производството им, тъй като тяхното изключване би увеличило вероятността от заобикаляне на ефективния контрол върху стоманените продукти по МКВЕГ чрез промяна на модела на търговия в посока към продукти надолу по веригата.
- (39) От друга страна, настоящият регламент първоначално не следва да се прилага за определени продукти, чието производство не води до значими емисии, като например отпадъците и отломките от чугун, желязо или стомана (скрап), определени феросплави и определени торове.
- (40) Вносът на електроенергия следва да бъде включен в обхвата на настоящия регламент, тъй като този сектор е източник на 30% от общите емисии на парникови газове в Съюза. Повишената амбиция на Съюза в областта на климата ще доведе до увеличаване на разликата по отношение на разходите за въглеродните емисии между производството на електроенергия в рамките на Съюза и в трети държави. Тази разлика, в съчетание с напредъка при свързването на електрическата мрежа на Съюза към мрежите на неговите съседи, ще доведе до повишаване на риска от изместване на въглеродни емисии заради увеличението на вноса на електроенергия, значителна част от която се произвежда в електроцентрали, работещи с въглища.
- (41) За да се избегне прекомерната административна тежест за компетентните национални администрации и вносителите, е целесъобразно да се конкретизират ограничените случаи, в които задълженията по настоящия регламент не следва да се прилагат. Тази разпоредба *de minimis* обаче не засяга продължаващото прилагане на разпоредбите на правото на Съюза или на националното право, необходими, за да се гарантира спазването на задълженията съгласно настоящия регламент, както и по-специално на митническото законодателство, включително в областта на предотвратяването на измами.
- (42) Тъй като вносителите на стоки, обхванати от настоящия регламент, не следва да изпълняват своите задължения съгласно настоящия регламент към момента на вноса, следва да се прилагат конкретни административни мерки, за да се гарантира, че тези задължения се изпълняват на по-късен етап. Поради това вносителите следва да имат право да внасят стоки, обхванати от настоящия регламент, само след одобрение от компетентните органи.
- (43) Митническите органи не следва да допускат внос на стоки от лица, които не са одобрени декларатори по МКВЕГ. В съответствие с членове 46 и 48 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ митническите органи имат правото да извършват проверки на стоките, включително по отношение на идентифицирането на одобрения декларатор по МКВЕГ, осемцифрения код по КН, количеството и държавата на произход на внасяните стоки, датата на декларацията и митническия режим. Комисията следва да включи рисковете, свързани с МКВЕГ, при установяването на общите критерии и стандарти за риска съгласно член 50 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
- (44) По време на преходен период митническите органи следва да информират митническите декларатори за задължението да докладват информация, за да спомогнат за събирането на информация, както и за осведомеността относно необходимостта да се подава заявление за получаване на статус на декларатор по МКВЕГ, когато е приложимо. Тази информация следва да бъде съобщавана от митническите органи по подходящ начин, за да се гарантира, че митническите декларатори са осведомени за тази необходимост.
- (45) МКВЕГ следва да се основава на система за деклариране, при която одобрен декларатор по МКВЕГ, който може да представлява повече от един вносител, подава ежегодно декларация за съпътстващите емисии на стоките, внасяни на митническата територия на Съюза, и връща съответстващ на тези декларираните емисии брой сертификати по МКВЕГ. Първата декларация по МКВЕГ по отношение на календарната 2026 г. следва да бъде подадена до 31 май 2027 г.
- (46) Всеки одобрен декларатор по МКВЕГ следва да има възможността да поиска намаляване на броя на сертификатите по МКВЕГ, които следва да върне, съответстващо на цената на въглеродните емисии, която вече действително е платена в държавата на произход на декларираните съпътстващи емисии.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

- (47) Декларираните съпътстващи емисии следва да бъдат проверени от лице, акредитирано от национален орган по акредитация, определен в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ или съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията ⁽¹³⁾.
- (48) МКВЕГ следва да дава възможност операторите на производствени инсталации в трети държави да се регистрират в регистъра на МКВЕГ и да предоставят на разположение на одобрените декларатори по МКВЕГ своите проверени съпътстващи емисии от производството на стоки. Всеки оператор следва да има възможност да избере името, адресът и данните му за контакт в регистъра на МКВЕГ да не бъдат публично достъпни.
- (49) Сертификатите по механизма за корекция на въглеродните емисии на границите ще се различават от квотите по СТЕ на ЕС, основна характеристика на които са ежедневните търгове. Нуждата да се определя ясна цена за сертификатите по МКВЕГ ще направи ежедневното публикуване прекалено обременяващо и объркващо за операторите, тъй като съществува риск дневните цени вече да не са актуални към момента на публикуването им. Съответно публикуването на седмична база на цените по МКВЕГ би отразявало по-точно тенденцията в ценообразуването за пуснатите на пазара квоти по СТЕ на ЕС и би допринесло за постигането на същата цел по отношение на климата. Следователно изчисляването на цената на сертификатите по МКВЕГ следва да се определя въз основа на по-дълъг период от време, а именно на седмична база, в сравнение с времевата рамка, установена от СТЕ на ЕС, а именно на дневна база. На Комисията следва да се възложи задачата да изчислява и публикува тази средна цена.
- (50) За да се осигури гъвкавост на одобрените декларатори по МКВЕГ по отношение на изпълнението на техните задължения съгласно настоящия регламент и да им се даде възможност да извлекат ползи от колебанията в цената на квотите по СТЕ на ЕС, сертификатите по МКВЕГ следва да бъдат валидни за ограничен срок след датата на закупуването им. Одобреният декларатор по МКВЕГ следва да има право да препродава част от закупените сертификати, които са в излишък. С оглед на връщането на сертификатите по МКВЕГ одобреният декларатор по МКВЕГ следва да натрупа броя на сертификатите, изисквани през годината, които съответстват на праговете, определени в края на всяко тримесечие.
- (51) Физическите характеристики на електроенергията като продукт обосновават малко по-различния модел на МКВЕГ в сравнение с този за други стоки. Следва да се използват стойности по подразбиране при ясно определени условия, а одобрените декларатори по МКВЕГ следва да имат възможност да изберат да изчисляват собствените си задължения съгласно настоящия регламент въз основа на действителните емисии. Търговията с електроенергия се различава от търговията с други стоки, по-специално защото тя се търгува посредством взаимосвързани електрически мрежи чрез използване на електроенергийни борси и специфични форми на търговия. Свързането на пазарите представлява силно регулирана форма на търговията с електроенергия, която дава възможност за натрупване на оферти за покупка и продажба в целия Съюз.
- (52) За да се избегне рискът от заобикаляне на правилата и за да се подобри проследимостта на действителните емисии на CO₂ от вноса на електроенергия и нейното влягане в стоки, изчисляването на действителните емисии следва да е разрешено само при определени строги условия. По-специално следва да е необходимо да се докаже надлежно заявяване на предоставената междусистемна преносна способност и съществуване на преки договорни отношения между купувача и производителя на електроенергия от възобновяеми източници или между купувача и производителя на електроенергия с по-ниски емисии от стойността по подразбиране.
- (53) За да се намали рискът от изместване на въглеродни емисии, Комисията следва да предприеме действия за преодоляване на практиките на заобикаляне. Комисията следва да оцени риска от такова заобикаляне във всички сектори, за които се прилага настоящият регламент.
- (54) Договарящите страни по Договора за създаване на Енергийна общност, сключен с Решение 2006/500/ЕО на Съвета ⁽¹⁴⁾ и страните по споразумения за асоцииране, включително за задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия, са ангажирани с процесите за декарбонизация, които следва в крайна сметка да доведат до приемането на механизми за ценообразуване на въглеродните емисии, които да са подобни или равностойни на СТЕ на ЕС, или до тяхното участие в СТЕ на ЕС.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30).

⁽¹³⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 г. за проверка на данните и за акредитация на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 94).

⁽¹⁴⁾ Решение 2006/500/ЕО на Съвета от 29 май 2006 г. за сключване от страна на Европейската общност на Договора за създаване на Енергийна общност (ОВ L 198, 20.7.2006 г., стр. 15).

- (55) Интегрирането на трети държави в пазара на електроенергия на Съюза е важен фактор за тези държави за ускоряването на техния преход към енергийни системи с висок дял на енергията от възобновяеми източници. Свързването на пазарите на електроенергия съгласно Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията ⁽¹⁵⁾ дава възможност на трети държави да интегрират по-добре електроенергията от възобновяеми източници в пазара на електроенергия, да обменят такава електроенергия по ефективен начин в рамките на по-широк периметър, да балансират предлагането и търсенето с по-големия пазар на Съюза и да намаляват интензитета на емисиите на CO₂ на своите електропроизводствени мощности. Интегрирането на трети държави в пазара на електроенергия на Съюза допринася и за сигурността на доставките на електроенергия в тези държави и в съседните държави членки.
- (56) Веднага след като пазарите на електроенергия на третите държави бъдат тясно интегрирани в пазара на Съюза чрез свързване на пазарите, следва да се намерят технически решения, с които да се гарантира прилагането на МКВЕГ спрямо електроенергията, изнасяна от такива държави на митническата територия на Съюза. Ако не могат да бъдат намерени технически решения, третите държави, чиито пазари са свързани с пазара на Съюза, следва да се ползват от ограничено във времето освобождаване от МКВЕГ до 2030 г. само по отношение на износа на електроенергия, ако са изпълнени определени условия. Въпреки това тези трети държави следва да разработят пътна карта и да се ангажират с прилагането на механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии, съгласно който се осигурява цена, равностойна на тази по СТЕ на ЕС, и следва да се ангажират с постигане на неутралност по отношение на въглеродните емисии най-късно до 2050 г., както и с привеждане в съответствие със законодателството на Съюза на своето законодателство в областите околна среда, климат, конкуренция и енергетика. Това освобождаване следва да може да бъде оттеглено във всеки един момент, ако има основания да се смята, че въпросната държава не изпълнява своите ангажименти, или ако до 2030 г. тя не е приела система за търговия с емисии, равностойна на СТЕ на ЕС.
- (57) Преходните разпоредби следва да се прилагат за ограничен срок. За целта МКВЕГ следва да се прилага без финансова корекция, с цел да се улесни безпроблемното му въвеждане и така да се намали рискът от смущения в търговията. Всяко тримесечие вносителите следва да подават доклади за съпътстващите емисии на стоките, внесени през предходното тримесечие на календарната година, в които да посочат преките и непреките емисии, както и всяка цена на въглеродните емисии, действително платена в чужбина. Последният доклад за МКВЕГ – докладът, който трябва да бъде представен за последното тримесечие на 2025 г., следва да бъде представен до 31 януари 2026 г.
- (58) За да се улесни и гарантира правилното функциониране на МКВЕГ, Комисията следва да осигури подкрепа на компетентните органи за изпълнението на техните функции и задължения съгласно настоящия регламент. Комисията следва да координира, да отправя насоки и да подкрепя обмена на най-добри практики.
- (59) За да може настоящият регламент да се прилага по икономически ефективен начин, Комисията следва да управлява регистъра на МКВЕГ, съдържащ данни за одобрените декларатори, оператори и инсталации по МКВЕГ.
- (60) Следва да бъде създадена обща централна платформа за продажбата и обратното изкупуване на сертификати по МКВЕГ. С цел упражняване на надзор върху сделките на общата централна платформа Комисията следва да улеснява обмена на информация и сътрудничеството между компетентните органи, както и между тези органи и Комисията. Освен това следва да се осигури бърз поток от информация между общата централна платформа и регистъра на МКВЕГ.
- (61) За да допринесе за ефективното прилагане на настоящия регламент, Комисията следва да извършва проверки въз основа на риска и да прави съответен преглед на съдържанието на декларациите по МКВЕГ.
- (62) За да се даде допълнителна възможност за еднакво прилагане на настоящия регламент, Комисията следва, като предварителна информация, да предостави на компетентните органи собствените си изчисления относно сертификатите по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, въз основа на своя преглед на декларациите по МКВЕГ. Тази предварителна информация следва да се предоставя само със справочна цел и без да се засяга окончателното изчисление от страна на компетентния орган. По-специално не следва да бъдат възможни право на обжалване или други мерки за защита срещу такава предварителна информация, предоставена от Комисията.

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването (ОВ L 197, 25.7.2015 г., стр. 24).

- (63) Държавите членки следва също така да могат да извършват прегледи на отделните декларации по МКВЕГ за целите на изпълнението. Заключениета от прегледите на отделните декларации по МКВЕГ следва да се споделят с Комисията. Тези заключения следва да бъдат предоставени и на други компетентни органи чрез регистъра на МКВЕГ.
- (64) Държавите членки следва да отговарят за правилното установяване и събиране на приходите, произтичащи от прилагането на настоящия регламент.
- (65) Комисията следва редовно да извършва оценка на прилагането на настоящия регламент и да докладва на Европейския парламент и на Съвета. В тези доклади следва да се обръща специално внимание върху възможностите за засилване на действията в областта на климата за постигане на целта за неутрален по отношение на климата Съюз най-късно до 2050 г. Комисията следва, като част от това докладване, да събира необходимата информация с оглед на по-нататъшното разширяване на обхвата на настоящия регламент възможно най-скоро, така че в него да бъдат включени непреките съпътстващи емисии на стоките, изброени в приложение II, както и други стоки и услуги, които биха могли да бъдат свързани с риск от изместване на въглеродни емисии, като например продукти надолу по веригата, и да разработи методи за изчисляване на съпътстващите емисии въз основа на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда, изложени в Препоръка 2013/179/ЕС на Комисията⁽¹⁶⁾. Тези доклади следва също така да съдържат оценка на въздействието на МКВЕГ върху изместването на въглеродни емисии, включително по отношение на износа, и на икономическото, социалното и териториалното му въздействие в целия Съюз, като се вземат предвид специфичните характерни особености и ограничения на най-отдалечените региони, посочени в член 349 ДФЕС, и на островните държави, които са част от митническата територия на Съюза.
- (66) Комисията следва да следи практиките на заобикаляне на настоящия регламент и да предприема действия срещу тях, включително когато операторите могат леко да изменят своите стоки, без да променят основните им характеристики, или изкуствено да разделят пратките, за да избегнат задълженията съгласно настоящия регламент. Следва да се следят и ситуацияите, при които стоките се изпращат в трета държава или регион преди вноса им на пазара на Съюза, с цел да се избегнат задълженията съгласно настоящия регламент, или когато оператори в трети държави изнасят своите продукти с по-нисък интензитет на емисии на парникови газове за Съюза и запазват своите продукти с по-висок интензитет на емисии на парникови газове за други пазари, или реорганизацията от страна на износители или производители на техните модели и канали за продажба и производство, или всякакви други видове практики на двойно производство и двойна продажба с цел избягване на задълженията по настоящия регламент.
- (67) При пълно зачитане на принципите, установени в настоящия регламент, работата по разширяване на обхвата на настоящия регламент следва да има за цел да включи до 2030 г. всички сектори, обхванати от Директива 2003/87/ЕО. Поради това при прегледа и оценката на прилагането на настоящия регламент Комисията следва да запази позоваването на този срок и да даде приоритет на включването в обхвата на настоящия регламент на съпътстващите емисии на парникови газове на стоките, които са най-силно податливи на изместване на въглеродни емисии и които са с най-висок интензитет на въглеродни емисии, както и продуктите надолу по веригата, които съдържат значителен дял от най-малко една от стоките, попадащи в обхвата на настоящия регламент. Ако до 2030 г. Комисията не представи законодателно предложение за разширяване на обхвата на настоящия регламент, тя следва да информира Европейския парламент и Съвета за причините и да предприеме необходимите стъпки за постигане на целта за възможно най-бързо включване на всички сектори, обхванати от Директива 2003/87/ЕО.
- (68) Комисията следва също така да представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент две години след края на преходния период и на всеки две години след това. Графикът за представяне на докладите следва да е съобразен с графика за функционирането на пазара на въглеродни емисии съгласно член 10, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО. Докладите следва да съдържат оценка на въздействието на МКВЕГ.
- (69) С цел да се даде възможност за бърза и ефективна реакция при непредвидими, извънредни и непредизвикани обстоятелства, които имат разрушителни последици за икономическата и промишлената инфраструктура на една или повече трети държави, обхванати от МКВЕГ, Комисията следва, когато е целесъобразно, да представи на Европейския парламент и на Съвета законодателно предложение за изменение на настоящия регламент. В това законодателно предложение следва да се очертаят мерките, които са най-подходящи с оглед на обстоятелствата, пред които е изправена третата държава или третите държави, като същевременно се запазят целите на настоящия регламент. Действието на тези мерки следва да бъде ограничено във времето.

⁽¹⁶⁾ Препоръка 2013/179/ЕС на Комисията от 9 април 2013 г. относно използването на общи методи за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (ОВ L 124, 4.5.2013 г., стр. 1).

- (70) Диалогът с третите държави следва да продължи и следва да се осигури възможност за сътрудничество и търсене на решения, които биха могли да послужат за основа на избора, който да се направи по отношение на подробните характеристики на МКВЕГ по време на неговото прилагане, по-специално по време на преходния период.
- (71) Комисията следва да се стреми да участва по безпристрастен начин и в съответствие с международните задължения на Съюза в комуникацията с третите държави, чиято търговия със Съюза е засегната от настоящия регламент, за да проучи възможността за диалог и сътрудничество във връзка с въвеждането на конкретни елементи от МКВЕГ. Тя следва също така да проучи възможността за сключване на споразумения, в които да се вземе предвид механизмът за ценообразуване на въглеродните емисии на третите държави. Съюзът следва да предоставя техническа помощ за тези цели на развиващите се държави и на най-слабо развитите държави, посочени от Организацията на обединените нации (НСРД).
- (72) Прилагането на МКВЕГ изисква развиването на двустранно, многостранно и международно сътрудничество с трети държави. За тази цел следва да се създаде форум от държави с инструменти за ценообразуване на въглеродните емисии или други сравними инструменти (т.нар. „Клуб по климата“), за да се насърчи прилагането на амбициозни политики в областта на климата във всички държави и да се създадат условия за глобална рамка за ценообразуване на въглеродните емисии. Членството в Клуба по климата следва да бъде отворено и доброволно, да не подлежи на изключения и да е насочено по-специално към постигане на високи амбиции в областта на климата в съответствие с Парижкото споразумение. Клубът по климата би могъл да работи под егидата на многостранна международна организация и следва да улеснява сравнението и - когато е целесъобразно - координацията на съответните мерки с въздействие върху намаляването на емисиите. Клубът по климата следва също така да подпомага съпоставимостта на съответните мерки в областта на климата, като гарантира качеството на мониторинга, докладването и проверката в областта на климата сред членовете си и осигурява средства за ангажираност и прозрачност между Съюза и неговите търговски партньори.
- (73) За да се подпомогне допълнително постигането на целите на Парижкото споразумение в трети държави, е желателно Съюзът да продължи да предоставя финансова подкрепа чрез своя бюджет за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях в НСРД, включително в усилията им за декарбонизация и преобразуване на техните производствени промишлени сектори. Подкрепата от Съюза следва да допринесе и за улесняване на адаптирането на съответните промишлени сектори към новите регулаторни изисквания, произтичащи от настоящия регламент.
- (74) Тъй като целта на МКВЕГ е да се насърчава по-чистото производство, Съюзът се ангажира да работи с трети държави с ниски и средни доходи и да ги подкрепя при декарбонизацията на техните производствени промишлени сектори като част от външното измерение на Европейския зелен пакт и в съответствие с Парижкото споразумение. Съюзът следва да продължи да подкрепя тези държави, особено НСРД, чрез своя бюджет, за да допринесе за гарантирането на тяхното адаптиране към задълженията съгласно настоящия регламент. Съюзът следва също така да продължи да подкрепя смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към тях в тези държави, включително в усилията им за декарбонизация и преобразуване на производствените им промишлени сектори, в рамките на тавана на многогодишната финансова рамка и финансовата подкрепа, предоставяна от Съюза за международно финансиране на борбата с изменението на климата. Съюзът работи за въвеждането на нов собствен ресурс въз основа на приходите, генерирани от продажбата на сертификати по МКВЕГ.
- (75) Настоящият регламент не засяга действието на регламенти (ЕС) 2016/679 ⁽¹⁷⁾ и (ЕС) 2018/1725 ⁽¹⁸⁾ на Европейския парламент и на Съвета.
- (76) От съображения за ефективност Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета ⁽¹⁹⁾ следва да се прилага *mutatis mutandis* към настоящия регламент.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 г. относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси (ОВ L 82, 22.3.1997 г., стр. 1).

- (77) С цел допълване или изменение на определени несъществени елементи от настоящия регламент на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС във връзка със:
- допълването на настоящия регламент чрез предвиждане на изисквания и процедури за третите държави или територии, които са били заличени от списъка в точка 2 от приложение III, за да се гарантира прилагането на настоящия регламент спрямо тези държави или територии по отношение на електроенергията;
 - изменението на списъка на третите държави и територии, изброени в точка 1 или 2 от приложение III, чрез добавяне на тези държави или територии в посочения списък, за да се изключат от МКВЕГ тези трети държави или територии, които са напълно интегрирани или свързани със СТЕ на ЕС в случай на бъдещи споразумения, или чрез заличаване на трети държави или територии от този списък, като по този начин те попадат в обхвата на МКВЕГ, когато те не начисляват ефективно цената по СТЕ на ЕС върху стоките, изнасяни за Съюза;
 - допълването на настоящия регламент чрез определяне на условията за акредитиране на проверяващи органи, контрол и надзор на акредитираните проверяващи органи, отнемане на акредитация и взаимно признаване и партньорска оценка на органите по акредитация;
 - допълването на настоящия регламент чрез определяне на графика, администрирането и други аспекти на продажбата и обратното изкупуване на сертификати по МКВЕГ; както и
 - изменението на списъка на стоките в приложение I чрез добавяне, при определени обстоятелства, на стоки, които са леко изменени, за да се засилят мерките за справяне с практиките на заобикаляне на правилата.

От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽²⁰⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (78) Тези консултации следва да се провеждат по прозрачен начин и може да включват предварителни консултации със заинтересованите страни, например с компетентните органи, промишлените сектори (включително МСП) и социалните партньори като профсъюзи, организации на гражданското общество и екологични организации.
- (79) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾.
- (80) През целия цикъл на разходите финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитавани чрез пропорционални мерки, включително чрез предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, възстановяване на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и - когато е целесъобразно - налагане на административни и финансови санкции. Ето защо МКВЕГ следва да се основава на подходящи и ефективни механизми за предотвратяване на загубата на приходи.
- (81) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно предотвратяване на риска от изместване на въглеродни емисии и по този начин намаляване на въглеродните емисии в световен мащаб, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради своя мащаб и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (82) За да се даде възможност за своевременно приемане на делегираните актове и актовете за изпълнение съгласно настоящия регламент, последният следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

⁽²⁰⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се установява механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ) за справяне със съпътстващите емисии на парникови газове на стоките, изброени в приложение I, при вноса им на митническата територия на Съюза с цел да се предотврати рискът от изместване на въглеродни емисии, като по този начин се намаляват въглеродните емисии в световен мащаб и се подкрепя постигането на целите на Парижкото споразумение, включително чрез създаване на стимули за намаляване на емисиите от операторите в трети държави.
2. С МКВЕГ се допълва системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза, създадена с Директива 2003/87/ЕО (наричана по-нататък „СТЕ на ЕС“), чрез прилагане на равностоен набор от правила към вноса на митническата територия на Съюза на стоките, посочени в член 2 от настоящия регламент.
3. МКВЕГ трябва да замени механизмите, създадени съгласно Директива 2003/87/ЕО, за предотвратяване на риска от изместване на въглеродни емисии, като отразява степента, в която квотите по СТЕ на ЕС се разпределят безплатно в съответствие с член 10а от посочената директива.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага за изброените в приложение I стоки с произход от трета държава, когато тези стоки или преработени продукти от тези стоки, получени в резултат на режим активно усъвършенстване съгласно член 256 от Регламент (ЕС) № 952/2013, бъдат внесени на митническата територия на Съюза.
2. Настоящият регламент се прилага също така за изброените в приложение I към настоящия регламент стоки с произход от трета държава, когато тези стоки или преработените продукти от тези стоки, получени в резултат на режим активно усъвършенстване съгласно член 256 от Регламент (ЕС) № 952/2013, са въведени на изкуствен остров, фиксирана или плаваща конструкция или друга конструкция в континенталния шelf или в изключителната икономическа зона на държава членка, прилежаща към митническата територия на Съюза.

Комисията приема актове за изпълнение за установяване на подробни условия за прилагането на МКВЕГ по отношение на такива стоки, по-специално по отношение на понятията, еквивалентни на тези за внос на митническата територия на Съюза и за допускане за свободно обращение, по отношение на процедурите, свързани с подаването на декларацията по МКВЕГ за тези стоки, и на проверките, които трябва да се извършват от митническите органи. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2 от настоящия регламент.

3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, настоящият регламент не се прилага за:
 - а) стоки, изброени в приложение I към настоящия регламент, които се внасят на митническата територия на Съюза, при условие че собствената стойност на такива стоки за пратка не надвишава стойността, определена за стоки с незначителна стойност съгласно член 23 от Регламент (ЕО) № 1186/2009 на Съвета ⁽²²⁾;
 - б) стоки, съдържащи се в личния багаж на пътници, идващи от трета държава, при условие че собствената стойност на тези стоки не надвишава стойността, определена за стоки с незначителна стойност съгласно член 23 от Регламент (ЕО) № 1186/2009;

⁽²²⁾ Регламент (ЕО) № 1186/2009 на Съвета от 16 ноември 2009 г. за установяване на система на Общността за митнически освобождавания (ОВ L 324, 10.12.2009 г., стр. 23).

- в) стоки, които ще бъдат придвижвани или използвани в контекста на военни действия съгласно член 1, точка 49 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 на Комисията ⁽²³⁾.
4. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, настоящият регламент не се прилага за стоки с произход от третите държави и територии, изброени в точка 1 от приложение III.
5. Приема се, че внасяните стоки са с произход от трети държави в съответствие с правилата за неприференциален произход, посочени в член 59 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
6. Трети държави и територии се включват в списъка в точка 1 от приложение III, когато отговарят на всички посочени по-долу условия:
- а) СТЕ на ЕС се прилага за тази трета държава или територия или между тази трета държава или територия и Съюза е сключено споразумение, съгласно което СТЕ на ЕС е напълно свързана със системата за търговия с емисии на тази трета държава или територия;
- б) цената на въглеродните емисии, платена в държавата на произход на стоките, се начислява ефективно върху съпътстващите емисии на парникови газове на тези стоки, без каквито и да било отстъпки извън тези, които се прилагат и в съответствие със СТЕ на ЕС.
7. Ако дадена трета държава или територия има пазар на електроенергия, който е интегриран с вътрешния пазар на електроенергия на Съюза посредством свързване на пазарите, и не съществува техническо решение за прилагането на МКВЕГ към вноса на електроенергия в митническата територия на Съюза от тази трета държава или територия, такъв внос на електроенергия от тази държава или територия се освобождава от прилагането на МКВЕГ, при условие че Комисията е преценила, че са изпълнени всички посочени по-долу условия в съответствие с параграф 8:
- а) третата държава или територия е сключила споразумение със Съюза, в което е предвидено задължение за прилагане на правото на Съюза в областта на електроенергията, включително на законодателството относно развитието на възобновяеми енергийни източници, както и на други правила в областта на енергетиката, околната среда и конкуренцията;
- б) във вътрешното законодателство на тази трета държава или територия се прилагат основните разпоредби на законодателството на Съюза относно пазара на електроенергия, включително относно развитието на възобновяеми енергийни източници и свързването на пазарите на електроенергия;
- в) третата държава или територия е представила на Комисията пътна карта, съдържаща график за приемането на мерки за изпълнение на условията, посочени в букви г) и д);
- г) третата държава или територия е поела ангажимент за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и когато е приложимо - съответно официално е формулирала и съобщила на Секретариата на Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата (РКООНИК) дългосрочна стратегия за развитие при ниски емисии на парникови газове със срок до средата на века в съответствие с тази цел и е въвела този ангажимент във вътрешното си законодателство;
- д) при изпълнението на посочената в буква в) пътна карта третата държава или територия е доказала спазването на определените срокове и значителния напредък към привеждане в съответствие на своето вътрешно законодателство с правото на Съюза в областта на действията за климата въз основа на тази пътна карта, включително по отношение на ценообразуването на въглеродните емисии на ниво, равностойно на това в Съюза, по-специално по отношение на производството на електроенергия; въвеждането на система за търговия с емисии за електроенергията с цена, равностойна на СТЕ на ЕС, приключва до 1 януари 2030 г.;
- е) третата държава или територия е въвела ефективна система за предотвратяване на непрекия внос на електроенергия в Съюза от други трети държави или територии, които не изпълняват условията, посочени в букви а) – д).

⁽²³⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 на Комисията от 28 юли 2015 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на подробни правила за някои от разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза (ОВ L 343, 29.12.2015 г., стр. 1).

8. Трета държава или територия, която отговаря на всички условия, посочени в параграф 7, се включва в списъка в точка 2 от приложение III и представя два доклада за изпълнението на тези условия — първия доклад се представя до 1 юли 2025 г., а втория — до 31 декември 2027 г. До 31 декември 2025 г. и 1 юли 2028 г. Комисията извършва оценка, по-специално въз основа на пътната карта, посочена в параграф 7, буква в), и на докладите, получени от третата държава или територия, дали третата държава или територия продължава да изпълнява условията, посочени в параграф 7.

9. Трета държава или територия, посочена в списъка по точка 2 от приложение III, се заличава от този списък, когато е изпълнено едно или повече от следните условия:

- а) Комисията има основания да смята, че тази трета държава или територия не е показала достатъчен напредък към спазване на някое от условията, посочени в параграф 7, или ако тази трета държава или територия е предприела действия, които са несъвместими с целите, определени в законодателството на Съюза в областта на климата и околната среда;
- б) тази трета държава или територия е предприела стъпки, които противоречат на нейните цели за декарбонизация, като например предоставяне на публично подпомагане за установяване на нов производствен капацитет с емисии на повече от 550 грама с въглероден диоксид (CO₂) от изкопаеми горива за киловатчас електроенергия;
- в) Комисията разполага с доказателства, че в резултат на увеличаване износ на електроенергия за Съюза емисиите на киловатчас електроенергия, произведена в тази трета държава или територия, са се увеличили с най-малко 5% в сравнение с 1 януари 2026 г.

10. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 28 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на изискванията и процедурите за третите държави и територии, които са заличени от списъка в точка 2 от приложение III, за да се гарантира прилагането на настоящия регламент за тези държави или територии по отношение на електроенергията. Ако в такива случаи свързването на пазарите остава несъвместимо с прилагането на настоящия регламент, Комисията може да реши да изключи тези трети държави или територии от свързването на пазарите със Съюза и да изиска явно разпределяне на преносна способност на границата между Съюза и тези трети държави или територии, за да може да се прилага МКВЕГ.

11. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 28 за изменение на списъците на третите държави или територии, изброени в точка 1 или 2 от приложение III, чрез добавяне или заличаване на трети държави или територии, в зависимост от това дали условията, посочени в параграф 6, 7 или 9 от настоящия член, са изпълнени по отношение на тези трети държави или територии.

12. Съюзът може да сключва споразумения с трети държави или територии с цел да се вземат предвид механизмите за ценообразуване на въглеродните емисии в такива държави или територии за целите на прилагането на член 9.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „стоки“ означава стоките, изброени в приложение I;
- 2) „парникови газове“ означава парниковите газове, посочени в приложение I във връзка с всяка от стоките, изброени в това приложение;
- 3) „емисии“ означава отделянето на парникови газове в атмосферата при производството на стоки;
- 4) „внос“ означава допускането за свободно обращение съгласно член 201 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 5) „СТЕ на ЕС“ означава системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза по отношение на дейностите, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО, различни от въздухоплавателните дейности;
- 6) „митническа територия на Съюза“ означава територията, определена в член 4 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 7) „трета държава“ означава държава или територия извън митническата територия на Съюза;

- 8) „континентален шелф“ означава континентален шелф съгласно определението в член 76 от Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право;
- 9) „изключителна икономическа зона“ означава изключителна икономическа зона съгласно определението в член 55 от Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, която е обявена за изключителна икономическа зона от държава членка в съответствие със същата конвенция;
- 10) „собствена стойност“ означава собствената стойност за търговски стоки съгласно определението в член 1, точка 48 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446;
- 11) „свързване на пазарите“ означава разпределяне на преносна способност чрез преносна система в Съюза, при което едновременно се съгласуват заявките и се разпределя междузонава преносна способност в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/1222;
- 12) „явно разпределяне на преносна способност“ означава разпределяне на трансгранична преносна способност отделно от търговията с електроенергия;
- 13) „компетентен орган“ означава органът, определен от всяка държава членка в съответствие с член 11;
- 14) „митнически органи“ означава митническите администрации на държавите членки съгласно определението в член 5, точка 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 15) „вносител“ означава лице, което подава митническа декларация за допускане за свободно обращение на стоки от свое име и за своя сметка, или – когато митническата декларация е подадена от косвен митнически представител в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 952/2013 – лицето, за чиято сметка се подава такава декларация;
- 16) „митнически декларатор“ означава декларатор съгласно определението в член 5, точка 15 от Регламент (ЕС) № 952/2013, който подава митническа декларация за допускане за свободно обращение на стоки от свое име, или лицето, от чието име се подава такава декларация;
- 17) „одобрен декларатор по МКВЕГ“ означава декларатор, одобрен от компетентен орган в съответствие с член 17;
- 18) „лице“ означава физическо лице, юридическо лице или сдружение на лица, което не е юридическо лице, но е с призната правоспособност да извършва правни действия съгласно правото на Съюза или националното право;
- 19) „установено в държава членка“ означава:
 - а) за физическо лице — всяко лице, чието място на пребиваване е в държава членка;
 - б) за юридическо лице или сдружение на лица — всяко лице, чието седалище, централно управление или постоянно установена стопанска дейност е в държава членка;
- 20) „регистрационен и идентификационен номер на икономическите оператори (EORI номер)“ означава номерът, определен от митническия орган, когато регистрацията за митнически цели е извършена в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 21) „преки емисии“ означава емисиите от производствените процеси на стоки, включително емисиите от производството на отоплителна и охладителна енергия, които се потребяват по време на производствените процеси, независимо от мястото на производство на отоплителна или охладителна енергия;
- 22) „съпътстващи емисии“ означава преки емисии, отделени по време на производството на стоки, и непреки емисии от производството на електроенергия, която се потребява по време на производствените процеси, изчислени в съответствие с методите, изложени в приложение IV и допълнително конкретизирани в актовете за изпълнение, приети съгласно член 7, параграф 7;
- 23) „тон CO₂ еквивалент“ означава един метричен тон CO₂ или количество от всеки друг парников газ, посочен в приложение I, с еквивалентен потенциал за глобално затопляне;
- 24) „сертификат по МКВЕГ“ означава сертификат в електронен формат, който съответства на един тон съпътстващи емисии на CO₂ еквивалент на стоките;

- 25) „връщане“ означава компенсиране на сертификатите по МКВЕГ с декларираните съпътстващи емисии на внасяните стоки или със съпътстващите емисии на внасяните стоки, които е трябвало да бъдат декларирани;
- 26) „производствени процеси“ означава химическите и физическите процеси, извършвани за произвеждане на стоки в дадена инсталация;
- 27) „стойност по подразбиране“ означава стойност, която е изчислена или извлечена от вторични данни, представляваща съпътстващите емисии на стоките;
- 28) „действителни емисии“ означава емисиите, изчислени въз основа на първични данни от производствените процеси на стоките и от производството на електроенергия, потребена по време на тези процеси, които са определени в съответствие с методите, изложени в приложение IV;
- 29) „цена на въглеродните емисии“ означава паричната сума, платена в трета държава по схема за намаляване на въглеродните емисии под формата на данък, налог или такса или под формата на квоти за емисии в рамките на система за търговия с емисии на парникови газове, изчислена въз основа на парниковите газове, обхванати от такава мярка и отделени по време на производството на стоки;
- 30) „инсталация“ означава неподвижно техническо съоръжение, в което се извършва производствен процес;
- 31) „оператор“ означава всяко лице, което управлява или контролира инсталация в трета държава;
- 32) „национален орган по акредитация“ означава национален орган по акредитация, определен от всяка държава членка съгласно член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 765/2008;
- 33) „квота за емисии по СТЕ на ЕС“ означава квота съгласно определението в член 3, буква а) от Директива 2003/87/ЕО по отношение на дейностите, изброени в приложение I към посочената директива, различни от въздухоплавателните дейности;
- 34) „непреки емисии“ означава емисии от производството на електроенергия, която се консумира по време на производствените процеси за стоките, независимо от мястото на производство на потребената електроенергия.

ГЛАВА II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПРАВА НА ОДОБРЕНИТЕ ДЕКЛАРАТОРИ ПО МКВЕГ

Член 4

Внос на стоки

Стоките се внасят на митническата територия на Съюза само от одобрен декларатор по МКВЕГ.

Член 5

Заявление за одобрение

1. Преди да внесе стоки на митническата територия на Съюза, всеки установен в държава членка вносител, подава заявление за получаване на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ (наричано по-нататък „заявление за одобрение“). Когато такъв вносител определи косвен митнически представител в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 952/2013 и косвеният митнически представител се съгласи да действа като одобрен декларатор по МКВЕГ, косвеният митнически представител подава заявлението за одобрение.
2. Когато даден вносител не е установен в държава членка, косвеният митнически представител подава заявлението за одобрение.
3. Заявлението за одобрение се подава чрез регистъра на МКВЕГ, създаден в съответствие с член 14.

4. Чрез дерогация от параграф 1, когато преносната способност за внос на електроенергия е разпределена чрез явно разпределяне на преносна способност, лицето, на което е разпределена преносна способност за внос и което заявява тази преносна способност за внос, се счита, за целите на настоящия регламент, за одобрен декларатор по МКВЕГ в държавата членка, в която лицето е декларирало вноса на електроенергия в митническата декларация. Вносът се измерва за всяка граница за времеви периоди, които са не по-дълги от един час, като не е възможно приспадане на износ или транзит в рамките на същия час.

Компетентният орган на държавата членка, в която е подадена митническата декларация, регистрира лицето в регистъра на МКВЕГ.

5. Заявлението за одобрение включва следната информация за заявителя:

- а) име, адрес и данни за контакт;
- б) EORI номер;
- в) основна икономическа дейност, осъществявана в Съюза;
- г) удостоверение от данъчния орган в държавата членка, в която е установен заявителят, че по отношение на заявителя няма неизпълнено нареждане за събиране на национални данъчни задължения;
- д) клетвена декларация, че заявителят не е участвал в сериозни нарушения или повторни нарушения на митническото законодателство, правилата за данъчно облагане или правилата относно пазарната злоупотреба през последните пет години преди годината на заявлението, включително, че няма данни за извършване на тежки престъпления, свързани с неговата икономическа дейност;
- е) информация, необходима за доказване на финансовия и оперативния капацитет на заявителя да изпълнява своите задължения съгласно настоящия регламент и - ако бъде компетентният орган вземе решение за това въз основа на оценка на риска – подкрепящи документи, потвърждаващи тази информация, като например отчета за приходите и разходите и счетоводния баланс за най-много последните три финансови години, за които сметките са приключени;
- ж) прогнозна парична стойност и обем на вноса на стоки на митническата територия на Съюза по вид стоки за календарната година, през която е подадено заявлението, както и за следващата календарна година;
- з) имена и данни за контакт на лицата, от чието име действа заявителят, ако е приложимо.

6. Заявителят може да оттегли заявлението си по всяко време.

7. Одобреният декларатор по МКВЕГ без забавяне информира компетентния орган чрез регистъра на МКВЕГ за всички промени в предоставената съгласно параграф 5 от настоящия член информация, настъпили след приемането на решението за предоставяне на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ съгласно член 17, които могат да повлияят на това решение или на съдържанието на одобрението, дадено с него.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение относно съобщенията между заявителя, компетентния орган и Комисията във връзка със стандартния формат на заявлението за одобрение и процедурите за подаване на такова заявление чрез регистъра на МКВЕГ, с процедурата, която трябва да се следва от компетентния орган, и със сроковете за обработване на заявленията за одобрение в съответствие с параграф 1 от настоящия член, както и с правилата за идентифициране от компетентния орган на одобрените декларатори по МКВЕГ за внос на електроенергия. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 6

Декларация по МКВЕГ

1. До 31 май всяка година, за първи път през 2027 г. за 2026 г., всеки одобрен декларатор по МКВЕГ използва регистъра на МКВЕГ, посочен в член 14, за да подаде декларация по МКВЕГ за предходната календарна година.

2. Декларацията за МКВЕГ съдържа следната информация:
 - а) общото количество на всеки вид стока, внесена през предходната календарна година, изразено под формата на мегаватчасове за електроенергията и на тонове за останалите стоки;
 - б) общите съпътстващи емисии на стоките, посочени в буква а) от настоящия параграф, изразени в тонове емисии на CO₂ еквивалент за мегаватчас електроенергия или, за други стоки, в тонове емисии на CO₂ еквивалент за тон от всеки вид стоки, изчислени в съответствие с член 7 и проверени в съответствие с член 8;
 - в) общия брой на сертификатите по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, съответстващи на общите съпътстващи емисии, посочени в буква б) от настоящия параграф, след намалението съобразно цената на въглеродните емисии, платена в държава на произход в съответствие с член 9, и след необходимата корекция за отразяване на степента, в която квотите по СТЕ на ЕС са разпределени безплатно в съответствие с член 31;
 - г) копия от докладите от проверката, приети от акредитираните проверяващи органи съгласно член 8 и приложение VI.
3. При внос на преработени продукти, получени в резултат на режим активно усъвършенстване съгласно член 256 от Регламент (ЕС) № 952/2013, одобреният декларатор по МКВЕГ посочва в декларацията по МКВЕГ съпътстващите емисии на стоките, които са поставени под режим активно усъвършенстване, резултат от които са внасяните преработени продукти, дори ако преработените продукти не са сред стоките, изброени в приложение I към настоящия регламент. Настоящият параграф се прилага и когато преработените продукти, получени в резултат на режим активно усъвършенстване, са върнати стоки съгласно член 205 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
4. Когато внасяните стоки, изброени в приложение I към настоящия регламент, са преработени продукти, получени в резултат на режим пасивно усъвършенстване съгласно член 259 от Регламент (ЕС) № 952/2013, одобреният декларатор по МКВЕГ посочва в декларацията по МКВЕГ само емисиите на операцията по усъвършенстване, извършена извън митническата територия на Съюза.
5. Когато внасяните стоки са върнати стоки съгласно член 203 от Регламент (ЕС) № 952/2013, одобреният декларатор по МКВЕГ посочва отделно в декларацията по МКВЕГ „нула“ за общите съпътстващи емисии на тези стоки.
6. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение относно стандартния формат на декларацията по МКВЕГ, включително подробна информация за всяка инсталация, държава на произход и вид на стоките, които трябва да бъдат посочени, в подкрепа на информацията за общите суми, посочени в параграф 2 от настоящия член, по-специално по отношение на съпътстващите емисии и платената цена на въглеродните емисии, процедурата за подаване на декларацията по МКВЕГ чрез регистъра на МКВЕГ и мерките за връщане на сертификатите по МКВЕГ, посочени в параграф 2, буква в) от настоящия член, в съответствие с член 22, параграф 1, по-специално по отношение на процеса и избора от страна на одобрения декларатор на сертификатите по МКВЕГ, които да бъдат върнати. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 7

Изчисляване на съпътстващите емисии

1. Съпътстващите емисии на стоките се изчисляват в съответствие с методите, изложени в приложение IV. За стоките, изброени в приложение II, се изчисляват и вземат предвид само преките емисии.
2. Съпътстващите емисии на стоките, различни от електроенергия, се определят въз основа на действителните емисии в съответствие с методите, изложени в точки 2 и 3 от приложение IV. Когато действителните емисии не могат да бъдат определени по подходящ начин, както и при непреки емисии, съпътстващите емисии се определят чрез използване на стойностите по подразбиране в съответствие с методите, изложени в точка 4.1 от приложение IV.
3. Съпътстващите емисии на внасяната електроенергия се определят чрез позоваване на стойности по подразбиране в съответствие с метода, изложен в точка 4.2 от приложение IV, освен когато одобреният декларатор по МКВЕГ докаже, че са изпълнени критериите за определяне на съпътстващите емисии въз основа на действителните емисии, изброени в точка 5 от приложение IV.

4. Съпътстващите непреки емисии се изчисляват в съответствие с метода, изложен в точка 4.3 от приложение IV и допълнително конкретизиран в актовете за изпълнение, приети съгласно параграф 7 от настоящия член, освен когато одобреният декларатор по МКВЕГ докаже, че са изпълнени критериите за определяне на съпътстващите емисии въз основа на действителните емисии, изброени в точка 6 от приложение IV.
5. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява записи на информацията, която е необходима за изчисляването на съпътстващите емисии в съответствие с изискванията, предвидени в приложение V. Тези записи трябва да бъдат достатъчно подробни, за да позволяват на проверяващите органи, акредитирани съгласно член 18, да проверяват съпътстващите емисии в съответствие с член 8 и приложение VI, и да позволяват на Комисията и компетентния орган да извършат преглед на декларацията по МКВЕГ в съответствие с член 19, параграф 2.
6. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява записите с информация, посочени в параграф 5, включително доклада на проверяващия орган, до края на четвъртата година след годината, през която е била подадена или е следвало да бъде подадена декларацията по МКВЕГ.
7. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение относно:
 - a) прилагането на елементите на методите за изчисление, изложени в приложение IV, включително за определяне на границите на системата, приложими за производствените процеси и съответните вложени материали (прекурсори), емисионните фактори, специфичните за инсталацията стойности на действителните емисии и стойностите по подразбиране и съответното им приложение за отделни стоки, както и за определяне на методи за гарантиране на надеждността на данните, въз основа на които се определят стойностите по подразбиране, включително степента на подробност и проверката на данните, включително допълнителна спецификация на стоките, които трябва да се считат за „обикновени стоки“ и „комплексни стоки“ за целите на точка 1 от приложение IV; в тези актове за изпълнение се посочват и условията, при които се счита, че действителните емисии не могат да бъдат определени по подходящ начин, както и доказателствата, показващи, че са изпълнени критериите, необходими за обосноваване на използването на действителните емисии за електроенергията, потребена в изброените в точки 5 и 6 от приложение IV производствени процеси на стоки за целите на параграф 2; както и
 - b) прилагането на елементите на методите за изчисление съгласно параграф 4 в съответствие с точка 4.3 от приложение IV.

Когато това е обективно обосновано, в актовете за изпълнение, посочени в първа алинея, се предвижда, че стойностите по подразбиране може да бъдат адаптирани спрямо конкретни области, региони или държави, за да се вземат предвид специфичните обективни фактори, които оказват влияние върху емисиите, като например преобладаващите енергийни източници или промишлени процеси. С тези актове за изпълнение се надгражда съществуващото законодателство за мониторинг и проверка на емисиите и данните от дейността на инсталациите, обхванати от Директива 2003/87/ЕО, по-специално Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията ⁽²⁴⁾, Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 и Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията ⁽²⁵⁾. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 8

Проверка на съпътстващите емисии

1. Одобреният декларатор по МКВЕГ гарантира, че общите съпътстващи емисии, обявени в декларацията по МКВЕГ, подадена съгласно член 6, се подлагат на проверка от проверяващ орган, акредитиран съгласно член 18, въз основа на принципите на проверка, изложени в приложение VI.
2. По отношение на съпътстващите емисии на стоките, произведени в инсталации в трета държава, регистрирани в съответствие с член 10, одобреният декларатор по МКВЕГ може да избере да използва проверената информация, разкрита пред него в съответствие с член 10, параграф 7, за да изпълни задължението, посочено в параграф 1 от настоящия член.

⁽²⁴⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1).

⁽²⁵⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията от 19 декември 2018 г. за определяне на валидни за целия Съюз преходни правила за хармонизирано безплатно разпределяне на квоти за емисии в съответствие с член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 59, 27.2.2019 г., стр. 8).

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за прилагането на принципите за проверка, изложени в приложение VI, по отношение на:

- а) възможността за освобождаване, при надлежно обосновани обстоятелства и без да се излага на риск надеждната оценка на съпътстващите емисии, от задължението на проверяващия орган да посети инсталацията, в която се произвеждат съответните стоки;
- б) определянето на прагове за преценка дали неточностите или несъответствията са съществени; както и
- в) подкрепящата документация, необходима за доклада от проверката, включително нейния формат.

Когато приема актовете за изпълнение, посочени в първа алинея, Комисията се стреми към еквивалентност и съгласуваност с процедурите, предвидени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 9

Цена на въглеродните емисии, платена в трета държава

1. Всеки одобрен декларатор по МКВЕГ може да поиска в декларацията по МКВЕГ намаляване на броя на сертификатите по МКВЕГ, които подлежат на връщане, с цел да се вземе предвид цената на въглеродните емисии, платена в държавата на произход за декларираните съпътстващи емисии. Намалението може да бъде поискано само ако цената на въглеродните емисии е била действително платена в държавата на произход. В такъв случай се взема предвид всяка отстъпка или друга форма на компенсация, налична в тази държава, която би довела до намаляване на тази цена на въглеродните емисии.

2. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява записи на документацията, необходима, за да се докаже, че за декларираните съпътстващи емисии се е прилагала цена на въглеродните емисии в държавата на произход на стоките, която действително е била платена, както е посочено в параграф 1. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява по-специално доказателства, свързани с отстъпки или всяка друга налична форма на компенсация, и по-специално препратки към относимото законодателство на тази държава. Информацията, съдържаща се в тази документация, се заверява от лице, което е независимо от одобрения декларатор по МКВЕГ и от органите на държавата на произход. Името и данните за контакт на това независимо лице се посочват в документацията. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява също така доказателства за действителното плащане на цената на въглеродните емисии.

3. Одобреният декларатор по МКВЕГ съхранява записите, посочени в параграф 2, до края на четвъртата година след годината, през която е била подадена или е следвало да бъде подадена декларацията по МКВЕГ.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение относно превръщането на средната годишна цена на въглеродните емисии, действително платена съгласно параграф 1, в съответстващо намаление на броя на сертификатите по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, включително относно превръщането в евро на цената на въглеродните емисии, действително платена в чуждестранна валута, по средногодишния обменен курс, изискваните доказателства за действителното плащане на цената на въглеродните емисии, примери за съответни отстъпки или други форми на компенсация, посочени в параграф 1 от настоящия член, квалификациите на независимото лице, посочено в параграф 2 от настоящия член, и условията за удостоверяване на независимостта на това лице. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 10

Регистрация на оператори и инсталации в трети държави

1. При поискване от страна на оператор на инсталация, разположена в трета държава, Комисията регистрира информацията за този оператор и неговата инсталация в регистъра на МКВЕГ, посочен в член 14.

2. Искането за регистрация, посочено в параграф 1, включва следната информация, която се въвежда в регистъра на МКВЕГ при регистрацията:

- а) името, адреса и данните за контакт на оператора;

- б) местоположението на всяка инсталация, включително пълния адрес и географските координати, изразени в географска дължина и ширина, включващи шест символа след десетичния знак;
 - в) основната икономическа дейност на инсталацията.
3. Комисията уведомява оператора за регистрацията в регистъра на МКВЕГ. Регистрацията е валидна за срок от пет години от датата, на която операторът на инсталацията е уведомен за нея.
4. Операторът без забавяне информира Комисията за всички възникнали след регистрацията промени в информацията, посочена в параграф 2, а Комисията актуализира съответната информация в регистъра на МКВЕГ.
5. Операторът:
- а) определя съпътстващите емисии, изчислени в съответствие с методите, изложени в приложение IV, за всеки вид стоки, произведени в инсталацията, посочена в параграф 1 от настоящия член;
 - б) гарантира, че съпътстващите емисии, посочени в буква а) от настоящия параграф, са проверени в съответствие с принципите за проверка, изложени в приложение VI, от проверяващ орган, акредитиран съгласно член 18;
 - в) съхранява копие от доклада от проверката, както и записи от информацията, необходима за изчисляването на съпътстващите емисии на стоките в съответствие с изискванията, предвидени в приложение V, за срок от четири години след извършването на проверката.
6. Записите, посочени в параграф 5, буква в) от настоящия член, трябва да бъдат достатъчно подробни, за да позволяват проверка на съпътстващите емисии в съответствие с член 8 и приложение VI, както и извършването на преглед в съответствие с член 19 на декларацията по МКВЕГ, изготвена от одобрен декларатор по МКВЕГ, на когото съответната информация е била разкрита в съответствие с параграф 7 от настоящия член.
7. Всеки оператор може да разкрие информацията за проверката на съпътстващите емисии, посочена в параграф 5 от настоящия член, на одобрен декларатор по МКВЕГ. Одобреният декларатор по МКВЕГ разполага с правомощието да използва така разкритата информация, за да изпълни задължението, посочено в член 8.
8. Операторът може по всяко време да поиска да бъде заличен от регистъра на МКВЕГ. При получаването такова искане и след като уведоми компетентните органи, Комисията заличава от регистъра на МКВЕГ информацията за този оператор и за неговата инсталация, при условие че тази информация не е необходима за прегледа на подадените декларации по МКВЕГ. След като даде възможност на съответния оператор да бъде изслушан и след провеждането на консултации със съответните компетентни органи, Комисията може да заличи информацията и ако Комисията установи, че информацията за този оператор вече не е точна. Комисията информира компетентните органи за такива заличавания.

ГЛАВА III

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

Член 11

Компетентни органи

1. Всяка държава членка определя компетентен орган, който да изпълнява функциите и задълженията по настоящия регламент, и информира Комисията за това.

Комисията предоставя на разположение на държавите членки списък с всички компетентни органи, публикува тази информация в *Официален вестник на Европейския съюз* и я предоставя на разположение в регистъра на МКВЕГ.

2. Компетентните органи обменят всяка информация, която е от съществено значение или е свързана с изпълнението на техните функции и задължения по настоящия регламент.

Член 12

Комисия

В допълнение към другите задачи, които изпълнява съгласно настоящия регламент, Комисията оказва съдействие на компетентните органи при изпълнението на техните функции и задължения по настоящия регламент и координира дейностите им, като подкрепя обмена на най-добри практики и отправя съответните насоки по въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент, и като насърчава подходящ обмен на информация и сътрудничеството между компетентните органи, както и между компетентните органи и Комисията.

Член 13

Професионална тайна и разкриване на информация

1. Задължението за опазване на професионална тайна се прилага по отношение на цялата информация, получена от компетентния орган или Комисията в хода на изпълнение на техните задължения, която е поверителна по своя характер или се предоставя на поверителна основа. Такава информация не се разкрива от компетентния орган или от Комисията, освен когато е получено изрично предварително разрешение от лицето или органа, които са я предоставили, или когато това е предвидено в правото на Съюза или националното право.
2. Чрез дерогация от параграф 1, компетентните органи и Комисията може да обменят такава информация помежду си, с митническите органи, с органите, отговарящи за налагането на административни или наказателноправни санкции и с Европейската прокуратура, с цел да се гарантира спазването от страна на лицата на задълженията им по настоящия регламент и прилагането на митническото законодателство. Така споделената информация представлява професионална тайна и не трябва да бъде разкривана на друго лице или орган освен когато това е предвидено в правото на Съюза или националното право.

Член 14

Регистър на МКВЕГ

1. Комисията създава регистър на МКВЕГ за одобрените декларатори по МКВЕГ под формата на стандартизирана електронна база данни, съдържаща данните относно сертификатите по МКВЕГ на съответните одобрени декларатори по МКВЕГ. Комисията предоставя на разположение - автоматично и в реално време - информацията в регистъра на МКВЕГ на митническите органи и компетентните органи.
2. Регистърът на МКВЕГ, посочен в параграф 1, съдържа партиди с информация за всеки одобрен декларатор по МКВЕГ, и по-специално:
 - а) името и данните за контакт на одобрения декларатор по МКВЕГ;
 - б) EORI номера на одобрения декларатор по МКВЕГ;
 - в) номера на партидата по МКВЕГ;
 - г) идентификационния номер, продажната цена, датата на закупуване, датата на връщане или датата на обратно закупуване, или датата на отмяна на сертификатите по МКВЕГ за всеки одобрен декларатор по МКВЕГ.
3. Регистърът на МКВЕГ съдържа, в отделен раздел на регистъра, информацията за операторите и инсталациите в трети държави, регистрирани в съответствие с член 10, параграф 2.
4. Информацията в регистъра на МКВЕГ, посочена в параграфи 2 и 3, е поверителна, с изключение на имената, адресите и данните за контакт на операторите и местоположението на инсталациите в трети държави. Всеки оператор може да избере неговото име, адрес и данни за контакт да не бъдат достъпни за обществеността. Комисията предоставя достъп до публичната информация в регистъра на МКВЕГ в оперативно съвместим формат.
5. Комисията публикува ежегодно за всяка от стоките, изброени в приложение I, обобщените съпътстващи емисии на внасяните стоки.

6. Комисията приема актове за изпълнение относно инфраструктурата и специфичните процеси и процедури, свързани с регистъра на МКВЕГ, включително относно посочения в член 15 анализ на риска, електронните бази данни, съдържащи информацията, посочена в параграфи 2 и 3 от настоящия член, данните от партидите в регистъра на МКВЕГ, посочени в член 16, прехвърлянето в регистъра на МКВЕГ на информацията относно продажбата, обратното изкупуване и отмяната на сертификатите по МКВЕГ, посочени в член 20, и информацията, проверена съгласно член 25, параграф 3. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 15

Анализ на риска

1. Комисията извършва основани на риска проверки на данните и сделките, вписани в регистъра на МКВЕГ, за да гарантира липсата на нередности при покупката, държането, връщането, обратното изкупуване и отмяната на сертификати по МКВЕГ.
2. Ако в резултат на проверките, извършени съгласно параграф 1, бъдат установени нередности, Комисията информира съответните компетентни органи с цел извършване на допълнителни разследвания с оглед коригиране на установените нередности.

Член 16

Партиди в регистъра на МКВЕГ

1. Комисията присвоява на всеки одобрен декларатор по МКВЕГ уникален номер на партида по МКВЕГ.
2. Всеки одобрен декларатор по МКВЕГ получава достъп до своята партида в регистъра на МКВЕГ.
3. Комисията създава партида веднага след даване на одобрението, предвидено в член 17, параграф 1, и уведомява одобрения декларатор по МКВЕГ за това.
4. Ако одобреният декларатор по МКВЕГ е прекратил икономическата си дейност или одобрението му е било отнето, Комисията закрива партидата на одобрения декларатор по МКВЕГ, при условие че одобреният декларатор по МКВЕГ е изпълнил всички свои задължения съгласно настоящия регламент.

Член 17

Одобрение

1. При подаването на заявление за одобрение в съответствие с член 5, компетентният орган в държавата членка, в която е установен заявителят, предоставя статус на одобрен декларатор по МКВЕГ, при условие че са изпълнени критериите, посочени в параграф 2 от настоящия член. Статусът на одобрен декларатор по МКВЕГ се признава във всички държави членки.

Преди да предостави статус на одобрен декларатор по МКВЕГ, компетентният орган провежда процедура по консултации относно заявлението за одобрение чрез регистъра на МКВЕГ. Процедурата по консултации включва компетентните органи в другите държави членки и Комисията и не надвишава 15 работни дни.

2. Критериите за предоставяне на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ са следните:
 - a) заявителят да не е участвал в сериозно нарушение или повторни нарушения на митническото законодателство, правилата за данъчно облагане, правилата относно пазарната злоупотреба или настоящия регламент, или делегираните актове и актовете за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент, и по-специално да няма данни за извършване от страна на заявителя на тежки престъпления, свързани с неговата икономическа дейност през петте години, предхождащи годината на заявлението;
 - б) заявителят да е доказал своя финансов и оперативен капацитет за изпълнение на задълженията си съгласно настоящия регламент;

- в) заявителят да е установен в държавата членка, в която е подадено заявлението; и
- г) заявителят да е получил EORI номер в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) № 952/2013.

3. Ако компетентният орган установи, че не са изпълнени изложените в параграф 2 от настоящия член критерии, или ако заявителят не е предоставил информация, посочена в член 5, параграф 5, предоставянето на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ се отказва. В решението за отказ за предоставяне на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ се посочват основанията за отказа и се включва информацията относно възможността за обжалване.

4. Решението на компетентния орган за предоставяне на статус на одобрен декларатор по МКВЕГ се вписва в регистъра на МКВЕГ и съдържа следната информация:

- а) името, адреса и данните за контакт на одобрения декларатор по МКВЕГ;
- б) EORI номера на одобрения декларатор по МКВЕГ;
- в) номера на партидата по МКВЕГ, получен от одобрения декларатор по МКВЕГ в съответствие с член 16, параграф 1.
- г) обезпечението, изисквано в съответствие с параграф 5 от настоящия член.

5. За целите на спазването на критерия, посочен в параграф 2, буква б) от настоящия член, компетентният орган изисква предоставянето на обезпечение, ако заявителят не е бил установен през двете финансови години, предхождащи годината, в която е подадено заявлението в съответствие с член 5, параграф 1.

Компетентният орган определя размера на обезпечението като съответстващо на изчислената обща стойност на броя сертификати по МКВЕГ, които одобреният декларатор по МКВЕГ ще трябва да върне в съответствие с член 22 във връзка с вноса на стоки, докладван в съответствие с член 5, параграф 5, буква ж). Обезпечението се предоставя под формата на банкова гаранция, платима при поискване, от финансова институция, извършваща дейност в Съюза, или под друга форма, която се характеризира със същата сигурност.

6. Когато компетентният орган установи, че предоставеното обезпечение не гарантира или вече не е достатъчно, за да гарантира финансовия и оперативния капацитет на одобрения декларатор по МКВЕГ да изпълнява задълженията си съгласно настоящия регламент, той изисква от одобрения декларатор по МКВЕГ да избере между това да предостави допълнително обезпечение или да замени първоначалното обезпечение с ново в съответствие с параграф 5.

7. Компетентният орган освобождава обезпечението незабавно след 31 май на втората година, през която одобреният декларатор по МКВЕГ е върнал сертификатите по МКВЕГ в съответствие с член 22.

8. Компетентният орган отнема статуса на одобрен декларатор по МКВЕГ, когато:

- а) одобреният декларатор по МКВЕГ поиска това; или
- б) одобреният декларатор по МКВЕГ вече не отговаря на критериите, изложени в параграф 2 или 6 от настоящия член, или е участвал в тежко или повторно нарушение на задължението за връщане на сертификати по МКВЕГ, посочено в член 22, параграф 1, или на задължението да гарантира наличието на достатъчен брой сертификати по МКВЕГ в своята партида в регистъра на МКВЕГ към края на всяко тримесечие, посочено в член 22, параграф 2.

Преди да отнеме статуса на одобрен декларатор по МКВЕГ, компетентният орган предоставя на одобрения декларатора по МКВЕГ възможност да бъде изслушан и провежда консултации относно евентуалното отнемане на статуса. Процедурата по консултации включва компетентните органи в другите държави членки и Комисията и не надвишава 15 работни дни.

В решението за отнемане на статуса на одобрен декларатор по МКВЕГ се посочват основанията за решението и се включва информацията относно правото на обжалване.

9. Компетентният орган вписва в регистъра на МКВЕГ информация относно:
- заявителите, чието заявление за одобрение е било отхвърлено съгласно параграф 3; както и
 - лицата, чиито статус на одобрен декларатор по МКВЕГ е бил отнет съгласно параграф 8.
10. Комисията приема, чрез актове за изпълнение, условията за:
- прилагането на критериите, посочени в параграф 2 от настоящия член, включително на този заявител да не е участвал в тежко нарушение или в повторни нарушения, посочен в параграф 2, буква а) от настоящия член;
 - прилагането на обезпечението, посочено в параграфи 5, 6 и 7 от настоящия член;
 - прилагането на критериите за тежко или повторно нарушение, посочени в параграф 8 от настоящия член;
 - последичите от отнемането на статуса на одобрен декларатор по МКВЕГ, посочено в параграф 8 от настоящия член; и
 - конкретните срокове и формата на процедурата по консултации, посочена в параграфи 1 и 8 от настоящия член.

Актовете за изпълнение, посочени в първа алинея, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 18

Акредитиране на проверяващите органи

- Всяко лице, акредитирано в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 за съответна група дейности, се счита за акредитиран проверяващ орган за целите на настоящия регламент. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за определяне на съответните групи дейности, като се осигурява съгласуваност на квалификациите на съответния акредитиран проверяващ орган, необходими за извършването на проверки за целите на настоящия регламент, със съответната група дейности, изброени в приложение I към Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 и посочени в сертификата за акредитация. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2 от настоящия член.
- Даден национален орган по акредитация може при поискване да акредитира дадено лице като проверяващ орган за целите на настоящия регламент, ако счете, въз основа на представената му документация, че това лице е способно да прилага принципите на проверка, посочени в приложение VI, при изпълнението на задълженията за проверка на съпътстващите емисии съгласно членове 8 и 10.
- На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 28 с цел допълване на настоящия регламент чрез конкретизиране на условията за акредитиране, посочени в параграф 2 от настоящия член, за контрол и надзор над акредитираните проверяващи органи, за отнемане на акредитацията и за взаимно признаване и партньорска оценка на органите по акредитация.

Член 19

Преглед на декларациите по МКВЕГ

- Комисията има надзорна роля при прегледа на декларациите по МКВЕГ.
- Комисията може да прави преглед на декларации по МКВЕГ в съответствие със стратегия за проверка, включваща рисковите фактори, в рамките на срок, който завършва в края на четвъртата година след годината, през която декларациите по МКВЕГ е следвало да бъдат подадени.

Прегледът може да се състои в проверка на информацията, включена в декларацията по МКВЕГ и в докладите от проверките, въз основа на информацията, изпратена от митническите органи в съответствие с член 25, и на всички други относими доказателства, както и въз основа на всяка проверка, счетена за необходима, включително в помещенията на одобрения декларатор по МКВЕГ.

Комисията съобщава за започването и резултатите от прегледа на компетентния орган на държавата членка, в която е установен деклараторът по МКВЕГ, чрез регистъра на МКВЕГ.

Компетентният орган на държавата членка, в която е установен одобреният декларатор по МКВЕГ, също може да направи преглед на декларацията по МКВЕГ в рамките на срока, посочен в първа алинея от настоящия параграф. Компетентният орган съобщава на Комисията за започването и резултатите от прегледа чрез регистъра на МКВЕГ.

3. Комисията периодично определя конкретни рискови фактори и изискващи внимание въпроси въз основа на анализ на рисковете във връзка с прилагането на МКВЕГ на равнището на Съюза, като взема предвид информацията, съдържаща се в регистъра на МКВЕГ, както и данните, съобщени от митническите органи и други съответни източници на информация, включително от контрола и проверките, извършени в съответствие с член 15, параграф 2 и член 25.

Комисията улеснява също така обмена на информация с компетентните органи относно свързани с измами дейности и санкции, наложени в съответствие с член 26.

4. Когато одобрен декларатор по МКВЕГ не подаде декларация по МКВЕГ в съответствие с член 6 или когато Комисията счете, въз основа на направения от нея преглед в съответствие с параграф 2 от настоящия член, че декларираният брой сертификати по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, е неточен, Комисията извършва оценка на задълженията съгласно настоящия регламент на одобрения декларатор по МКВЕГ въз основа на информацията, с която разполага. Комисията изготвя предварително изчисление на общия брой сертификати по МКВЕГ, които е следвало да бъдат върнати, най-късно до 31 декември на годината, след годината, през която декларацията по МКВЕГ е следвало да бъде подадена, или най-късно до 31 декември на четвъртата година, след годината, през която е подадена неточната декларация по МКВЕГ, в зависимост от случая. Комисията предоставя на компетентните органи това предварително изчисление със справочна цел и без да се засяга окончателното изчисление, направено от компетентния орган на държавата членка, в която е установен одобреният декларатор по МКВЕГ.

5. Ако компетентният орган стигне до заключението, че декларираният брой сертификати по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, е неточен, или установи че не е била подадена декларация по МКВЕГ в съответствие с член 6, той определя броя на сертификатите по МКВЕГ, които одобреният по МКВЕГ декларатор е следвало да върне, като взема предвид информацията, предоставена от Комисията.

Компетентният орган уведомява одобрения декларатор по МКВЕГ за решението си относно определения брой сертификати по МКВЕГ и изисква от него да върне допълнителните сертификати по МКВЕГ в срок от един месец.

Решението на компетентния орган съдържа основания за решението, както и информация за правото на обжалване. Решението се съобщава и чрез регистъра на МКВЕГ.

Когато, след като е получил от Комисията предварителното изчисление съгласно параграфи 2 и 4 от настоящия член, компетентният орган реши да не предприема действия, той информира Комисията за това чрез регистъра на МКВЕГ.

6. Когато компетентният орган установи, че броят върнати сертификати по МКВЕГ надвишава броя сертификати, които е следвало да бъдат върнати, той без забавяне информира Комисията. Излишъкът от върнати сертификати по МКВЕГ се изкупува обратно в съответствие с член 23.

ГЛАВА IV

СЕРТИФИКАТИ ПО МКВЕГ

Член 20

Продажба на сертификати по МКВЕГ

1. Всяка държава членка продава сертификати по МКВЕГ на обща централна платформа на одобрени декларатори по МКВЕГ, установени в тази държава членка.

2. Комисията създава и управлява общата централна платформа след съвместна процедура за възлагане на поръчка между Комисията и държавите членки.

Комисията и компетентните органи имат достъп до информацията в общата централна платформа.

3. Информацията относно продажбата, обратното изкупуване и отмяната на сертификати по МКВЕГ на общата централна платформа се прехвърля в регистъра на МКВЕГ в края на всеки работен ден.

4. Сертификатите по МКВЕГ се продават на одобрени декларатори по МКВЕГ на цена, изчислена в съответствие с член 21.

5. Комисията гарантира, че на всеки сертификат по МКВЕГ се присвоява уникален идентификационен номер при неговото създаване. Тя регистрира уникалния идентификационен номер и цената и датата на продажба на сертификата по МКВЕГ в регистъра на МКВЕГ в партидата на одобрения декларатор по МКВЕГ, който го закупува.

6. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 28, за да допълни настоящия регламент чрез допълнително конкретизиране на графика, управлението и други аспекти, свързани с управлението на продажбата и обратното изкупуване на сертификати по МКВЕГ, с цел съгласуваност с процедурите по Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията ⁽²⁶⁾.

Член 21

Цена на сертификатите по МКВЕГ

1. Комисията изчислява цената на сертификатите по МКВЕГ като средната стойност на цените на затваряне, приложими за квотите по СТЕ на ЕС на тръжната платформа, в съответствие с процедурите, предвидени в Регламент (ЕС) № 1031/2010, за всяка календарна седмица.

За тези календарни седмици, през които няма планирани търгове на тръжната платформа, цената на сертификатите по МКВЕГ е средната стойност на цените на затваряне, приложими за квотите по СТЕ на ЕС на тръжната платформа, за последната седмица, през която са проведени търгове.

2. Комисията публикува средната цена, посочена в параграф 1, втора алинея, на своя уебсайт или по друг подходящ начин, в първия работен ден от следващата календарна седмица. Тази цена се прилага от първия работен ден след публикуването ѝ до първия работен ден на следващата календарна седмица.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение относно прилагането на предвидената в параграф 1 от настоящия член методика за изчисляване на средната цена на сертификатите по МКВЕГ и на практическите правила за публикуването на тази цена. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

Член 22

Връщане на сертификатите по МКВЕГ

1. До 31 май всяка година, за първи път през 2027 г. по отношение на 2026 г., одобреният декларатор по МКВЕГ връща чрез регистъра на МКВЕГ определен брой сертификати по МКВЕГ, който отговаря на съпътстващите емисии, декларирани в съответствие с член 6, параграф 2, буква в) и проверени в съответствие с член 8, за календарната година преди годината на връщане на сертификатите. Комисията заличава върнатите сертификати по МКВЕГ от регистъра на МКВЕГ. Одобреният декларатор по МКВЕГ гарантира наличието на необходимия брой сертификати по МКВЕГ по неговата партида в регистъра на МКВЕГ.

⁽²⁶⁾ Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1).

2. Одобреният декларатор по МКВЕГ гарантира, че броят на сертификатите по МКВЕГ, с които разполага в своята партия в регистъра на МКВЕГ към края на всяко тримесечие, съответства на най-малко 80% от съпътстващите емисии, определени чрез използване на стойностите по подразбиране в съответствие с методите, изложени в приложение IV, за всички стоки, които е внесъл от началото на календарната година.

3. Когато Комисията установи, че броят на сертификатите по МКВЕГ по партията на одобрения декларатор по МКВЕГ не съответства на задълженията съгласно параграф 2, тя, чрез регистъра на МКВЕГ, уведомява за това компетентния орган на държавата членка, в която одобреният декларатор по МКВЕГ е установен.

Компетентният орган уведомява одобрения декларатор по МКВЕГ за необходимостта да осигури достатъчен брой сертификати по МКВЕГ по своята партия в срок от един месец от уведомлението.

Компетентният орган регистрира уведомлението до одобрения декларатор по МКВЕГ и отговора на одобрения декларатор по МКВЕГ в регистъра на МКВЕГ.

Член 23

Обратно изкупуване на сертификати по МКВЕГ

1. При съответно искане от одобрен декларатор по МКВЕГ държавата членка, в която този одобрен декларатор по МКВЕГ е установен, изкупува обратно излишните сертификати по МКВЕГ, които остават по партията на декларатора в регистъра МКВЕГ, след като сертификатите са били върнати в съответствие с член 22.

Комисията изкупува обратно излишните сертификати през общата централна платформа, посочена в член 20, от името на държавата членка, в която е установен одобреният декларатор по МКВЕГ. Одобреният декларатор по МКВЕГ подава искането за обратно изкупуване до 30 юни всяка година, през която са били върнати сертификати по МКВЕГ.

2. Броят на сертификатите, подлежащи на обратно изкупуване съгласно параграф 1, се ограничава до една трета от общия брой сертификати по МКВЕГ, закупени от одобрения декларатор по МКВЕГ през предишната календарна година.

3. Цената на обратно изкупуване на всеки сертификат по МКВЕГ е цената, платена от одобрения декларатор по МКВЕГ за съответния сертификат към момента на закупуването му.

Член 24

Отмяна на сертификати по МКВЕГ

На 1 юли всяка година Комисията отменя всички сертификати по МКВЕГ, които са били закупени през годината, предхождаща предишната календарна година, и които са останали по партията на одобрен декларатор по МКВЕГ в регистъра на МКВЕГ. Тези сертификати по МКВЕГ се отменят без обезщетение.

Когато броят на сертификатите по МКВЕГ, които трябва да бъдат върнати, се оспорва в рамките на все още неприключил спор в дадена държава членка, Комисията спира процедурата по отмяната на сертификати по МКВЕГ над оспорвания брой. Компетентният орган на държавата членка, в която е установен одобреният декларатор по МКВЕГ, без забавяне съобщава на Комисията всяка относима информация.

ГЛАВА V

ПРАВИЛА, ПРИЛОЖИМИ ПРИ ВНОС НА СТОКИ

Член 25

Правила, приложими при внос на стоки

1. Митническите органи не допускат внос на стоки от лица, които не са одобрени декларатори по МКВЕГ.
2. Митническите органи периодично и автоматично изпращат, по-специално чрез механизма за наблюдение, създаден съгласно член 56, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 952/2013, конкретна информация на Комисията за стоките, декларирани за внос. Тази информация включва EORI номера и номера на партидата на одобрения декларатор по МКВЕГ, осемцифрения код на стоките по КН, количеството, държавата на произход, датата на митническата декларация и митническия режим.
3. Комисията съобщава информацията, посочена в параграф 2 от настоящия член, на компетентния орган на държавата членка, в която е установен одобреният декларатор по МКВЕГ, като за всеки декларатор по МКВЕГ проверява тази информация, като я сравнява с данните в регистъра на МКВЕГ съгласно член 14.
4. Митническите органи могат да съобщават, в съответствие с член 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013, поверителна информация, получена от митническите органи в хода на изпълнение на техните задължения или предоставена на митническите органи на поверителна основа, на Комисията и на компетентния орган на държавата членка, предоставил статуса на одобрения декларатор по МКВЕГ.
5. Регламент (ЕО) № 515/97 се прилага *mutatis mutandis* към настоящия регламент.
6. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за определяне на обхвата на информацията и периодичността, графика и средствата за съобщаване на информацията съгласно параграф 2 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

ГЛАВА VI

ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 26

Санкции

1. Всеки одобрен декларатор по МКВЕГ, който до 31 май всяка година не върне броя сертификати по МКВЕГ, съответстващ на съпътстващите емисиите на внесените през предходната календарна година стоки, дължи плащане на санкция. Тази санкция се равнява на санкцията за извънредно количество емисии съгласно член 16, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО, увеличена съгласно член 16, параграф 4 от същата директива, приложима през годината на вноса на стоките. Тази санкция се прилага за всеки сертификат по МКВЕГ, който одобреният декларатор по МКВЕГ не е върнал.
2. Когато лице, което не е одобрен декларатор по МКВЕГ, въвежда стоки на митническата територия на Съюза, без да спазва задълженията съгласно настоящия регламент, това лице дължи плащане на санкция. Тази санкция трябва да е ефективна, пропорционална и възпираща и, в зависимост по-специално от продължителността, тежестта, обхвата, умишления характер и системността на нарушението и степента на сътрудничеството на лицето с компетентния орган, се равнява на три до пет пъти размера на санкцията по параграф 1, приложима през годината на въвеждане на стоките, за всеки сертификат по МКВЕГ, който лицето не е върнало.
3. Плащането на санкцията не освобождава одобрения декларатор по МКВЕГ от задължението да върне оставащия брой сертификати по МКВЕГ през дадена година.

4. Ако компетентният орган установи, включително въз основа на предварителните изчисления, изготвени от Комисията в съответствие с член 19, че одобрен декларатор по МКВЕГ не е изпълнил задължението за връщане на сертификати по МКВЕГ, предвидено в параграф 1 от настоящия член, или ако дадено лице е въвело стоки на митническата територия на Съюза, без да спазва задълженията съгласно настоящия регламент, както е посочено в параграф 2 от настоящия член, компетентният орган налага санкцията съгласно параграф 1 или 2 от настоящия член, в зависимост от случая. За тази цел компетентният орган уведомява одобрения декларатор по МКВЕГ или, ако се прилага параграф 2 от настоящия член, лицето:

- а) че компетентният орган е стигнал до заключението, че одобреният декларатор по МКВЕГ или лицето, посочено в параграф 2 от настоящия член, не са изпълнили задълженията съгласно настоящия регламент;
- б) за основанията за неговото заключение;
- в) за размера на санкцията, наложена на одобрения декларатор по МКВЕГ или на лицето, посочено в параграф 2 от настоящия член;
- г) за датата, от която санкцията е дължима;
- д) за действията, които одобреният декларатор по МКВЕГ или лицето, посочено в параграф 2 от настоящия член, трябва да предприемат, за да заплатят санкцията; както и
- е) за правото на обжалване на одобрения декларатор по МКВЕГ или на лицето, посочено в параграф 2 от настоящия член.

5. Ако санкцията не бъде заплатена в срока, посочен в параграф 4, буква г), компетентният орган осигурява плащането на тази санкция с всички средства, с които разполага съгласно националното право на съответната държава членка.

6. Държавите членки съобщават на Комисията решенията за налагането на санкции, посочени в параграфи 1 и 2, и регистрират окончателното плащане, посочено в параграф 5, в регистъра на МКВЕГ.

Член 27

Заобикаляне на правилата

1. В съответствие с настоящия член Комисията предприема, въз основа на относими и обективни данни, действия за справяне с практиките на заобикаляне на настоящия регламент.

2. Практиките на заобикаляне се определят като промяна в модела на търговия със стоки, произтичаща от практика, процес или дейност, за които няма достатъчно основателна причина или икономическа обосновка извън избягването, изцяло или частично, на задължения, предвидени в настоящия регламент. Тази практика, процес или дейност може да се състои от, като не се ограничава до:

- а) леко изменение на съответните стоки, с цел класирането им в кодове по КН, които не са изброени в приложение I, освен когато изменението променя основните им характеристики;
- б) изкуствено разделяне на пратки, чиято собствена стойност не надвишава прага, посочен в член 2, параграф 3.

3. Комисията постоянно следи ситуацията на равнището на Съюза с оглед установяване на практики на заобикаляне на правилата, включително посредством наблюдение на пазара или въз основа на съответни източници на информация, като например становища и доклади на организации на гражданското общество.

4. Държава членка или което и да било лице, засегнато или облагодетелствано от някоя от ситуацията, описани в параграф 2, може да уведоми Комисията, ако се сблъска с практики на заобикаляне. Заинтересовани страни, различни от пряко засегнатите или облагодетелстваните лица, като екологични организации и неправителствени организации, които намерят конкретни доказателства за практики на заобикаляне на настоящия регламент, също могат да уведомят Комисията.

5. В уведомлението, посочено в параграф 4, се излагат причините, на които то се основава, и се включват относими статистически и други данни в подкрепа на твърдението за заобикаляне на настоящия регламент. Комисията започва разследване на твърдения за практики на заобикаляне, когато е била уведомена от държава членка или от засегнато или облагодетелствано лице, или от заинтересована страна, при условие че уведомлението отговаря на изискванията, посочени в настоящия параграф, или когато Комисията сама прецени, че такова разследване е необходимо. При провеждането на разследване Комисията може да бъде подпомагана от компетентните органи и митническите органи. Комисията приключва разследването в срок от девет месеца от датата на уведомлението. При започване на разследване Комисията уведомява всички компетентни органи.

6. Ако Комисията, предвид относимите данни, доклади и статистически данни, включително предоставените от митнически органи, има достатъчно основания да смята, че в една или повече държави членки обстоятелствата, посочени в параграф 2, буква а) от настоящия член, се проявяват съобразно утвърден модел, тя разполага с правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 28 за изменение на списъка на стоките в приложение I чрез включване в него на леко изменените продукти, посочени в параграф 2, буква а) от настоящия член, за целите на борбата със заобикалянето на правилата.

ГЛАВА VII

УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЕЛЕГИРАНЕТО И ПРОЦЕДУРА НА КОМИТЕТ

Член 28

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 2, параграфи 10 и 11, член 18, параграф 3, член 20, параграф 6 и член 27, параграф 6 се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 17 май 2023 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за допълнителни срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграфи 10 и 11, член 18, параграф 3, член 20, параграф 6 и член 27, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета.
4. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
5. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
6. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
7. Делегиран акт, приет съгласно член 2, параграфи 10 и 11, член 18, параграф 3, член 20, параграф 6 или член 27, параграф 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 29

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета за МКВЕГ. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ГЛАВА VIII

ДОКЛАДВАНЕ И ПРЕГЛЕД

Член 30

Докладване и преглед от страна на Комисията

1. Комисията събира, като се консултира със съответните заинтересовани страни, необходимата информация с оглед разширяване на обхвата на настоящия регламент, посочен във и в съответствие с параграф 2, буква а), както и разработване на методи за изчисляване на съпътстващите емисии въз основа на методи за определяне на отпечатъка върху околната среда.
2. Преди края на преходния период, посочен в член 32, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на настоящия регламент.

Докладът включва оценка на:

- а) възможността за разширяване на обхвата, така че да включва:
 - i) непреките съпътстващи емисии на стоките, изброени в приложение II;
 - ii) съпътстващите емисии на транспорта на стоките, изброени в приложение I, и транспортните услуги;
 - iii) стоки, които са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, различни от изброените в приложение I, и по-специално органични химични продукти и полимери;
 - iv) други вложени материали (прекурсори) за стоките, изброени в приложение I;
- б) критериите, които да се използват за идентифициране на стоките, които трябва да бъдат включени в списъка в приложение I към настоящия регламент, въз основа на секторите, изложени на риск от изместване на въглеродни емисии, набелязани съгласно член 10б от Директива 2003/87/ЕО; тази оценка се придружава от график с краен срок 2030 г. за постепенното включване на стоките в обхвата на настоящия регламент, като се взема предвид по-специално нивото на съответния риск от изместване на въглеродни емисии;
- в) техническите изисквания за изчисляване на съпътстващите емисии на други стоки, които да бъдат включени в списъка в приложение I;
- г) напредъка, постигнат в международните разисквания относно действията в областта на климата;
- д) системата на управление, включително административните разходи;
- е) въздействието на настоящия регламент върху стоките, изброени в приложение I, внасяни от развиващи се държави, като се обръща специално внимание на най-слабо развитите държави (НСРД), посочени от Организацията на обединените нации, и върху ефекта от предоставената техническа помощ;
- ж) методиката за изчисляване на непреките емисии съгласно член 7, параграф 7 и точка 4.3 от приложение IV.

3. Най-малко една година преди края на преходния период Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който се посочват продуктите надолу по веригата за създаване на стойност на стоките, изброени в приложение I, за които се препоръчва да бъдат разглеждани с оглед на включването им в обхвата на настоящия регламент. За тази цел Комисията своевременно разработва методика, която следва да се основава на значимостта по отношение на натрупването на емисии на парникови газове и риска от изместване на въглеродни емисии.

4. Докладите, посочени в параграфи 2 и 3, се придружават, когато е целесъобразно, от законодателно предложение до края на преходния период, включващо подробна оценка на въздействието, по-специално с оглед разширяване на обхвата на настоящия регламент въз основа на заключенията, направени в тези доклади.

5. На всеки две години, считано от края на преходния период, като част от годишния си доклад до Европейския парламент и до Съвета съгласно член 10, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО, Комисията оценява ефективността на МКВЕГ за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии за стоки, произведени в Съюза за износ в трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или подобен механизъм за определяне на цените на въглеродните емисии. В доклада се оценява по-специално развитието на износа на Съюза в секторите, обхванати от МКВЕГ, и развитието на търговските потоци и съпътстващите емисии на тези стоки на световния пазар. Ако в доклада е изведено заключението, че съществува риск от изместване на въглеродни емисии за стоки, произведени в Съюза за износ към такива трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или подобен механизъм за определяне на цените на въглеродните емисии, Комисията представя, когато е целесъобразно, законодателно предложение с цел преодоляване на този риск по начин, който е съответствие с правилата на Световната търговска организация и е съобразен с декарбонизацията на инсталации в Съюза.

6. Комисията следи функционирането на МКВЕГ с цел оценка на въздействието и възможни корекции в неговото прилагане.

Преди 1 януари 2028 г., както и на всеки две години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането на настоящия регламент и функционирането на МКВЕГ. Докладът съдържа най-малко следното:

а) оценка на въздействието от МКВЕГ върху:

- i) изместване на въглеродни емисии, включително във връзка с износа;
- ii) обхванатите сектори;
- iii) вътрешния пазар, икономическото и териториалното въздействие в целия Съюз;
- iv) инфлацията и цената на стоките;
- v) въздействието върху промишлените сектори, използващи стоките, изброени в приложение I;
- vi) международната търговия, включително преразпределяне на ресурси; и
- vii) НСРД;

б) оценка на:

- i) системата на управление, включително оценка на прилагането и управлението на одобренята на деклараторите по МКВЕГ от страна на държавите членки;
 - ii) обхвата на настоящия регламент,
 - iii) практиките на заобикаляне на правилата;
 - iv) прилагането на санкции в държите членки;
- в) резултатите от разследванията и наложените санкции;
- г) агрегираната информация относно интензитета на емисиите за всяка държава на произход за различните стоки, изброени в приложение I.

7. Когато настъпи непредвидимо, извънредно и непредизвикано обстоятелство извън контрола на една или повече трети държави, обхванати от МКВЕГ, което има разрушителни последици за икономическата и промишлената инфраструктура на тази държава или държави, Комисията оценява ситуацията и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен, когато е целесъобразно, от законодателно предложение за изменение на настоящия регламент, в който определя необходимите временни мерки за справяне с тези извънредни обстоятелства.

8. От края на преходния период, посочен в член 32 от настоящия регламент, като част от годишното докладване съгласно член 41 от Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁷⁾, Комисията оценява и докладва за начина, по който финансирането съгласно посочения регламент е допринесло за декарбонизацията на производствения сектор в НСРД.

ГЛАВА IX

КООРДИНАЦИЯ С БЕЗПЛАТНОТО РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА КВОТИ ПО СТЕ НА ЕС

Член 31

Безплатно разпределяне на квоти по СТЕ на ЕС и задължение за връщане на сертификати по МКВЕГ

1. Сертификатите по МКВЕГ, които се връщат в съответствие с член 22 от настоящия регламент, се коригират така, че да отразяват степента, в която квотите по СТЕ на ЕС се разпределят безплатно съгласно член 10а от Директива 2003/87/ЕО за инсталации, в които в рамките на Съюза се произвеждат стоките, изброени в приложение I към настоящия регламент.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за установяване на подробни правила за изчисляване на корекцията по параграф 1 от настоящия член. Тези подробни правила се изготвят така, че да препращат към принципите, прилагани в СТЕ на ЕС за безплатното разпределяне на квоти за инсталации, произвеждащи в рамките на Съюза стоките, изброени в приложение I, като се вземат предвид различните параметри, използвани в СТЕ на ЕС за безплатно разпределяне на квоти, с цел комбинирането на тези параметри в съответстващи стойности за съответните стоки и като се вземат предвид съответните вложени материали (прекурсори). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2.

ГЛАВА X

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 32

Обхват на преходния период

По време на преходния период от 1 октомври 2023 г. до 31 декември 2025 г. задълженията на вносителя съгласно настоящия регламент се ограничават до задълженията за докладване съгласно членове 33, 34 и 35 от настоящия регламент. Когато вносителят е установен в държава членка и е определил косвен митнически представител в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 952/2013, и когато косвеният митнически представител изрази съгласие за това, задълженията за докладване се прилагат по отношение на косвения митнически представител. Когато вносителят не е установен в държава членка, задълженията за докладване се прилагат по отношение на косвения митнически представител.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1).

Член 33

Внос на стоки

1. Не по-късно от момента на допускане на стоките за свободно обращение митническите органи уведомяват вносителя или, в случаите по член 32, косвения митнически представител за задължението за докладване, посочено в член 35.
2. Митническите органи периодично и автоматично съобщават на Комисията важна информация за внасяните стоки, включително за преработените продукти в резултат на режим пасивно усъвършенстване, по-специално посредством механизма за наблюдение, създаден съгласно член 56, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 952/2013, или чрез електронни средства за пренос на данни. Тази информация включва EORI номера на митническия декларатор и на вносителя, осемцифрения код по КН, количеството, държавата на произход, датата на митническата декларация и митническия режим.
3. Комисията съобщава информацията, посочена в параграф 2, на компетентните органи на държавите членки, в които са установени митническият декларатор и, ако е приложимо, вносителят.

Член 34

Задължение за докладване за определени митнически режими

1. Когато се внасят преработени продукти в резултат на режим активно усъвършенстване съгласно член 256 от Регламент (ЕС) № 952/2013, задължението за докладване, посочено в член 35 от настоящия регламент, включва информацията за стоките, поставени под режим активно усъвършенстване, резултат от които са внасяните преработени продукти, дори ако преработените продукти не са изброени в приложение I към настоящия регламент. Настоящият параграф се прилага и когато преработените продукти, получени в резултат на режима активно усъвършенстване, са върнати стоки съгласно член 205 от Регламент (ЕС) № 952/2013.
2. Задължението за докладване, посочено в член 35 от настоящия регламент, не се прилага за вноса на:
 - а) преработени продукти в резултат на режим пасивно усъвършенстване по член 259 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
 - б) стоки, окачествени като върнати стоки в съответствие с член 203 от Регламент (ЕС) № 952/2013.

Член 35

Задължение за докладване

1. Не по-късно от един месец след края на съответното тримесечие всеки вносител или, в случаите по член 32, косвен митнически представител, внесъл стоки през дадено тримесечие от календарната година, подава до Комисията доклад за тримесечието (наричан по-нататък „доклад за МКВЕГ“), съдържащ информация за внесените през това тримесечие стоки.
2. Докладът за МКВЕГ включва следната информация:
 - а) общото количество на всеки вид стока, изразено под формата на мегаватчасове за електроенергията и на тонове за останалите стоки, конкретно за всяка инсталация, произвеждаща стоките в държавата на произход;
 - б) действителните общи съпътстващи емисии, изразени под формата на тонове емисии на CO₂ еквивалент за мегаватчас електроенергия или на тонове емисии на CO₂ еквивалент за тон от всеки вид стоки – за останалите стоки, изчислени в съответствие с метода, изложен в приложение IV;
 - в) общите непреки емисии, изчислени в съответствие с акта за изпълнение, посочен в параграф 7;
 - г) цената на въглеродните емисии, дължима в държавата на произход за съпътстващите емисии на внасяните стоки, като се вземат предвид всички отстъпки или други налични форми на компенсация.

3. Комисията периодично изпраща на съответните компетентни органи включващ съответните основания списък на вносителите или косвените митнически представители, установени в държава членка, за които има основания да смята, че не са изпълнили задължението си да подадат доклад за МКВЕГ в съответствие с параграф 1.

4. Когато Комисията прецени, че даден доклад за МКВЕГ е непълен или неточен, тя съобщава на компетентния орган на държавата членка, в която е установен вносителят или, в случаите по член 32, косвеният митнически представител, допълнителната информация, която счита за необходима за допълване или коригиране на този доклад. Тази информация се предоставя с информативна цел и без да се засяга окончателната оценка от страна на този компетентен орган. Този компетентен орган започва процедурата за корекция и уведомява вносителя или, в случаите по член 32, косвения митнически представител за допълнителната информация, необходима за коригиране на доклада. Когато е приложимо, вносителят или косвеният митнически представител подава коригирания доклад до съответния компетентен орган и до Комисията.

5. Когато компетентният орган на държавата членка, посочена в параграф 4 от настоящия член, започне процедурата за корекция, включително с оглед на информацията, получена в съответствие с параграф 4 от настоящия член, и установи, че вносителят или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвеният митнически представител не е предприел необходимите мерки да коригира доклада за МКВЕГ, или когато съответният компетентен орган установи, включително с оглед на информацията, получена в съответствие с параграф 3 от настоящия член, че вносителят или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвеният митнически представител не е изпълнил задължението да подаде доклад за МКВЕГ в съответствие с параграф 1 от настоящия член, този компетентен орган налага ефективна, пропорционална и възпираща санкция на вносителя или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвения митнически представител. За тази цел компетентният орган уведомява вносителя или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвения митнически представител и информира Комисията за следното:

- а) заключението и основанията за заключението, че вносителят или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвеният митнически представител не е изпълнил задължението да подаде доклад за дадено тримесечие или да предприеме необходимите мерки да коригира доклада;
- б) размера на санкцията, наложена на вносителя или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвения митнически представител;
- в) датата, от която санкцията е дължима;
- г) действията, които вносителят или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвеният митнически представител трябва да предприеме, за да заплати санкцията; и
- д) правото на обжалване на вносителя или, когато е приложимо в съответствие с член 32, косвения митнически представител.

6. Когато компетентният орган, след като е получил от Комисията информацията съгласно настоящия член, реши да не предприема действия, той информира Комисията за това.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение, свързани със:

- а) информацията, която да се докладва, средствата и формата за докладване, включително подробна информация по държава на произход и вид на стоките в подкрепа на общите стойности, посочени в параграф 2, букви а), б) и в), и примери за всички съответни отстъпки или други налични форми на компенсация, както е посочено в параграф 2, буква г);
- б) примерния диапазон на санкциите, които да се налагат съгласно параграф 5, и критериите, които да се вземат предвид при определяне на действителната сума, включително тежестта на нарушението и продължителността на периода, през който не е представен доклад;
- в) подробни правила за превръщането в евро на дължимата средна годишна цена на въглеродните емисии, посочена в параграф 2, буква г), изразена в чуждестранна валута, по средния годишен обменен курс;

- г) подробни правила за елементите на методите за изчисление, изложени в приложение IV, включително за определяне на границите на системата, приложими за производствените процеси, емисионните фактори, специфичните за инсталацията стойности на действителните емисии и съответното им приложение за отделни стоки, както и за определяне на методи за гарантиране на надеждността на данните, включително степента на подробност; и
- д) средствата и формата на задълженията за докладване относно непреките емисии при внасяните стоки; този формат включва количеството електроенергия, използвано за производството на стоките, изброени в приложение I, както и държавата на произход, производствения източник и емисионните фактори, свързани с тази електроенергия.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29, параграф 2 от настоящия регламент. Те се прилагат за стоки, внесени по време на преходния период, посочен в член 32 от настоящия регламент, и се основават на съществуващото законодателство за инсталации, попадащи в обхвата на Директива 2003/87/ЕО.

Глава XI

Заклучителни разпоредби

Член 36

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от 1 октомври 2023 г. Въпреки това:
 - а) членове 5, 10, 14, 16 и 17 се прилагат от 31 декември 2024 г.;
 - б) член 2, параграф 2 и членове 4, 6 - 9, 15 и 19, член 20, параграфи 1, 3, 4 и 5 и членове 21 - 27 и 31 се прилагат от 1 януари 2026 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 10 май 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
J. ROSWALL

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Списък на стоките и парниковите газове

1. За целите на идентифицирането на стоките настоящият регламент се прилага за стоките, попадащи в кодовете по Комбинираната номенклатура (КН), съдържащи се в таблицата по-долу. Кодовете по КН съответстват на тези в Регламент (ЕИО) № 2658/87.
2. За целите на настоящия регламент парниковите газове, свързани със стоките, посочени в точка 1, са посочените за съответните стоки в таблицата по-долу.

Цимент

Код по КН	Вид парников газ
2507 00 80 – Други каолинови глинни	Въглероден диоксид
2523 10 00 – Циментов клинкер	Въглероден диоксид
2523 21 00 – Бял портландцимент, дори изкуствено оцветен	Въглероден диоксид
2523 29 00 – Други видове портландцимент	Въглероден диоксид
2523 30 00 – Алуминиев цимент	Въглероден диоксид
2523 90 00 – Други видове хидравличен цимент	Въглероден диоксид

Електроенергия

Код по КН	Вид парников газ
2716 00 00 – Електрическа енергия	Въглероден диоксид

Торове

Код по КН	Вид парников газ
2808 00 00 – Азотна киселина; нитритна смес	Въглероден диоксид и диазотен оксид
2814 – Амоняк, безводен или във воден разтвор	Въглероден диоксид
2834 21 00 – Калиеви нитрати	Въглероден диоксид и диазотен оксид
3102 – Минерални или химични азотни торове	Въглероден диоксид и диазотен оксид
3105 – Минерални или химични торове, съдържащи два или три от подхранващите елементи: азот, фосфор и калий; други торове; продукти от настоящата глава, представени под формата на таблетки или други подобни форми, или в опаковки с брутно тегло, непревишаващо 10 kg С изключение на: 3105 60 00 – Минерални или химични торове, съдържащи двата подхранващи елемента: фосфор и калий	Въглероден диоксид и диазотен оксид

Желязо и стомана

Код по КН	Вид парников газ
72 – Желязо и стомана С изключение на: 7202 2 – Феросилиций 7202 30 00 – Феросиликоманган 7202 50 00 – Феросиликохром 7202 70 00 – Феромолибден 7202 80 00 – Фероволфрам и феросиликоволфрам 7202 91 00 – Феротитан и феросиликотитан 7202 92 00 – Ферованадий 7202 93 00 – Ферониобий 7202 99 – Други: 7202 99 10 – Ферофосфор 7202 99 30 – Феросиликомагнезий 7202 99 80 – Други 7204 – Отпадъци и отломки от чугун, желязо или стомана (скрап); отпадъци, отлети на блокове, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
2601 12 00 – Агломерирани железни руди и техните концентрати, различни от пържените железни пирити (пиритни пепели)	Въглероден диоксид
7301 – Шпунтови прегради от желязо или стомана, дори или направени от сглобени елементи; профили, получени чрез заваряване, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7302 – Елементи за железопътни линии от чугун, желязо или стомана: релси, контрарелси и зъбни гребени, стрелки, върхове на сърцевини, лостове за насочване на стрелките и други елементи за кръстосване или смяна на посоките, траверси, клинове, накладки, втулки, релсови подложки, затягащи планки, планки и шанги за раздалчаване и други части, специално предназначени за поставянето, съединяването или фиксирането на релсите	Въглероден диоксид
7303 00 – Тръби и кухи профили от чугун	Въглероден диоксид
7304 – Безшевни тръби и кухи профили, от желязо или стомана:	Въглероден диоксид
7305 – Други тръби (например заварени или нитовани) с кръгло напречно сечение, с външен диаметър, превишаващ 406,4 mm, от желязо или от стомана	Въглероден диоксид
7306 – Други тръби и кухи профили (например заварени, нитовани, подгънати или само с доближени ръбове), от желязо или от стомана	Въглероден диоксид
7307 – Принадлежности за тръбопроводи (например свързки, колена, муфи), от чугун, желязо или стомана	Въглероден диоксид
7308 – Конструкции и части за конструкции (например мостове и елементи за мостове, врати на шлюзи, кули, стълбове, стойки, колони, скелета, покриви, врати и прозорци и техните каси и прагове за врати, рулетки за затваряне, перила и други) от чугун, желязо или стомана, с изключение на сглобяемите конструкции от № 9406; ламарини, пръти, профили, тръби и други подобни, от чугун, желязо или стомана, изработени с оглед тяхното използване в конструкцията	Въглероден диоксид

Код по КН	Вид парников газ
7309 00 – Резервоари, цистерни, вани и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на състените или втечнени газове), от чугун, желязо или стомана, с вместимост над 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид
7310 – Резервоари, варели, барабани, бидони, кутии и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на състените или втечнени газове), от чугун, желязо или стомана, с вместимост, непревишаваща 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид
7311 00 – Съдове за състени или втечнени газове, от чугун, желязо или стомана	Въглероден диоксид
7318 – Винтове, болтове, гайки, тирфони, куки с резба, нитове, шифтове, шпонки, шайби (включително федершайбите) и подобни артикули, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7326 – Други изделия от желязо или стомана	Въглероден диоксид

Алуминий

Код по КН	Вид парников газ
7601 – Необработен алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7603 – Прахове и люспи от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7604 – Пръти и профили от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7605 – Телове от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7606 – Ламарини, листове и ленти от алуминий, с дебелина, превишаваща 0,2 mm	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7607 – Алуминиево фолио (дори напечатано или фиксирано върху хартия, картон, пластмаса или подобни подложки), с дебелина, непревишаваща 0,2 mm (без подложката)	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7608 – Тръби от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7609 00 00 – Принадлежности за тръбопроводи (например свързки, колена, муфи) от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7610 – Конструкции и части за конструкции (например мостове и мостови елементи, кули, стълбове, стойки, колони, скели, покриви, врати и прозорци и техните каси, прагове за врати, корнизи и прагове, перила) от алуминий, с изключение на слобяемите конструкции от позиция № 9406; ламарини, пръти, профили, тръби и подобни, от алуминий, изработени с оглед използването им в конструкцията	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7611 00 00 – Резервоари, цистерни, вани и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на състените или втечнени газове), от алуминий, с вместимост над 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди

Код по КН	Вид парников газ
7612 – Резервоари, варели, барабани, бидони, кутии и подобни съдове от алуминий (включително твърди или гъвкави туби за опаковки), за всякакви материали (с изключение на сгъстените или втечнени газове), с вместимост, непревишаваща 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7613 00 00 – Съдове от алуминий за сгъстени или втечнени газове	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7614 – Едноспови и многоспови въжета, сплитки и други подобни от алуминий, без електрическа изолация	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7616 – Други изделия от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди

Химични продукти

Код по КН	Вид парников газ
2804 10 00 – Водород	Въглероден диоксид

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Списък на стоките, за които се вземат предвид само преките емисии съгласно член 7, параграф 1

Желязо и стомана

Код по КН	Вид парников газ
72 – Желязо и стомана С изключение на: 7202 2 – Феросилиций 7202 30 00 – Феросиликоманган 7202 50 00 – Феросиликохром 7202 70 00 – Феромолибден 7202 80 00 – Фероволфрам и феросиликоволфрам 7202 91 00 – Феротитан и феросиликотитан 7202 92 00 – Ферованадий 7202 93 00 – Ферониобий 7202 99 – Други: 7202 99 10 – Ферофосфор 7202 99 30 – Феросиликомагнезий 7202 99 80 – Други 7204 – Отпадъци и отломки от чугун, желязо или стомана (скрап); отпадъци, отлети на блокове, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7301 – Шпунтови прегради от желязо или стомана, дори или направени от сглобени елементи; профили, получени чрез заваряване, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7302 – Елементи за железопътни линии от чугун, желязо или стомана: релси, контрарелси и зъбни гребени, стрелки, върхове на сърцевини, лостове за насочване на стрелките и други елементи за кръстосване или смяна на посоките, траверси, клинове, накладки, втулки, релсови подложки, затягащи планки, планки и шанги за раздалчаване и други части, специално предназначени за поставянето, съединяването или фиксирането на релсите	Въглероден диоксид
7303 00 – Тръби и кухи профили от чугун	Въглероден диоксид
7304 – Безшевни тръби и кухи профили, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7305 – Други тръби (например заварени или нитовани) с кръгло напречно сечение, с външен диаметър, превишаващ 406,4 mm, от желязо или от стомана	Въглероден диоксид
7306 – Други тръби и кухи профили (например заварени, нитовани, подгънати или само с доближени ръбове), от желязо или от стомана	Въглероден диоксид
7307 – Принадлежности за тръбопроводи (например свързки, колена, муфи), от чугун, желязо или стомана	Въглероден диоксид
7308 – Конструкции и части за конструкции (например мостове и мостови елементи, врати на шлюзи, кули, стълбове, стойки, колони, скели, покриви, врати и прозорци и техните каси, прагове за врати, рулетки за затваряне, перила и други) от чугун, желязо или стомана, с изключение на сглобяемите конструкции от № 9406; ламарини, пръти, профили, тръби и други подобни, от чугун, желязо или стомана, изработени с оглед тяхното използване в конструкцията	Въглероден диоксид

Код по КН	Вид парников газ
7309 00 – Резервоари, цистерни, вани и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на сгъстените или втечени газове), от чугун, желязо или стомана, с вместимост над 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид
7310 – Резервоари, варели, барабани, бидони, кутии и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на сгъстените или втечени газове), от чугун, желязо или стомана, с вместимост, непревишаваща 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид
7311 00 – Съдове за сгъстени или втечени газове, от чугун, желязо или стомана	Въглероден диоксид
7318 – Винтове, болтове, гайки, тирфони, куки с резба, нитове, шифтове, шпонки, шайби (включително федершайбите) и подобни артикули, от желязо или стомана	Въглероден диоксид
7326 – Други изделия от желязо или стомана	Въглероден диоксид

Алуминий

Код по КН	Вид парников газ
7601 – Необработен алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7603 – Прахове и люспи от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7604 – Пръти и профили от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7605 – Телове от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7606 – Ламарини, листове и ленти от алуминий, с дебелина, превишаваща 0,2 mm	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7607 – Алуминиево фолио (дори напечатано или фиксирано върху хартия, картон, пластмаси или подобни подложки), с дебелина, непревишаваща 0,2 mm (без подложката)	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7608 – Тръби от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7609 00 00 – Принадлежности за тръбопроводи (например свързки, колена, муфи) от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7610 – Конструкции и части за конструкции (например мостове и мостови елементи, кули, стълбове, стойки, колони, скели, покриви, врати и прозорци и техните каси, прагове за врати, корнизи и прагове, перила) от алуминий, с изключение на сглобяемите конструкции от позиция № 9406; ламарини, пръти, профили, тръби и подобни, от алуминий, изработени с оглед използването им в конструкцията	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7611 00 00 – Резервоари, цистерни, вани и подобни съдове за всякакви материали (с изключение на сгъстените или втечени газове), от алуминий, с вместимост над 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди

Код по КН	Вид парников газ
7612 – Резервоари, варели, барабани, бидони, кутии и подобни съдове от алуминий (включително твърди или гъвкави туби за опаковки), за всякакви материали (с изключение на състените или втечнени газове), с вместимост, непревишаваща 300 l, без механични или термични устройства, дори с вътрешна или топлоизолационна облицовка	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7613 00 00 – Съдове от алуминий за състени или втечнени газове	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7614 – Едноспови и многоспови въжета, сплитки и други подобни от алуминий, без електрическа изолация	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
7616 – Други изделия от алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди

Химични продукти

Код по КН	Вид парников газ
2804 10 00 – Водород	Въглероден диоксид

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Трети държави и територии, попадащи извън обхвата на настоящия регламент за целите на член 2**1. ТРЕТИ ДЪРЖАВИ И ТЕРИТОРИИ, ПОПАДАЩИ ИЗВЪН ОБХВАТА НА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ**

Настоящият регламент не се прилага за стоки с произход от следните държави:

- Исландия
- Лихтенщайн
- Норвегия
- Швейцария

Настоящият регламент не се прилага за стоки с произход от следните територии:

- Бьосинген
- Хелголанд
- Ливиньо
- Сеута
- Мелила

2. ТРЕТИ ДЪРЖАВИ И ТЕРИТОРИИ, ПОПАДАЩИ ИЗВЪН ОБХВАТА НА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВНОСА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ НА МИТНИЧЕСКАТА ТЕРИТОРИЯ НА СЪЮЗА

[Комисията добавя или заличава трети държави и територии съгласно член 2, параграф 11.]

—

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Методи за изчисляване на съпътстващите емисии за целите на член 7

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

За целите на настоящото приложение и приложения V и VI се прилагат следните определения:

- а) „обикновени стоки“ означава стоки, произведени чрез производствен процес, за който са необходими само вложени материали (прекурсори) и горива с нулеви съпътстващи емисии;
- б) „комплексни стоки“ означава стоки, различни от обикновени стоки;
- в) „конкретни съпътстващи емисии“ означава съпътстващи емисии на един тон стоки, изразени в тонове емисии на CO₂ еквивалент за тон стоки;
- г) „емисионен фактор на CO₂“ означава среднопретеглената стойност на интензитета на CO₂ за електроенергията, произвеждана от изкопаеми горива на територията на дадена географска област; емисионният фактор на CO₂ е резултатът, получен при делене на данните за емисиите на CO₂ за сектора на електроенергия на брутното производство на електроенергия на базата на изкопаеми горива в съответната географска област; той се изразява под формата на тонове CO₂ за мегаватчас;
- д) „емисионен фактор за електроенергия“ означава стойността по подразбиране, изразена в CO₂ еквивалент, която представлява интензитета на емисиите на електроенергията, потребена при производството на стоки;
- е) „договор за покупка на електроенергия“ означава договор, съгласно който дадено лице се съгласява да закупи електроенергия директно от производител на електроенергия;
- ж) „оператор на преносна система“ означава оператор съгласно определението в член 2, точка 35 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ КОНКРЕТНИ СЪПЪТСТВАЩИ ЕМИСИИ НА ОБИКНОВЕНИТЕ СТОКИ

При определянето на конкретните действителни съпътстващи емисии на обикновените стоки, произведени в дадена инсталация, се отчитат преките и - ако е приложимо - непреките емисии. За тази цел се прилага следното уравнение:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

където:

SEE _g	представлява конкретните съпътстващи емисии на стоките g, изразени в CO ₂ еквивалент за тон;
AttrEm _g	представлява приписаните емисии на стоките g; и
AL _g	представлява равнището на дейност на стоките, което е количеството стоки, произведени в рамките на отчетния период в тази инсталация.

„Приписани емисии“ означава частта от емисиите на инсталацията по време на отчетния период, които са резултат от производствения процес, водещ до създаването на стоките g, при прилагане на границите на системата на процеса, определени с актовете за изпълнение, приети съгласно член 7, параграф 7. Приписаните емисии се изчисляват по следното уравнение:

$$AttrEm_g = DirEm + Indir Em$$

където:

DirEm	представлява преките емисии, които са резултат от производствения процес, изразени в тонове CO ₂ еквивалент, в рамките на границите на системата, посочени в акта за изпълнение, приет съгласно член 7, параграф 7, и
-------	--

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

IndirEm представлява непреките емисии, които са резултат от производството на електроенергията, потребена в производствените процеси на стоки, изразени в тонове CO₂ еквивалент, в рамките на границите на системата, посочени в акта за изпълнение, приет съгласно член 7, параграф 7.

3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ СЪПЪТСТВАЩИ ЕМИСИИ НА КОМПЛЕКСНИТЕ СТОКИ

При определянето на конкретните действителни съпътстващи емисии на комплексните стоки, произведени в дадена инсталация, се прилага следното уравнение:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{ImpMat}}{AL_g}$$

където:

AttrEm_g представлява приписаните емисии на стоките g;

AL_g представлява равнището на дейност на стоките, което е количеството стоки, произведени в рамките на отчетния период във въпросната инсталация; и

EE_{ImpMat} представлява съпътстващите емисии на вложените материали (прекурсори) в производствения процес. Следва да се отчитат единствено вложените материали (прекурсори), изброени като свързани с границите на системата на производствения процес, посочени в акта за изпълнение, приет съгласно член 7, параграф 7. Съответните EE_{ImpMat} се изчисляват по следния начин:

$$EE_{ImpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

където:

M_i представлява масата на вложените материали (прекурсори) i, използвани в производствения процес, и

SEE_i представляват конкретните съпътстващи емисии на вложените материали (прекурсори) i. По отношение на SEE_i операторът на инсталацията трябва да използва стойността на емисиите, генерирани от инсталацията, в която са произведени вложените материали (прекурсори), при условие че данните на инсталацията могат да бъдат адекватно измерени.

4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТОЙНОСТИТЕ ПО ПОДРАЗБИРАНЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 7, ПАРАГРАФИ 2 И 3

За целите на определянето на стойности по подразбиране се използват единствено действителни стойности за определянето на съпътстващи емисии. При липса на действителни данни може да се използват стойности на базата на данни от литературата. Комисията публикува насоки относно възприетия подход за коригиране на стойностите за отпадните газове или парниковите газове, използвани в рамките на процеса, преди събирането на данните, необходими за определяне на съответните стойности по подразбиране за всеки вид стоки, изброени в приложение I. Стойностите по подразбиране се определят въз основа на най-добрите налични данни. Най-добрите налични данни се основават на надеждна и публично достъпна информация. Стойностите по подразбиране периодично се преразглеждат посредством актовете за изпълнение, приети съгласно член 7, параграф 7, въз основа на най-актуалната и най-надеждна информация, включително въз основа на информация, предоставена от трета държава или група от трети държави.

4.1. Стойности по подразбиране, посочени в член 7, параграф 2

Когато действителните емисии не могат да бъдат адекватно определени от одобрения декларатор по МКВЕГ, се използват стойности по подразбиране. Тези стойности се определят въз основа на средния интензитет на емисиите на всяка държава износител и за всяка от стоките, изброени в приложение I, с изключение на електроенергията, и подлежат на пропорционално формулирана положителна преоценка. Тази положителна преоценка се определя в актовете за изпълнение, приети съгласно член 7, параграф 7, и се определя на подходящо ниво, което да гарантира екологосъобразността на МКВЕГ въз основа на най-актуалната и най-надеждна информация, включително въз основа на информацията, събрана през преходния период. Когато не могат да се приложат надеждни данни за държавата износител по отношение на даден вид стоки, стойностите по подразбиране се определят въз основа на средния интензитет на емисиите на X% от инсталациите по СТЕ на ЕС, които имат най-лоши показатели за този вид стоки. Стойността X се определя в актовете за изпълнение, приети съгласно член 7, параграф 7, като се определя на подходящо ниво, което да гарантира екологосъобразността на МКВЕГ въз основа на най-актуалната и най-надеждна информация, включително въз основа на информацията, събрана през преходния период.

4.2. Стойности по подразбиране за внасяна електроенергия, посочени в член 7, параграф 3

Стойностите по подразбиране за внасяната електроенергия се определят за дадена трета държава, група от трети държави или регион в трета държава въз основа на конкретни стойности по подразбиране в съответствие с точка 4.2.1. или — ако тези стойности не са налични — на алтернативни стойности по подразбиране в съответствие с точка 4.2.2.

Когато електроенергията се произвежда в трета държава, група от трети държави или регион в трета държава и се пренася транзитно през трети държави, групи от трети държави, региони в трета държава, или държави членки с цел внос в Съюза, стойностите по подразбиране, които трябва да се използват, са стойностите от третата държава, групата от трети държави или региона в третата държава, където е произведена електроенергията.

4.2.1. Конкретни стойности по подразбиране за дадена трета държава, група от трети държави или регион в трета държава

Конкретните стойности по подразбиране се определят на нивото на емисионния фактор на CO₂ в третата държава, групата от трети държави или региона в трета държава въз основа на най-добрите данни, с които Комисията разполага.

4.2.2. Алтернативни стойности по подразбиране

Когато не е налична конкретна стойност по подразбиране за дадена трета държава, група от трети държави или регион в трета държава, алтернативната стойност по подразбиране за електроенергията се определя на нивото на емисионния фактор на CO₂ в Съюза.

Когато може да се докаже въз основа на надеждни данни, че емисионният фактор на CO₂ в дадена трета държава, група от трети държави или регион в трета държава е по-нисък от конкретната стойност по подразбиране, определена от Комисията, и от емисионния фактор на CO₂ в Съюза, за тази трета държава, група от трети държави или регион в трета държава може да се използва алтернативна стойност по подразбиране, основана на този емисионен фактор на CO₂.

4.3 Стойности по подразбиране за съпътстващи непреки емисии

Стойностите по подразбиране за непреките съпътстващи емисии на стока, произведена в трета държава, се определят въз основа на стойността по подразбиране, изчислена като средна стойност на емисионния фактор на електроенергийната мрежа на Съюза, на емисионния фактор на електроенергийната мрежа на държавата на произход или на емисионния фактор на CO₂ на източниците, определящи цените в държавата на произход, за електроенергията, използвана за производството на тази стока.

Когато дадена трета държава или група от трети държави докаже пред Комисията въз основа на надеждни данни, че средният емисионен фактор на електроенергийния микс или емисионният фактор на CO₂ на източниците, определящи цените в третата държава или в групата от трети държави, е по-нисък от стойността по подразбиране за непреките емисии, за тази държава или група от държави се определя алтернативна стойност по подразбиране въз основа на този среден емисионен фактор на CO₂.

Не по-късно от 30 юни 2025 г. Комисията приема акт за изпълнение съгласно член 7, параграф 7, за да конкретизира допълнително кой от методите на изчисление, определени в съответствие с първа алинея, се прилага за изчисляване на стойностите по подразбиране. За тази цел Комисията се основава на най-актуалните и надеждни данни, включително на данните, събрани по време на преходния период, по отношение на количеството електроенергия, използвано за производството на стоките, изброени в приложение I, както и на държавата на произход, производствения източник и емисионните фактори, свързани с тази електроенергия. Конкретният метод на изчисление се определя въз основа на най-подходящия начин за постигане на следните два критерия:

— предотвратяване на изместване на въглеродни емисии;

— гарантиране на екологосъобразността на МКВЕГ.

5. УСЛОВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ СЪПЪТСТВАЩИ ЕМИСИИ НА ВНАСЯНАТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

За целите на изчислението по член 7, параграф 3 одобреният декларатор по МКВЕГ може да приложи действителните съпътстващи емисии вместо стойностите по подразбиране, ако са изпълнени всички посочени по-долу критерии:

- а) количеството електроенергия, за която се иска да бъдат използвани действителните съпътстващи емисии, е предмет на договор за покупка на електроенергия между одобрения декларатор по МКВЕГ и производител на електроенергия, намиращ се в трета държава;
- б) инсталацията, в която се произвежда електроенергията, е пряко свързана към преносната система на Съюза или може да се докаже, че към момента на износа не е имало физическо претоварване на мрежата в която и да било точка от мрежата между инсталацията и преносната система на Съюза;
- в) инсталацията, в която се произвежда електроенергията, не отделя повече от 550 грама CO₂ от изкопаеми горива на киловатчас електроенергия;
- г) количеството електроенергия, за която се иска да бъдат използвани действителните съпътстващи емисии, е надлежно заявено за предоставения междусистемен преносен капацитет от всички отговорни оператори на преносни системи в държавата на произход, държавата на местоназначение и -ако е приложимо – всяка държава на транзит, и заявеният преносен капацитет и произведеното количество електроенергия от инсталацията се отнасят за същия период от време, който не може да бъде по-дълъг от един час;
- д) спазването на горните критерии е удостоверено от акредитиран проверяващ орган, който трябва най-малко веднъж месечно да получава междинни доклади, в които да се показва спазването на тези критерии.

Количеството електроенергия, натрупано по договора за покупка на електроенергия, и съответстващите му действителни съпътстващи емисии се изключват съответно от изчислението на емисионния фактор за държавата или на емисионния фактор на CO₂, използван за целите на изчисляването на непреките съпътстващи емисии на електроенергия в стоки, в съответствие с точка 4.3.

6. УСЛОВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ СЪПЪТСТВАЩИ ЕМИСИИ ЗА НЕПРЕКИ ЕМИСИИ

Одобреният декларатор по МКВЕГ може да прилага действителните съпътстващи емисии вместо стойностите по подразбиране за изчислението, посочено в член 7, параграф 4, ако може да докаже пряка техническа връзка между инсталацията, в която се произвежда внасяната стока, и източника за производство на електроенергия или ако операторът на тази инсталация е сключил договор за покупка на електроенергия с производител на електроенергия, намиращ се в трета държава, за количество електроенергия, равностойно на количеството, за което се иска използването на конкретна стойност.

7. АДАПТИРАНЕ НА СТОЙНОСТИТЕ ПО ПОДРАЗБИРАНЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 7, ПАРАГРАФ 2, ВЪЗ ОСНОВА НА ХАРАКТЕРИСТИКИ, СПЕЦИФИЧНИ ЗА СЪОТВЕТНИЯ РЕГИОН

Стойностите по подразбиране могат да бъдат адаптирани за конкретни области и региони в трети държави, в които преобладават специфични характеристики, свързани с обективни емисионни фактори. Когато са налични данни, адаптирани за тези конкретни местни характеристики, и могат да бъдат определени по-добре съответстващи стойности по подразбиране, може да се използват тези стойности.

Когато деклараторите на стоки с произход от дадена трета държава, група от трети държави или регион в трета държава могат да докажат въз основа на надеждни данни, че алтернативните стойности по подразбиране, адаптирани към характеристиките на региона, са по-ниски от стойностите по подразбиране, определени от Комисията, могат да се използват тези адаптирани към характеристиките на региона стойности по подразбиране.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Изисквания за счетоводна отчетност във връзка с информацията, използвана за изчисляването на съпътстващите емисии за целите на член 7, параграф 5

1. МИНИМАЛНИ ДАННИ ЗА ВНАСЯНИТЕ СТОКИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪХРАНЯВАТ ОТ ВСЕКИ ОДОБРЕН ДЕКЛАРАТОР ПО МКВЕГ:
 1. Данни за идентифициране на одобрения декларатор по МКВЕГ:
 - а) име;
 - б) номер на партидата по МКВЕГ.
 2. Данни за внасяните стоки:
 - а) вид и количество на всеки вид стоки;
 - б) държава на произход;
 - в) действителни емисии или стойности по подразбиране.
 2. МИНИМАЛНИ ДАННИ ЗА СЪПЪТСТВАЩИТЕ ЕМИСИИТЕ НА ВНАСЯНИТЕ СТОКИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ВЪЗ ОСНОВА НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ ЕМИСИИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ СЪХРАНЯВАТ ОТ ВСЕКИ ОДОБРЕН ДЕКЛАРАТОР ПО МКВЕГ
За всеки вид внесени стоки, за които съпътстващите емисии се определят въз основа на действителните емисии, се съхраняват следните допълнителни данни:
 - а) данни за идентификация на инсталацията, в която са произведени стоките;
 - б) данни за контакт с оператора на инсталацията, в която са произведени стоките;
 - в) докладите от проверка, посочени в приложение VI;
 - г) конкретните съпътстващи емисии на стоките.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Принципи на проверка и съдържание на докладите от проверка за целите на член 8

1. ПРИНЦИПИ НА ПРОВЕРКА

Прилагат се следните принципи:

- а) проверяващите органи извършват проверките с отношение на професионален скептицизъм;
- б) общите съпътстващи емисии, които трябва да бъдат декларирани в декларацията по МКВЕГ, се считат за проверени само ако проверяващият орган установи с разумна степен на увереност, че докладът от проверката не съдържа съществени неточности и несъответствия по отношение на изчислението на съпътстващите емисии в съответствие с правилата в приложение IV;
- в) посещенията на инсталациите от страна на проверяващия орган са задължителни, освен когато са изпълнени конкретни критерии за отпадане на необходимостта от посещение на инсталацията;
- г) за да реши дали неточностите и несъответствията са съществени, проверяващият орган използва праговете, предвидени в актовете за изпълнение, приети съгласно член 8, параграф 3.

По отношение на параметрите, за които не са определени такива прагове, проверяващият орган използва експертни становища, за да определи дали неточностите или несъответствията, разгледани поотделно или в съчетание с други неточности или несъответствия, трябва да се считат за съществени предвид техния размер и характер.

2. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОКЛАДА ОТ ПРОВЕРКАТА

Проверяващият орган изготвя доклад от проверката, в който се установяват съпътстващите емисии на стоките и се посочват всички проблеми, свързани с извършената работа, и който съдържа най-малко следната информация:

- а) данни за идентифициране на инсталациите, в които са произведени стоките;
- б) данни за контакт с оператора на инсталациите, в които са произведени стоките;
- в) приложим отчетен период;
- г) наименование и данни за контакт на проверяващия орган;
- д) номер на акредитацията на проверяващия орган и наименование на органа по акредитация;
- е) дата на посещението на инсталациите, ако е приложимо, или причините, поради които не е извършено посещение на инсталациите;
- ж) количеството на всеки вид декларирани стоки, произведени по време на отчетния период;
- з) количествено определяне на преките емисии на инсталацията по време на отчетния период;
- и) описание на начина, по който емисиите на инсталацията са приписани на различните видове стоки;
- й) количествена информация за стоките, емисиите и енергийните потоци, които не са свързани с тези стоки;
- к) по отношение на комплексните стоки:
 - i) количества на всеки използван вложен материал (прекурсор);
 - ii) конкретните съпътстващи емисии, свързани с всеки от използваните вложени материали (прекурсори);
 - iii) ако се използват действителните емисии: данни за идентификация на инсталациите, в които са произведени вложените материали (прекурсори), и действителните емисии от производството на тези материали;

- л) изявлението на проверяващия орган, с което потвърждава, че е установил с разумна степен на увереност, че докладът не съдържа съществени неточности и несъответствия по отношение на правилата за изчисляване, посочени в приложение IV;
 - м) информация за установени съществени неточности, които са коригирани;
 - н) информация за установени съществени несъответствия с правилата за изчисляване, посочени в приложение IV, които са коригирани.
-

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/957 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 10 май 2023 година****за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Парижкото споразумение ⁽⁴⁾, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на Организацията на Обединените нации по изменение на климата (РКООНИК) (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), влезе в сила на 4 ноември 2016 г. Страните по Парижкото споразумение се споразумяха да задържат покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2 °C над нивата от преиндустриалния период и да продължат усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °C над нивата от преиндустриалния период. Този ангажимент беше засилен с приемането съгласно РКООНИК на Пакта за климата от Глазгоу на 13 ноември 2021 г., в който Конференцията на страните по РКООНИК, изпълняваща функциите на събрание на страните по Парижкото споразумение, признава, че последиците от изменението на климата ще бъдат много по-малки при покачване на температурата с 1,5 °C в сравнение с 2 °C, и изразява решимост да продължи усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °C.
- (2) Спешната необходимост от запазване на целта от 1,5 °C, заложена в Парижкото споразумение, придоби по-голямо значение след констатациите на Междуправителствения комитет по изменение на климата в неговия шести доклад за оценка, съгласно които глобалното затопляне може да бъде ограничено до 1,5 °C само ако в рамките на това десетилетие бъде предприето незабавно значимо и устойчиво намаление на емисиите на парникови газове в световен мащаб.
- (3) Борбата с предизвикателствата в областта на климата и околната среда и постигането на целите, заложили в Парижкото споразумение, са в основата на съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно „Европейския зелен пакт“ (наричано по-нататък „Европейски зелен пакт“).
- (4) Европейският зелен пакт съчетава всеобхватен набор от взаимно подсилващи се мерки и инициативи, насочени към постигане на неутралност по отношение на климата в Съюза до 2050 г., и очертава нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на Съюза в справедливо и процъфтяващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която икономическият растеж не зависи от използването на ресурсите. Той също така има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Този преход засяга

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 175.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 116.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 април 2023 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

по различен начин работниците от различни сектори. Същевременно този преход има аспекти, свързани с равенството на половете, а също така оказва особено въздействие върху някои групи в неравностойно положение и уязвими групи, като например възрастните хора, хората с увреждания, хората с малцинствен расов или етнически произход и физическите лица и домакинствата с ниски до средни доходи. Той също така води до появата на по-големи предизвикателства за определени региони, по-специално за необлагодетелстваните в структурно отношение и периферните региони, както и за островите. Следователно трябва да се гарантира, че преходът е справедлив и приобщаващ и никой няма да бъде пренебрегнат.

- (5) Необходимостта и значението на изпълнението на Европейския зелен пакт станаха по-осезаеми предвид изключително тежките последици от пандемията от COVID-19 за здравето, условията на живот и труд и благосъстоянието на гражданите на Съюза. Тези последици показваха, че нашето общество и нашата икономика трябва да повишат устойчивостта си по отношение на външни сътресения и да действат на ранен етап за предотвратяването или смекчаването на последиците от външни сътресения по начин, който е справедлив и не пренебрегва никого, включително лицата, които са изложени на риск от енергийна бедност. Европейските граждани продължават да застъпват категоричното становище, че това се отнася с особена сила до изменението на климата.
- (6) В актуализирания национално определен принос, представен пред секретариата на РКООНИК на 17 декември 2020 г., Съюзът се ангажира да намали до 2030 г. нетните емисии на парникови газове на цялата икономика на Съюза с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г.
- (7) С приемането на Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾ Съюзът заложи в законодателството целта за неутралност по отношение на климата в цялата икономика най-късно до 2050 г. и целта за постигане на отрицателни емисии след това. С посочения регламент също така се установява обвързваща за Съюза цел за намаление до 2030 г. на вътрешните нетни емисии на парникови газове (емисии след приспадане на поглъщанията) с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г. и се предвижда, че Комисията трябва да се стреми да приведе всички бъдещи проекти на мерки или законодателни предложения, включително бюджетни предложения, в съответствие с целите на посочения регламент, както и че при всички случаи на несъответствие трябва да посочва причините за това несъответствие като част от оценката на въздействието, придружаваща тези предложения.
- (8) Всички сектори на икономиката трябва да допринесат за постигането на намаленията на емисии, установени в Регламент (ЕС) 2021/1119. Поради това Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾ се изменя, за да се включат дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС) с цел да се гарантира, че чрез тях се допринася по справедлив начин за постигането на увеличените цели на Съюза в областта на климата, както и за целите на Парижкото споразумение. Поради това е необходимо също така Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾ да бъде изменен, за да се вземе предвид включването на дейностите в областта на морския транспорт в СТЕ на ЕС.
- (9) Освен това, за да се вземат предвид увеличените цели на Съюза в областта на климата, както и целите на Парижкото споразумение, обхватът на Регламент (ЕС) 2015/757 следва да бъде изменен. Наличието на надеждна система за мониторинг, докладване и проверка е предпоставка за въвеждането на всички пазарни мерки, стандарти за ефективност или други подходящи мерки, независимо дали се прилагат на равнището на Съюза или на световно равнище. Въпреки че емисиите на въглероден диоксид (CO₂) представляват по-голямата част от емисиите на парникови газове от морския транспорт, емисиите на метан (CH₄) и диазотен оксид (N₂O) представляват значим дял от тези емисии. Включването на емисиите на CH₄ и N₂O в Регламент (ЕС) 2015/757 би било от полза за екологосъобразността и за стимулирането на добрите практики и следва да се прилага, считано от 2024 г. Корабите за превоз на генерални товари с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона, са източник на значителен дял от емисиите на парникови газове на всички кораби за превоз на генерални товари. За да се повиши екологичната ефективност на

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 55).

системата за мониторинг, докладване и проверка, да се гарантират еднакви условия на конкуренция и да се намали рискът от заобикаляне на правилата, корабите за превоз на генерални товари с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона, следва да бъдат включени в Регламент (ЕС) 2015/757, считано от 2025 г. Корабите, обслужващи офшорната индустрия, отделят значим дял от емисиите на парникови газове. Поради това посоченият регламент следва да се прилага и за корабите, обслужващи офшорната индустрия, с брутен тонаж 400 тона и повече, считано от 2025 г. До 31 декември 2024 г. Комисията следва да направи оценка на това дали в Регламент (ЕС) 2015/757 следва да бъдат включени допълнителни видове кораби с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона.

- (10) Регламент (ЕС) 2015/757 следва да бъде изменен така, че дружествата да бъдат задължени да докладват обобщени данни за емисиите на ниво дружество и да представят тези данни на отговорния администриращ орган, както и да представят за одобрение пред този орган своите проверени планове за мониторинг. При извършване на проверка на ниво дружество проверяващият орган не следва да проверява докладите за емисиите на ниво кораб или докладите на ниво кораб, които се подават при смяна на дружеството, тъй като тези доклади на ниво кораб вече са били проверени. За да се осигури съгласуваност в администрирането и изпълнението, субектът, отговарящ за спазването на Регламент (ЕС) 2015/757, следва да бъде същият като субекта, отговарящ за спазването на Директива 2003/87/ЕО.
- (11) С цел да се гарантира ефективното функциониране на СТЕ на ЕС на административно равнище и да се вземе предвид включването в обхвата на Регламент (ЕС) 2015/757 на емисиите на CH₄ и N₂O, както и на емисиите на парникови газове от корабите, обслужващи офшорната индустрия, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на методите и правилата за мониторинг и на правилата за докладване на емисиите, обхванати от Регламент (ЕС) 2015/757, както и на всяка друга относима информация, посочена в този регламент, правилата за одобряване на мониторинговите планове и техните изменения от страна на отговорните администриращи органи, правилата за мониторинг, докладване и представяне на обобщени данни за емисиите на ниво дружество, както и правилата за проверка на обобщените данни за емисиите на ниво дружество и за изготвяне на доклади от проверки по отношение на тези обобщени данни за емисиите на ниво дружество. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽⁸⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (12) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да се предвидят правила за мониторинг, докладване и проверка, необходими за разширяването на обхвата на СТЕ на ЕС, така че да се включат и дейностите в областта на морския транспорт, и да се предвиди мониторинг, докладване и проверка на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради неговия обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (13) Поради това Регламент (ЕС) 2015/757 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2015/757

Регламент (ЕС) 2015/757 се изменя, както следва:

- 1) Заглавието се заменя със следното:

„Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за мониторинга, докладването и проверката на емисиите на парникови газове от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО“;

⁽⁸⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- 2) В целия регламент, освен в член 2, член 5, параграф 2, член 21, параграф 5 и приложения I и II, думата „CO₂“ се заменя с „парникови газове“, като се внасят необходимите граматични промени;
- 3) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Предмет

В настоящия регламент се установяват правила за точното извършване на мониторинг, докладване и проверка на емисиите на парникови газове и на друга относима информация за корабите, които пристигат, намират се във или отплават от пристанища под юрисдикцията на държава членка, с цел да се насърчи намалението на емисиите на парникови газове от морския транспорт по ефективен от гледна точка на разходите начин.“

- 4) В член 2 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Настоящият регламент се прилага по отношение на корабите с брутен тонаж от 5 000 и повече тона във връзка с емисиите на парникови газове, отделени при плаванията им за превоз с търговска цел на товари или пътници от последното пристанище на акостиране на тези кораби до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, както и от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка до следващото пристанище на акостиране, а също и при плаванията в пристанища на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

1а. Счита се от 1 януари 2025 г., настоящият регламент се прилага и по отношение на корабите за превоз на генерални товари с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона, във връзка с емисиите на парникови газове, отделени при плаванията им за превоз с търговска цел на товари от последното им пристанище на акостиране до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, както и от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка до следващото пристанище на акостиране, а също и при плаванията в пристанища на акостиране под юрисдикцията на държава членка, и корабите, обслужващи офшорната индустрия, с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона, във връзка с емисиите на парникови газове, отделени при плаванията им от последното им пристанище на акостиране до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, както и от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка до следващото пристанище на акостиране, а също и при плаванията в пристанища на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

1б. Счита се от 1 януари 2025 г., настоящият регламент се прилага по отношение на корабите, обслужващи офшорната индустрия, с брутен тонаж от 5 000 и повече тона във връзка с емисиите на парникови газове, отделени при плаванията им от последното им пристанище на акостиране до пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, както и от пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка до следващото пристанище на акостиране, а също и при плаванията в пристанища на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

1в. Парниковите газове, обхванати от настоящия регламент, са:

- а) въглероден диоксид (CO₂);
- б) по отношение на емисиите, отделени от 2024 г. нататък, метан (CH₄), и
- в) по отношение на емисиите, отделени от 2024 г. нататък, диазотен оксид (N₂O).

Когато в настоящия регламент се съдържа позоваване на общо количество съвкупни емисии на парникови газове или общо количество отделени парникови газове, то се разбира като отнасящо се до общото съвкупно количество на всеки газ поотделно.“

- 5) Член 3 се изменя, както следва:

а) букви а)—г) се заменят със следното:

„а) „емисии на парникови газове“ означава отделянето от кораби на парниковите газове, обхванати от настоящия регламент в съответствие с член 2, параграф 1в, първа алинея;

б) „пристанище на акостиране“ означава пристанище на акостиране съгласно определението в член 3, буква щ) от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*);

- в) „плаване“ означава всяко придвижване на кораб, което започва или завършва в пристанище на акостиране;
- г) „дружество“ означава корабно дружество съгласно определението в член 3, буква ц) от Директива 2003/87/ЕО;

(*) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).“;

- б) буква м) се заменя със следното:

„м) „отчетен период“ означава периодът от 1 януари до 31 декември на всяка година; за плавания, които започват и завършват в две различни години, съответните данни се отчитат за съответната година;“

- в) добавят се следните букви:

„п) „отговорен администриращ орган“ означава администриращият орган по отношение на корабно дружество, посочен в член 3же от Директива 2003/87/ЕО;

р) „обобщени данни за емисиите на ниво дружество“ означава сборът от емисиите на парниковите газове, обхванати от Директива 2003/87/ЕО във връзка с дейностите в областта на морския транспорт в съответствие с приложение I към посочената директива, които трябва да бъдат докладвани от дружество съгласно посочената директива по отношение на всички кораби, за които съответното дружество отговаря през отчетния период.“;

- б) В член 4 се добавя следният параграф:

„8. Дружествата докладват обобщените данни за емисиите на ниво дружество за корабите, за които отговарят през даден отчетен период съгласно член 11а.“

- 7) В член 5 параграф 2 се заменя със следното:

„2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящия регламент за изменение на приложения I и II към настоящия регламент, за да се вземат предвид включването в обхвата на настоящия регламент на емисиите на CH₄ и N₂O, както и на емисиите на парникови газове от корабите, обслужващи офшорната индустрия, и измененията на Директива 2003/87/ЕО, както и за да се приведат посочените приложения в съответствие с актовете за изпълнение, приети съгласно член 14, параграф 1 от посочената директива, със съответните международни правила, както и с международните и европейските стандарти. На Комисията също така се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящия регламент за изменение на приложения I и II към настоящия регламент с цел изложениите в тях елементи на методите за мониторинг да бъдат усъвършенствани съобразно технологичните и научните постижения и с цел да се осигури ефективното функциониране на системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), създадена съгласно Директива 2003/87/ЕО.

До 1 октомври 2023 г. Комисията приема делегираните актове, за да вземе предвид включването в обхвата на настоящия регламент на емисиите на CH₄ и N₂O, както и на емисиите на парникови газове от корабите, обслужващи офшорната индустрия, в съответствие с първа алинея от настоящия параграф. Методите за мониторинг на емисиите на CH₄ и N₂O се основават на същите принципи като методите за мониторинг на емисиите на CO₂, изложени в приложение I към настоящия регламент, с всички необходими корекции за отразяване на естеството на съответните парникови газове. Когато е приложимо, методите, изложени в приложение I към настоящия регламент, и правилата, установени в приложение II към настоящия регламент, се привеждат в съответствие с методите и правилата, установени в регламент на Европейския парламент и на Съвета относно използването на възобновяеми и нисковъглеродни горива в морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО.“

- 8) Член 6 се изменя, както следва:

- а) в параграф 3 буква б) се заменя със следното:

„б) наименованието на дружеството и данни за адреса, телефона и адреса на електронна поща на лице за контакт, както и уникалният идентификационен номер в ИМО за дружеството и регистрирания собственик;“

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Дружествата използват стандартизирани мониторингови планове, основани на образци, и представят тези планове чрез автоматизирани системи и формати за обмен на данни. Образците, включително техническите правила за тяхното еднакво прилагане и техническите правила за тяхното автоматично представяне, се установяват от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.“;

в) добавят се следните параграфи:

„6. До 1 април 2024 г. за всеки свой кораб, попадащ в обхвата на настоящия регламент, дружествата представят на отговорния администриращ орган мониторингов план, за който проверяващият орган е дал оценка, че е в съответствие с настоящия регламент, и който отразява включването на емисиите на CH_4 и N_2O в обхвата на настоящия регламент.

7. Независимо от параграф 6, за корабите, които попадат в обхвата на настоящия регламент за първи път след 1 януари 2024 г., дружествата представят на отговорния администриращ орган мониторингов план в съответствие с изискванията на настоящия регламент без неоправдано забавяне и не по-късно от три месеца след първото посещение на всеки кораб в пристанище под юрисдикцията на държава членка.

8. До 6 юни 2025 г. отговорните администриращи органи одобряват мониторинговите планове, представени от дружествата, в съответствие с правилата, установени в делегираните актове, приети от Комисията съгласно трета алинея от настоящия параграф. За корабите, които попадат в обхвата на Директива 2003/87/ЕО за първи път след 1 януари 2024 г., отговорният администриращ орган одобрява представения мониторингов план в срок от четири месеца от първото посещение на кораба в пристанище под юрисдикцията на държава членка, в съответствие с правилата, установени в делегираните актове, приети от Комисията съгласно трета алинея от настоящия параграф.

До 1 октомври 2023 г. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на членове 6 – 10 по отношение на съдържашите се в посочените членове правила за мониторинговите планове, за да се вземе предвид включването в обхвата на настоящия регламент на емисиите на CH_4 и N_2O , както и на емисиите на парникови газове от корабите, обслужващи офшорната индустрия.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент по отношение на правилата за одобряване на мониторинговите планове от страна на отговорните администриращи органи.“

9) Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Измененията на мониторинговия план съгласно параграф 2, букви б), в) и г) от настоящия член подлежат на оценка от проверяващия орган в съответствие с член 13, параграф 1. След оценяването проверяващият орган уведомява дружеството дали с измененията е постигнато съответствие. Дружеството представя на отговорния администриращ орган своя изменен мониторингов план, след като получи уведомление от проверяващия орган, че с мониторинговия план е постигнато съответствие.“;

б) добавя се следният параграф:

„5. Отговорният администриращ орган одобрява измененията на мониторинговия план съгласно параграф 2, букви а) – г) в съответствие с правилата, установени в делегираните актове, приети от Комисията съгласно втора алинея от настоящия параграф.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент по отношение на правилата за одобряване на промените в мониторинговите планове от страна на отговорните администриращи органи.“

10) В член 10, първа алинея се добавя следната буква:

„к) общо количество съвкупни емисии на парникови газове, включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО във връзка с дейностите в областта на морския транспорт в съответствие с приложение I към същата директива, които трябва да бъдат докладвани съгласно нея, заедно с необходимата информация, за да се обоснове прилагането на всички съответни дерогации от член 12, параграф 3 от същата директива, предвидени в член 12, параграфи 3-д – 3-б от нея.“

11) Член 11 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 се добавя следната алинея:

„Считано от 2025 г., до 31 март всяка година за всеки кораб, за който отговарят, дружествата представят на отговорния администриращ орган, на органите на съответните държави на знамето за кораби, които плават под знамето на тези държави членки, и на Комисията доклад за емисиите за целия отчетен период за предходната година, който е бил утвърден като удовлетворителен от проверяващ орган в съответствие с член 13. Отговорният администриращ орган може да изиска от дружествата да представят докладите си за емисиите до дата, предхождаща 31 март, но не по-рано от 28 февруари.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. При смяна на дружеството предишното дружество представя на отговорния администриращ орган, на органите на съответните държави на знамето за кораби, които плават под знамето на тези държави членки, на новото дружество и на Комисията, възможно най-близо до деня на приключване на смяната и не по-късно от три месеца след това, проверен доклад, обхващащ същите елементи като посочения в параграф 1 доклад за емисиите, но ограничен до периода, съответстващ на дейностите, за чието извършване е отговаряло.“;

в) добавя се следният параграф:

„4. До 1 октомври 2023 г. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на членове 11, 11а и 12 относно правилата за докладване, за да се вземе предвид включването в обхвата на настоящия регламент на емисиите на CH_4 и N_2O , както и на емисиите на парникови газове от корабите, обслужващи офшорната индустрия.“;

12) Вмъква се следният член:

„Член 11а

Докладване и представяне на обобщени данни за емисиите на ниво дружество

1. Дружествата определят обобщените данни за емисиите на ниво дружество през даден отчетен период въз основа на данните от доклада за емисиите и доклада, посочен в член 11, параграф 2, за всеки кораб, за който са отговаряли през отчетния период, в съответствие с правилата, установени в делегираните актове, приети съгласно параграф 4 от настоящия член.

2. От 2025 г. нататък дружествата представят на отговорния администриращ орган до 31 март всяка година обобщените данни за емисиите на ниво дружество, обхващащи емисиите през отчетния период на предходната година, които подлежат на докладване съгласно Директива 2003/87/ЕО във връзка с дейностите в областта на морския транспорт, в съответствие с правилата, установени в делегираните актове, приети съгласно параграф 4 от настоящия член, и които са проверени в съответствие с глава III от настоящия регламент.

3. Отговорният администриращ орган може да изиска от дружествата да представят проверените обобщени данни за емисиите на ниво дружество, посочени в параграф 2, до дата, предхождаща 31 март, но не по-рано от 28 февруари.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент с правилата за мониторинг и докладване на обобщените данни за емисиите на ниво дружество и за представяне на отговорния администриращ орган на обобщените данни за емисиите на ниво дружество.“

13) Член 12 се изменя, както следва:

а) заглавието се заменя със следното:

„Формат на доклада за емисиите и докладване на обобщени данни за емисиите на ниво дружество“;

б) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Докладът за емисиите се представя и докладването на обобщените данни за емисиите на ниво дружество се извършва посредством автоматични системи и формати за обмен на данни, включително електронни образци.“

14) Член 13 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Проверяващият орган оценява съответствието на доклада за емисиите и на доклада, посочен в член 11, параграф 2, с изискванията, предвидени в членове 8 – 12 и в приложения I и II.“;

б) добавят се следните параграфи:

„5. Проверяващият орган оценява съответствието на обобщените данни за емисиите на ниво дружество с изискванията, предвидени в делегираните актове, приети съгласно параграф 6.

Когато проверяващият орган заключи с разумна степен на увереност, че обобщените данни за емисиите на ниво дружество не съдържат съществени неточности, той изготвя доклад от проверката, в който се посочва, че обобщените данни за емисиите на ниво дружество са били утвърдени като задоволителни в съответствие с правилата, предвидени в делегираните актове, приети съгласно параграф 6.

6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегираните актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент с правилата за проверка на обобщените данни за емисиите на ниво дружество, включително методите и процедурата за проверка, и за изготвяне на доклад от проверката.“

15) Член 14 се изменя, както следва:

а) в параграф 2 буква г) се заменя със следното:

„г) изчисленията, водещи до определянето на общите емисии на парникови газове и на общото количество съвкупни емисии на парникови газове, включени в обхвата на Директива 2003/87/ЕО във връзка с дейностите в областта на морския транспорт в съответствие с приложение I към същата директива, които трябва да бъдат докладвани съгласно посочената директива;“

б) добавя се следният параграф:

„4. При проверката на обобщените данни за емисиите на ниво дружество проверяващият орган оценява пълнотата и съответствието на докладваните данни с информацията, предоставена от дружеството, включително неговите проверени доклади за емисиите и докладите, посочени в член 11, параграф 2.“

16) В член 15 се добавя следният параграф:

„6. По отношение на проверката на обобщените данни за емисиите на ниво дружество проверяващият орган и дружеството спазват правилата за проверка, предвидени в делегираните актове, приети съгласно член 13, параграф 6. Проверяващият орган не проверява доклада за емисиите и доклада, посочен в член 11, параграф 2, за всеки кораб, за който отговаря дружеството.“

17) В член 16 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Проверяващите органи, които оценяват мониторинговите планове, докладите за емисиите, докладите, посочени в член 11, параграф 2 от настоящия регламент, и обобщените данни за емисиите на ниво дружество и изготвят докладите от проверки, посочени в член 13, параграфи 3 и 5 от настоящия регламент, и документите за съответствие, посочени в член 17, параграф 1 от настоящия регламент, се акредитират за дейности, попадащи в обхвата на настоящия регламент, от национален орган по акредитация в съответствие с Регламент (ЕО) № 765/2008.“

18) Член 20 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се заменя със следното:

„3. По отношение на кораб, който не е спазил задълженията за мониторинг и докладване през два или повече последователни отчетни периода и когато спазването им не е постигнато чрез други принудителни мерки, компетентният орган на държавата членка на пристанището на влизане може, след като даде възможност на съответното дружество да представи бележки, да издаде заповед за незабавно напускане на пристанището, която се съобщава на Комисията, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ), другите държави членки и съответната държава на знамето. Вследствие на издаването на такава заповед за незабавно напускане на пристанището всяка държава членка, с изключение на държавата членка, под чието знаме плава корабът, отказва достъп на съответния кораб до всички свои пристанища, докато дружеството не изпълни своите задължения за мониторинг и докладване в съответствие с членове 11 и 18. Когато този кораб плава под знамето на държава членка и влезе или бъде открит в някое от нейните пристанища, съответната държава членка, след като даде възможност на съответното дружество да представи бележки, задържа кораба, докато дружеството не изпълни своите задължения за мониторинг и докладване.

Когато се установи, че кораб, посочен в първа алинея, се намира в пристанище на държавата членка, под чието знаме плава, съответната държава членка може, след като даде възможност на съответното дружество да представи бележки, да издаде заповед за задържане на кораба на държавата на знамето, докато дружеството не изпълни своите задължения за мониторинг и докладване. Тя информира Комисията, ЕАМБ и останалите държави членки за това.

Изпълнението на задълженията за мониторинг и докладване се потвърждава чрез представяне на валиден документ за спазени изисквания на компетентния национален орган, издал заповедта за незабавно напускане на пристанището. Настоящият параграф не засяга действието на международните морски правила, приложими в случай на кораби в бедствено положение.“;

б) в параграф 5 се добавя следната алинея:

„Възможността за дерогация съгласно първа алинея не се прилага за държава членка, чийто орган е отговорният администриращ орган.“

19) Член 21 се изменя, както следва:

а) в параграф 2 буква а) се заменя със следното:

„а) идентификационни данни на кораба (име, дружество, идентификационен номер в ИМО и пристанище на регистрация или пристанище на домуване);“

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. На всеки две години Комисията оценява общото въздействие на дейностите в областта на морския транспорт върху климата в световен мащаб, включително чрез емисиите на различни от CO₂ парникови газове и на частици с потенциал за глобално затопяне извън обхвата на настоящия регламент, или въздействието на тези газове и частици.“

20) Въмква се следният член:

„Член 22а

Преглед

Най-късно до 31 декември 2024 г. Комисията прави преглед на настоящия регламент, по-специално като взема предвид допълнителния опит, натрупан при неговото прилагане, с цел, наред с другото, включване на кораби с брутен тонаж под 5 000, но не и под 400 тона, в обхвата на настоящия регламент с оглед на евентуалното последващо включване на тези кораби в обхвата на Директива 2003/87/ЕО или предлагане на други мерки за намаляване на емисиите на парникови газове от такива кораби. Този преглед се придружава, когато е целесъобразно, от законодателно предложение за изменение на настоящия регламент.“

21) Член 23 се изменя, както следва:

а) параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 5, параграф 2, член 15, параграф 5 и член 16, параграф 3, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 1 юли 2015 г.

Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, параграф 8, член 7, параграф 5, член 11, параграф 4, член 11а, параграф 4 и член 13, параграф 6, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 5 юни 2023 г.

Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на съответния петгодишен срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 5, параграф 2, член 6, параграф 8, член 7, параграф 5, член 11, параграф 4, член 11а, параграф 4, член 13, параграф 6, член 15, параграф 5 и член 16, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“;

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Делегиран акт, приет съгласно член 5, параграф 2, член 6, параграф 8, член 7, параграф 5, член 11, параграф 4, член 11а, параграф 4, член 13, параграф 6, член 15, параграф 5 или член 16, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Последното изречение от първа алинея от настоящия параграф обаче не се прилага за делегираните актове, приети до 1 октомври 2023 г. съгласно член 5, параграф 2, втора алинея, член 6, параграф 8, втора алинея или член 11, параграф 4.“

Член 2

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 5 юни 2023 г. Въпреки това член 1, точка 5, буква а) и точка 5, буква б) от настоящия регламент по отношение на член 3, букви б), г) и м) от Регламент (ЕС) 2015/757 се прилагат от 1 януари 2024 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 10 май 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
J. ROSWALL

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/958 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 10 май 2023 година

за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ създаде система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Съюза с цел да се насърчи намаляването на емисиите на парникови газове по рентабилен и икономически ефективен начин. Авиационните дейности бяха включени в системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС) с Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾. Европейският съюз разполага с правомощия да разшири СТЕ на ЕС, така че тя да обхваща всички полети, които заминават от или пристигат на летище, намиращо се в държава членка.
- (2) Опазването на околната среда е едно от най-важните предизвикателства, пред които са изправени Съюзът и останалата част от света. Парижкото споразумение ⁽⁶⁾, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата (РКООНИК) („Парижкото споразумение“), влезе в сила на 4 ноември 2016 г. Страните по Парижкото споразумение се споразумяха за задържане на покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2 °C над нивата от предииндустриалния период и за продължаване на усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °C над нивата от предииндустриалния период. Този ангажимент беше подсилен с приемането съгласно РКООНИК на Пакта за климата от Глазгоу на 13 ноември 2021 г., в който Конференцията на страните по РКООНИК, изпълняваща функциите на събрание на страните по Парижкото споразумение, признава, че задържането на покачването на средната температура в световен мащаб до 1,5 °C над нивата от предииндустриалния период ще намали значително рисковете и въздействието на изменението на климата, и тези страни поеа ангажимент до края на 2022 г. да повишат целите си за 2030 г., за да се ускорят действията в областта на климата през това изключително важно десетилетие и да се преодолее изоставането при изпълнението на амбицията по отношение на целта от 1,5 °C. За да се постигнат целите на Парижкото споразумение, е необходимо всички икономически сектори, включително международното въздухоплаване, да дадат своя принос за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове.

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 152.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 116.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 април 2023 г.

⁽⁴⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽⁵⁾ Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел включване на авиационните дейности в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността (ОВ L 8, 13.1.2009 г., стр. 3).

⁽⁶⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (3) На въздухоплаването се дължат 2 до 3 % от емисиите на CO₂ в световен мащаб, а общото въздействие на въздухоплаването върху климата е поне два пъти по-голямо, отколкото неговото въздействие само в резултат от емисиите на CO₂. Въздухоплаването е вторият по големина източник на въздействие върху климата в областта на транспорта след автомобилния транспорт. През 2022 г. Евроконтрол прогнозира ръст на авиационната дейност в Европа с 44 % до 2050 г. спрямо 2019 г. Необходимостта от предприемането на действия за намаляване на емисиите на CO₂ става все по-неотложна, както се посочва в последните доклади на Междуправителствения комитет по изменение на климата от 7 август 2021 г. – „Climate change 2021: The Physical Science Basis“ („Изменението на климата през 2021 г.: научна основа от гледна точка на физиката“), от 28 февруари 2022 г. – „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability“ („Изменението на климата през 2022 г.: въздействия, адаптация и уязвимост“), и от 4 април 2022 г. – „Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change“ („Изменението на климата през 2022 г.: смекчаване на последиците от изменението на климата“). В този доклад от 4 април 2022 г. международното въздухоплаване се определя като сектор, в който „в секторните споразумения са приети цели за смекчаване на последиците от изменението на климата, които далеч не отговарят на необходимото за постигане на дългосрочната цел по отношение на температурата, заложена в Парижкото споразумение. Поради това Съюзът следва да реагира на тази спешна нужда от действия, като полага повече усилия и се утвърди като международен лидер в борбата срещу изменението на климата.
- (4) На 27 юни 2018 г. на десетото заседание от 214-ата си сесия Съветът на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) прие първото издание на приложение 16, том IV към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, подписана на 7 декември 1944 г., (наричана по-нататък „Чикагската конвенция“) — Схема за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA), с което се създават международните стандарти и препоръчителни практики за опазване на околната среда по CORSIA („SARPs по CORSIA“). Съюзът и неговите държави членки прилагат CORSIA от началото на пилотната фаза 2021—2023 г. в съответствие с Решение (ЕС) 2020/954 на Съвета (7).
- (5) В съответствие с Решение (ЕС) 2018/2027 (8) на Съвета държавите членки уведомиха секретариата на ИКАО за различията между CORSIA и СТЕ на ЕС. Целта беше да се запазят достиженията на правото на Съюза и бъдещите прерогативи за провеждане на политика, както и равнището на амбиция на Съюза в областта на климата и изключителната роля на Европейския парламент и Съвета при вземането на решения относно съдържанието на правото на Съюза. След приемането на настоящата директива уведомлението за различията между CORSIA и СТЕ на ЕС до секретариата на ИКАО следва да бъде актуализирано с второ уведомление за различията в съответствие с правото на Съюза, за да се отразят промените в Директива 2003/87/ЕО.
- (6) Справянето с предизвикателствата, свързани с климата и околната среда, и постигането на целите на Парижкото споразумение са в основата на съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейския зелен пакт“ (наричано по-нататък „Европейският зелен пакт“).
- (7) Съюзът се ангажира до 2030 г. да намали нетните си емисии на парникови газове от цялата икономика с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г. в актуализирания, национално определен принос на Съюза и неговите държави членки, представен на секретариата на РКООНИК на 17 декември 2020 г. Въздухоплаването следва да даде своя принос за тези усилия за намаляване на емисиите.
- (8) С приемането на Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (9) Съюзът е заложил в законодателството целта за намаление на емисиите до нулеви нетни емисии най-късно до 2050 г. и целта за постигане на отрицателни емисии след това. С посочения регламент също така се определя обвързваща, междинна цел за Съюза в областта на климата за намаление до 2030 г. на вътрешните нетни емисии на парникови газове (емисиите след приспадане на поглъщанията) с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г.
- (9) Измененията, въведени с настоящата директива, са от съществено значение, за да се гарантират целостта и ефективното насочване на СТЕ на ЕС, за да може тя да допринесе, като инструмент на политиката, за постигане на целите на Съюза за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г. и за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. най-късно, както и на целта за постигане на отрицателни емисии след това, както е посочено в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119. Поради това тези изменения

(7) Решение (ЕС) 2020/954 на Съвета от 25 юни 2020 г. относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Международната организация за гражданско въздухоплаване, по отношение на уведомяването за доброволно участие в Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA) от 1 януари 2021 г. и избрания вариант за изчисляване на изисквания за компенсиране на операторите на въздухоплавателни средства през периода 2021—2023 г. (ОВ L 212, 3.7.2020 г., стр. 14).

(8) Решение (ЕС) 2018/2027 на Съвета от 29 ноември 2018 г. относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Международната организация за гражданско въздухоплаване по отношение на първото издание на Международни стандарти и препоръчителни практики за опазването на околната среда – Схема за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA) (ОВ L 325, 20.12.2018 г., стр. 25).

(9) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

целят също така изпълнението на приноса на Съюза съгласно Парижкото споразумение по отношение на въздухоплаването. Следователно общото количество квоти за въздухоплаването следва да бъде консолидирано и за него да се прилага коефициентът на линейно намаление, както е посочено в член 9 от Директива 2003/87/ЕО.

- (10) Освен чрез CO_2 , въздухоплаването влияе на климата чрез емисии, различни от CO_2 , например азотни оксиди (NO_x), частици от сажди, окислени серни съединения и последиците от водни пари, както и чрез атмосферни процеси, причинени от тези емисии, например образуването на озон и инверсионни следи. Въздействието върху климата на тези емисии, различни от CO_2 , зависи от вида на използваното гориво и двигатели, от местоположението на емисиите, по-специално от крейсерската височина на въздухоплавателното средство и положението му, определено чрез географска ширина/дължина, както и от момента на изпускане на емисиите и метеорологичните условия към този момент. Въз основа на оценката на въздействието на Комисията от 2006 г. относно включването на въздухоплаването в СТЕ на ЕС в Директива 2008/101/ЕО се признава, че въздухоплаването оказва въздействие върху климата в световен мащаб чрез изпускането на емисии, различни от CO_2 . Съгласно член 30, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, изменена с Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾, от Комисията се изисква да представи актуализиран анализ на несвързаните с CO_2 въздействия на въздухоплаването, придружен, ако е целесъобразно, от предложение относно най-добрия начин за справяне с тези въздействия, преди 1 януари 2020 г. За да изпълни това изискване, Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз (ЕААБ) извърши актуализиран анализ на несвързаните с CO_2 въздействия на въздухоплаването върху изменението на климата и публикува своето изследване на 23 ноември 2020 г. Констатациите от това изследване потвърдиха предходните оценки, а именно, че всички несвързани с CO_2 последици за климата от авиационните дейности са поне толкова значими, колкото тези само от CO_2 .
- (11) От констатациите в проучването на ЕААБ от 23 ноември 2020 г. следва, че несвързаните с CO_2 въздействия на въздухоплаването, в съответствие с принципа на предпазливост, вече не могат да бъдат пренебрегвани. Необходими са регулаторни мерки на Съюза за постигане на намаляване на емисиите в съответствие с Парижкото споразумение. Поради това Комисията следва да създаде рамка за мониторинг, докладване и проверка на несвързаните с CO_2 въздействия на въздухоплаването. Въз основа на резултатите от прилагането на тази рамка в срок до 1 януари 2028 г. Комисията следва да представи доклад и когато е целесъобразно и, въз основа на оценка на въздействието, да представи законодателно предложение, съдържащо мерки за смекчаване на несвързаните с CO_2 въздействия на въздухоплаването, като разшири обхвата на СТЕ на ЕС, така че да включва тези последици.
- (12) Постигането на по-амбициозните цели в областта на климата ще изисква насочването на възможно най-много ресурси за климатичния преход, който също трябва да бъде справедлив преход. В резултат на това всички приходи от търгове, които не са разпределени към бюджета на Съюза, следва да се използват за цели, свързани с климата.
- (13) Общото количество квоти за въздухоплаването следва да бъде консолидирано на равнището на разпределяне за полети, за които трябва да бъдат върнати квоти съгласно Директива 2003/87/ЕО. Разпределянето за 2024 г. следва да се основава на общото разпределяне за активните оператори на въздухоплавателни средства през 2023 г., намалено с коефициента на линейно намаление, посочен в същата директива. Равнището на разпределяне следва да бъде повишено, за да се вземат предвид маршрутите, които през 2023 г. не са обхванати от СТЕ на ЕС, но ще влизат в нейния обхват от 2024 г. нататък.
- (14) Увеличеният дял на предлаганите чрез търг квоти от годината след влизането в сила на настоящата директива следва да се прилага като правило за разпределянето на квоти за сектора на въздухоплаването, като се отчита способността на сектора да прехвърля увеличените разходи за CO_2 . През 2024 г. и 2025 г. безплатното разпределение на квоти следва постепенно да се премахне, а от 2026 г. нататък да се въведе изцяло продажба на квотите чрез търг.
- (15) Директива 2003/87/ЕО следва да допринесе за стимулиране на декарбонизацията в търговските въздушни превози. Преходът от използването на изкопаеми горива би имал значение за постигането на тази декарбонизация. Като се има предвид обаче високото равнище на конкуренция между операторите на въздухоплавателни средства, развиващият се пазар на устойчиви авиационни горива в Съюза и значителната ценова разлика между керосина от изкопаеми източници и устойчивите авиационни горива, този преход следва да бъде подкрепен чрез стимулиране на пионерите в тази област. Поради това за периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. следва да бъдат запазени 20 милиона квоти за покриване на част от оставащата ценова разлика между керосина от изкопаеми източници и допустимите авиационни горива за отделни оператори на въздухоплавателни средства. Тези квоти следва да идват от общия брой налични квоти за въздухоплаването и да се разпределят по недискриминационен начин и само за полети, обхванати от задължението за връщане съгласно Директива 2003/87/ЕО. След извършването на оценка на функционирането на този резерв Комисията може да реши да внесе законодателно предложение за разпределяне на количествено и времево ограничени квоти. Това разпределение следва да продължи само до 31 декември 2034 г.

⁽¹⁰⁾ Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоэффективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814 (ОВ L 76, 19.3.2018 г., стр. 3).

- (16) Търговски полети със свръхзвукови самолети вече не се предлагат, наред с другото, поради причиняваните от тях непропорционално високи екологични щети. Въпреки това настоящите тенденции показват интензивни изследвания за повторното въвеждане на свръхзвукова авиация. Положителната корелация между скоростта на придвижване и равнището на емисиите, дължащи се на изгарянето на гориво, оправдава третирането на дозвуковите полети по различен начин от свръхзвуковите полети. Поради това е целесъобразно да се изключат евентуални бъдещи свръхзвукови полети от предоставяната по настоящата директива подкрепа за горива от неизкопаеми източници.
- (17) Директива 2003/87/ЕО следва също така да бъде изменена по отношение на приемливите единици за съответствие, за да се вземат предвид критериите за допустимост на единиците емисии по CORSIA, приети от Съвета на ИКАО на 216-ата му сесия през март 2019 г. като съществен елемент от CORSIA. Операторите на въздухоплавателни средства, установени в Съюза, следва да могат да използват единици за съответствие с CORSIA за полети до, от или между трети държави, за които се приема, че участват в CORSIA. За да се гарантира, че прилагането на CORSIA от страна на Съюза подкрепя целите на Парижкото споразумение и предоставя стимули за широко участие в CORSIA, единиците за съответствие следва да произхождат от държави, които са страни по Парижкото споразумение и които участват в CORSIA, а двойното отчитане следва да се избягва.
- (18) За да се гарантират еднакви условия за използването на единици в съответствие с Директива 2003/87/ЕО, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да приеме списък на единиците въз основа на тези, които Съветът на ИКАО е сметнал за приемливи да бъдат използвани за целите на съответствието с CORSIA и които отговарят на предвидените в настоящата директива условия за допустимост. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾.
- (19) За да се гарантират еднакви условия за необходимите договорености за разрешаване от участващите страни, за своевременно коригиране в докладването на антропогенните емисии по източници и поглъщанията по поглъщатели, обхванати от национално определените приноси на участващите страни, и за избягване на двойното отчитане и нетното увеличение на глобалните емисии, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за определяне на подробни изисквания за такива договорености. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (20) За да се гарантират еднакви условия за изчисляването на изискванията за компенсиране по CORSIA към операторите на въздухоплавателни средства, установени в Съюза, на Комисията следва да бъдат предоставени съответни изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (21) Тъй като прилагането и гарантирането на изпълнението на CORSIA по отношение на оператори на въздухоплавателни средства, установени извън Съюза, е предвидено да бъде отговорност единствено на държавата по произход на тези оператори на въздухоплавателни средства, от операторите на въздухоплавателни средства, установени извън Съюза, следва да не се изисква да отменят единици за съответствие с CORSIA съгласно настоящата директива.
- (22) Тъй като прилагането и гарантирането на изпълнението на CORSIA по отношение на оператори на въздухоплавателни средства, установени извън Съюза, е предвидено да бъде отговорност единствено на държавата по произход на тези оператори на въздухоплавателни средства, ако оператор на въздухоплавателно средство, установен извън Съюза, има значителни емисии от полети в рамките на Европейското икономическо пространство (ЕИП) или от полети, заминаващи от летище в ЕИП за летище в Швейцария или Обединеното кралство, държавата, в която е установен този оператор на въздухоплавателно средство, може също да уведоми за различия по отношение на прилагането на CORSIA по отношение на вътрешноевропейски полети. Директива 2003/87/ЕО следва да се преразглежда в контекста на развитието в това отношение.
- (23) За да се гарантира еднакво третиране по маршрутите, полетите до и от държави, които не прилагат CORSIA за целите на правото на Съюза, различни от полети, заминаващи от летище в ЕИП и пристигащи на летище в ЕИП, в Швейцария или в Обединеното кралство, следва да бъдат освободени от задължения за връщане на квоти или отмяна на единици. За да се стимулира пълното прилагане на CORSIA от 2027 г. нататък, освобождаването следва да се прилага само за емисии, изпуснати до 31 декември 2026 г. във връзка с връщането на квоти.

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (24) В член 191 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда, че политиката на Съюза в областта на околната среда следва да допринася за насърчаването на мерки на международно равнище за борба с изменението на климата, и се изисква Съюзът и държавите членки в рамките на съответните си области на компетентност да си сътрудничат с трети държави и с компетентните международни организации. Тези цели са също така от значение за ИКАО и за по-нататъшното развитие на CORSIA.
- (25) Прозрачността на данните и публичният достъп до информация са от съществено значение за подобряване на отчетността и възможностите за гарантиране на изпълнението. Поради това Комисията следва да публикува по удобен за потребителите начин данни относно емисиите на операторите на въздухоплавателни средства и извършеното от тях компенсирание. Това публикуване би улеснило процеса на оценка на въздействието на CORSIA върху намаляването на емисиите на CO₂ в световен мащаб и нейната роля за постигането на целите на Парижкото споразумение.
- (26) Полетите до и от най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, които не прилагат CORSIA за целите на правото на Съюза, различни от държавите, чийто БВП на глава от населението е равен на или надвишава средния за Съюза, следва да бъдат освободени от задълженията за връщане на квоти или отмяна на единици. Това освобождаване следва да няма крайна дата.
- (27) С цел да се осигурят еднакви условия за освобождаване на операторите на въздухоплавателни средства от изискванията за компенсирание, предвидени по настоящата директива, по отношение на емисиите от полети до и от държави, които прилагат CORSIA по по-малко строг начин в националното си право или които прилагат разпоредбите на CORSIA по начин, който не е еднакъв за всички оператори на въздухоплавателни средства съгласно настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за освобождаване на установени в Съюза оператори на въздухоплавателни средства от изискванията за компенсирание по отношение на емисиите от полети, когато се наблюдава значително нарушаване на конкуренцията във вреда на установени в Съюза оператори на въздухоплавателни средства поради по-малко строгото прилагане или гарантиране на изпълнението на CORSIA в трети държави. Нарушаването на конкуренцията може да бъде причинено от по-малко стриктен подход към допустимите единици или от разпоредби за двойно отчитане. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (28) С цел осигуряване на среда на равнопоставеност за установяването на еднакви условия на конкуренция по маршрути между две различни държави, прилагаша CORSIA, когато тези държави позволяват на оператори на въздухоплавателни средства да използват единици, различни от включените в списъка с единици за съответствие, приет съгласно акт за изпълнение по настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, за да се позволи на операторите на въздухоплавателни средства, установени в държава членка, да използват видове единици освен посочените в този списък с единици за съответствие или да не бъдат обвързани от условията за допустимост на единиците, въведени с настоящата директива. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (29) Комисията следва да докладва относно прилагането на CORSIA и на набора от мерки за постигане на дългосрочната глобална амбициозна цел за международно въздухоплаване с въглеродна неутралност до 2050 г. (наричана по-нататък „дългосрочната глобална амбициозна цел“), приета от 41-то събрание на ИКАО на 7 октомври 2022 г.
- (30) За да се улесни напредъкът в рамките на ИКАО, Съюзът на три пъти прие ограничени във времето дерогации от СТЕ на ЕС с цел задълженията за спазване на изискванията да обхващат само емисиите от полети между летища, разположени в ЕИП, като всички оператори на въздухоплавателни средства по даден маршрут се третират еднакво, независимо от това къде са установени. Най-новата дерогация от СТЕ на ЕС, предвидена с Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾, ограничи задълженията за спазване на изискванията до емисиите, изпуснати до 2023 г. от полети в рамките на ЕИП, като предвижда евентуални промени в обхвата на системата по отношение на дейности до и от летища, намиращи се извън ЕИП, от 1 януари 2024 г. нататък, след извършването на прегледа, предвиден в посочения регламент. За да се извърши оценка на изпълнението на CORSIA, чиято пилотна фаза започна, и на начина, по който тя се прилага на практика, срокът на настоящата дерогация от задълженията по СТЕ на ЕС следва да бъде удължен до 31 декември 2026 г. за задълженията за връщане на квоти по отношение на полети, изпълнявани от оператори на въздухоплавателни средства по маршрути, които не попадат в обхвата на CORSIA, до и от съответните трети държави, по отношение на които в противен случай задълженията за докладване и връщане на квоти по СТЕ на ЕС ще се прилагат до 31 март 2027 г. и 30 септември 2027 г. Това следва да бъде последната обвързана със срок дерогация от СТЕ на ЕС. В срок до 1 юли 2026 г. следва да бъде извършен преглед на CORSIA. Ако събранието на ИКАО до 31 декември 2025 г. не усили CORSIA в съответствие с осъществяването на

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2017 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел запазване на сегашните ограничения на обхвата за авиационните дейности и подготовка за изпълнението на глобална, основана на пазара мярка от 2021 година (ОВ L 350, 29.12.2017 г., стр. 7).

дългосрочната и глобална амбициозна цел за постигане на целите на Парижкото споразумение или ако държавите, изброени в акт за изпълнение, който да бъде приет от Комисията, представяват по-малко от 70 % от международните авиационни емисии при използване на най-новите налични данни, Комисията следва да предложи, ако е целесъобразно, СТЕ на ЕС да се прилага за емисиите от заминаващи полети от 2027 г. нататък и операторите на въздухоплавателни средства да могат да приспадат всички разходи, направени във връзка с компенсирането по CORSIA по тези маршрути, за да се избегне двойното таксуване. Успоредно с това, ако дадена трета държава не прилага CORSIA от 2027 г., СТЕ на ЕС следва да се прилага за емисиите от полети, заминаващи за тази трета държава.

- (31) Информацията относно използването на единиците за съответствие с изискванията за компенсиране по CORSIA следва да се оповестява публично по начин, който е не по-малко прозрачен от този за информацията относно използването на международни кредити по Директива 2003/87/ЕО до 2020 г. съгласно приложение XIV към Регламент (ЕС) № 389/2013 на Комисията ⁽¹³⁾.
- (32) На 7 октомври 2022 г. и в контекста на пандемията от COVID-19 41-вото събрание на ИКАО реши да промени предишните референтни стойности на CORSIA за периода от 2024 до 2035 г. от средната стойност на емисиите на CO₂ за 2019 г. и 2020 г. на 85 % от емисиите на CO₂ през 2019 г. Средната стойност на всички докладвани емисии на CO₂ за 2019 г. и 2020 г. е 435 859 594 тона. Емисиите на CO₂ през 2019 г. са били 608 076 604 тона, а 85 % от тази стойност се равняват на 516 865 113 тона. Действителните референтни стойности, които ИКАО използва за изчисляването на коефициента на растеж на сектора, обаче се определят при използване на подгрупа емисии на CO₂, като се вземат предвид само емисиите по маршрути, които подлежат на изисквания за компенсиране. За подгрупата от всички двойки държави, за които се прилагат изисквания за компенсиране през 2021 г., средната стойност на емисиите на CO₂ за 2019 г. и 2020 г. не е публикувана от ИКАО, но по приблизителни оценки възлиза на 245 милиона тона, като емисиите на CO₂ за 2019 г. са били 341 380 188 тона, 85 % от които се равняват на 290 173 160 тона. За всички двойки държави, за които се очаква да бъдат приложими изисквания за компенсиране през 2027 г., средната стойност на емисиите на CO₂ за 2019 г. и 2020 г. възлиза по приблизителни оценки на около 373 милиона тона, а 85 % от съответните емисии за 2019 г. възлизат по приблизителни оценки на около 439 милиона тона.
- (33) За да се гарантират еднакви условия за съставяне на списък с държави, за които се смята, че прилагат CORSIA за целите на Директива 2003/87/ЕО, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да приеме и поддържа списъка на държавите, различни от държавите от ЕИП, Швейцария и Обединеното кралство, за които се смята, че участват в CORSIA за целите на правото на Съюза. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (34) Преходът на сектора на въздухоплаването към устойчиво въздухоплаване трябва да отчита социалното измерение на сектора и неговата конкурентоспособност, за да се гарантира, че този преход е социално справедлив и осигурява обучение, преквалификация и повишаване на квалификацията на работниците. Комисията следва да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящата директива и нейното социално въздействие върху сектора на въздухоплаването.
- (35) Полетите на разстояние от 1 000 километра и по-малко са причината за 6 до 9 % от общите емисии на CO₂ от въздухоплаването. Комисията следва да представи доклад относно мерките за насърчаване на преминаването към алтернативни, по-устойчиви видове транспорт, докато не бъдат намерени революционни технологични решения и не разполагаме с авиационни горива и въздухоплавателни средства с нулеви емисии.
- (36) Въпреки че СТЕ на ЕС се прилага за полетите от 2012 г., пакетът „Подготвени за цел 55“ включва допълнителни мерки, които заедно със СТЕ на ЕС могат да имат кумулативно въздействие върху сектора. С цел да се гарантират въздушните връзки за полети, обслужващи островни региони или малки летища, механизмът по настоящата директива, който е създаден за преодоляване на оставащата ценова разлика между горивата от изкопаеми източници и неговите алтернативи, следва да ограничи неблагоприятните въздействия върху въздушните връзки и да намали риска от изместване на въглеродни емисии. До 2026 г. Комисията следва да докладва относно възможните последици за въздушните връзки.
- (37) Емисионният фактор на керосина за реактивни двигатели (Jet A1 или Jet A) съгласно СТЕ на ЕС следва да бъде приведен в съответствие с емисионния фактор за посоченото гориво, установен в SARPs по CORSIA. Не следва да се прави промяна в равнищата на разпределение в резултат на увеличаването на емисионния фактор на керосина за реактивни двигатели, тъй като вследствие на настоящата директива безплатното разпределение на квоти за въздухоплаването постепенно се премахва в полза на продажбата на квоти чрез търг с цел постигане на по-голямо намаляване на емисиите.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) № 389/2013 на Комисията от 2 май 2013 г. за създаване на Регистър на ЕС съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и решения № 280/2004/ЕО и № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕС) № 920/2010 и (ЕС) № 1193/2011 на Комисията (ОВ L 122, 3.5.2013 г., стр. 1).

- (38) Горивата от възобновяеми източници от небιологичен произход, които използват водород от възобновяеми източници в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, следва да бъдат класифицирани като произвеждащи нулеви емисии за операторите на въздухоплавателни средства, които ги използват, докато бъдат определени подробни правила за подходящото отчитане съгласно настоящата директива.
- (39) С цел да се установят подробни правила за годишното изчисление на разликата в разходите между керосина от изкопаеми източници и допустимите горива в съответствие с регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт, за разпределението на квоти за използването на такива допустими горива и за изчисляването на спестените емисии на парникови газове в резултат на използването на такива допустими горива, както и да се установят условията за отчитане на стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС. Освен това на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, за да установи подробните условия за продажбите чрез търг от държавите членки на авиационни квоти, включително подробните условия за продажбите чрез търг, необходими за прехвърлянето на дял от приходите от такива търгове към общия бюджет на Съюза като собствени ресурси. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. ⁽¹⁵⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (40) Специално внимание следва да се обърне на насърчаването на достъпността за най-отдалечените региони на Съюза. Ето защо следва да се предостави временна дерогация от СТЕ на ЕС до 31 декември 2030 г. за емисии от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион на държава членка, и летище, намиращо се в същата държава членка извън съответния най-отдалечен регион, за да се задоволят най-важните потребности на жителите от гледна точка на заетостта, образованието и други възможности. По същите причини посочената дерогация следва да обхваща и полетите между летища, разположени в един и същ най-отдалечен регион или в различни най-отдалечени региони на една и съща държава членка.
- (41) Решение (ЕС) 2023/136 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾ трябва да се прилага по отношение на уведомяването на операторите на въздухоплавателни средства, които държавите членки трябва да направят до 30 ноември 2023 г. съгласно Директива 2003/87/ЕО, при условие че коефициентът на растеж на сектора по отношение на емисиите за 2022 г., който трябва да бъде публикуван от ИКАО, е равен на нула.
- (42) Всеобхватният подход към иновациите е важен за постигането на целите на Европейския зелен пакт и за конкурентоспособността на европейската промишленост. Това е от особено значение за сектори, които са трудни за декарбонизиране, например въздухоплаването и корабоплаването, където трябва да се внедри комбинация от оперативни подобрения, алтернативни, неутрални по отношение на климата горива и технологични решения. Ето защо държавите членки следва да гарантират, че националните разпоредби за транспониране не възпрепятстват иновациите и са технологично неутрални. Необходимите усилия в областта на научните изследвания и иновациите на равнището на Съюза се подкрепят, наред с другото, чрез рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, която включва значително финансиране и нови инструменти за секторите, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС.
- (43) Фондът за иновации, създаден с Директива 2003/87/ЕО, трябва да подкрепя научните изследвания, разработването и внедряването на решения за декарбонизация, включително технологии с нулеви емисии, и да намалява въздействието на сектора на въздухоплаването върху климата и околната среда. Той трябва също така да подкрепя електрификацията и действията за намаляване на цялостното въздействие на въздухоплаването.

⁽¹⁴⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽¹⁵⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽¹⁶⁾ Решение (ЕС) 2023/136 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на уведомяването относно компенсиранието във връзка с глобална, основана на пазара мярка, за оператори на въздухоплавателни средства, установени в Съюза (ОВ L 19, 20.1.2023 г., стр. 1).

- (44) Доколкото целите на настоящата директива, а именно – гарантиране на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящо прилагане на CORSIA в правото на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците ѝ могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (45) Държавите членки следва да транспонират настоящата директива до 31 декември 2023 г. предвид необходимостта от спешни действия в областта на климата и от принос на всички сектори за намаляване на емисиите по разходоэффективен начин.
- (46) Опростяването на административните процедури и адаптирането им към най-добрите практики ще сведе до минимум административната тежест.
- (47) Директива 2003/87/ЕО следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2003/87/ЕО

Директива 2003/87/ЕО се изменя, както следва:

- 1) В член 3 се добавя следната точка:

„х) „несвързани с CO₂ въздействия на въздухоплаването“ означава последиците за климата от изпускането, по време на изгарянето, на горива на азотни оксиди (NO_x), частици от сажди, окислени серни съединения и последиците от водни пари, включително инверсионни следи, от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка в приложение I;“

- 2) Член 3в се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заличава;

б) добавят се следните параграфи:

„5. Комисията определя общото количество квоти, които ще бъдат разпределени на операторите на въздухоплавателни средства за 2024 г. въз основа на общото разпределено количество квоти по отношение на оператори на въздухоплавателни средства, които са извършвали авиационни дейности, изброени в приложение I, през 2023 г., намалено с коефициента на линейно намаление, посочен в член 9, и публикува това количество, както и количеството безплатно разпределени квоти, което би било получено през 2024 г. съгласно правилата за безплатно разпределяне на квоти, които са в сила преди измененията, въведени с Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета (*).

6. За периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. не повече от 20 милиона от общото количество квоти, посочени в параграф 5, се запазват за търговските оператори на въздухоплавателни средства на прозрачна, равнопоставена и недискриминационна основа за използването на устойчиви авиационни горива и други авиационни горива, които не са получени от горива от изкопаеми източници, посочени в регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт като допринасящи за постигането на минималния дял на устойчивите авиационни горива, който авиационните горива, предоставени на операторите на въздухоплавателни средства на летищата на Съюза от доставчици на авиационно гориво, трябва да съдържат съгласно посочения регламент, за дозвукови полети, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 от настоящата директива. Когато дадено допустимо авиационно гориво не може физически да бъде обвързано в дадено летище с конкретен полет, квотите, запазени съгласно настоящата алинея, се предоставят за допустимите авиационни горива, заредени на това летище, пропорционално на емисиите от полети на оператора на въздухоплавателно средство от това летище, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 от настоящата директива.

Квотите, запазени съгласно първа алинея от настоящия параграф, се разпределят от държавите членки за покриване на част от или на цялата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и използването на съответните допустими авиационни горива, като се вземат предвид стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници. При изчисляването на тези ценови разлики Комисията взема предвид техническия доклад, публикуван от Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз съгласно регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт. Държавите членки гарантират видимостта на финансирането съгласно настоящия параграф по начин, съответстващ на изискванията в член 30м, параграф 1, букви а) и б) от настоящата директива.

Квотите, разпределени съгласно настоящия параграф, обхващат:

- а) 70 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и водород от възобновяеми източници на енергия и биогорива от нови поколения съгласно определението в член 2, втора алинея, точка 34 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета (**), за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14 от настоящата директива;
- б) 95 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и горива от възобновяеми източници от небиологичен произход в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, използвани във въздухоплаването, за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14 от настоящата директива;
- в) 100 % от оставащата ценова разлика между използването на керосин от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванато от първа алинея от настоящия параграф, на летища, разположени на острови, чиято площ е по-малка от 10 000 km² и без пътна или железопътна връзка с континенталната част, на летища, които не са достатъчно големи, за да бъдат определени като летища в Съюза в съответствие с регламент за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт, и на летища, разположени в най-отдалечен регион;
- г) в случаи, различни от посочените в букви а), б) и в), 50 % от оставащата ценова разлика между използването на керосина от изкопаеми източници и всяко допустимо авиационно гориво, което не е получено от горива от изкопаеми източници, обхванати в първа алинея от настоящия параграф.

При разпределението на квоти съгласно настоящия параграф може да се вземе предвид евентуалното подпомагане от други схеми на национално равнище.

На годишна основа търговски оператори на въздухоплавателни средства могат да кандидатстват за разпределяне на квоти въз основа на количеството на всяко допустимо авиационно гориво, посочено в настоящия параграф, използвано за полети, за които трябва да бъдат върнати квоти в съответствие с член 12, параграф 3 в периода между 1 януари 2024 г. и 31 декември 2030 г., с изключение на полетите, за които това изискване се счита за изпълнено съгласно член 28а, параграф 1. Ако за дадена година търсенето на квоти за използването на такива горива е по-голямо от наличните квоти, количеството квоти се намалява еднакво за всички засегнати оператори на въздухоплавателни средства чрез разпределянето за съответната година.

Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* подробна информация за средната разлика в разходите между керосина от изкопаеми източници, като взема предвид стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници, и съответните допустими авиационни горива на годишна основа за предходната година.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива чрез установяването на подробни правила за годишното изчисляване на разликата в разходите, посочена в шеста алинея от настоящия параграф, за разпределението на квоти за използването на горивата, посочени в първа алинея от настоящия параграф, и за изчисляването на спестените емисии на парникови газове в резултат на използването на горива, както е докладвано съгласно акта за изпълнение, приет съгласно член 14, параграф 1, и установяването на условията за отчитане на стимулите от цената на въглеродните емисии и от хармонизираните минимални равнища на данъчно облагане на горивата от изкопаеми източници.

До 1 януари 2028 г. Комисията извършва оценка на прилагането на настоящия параграф и своевременно представя резултатите от тази оценка в доклад до Европейския парламент и Съвета. Когато е целесъобразно, докладът може да бъде придружен от законодателно предложение за разпределяне на количествено и времево ограничени квоти до 31 декември 2034 г., за да се стимулира допълнително използването на горивата, посочени в първа алинея от настоящия параграф, по-специално използването на горива от възобновяеми източници от небиологичен произход в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, използвани във въздухоплаването, за които емисионният фактор е нула съгласно приложение IV или съгласно акта за изпълнение, приет по член 14 от настоящата директива.

От 1 януари 2028 г. Комисията прави оценка на прилагането на настоящия параграф в годишния доклад, който трябва да представи съгласно член 10, параграф 5.

7. По отношение на полетите, заминаващи от летище в ЕИП, които пристигат на летище в ЕИП, в Швейцария или в Обединеното кралство и които не попадат в обхвата на СТЕ на ЕС през 2023 г., общото количество квоти, които ще бъдат разпределени на операторите на въздухоплавателни средства, се увеличава с равнищата на разпределяне, включително безплатно разпределените квоти и предлаганите чрез търг квоти, които биха били реализирани, ако бяха обхванати от СТЕ на ЕС през посочената година, намалени с коефициента на линейно намаление, както е посочено в член 9.

8. Чрез дерогация от член 12, параграф 3, член 14, параграф 3 и член 16 държавите членки приемат изискванията, посочени в тези разпоредби, за изпълнени и не предприемат действия срещу операторите на въздухоплавателни средства по отношение на емисиите, изпуснати до 31 декември 2030 г. от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион на държава членка, и летище, намиращо се в същата държава членка, включително друго летище, намиращо се в същия или в друг най-отдалечен регион на същата държава членка.

(*) Директива (ЕС) 2023/958 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО по отношение на приноса на въздухоплаването към целта на Съюза за намаляване на емисиите в цялата икономика и подходящото прилагане на глобална, основана на пазара мярка (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 115).

(**) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).“;

3) Член 3г се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. През 2024 г. и 2025 г. 15 % от квотите, посочени в член 3в, параграфи 5 и 7, както и 25 % през 2024 г. и 50 % през 2025 г., съответно, от останалите 85 % от тези квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение, се продават на търг, с изключение на количествата квоти, посочени в член 3в, параграф 6 и член 10а, параграф 8, четвърта алинея. Останалите квоти за посочените години се разпределят безплатно.

Считано от 1 януари 2026 г. цялото количество квоти, по отношение на които би било извършено безплатно разпределение през посочената година, се продават чрез търг, с изключение на количествата квоти, посочени в член 3в, параграф 6 и член 10а, параграф 8, четвърта алинея.“;

б) вмъква се следният параграф:

„1а. Квоти, които се разпределят безплатно, се разпределят на операторите на въздухоплавателни средства пропорционално на техния дял от проверените емисии от авиационни дейности, докладвани за 2023 г. При това изчисление се вземат предвид и проверените емисии от авиационни дейности, докладвани по отношение на полети, които са обхванати от СТЕ на ЕС от 1 януари 2024 г. До 30 юни на съответната година компетентните органи издават квотите, които се разпределят безплатно за същата година.“;

в) параграф 2 се заличава;

г) параграфи 3 и 4 се заменят със следното:

„3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълването на настоящата директива по отношение на подробните условия за продажбата чрез търг на авиационни квоти от държавите членки в съответствие с параграфи 1 и 1а от настоящия член, включително подробните условия за продажбата чрез търг, необходими за прехвърлянето на дял от приходите от такива търгове към общия бюджет на Съюза като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Количеството квоти, което ще бъде определено за продажба чрез търг за всеки период от всяка държава членка, е пропорционално на дела ѝ от общото количество установени авиационни емисии за всички държави членки за референтната година, докладвани съгласно член 14, параграф 3 и проверени съгласно член 15. За всеки период, посочен в член 13, референтната година е календарната година, приключваща 24 месеца преди началото на периода, за който се отнася търгът. В делегираните актове се гарантира спазването на принципите, установени в член 10, параграф 4, първа алинея.

4. Държавите членки определят как да се използват приходите, получени от продажба на квотите чрез търг по настоящата глава, с изключение на приходите, определени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея от ДФЕС и записани в общия бюджет на Съюза. Държавите членки използват приходите, получени от продажбата на квотите чрез търгове, или еквивалентът, изразен като финансова стойност, на тези приходи, в съответствие с член 10, параграф 3 от настоящата директива.“

4) Членове 3д и 3е се заличават.

5) Член 11а се изменя, както следва:

а) параграфи 1, 2 и 3 се заменят със следното:

„1. При спазване на параграфи 2 и 3 от настоящия член операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на съответната държава членка, могат да използват следните единици, за да изпълнят задълженията си за отмяна на единици по отношение на количеството, за което е подадено уведомление съгласно член 12, параграф 6, определени в член 12, параграф 9:

- а) кредити, разрешени от страните, участващи в механизма, създаден съгласно член 6, параграф 4 от Парижкото споразумение;
- б) кредити, одобрени от страните, участващи в програми за кредитиране, които са приети за допустими от Съвета на ИКАО, както е посочено в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 8;
- в) кредити, разрешени от страните по споразумения съгласно параграф 5;
- г) кредити, издадени във връзка с проекти на равнището на Съюза съгласно член 24а.

2. Единиците, посочени в параграф 1, букви а) и б), могат да се използват, ако са изпълнени следните условия:

- а) те произхождат от държава, която е страна по Парижкото споразумение към момента на използването;
- б) те произхождат от държава, която е посочена в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, като участваща в Схемата за компенсиране и намаляване на въглеродните емисии в международното въздухоплаване (CORSIA) на ИКАО. Това условие не се прилага по отношение на емисиите, изпускани преди 2027 г., нито се прилага по отношение на най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, с изключение на държавите, чийто БВП на глава от населението е равен или надвишава средния за Съюза.

3. Единиците, посочени в параграф 1, букви а), б) и в), може да се използват, ако са налице договорености за издаване на разрешение от участващите страни, ако е направено своевременно коригиране в докладването на антропогенните емисии по източници и поглъщанията по поглъщители, обхванати от национално определените приноси на участващите страни, и ако се избягва двойното отчитане и нетното увеличение на глобалните емисии.

Комисията приема актове за изпълнение за определяне на подробни изисквания за договореностите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, които могат да включват изисквания за докладване и регистриране, както и за изброяване на държавите или програмите, които прилагат тези договорености. Тези договорености отчитат гъвкавостта, предоставена на най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави в съответствие с параграф 2 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.“;

б) параграф 4 се заличава;

в) добавя се следният параграф:

„8. Комисията приема актове за изпълнение, в които се изброяват единиците, които са били приети за допустими от Съвета на ИКАО и които отговарят на условията, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член. Комисията също така приема актове за изпълнение с цел актуализиране на този списък по целесъобразност. Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.“

б) Член 12 се изменя, както следва:

а) параграф 6 се заменя със следното:

‘6. В съответствие с методиката, установена в акта за изпълнение, посочен в параграф 8 от настоящия член, всяка година държавите членки изчисляват изискванията за компенсиране за предходната календарна година по отношение на полетите до, от и между държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и по отношение на полетите между Швейцария или Обединеното кралство и държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и до 30 ноември всяка година информират операторите на въздухоплавателни средства.

В съответствие с методиката, определена в акта за изпълнение, посочен в параграф 8 от настоящия член, държавите членки също така изчисляват изискванията за общото окончателно компенсиране за даден период на изпълнение на задълженията по CORSIA и до 30 ноември на годината след последната година от съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA информират операторите на въздухоплавателни средства, които изпълняват условията, определени в трета алинея от настоящия параграф, относно тези изисквания.

Държавите членки информират операторите на въздухоплавателни средства, които отговарят на всяко от следните условия, за размера на компенсирането:

- а) операторите на въздухоплавателни средства притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и
- б) той произвежда годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса, по-голяма от 5 700 kg, които изпълняват полети, попадащи в обхвата на приложение I, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.

За целите на първа алинея, буква б) не се вземат предвид емисиите на CO₂ от следните видове полети:

- i) държавни полети;
- ii) полети с хуманитарни цели;
- iii) полети за медицински цели;
- iv) военни полети;
- v) полети за гасене на пожари;
- vi) полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност.“;

б) добавят се следните параграфи:

„8. Изчисляването на изискванията за компенсиране, посочени в параграф 6 от настоящия член, за целите на CORSIA се извършва в съответствие с методика, която следва да бъде определена от Комисията по отношение на полетите до, от и между държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и по отношение на полетите между Швейцария или Обединеното кралство и държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3.

Комисията приема актове за уточняване на методиката за изчисляване на изискванията за компенсиране към операторите на въздухоплавателни средства, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

В посочените актове за изпълнение по-специално се описва подробно прилагането на изискванията, произтичащи от съответните разпоредби на настоящата директива, по-специално членове 3в, 11а, 12 и 25а, и доколкото е възможно с оглед на съответните разпоредби на настоящата директива, от международните стандарти и препоръчителни практики за опазване на околната среда във връзка с CORSIA (SARPs по CORSIA).

Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Първият от посочените актове за изпълнение се приема в срок до 30 юни 2024 г.

9. Операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, отменят единиците, посочени в член 11а, само по отношение на количеството, за което тази държава членка е изпратила уведомление в съответствие с параграф 6, за съответния период на изпълнение на задълженията по CORSIA. Отмяната се извършва до 31 януари 2025 г. за емисиите в периода 2021—2023 г. и до 31 януари 2028 г. за емисиите в периода 2024—2026 г.“

7) В член 14 се добавят следните параграфи:

„5. Операторите на въздухоплавателни средства докладват веднъж годишно относно несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, настъпили от 1 януари 2025 г. За тази цел до 31 август 2024 г. Комисията приема акт за изпълнение съгласно параграф 1, за да включи несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването в рамката за мониторинг, докладване и проверка. Тази рамка за мониторинг, докладване и проверка съдържа най-малко наличните триизмерни данни за траекторията на въздухоплавателното средство, както и влажността и температурата на околната среда, за да може да се получи CO₂ еквивалент на полет. Комисията гарантира, при условие че разполага с необходимите ресурси, наличието на инструменти за улесняване и доколкото е възможно, автоматизиране на мониторинга, докладването и проверката, за да се сведе до минимум административната тежест.

От 1 януари 2025 г. държавите членки гарантират, че всеки оператор на въздухоплавателно средство наблюдава и докладва на компетентния орган след края на всяка година в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в параграф 1, несвързаните с CO₂ въздействия на всяко въздухоплавателно средство, което операторът експлоатира през всяка календарна година.

От 2026 г. Комисията ежегодно представя, като част от доклада, посочен в член 10, параграф 5, доклад относно резултатите от прилагането на рамката за мониторинг, докладване и проверка, посочена в първа алинея от настоящия параграф.

В срок до 31 декември 2027 г., въз основа на резултатите от прилагането на рамката за мониторинг, докладване и проверка на несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, Комисията представя доклад и когато е целесъобразно и след като преди това е извършила оценка на въздействието, законодателно предложение с цел смекчаване на несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването, чрез разширяване на обхвата на СТЕ на ЕС, така че да бъдат включени несвързаните с CO₂ въздействия на въздухоплаването.

6. Комисията публикува по лесен за ползване начин най-малко следните обобщени данни, свързани с годишните емисии от авиационни дейности, които са докладвани на държавите членки или предадени на Комисията в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията (*) и член 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/1603 на Комисията (**), най-късно три месеца след съответния краен срок за докладване:

а) за всяка двойка летища в рамките на ЕИП:

- i) емисии от всички полети;
- ii) общ брой на полетите;
- iii) общ брой на пътниците;
- iv) видове въздухоплавателни средства;

б) за всеки оператор на въздухоплавателно средство:

- i) данни за емисиите от полети в рамките на ЕИП, от полети, заминаващи от ЕИП, полети, пристигащи в ЕИП, и полети между две трети държави, обособени по двойки държави, и данни за емисиите, които подлежат на задължението за отмяна на допустимите единици емисии по CORSIA;
- ii) размера на изискванията за компенсирание, изчислен в съответствие с член 12, параграф 8;
- iii) размера и вида на кредитите съгласно член 11а, използвани за постигане на съответствие с изискванията за компенсирание към оператора на въздухоплавателно средство, посочени в точка ii) от настоящата буква;
- iv) количеството и вида на използваните горива, за които емисионният фактор е нула съгласно настоящата директива или които дават право на оператора на въздухоплавателно средство да получава квоти съгласно член 3в, параграф 6.

Във връзка с букви а) и б) от първа алинея, при специфични обстоятелства, когато оператор на въздухоплавателно средство извършва дейност на силно ограничен брой двойки летища или в силно ограничен брой двойки държави, за които се прилагат изисквания за компенсиране, или в силно ограничен брой двойки държави, за които не се прилагат изисквания за компенсиране, операторът на въздухоплавателно средство може да поиска администриращата държава членка да не публикува тези данни на равнището на оператора на въздухоплавателно средство, като обясни защо се смята, че оповестяването ще навреди на неговите търговски интереси. Въз основа на това искане администриращата държава членка може да поиска Комисията да публикува тези данни на по-високо ниво на обобщаване. Комисията взема решения по отношение на искането.

- (*) Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1).
- (**) Делегиран регламент (ЕС) 2019/1603 на Комисията от 18 юли 2019 г. за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на мерките, приети от Международната организация за гражданско въздухоплаване, за мониторинг, докладване и проверка на емисии от въздухоплаването с цел прилагане на глобална, основана на пазара мярка (ОВ L 250, 30.9.2019 г., стр. 10).“;

8) Член 18а се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Когато през първите две години на всеки от периодите, посочени в член 13, няма установени авиационни емисии от полети, извършени от оператор на въздухоплавателно средство, за който се прилага параграф 1, буква б) от настоящия член, които да са установени за неговата администрираща държава членка, операторът на въздухоплавателно средство се прехвърля към друга администрираща държава членка за следващия период. Новата администрираща държава членка е държавата членка с най-голям брой предвидени установени авиационни емисии от полети, извършени от този оператор на въздухоплавателно средство по време на първите две години от предходния период.“;

б) в параграф 3 буква б) се заменя със следното:

„б) от 2024 година нататък, поне веднъж на две години актуализира списъка, като добавя операторите на въздухоплавателни средства, които след датата на последната актуализация са извършвали авиационна дейност, включена в списъка в приложение I; когато оператор на въздухоплавателни средства не е извършвал авиационна дейност, включена в списъка в приложение I, през четирите последователни календарни години преди актуализирането на списъка, съответният оператор на въздухоплавателни средства не се включва в списъка.“

9) Член 25а се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Съюзът и неговите държави членки продължават да се стремят към постигането на споразумения относно глобални мерки за намаляване на емисиите на парникови газове от въздухоплаването в съответствие с целите на Регламент (ЕС) 2021/1119 и Парижкото споразумение. В контекста на всяко такива споразумения Комисията преценява доколко са необходими изменения на настоящата директива във връзка с прилагането ѝ по отношение на операторите на въздухоплавателни средства.“;

б) добавят се следните параграфи:

„3. Комисията приема акт за изпълнение, в който се изброяват държавите, различни от държавите от ЕИП, Швейцария и Обединеното кралство, за които се приема, че прилагат CORSIA за целите на настоящата директива, с референтни стойности за 2019 г. за периода 2021—2023 г. и референтни стойности в размер на 85 % от емисиите за 2019 г. за всяка година от 2024 г. нататък. Актът за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

4. По отношение на емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети от или до държави, които са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

5. По отношение на емисиите, изпускани до 31 декември 2026 г. от полети между ЕИП и държави, които не са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3, различни от полети до Швейцария и до Обединеното кралство, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

6. По отношение на емисиите от полети до и от най-слабо развитите държави и развиващите се малки островни държави, както са определени от Организацията на обединените нации, различни от изброените в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, и държавите, чийто БВП на глава от населението е равен на средния за Съюза или го надвишава, от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да връщат квоти в съответствие с член 12, параграф 3 по отношение на тези емисии.

7. Ако Комисията установи, че е налице значително нарушаване на конкуренцията, например нарушаване на конкуренцията, причинено от прилагането на CORSIA от трета държава по по-малко строг начин в националното ѝ право или на прилагане на разпоредбите на CORSIA по еднакъв начин за всички оператори на въздухоплавателни средства, което е във вреда на операторите на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, Комисията приема актове за изпълнение, за да освободи тези оператори на въздухоплавателни средства от изискванията за компенсирание, определени в член 12, параграф 9, по отношение на емисиите от полети до и от такива държави. Посочените актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

8. Ако оператори на въздухоплавателни средства, които притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка, изпълняват полети между две различни държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, включително полети между Швейцария, Обединеното кралство и държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно параграф 3 от настоящия член, и тези държави позволяват на операторите на въздухоплавателни средства да използват единици, различни от включените в списъка, приет съгласно член 11а, параграф 8, на Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение, с които разрешава на съответните оператори на въздухоплавателни средства да използват единици в допълнение към тези от списъка или да не бъдат обвързани от условията на член 11а, параграфи 2 и 3 по отношение на такива полети. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.“

10) Членове 28а и 28б се заменят със следното:

„Член 28а

Дерогации, приложими преди задължителното изпълнение на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО

1. Чрез дерогация от член 12, параграф 3, член 14, параграф 3 и член 16 държавите членки приемат, че изискванията, определени в посочените разпоредби, са изпълнени, и не предприемат действия срещу операторите на въздухоплавателни средства по отношение на:

- а) всички емисии от полети до и от летища, намиращи се в държави извън ЕИП, с изключение на полети до летища, намиращи се в Обединеното кралство или Швейцария, през всяка календарна година от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2026 г., в зависимост от прегледа, посочен в член 28б;
- б) всички емисии от полети между летище, намиращо се в най-отдалечен регион по смисъла на член 349 от ДФЕС, и летище, намиращо се в друг регион на ЕИП, през всяка календарна година от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2023 г., в зависимост от прегледа, посочен в член 28б.

За целите на членове 11а, 12 и 14 проверените емисии от полети, различни от посочените в първа алинея от настоящия параграф, се считат за проверени емисии на оператора на въздухоплавателни средства.

2. Чрез дерогация от член 3г, параграф 3 количеството квоти, което ще бъде определено за продажба чрез търг от всяка държава членка, по отношение на периода от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2026 г. се намалява, така че да съответства на нейния дял от разпределените авиационни емисии от полети, които не са предмет на дерогациите, предвидени в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член.

3. Чрез дерогация от член 3ж от операторите на въздухоплавателни средства не се изисква да представят план за мониторинг, в който са установени мерките за мониторинг и докладване на данните за емисиите по отношение на полетите, които са предмет на дерогациите, предвидени в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член.

4. Чрез дерогация от членове 3ж, 12, 15 и 18а, ако оператор на въздухоплавателни средства има общи годишни емисии под 25 000 тона CO₂ или ако оператор на въздухоплавателни средства има общи годишни емисии под 3 000 тона CO₂ от полети, различни от посочените в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член, емисиите му се считат за проверени емисии, ако за определянето им е използван инструментът за малките емитери на емисии, одобрен съгласно Регламент (ЕС) № 606/2010 на Комисията (*) и попълнен от Евроконтрол с данни от програмата му за подпомагане на СТЕ. Държавите членки могат да използват опростени процедури за негърговски оператори на въздухоплавателни средства, при условие че точността при тези процедури не е по-малка от тази на инструмента за малките емитенти.

5. За държавите, с които е постигнато споразумение съгласно член 25 или член 25а, параграф 1 от настоящия член се прилага само в съответствие с условията на съответното споразумение.

Член 28б

Докладване и преглед от страна на Комисията относно изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО

1. Преди 1 януари 2027 г. и на всеки три години след това Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно напредъка на преговорите в рамките на ИКАО за изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка, която ще се прилага по отношение на емисиите от 2021 г., и по-специално относно:

- а) съответните инструменти на ИКАО, включително стандартите и препоръчителните практики, както и напредъка в прилагането на всички елементи от пакета от мерки на ИКАО за постигане на дългосрочната глобална амбициозна цел, приета на 41-вото събрание на ИКАО;
- б) одобренията от Съвета на ИКАО препоръки, свързани с глобалната, основана на пазара мярка, включително евентуалните промени по отношение на референтните стойности;
- в) въвеждането на глобален регистър;
- г) вътрешните мерки, предприети от трети държави за изпълнението на глобалната, основана на пазара мярка, която ще се прилага по отношение на емисиите от 2021 г.;
- д) степента на участие в компенсиранието по CORSIA от страна на трети държави, включително последиците от техните резерви по отношение на това участие; както и
- е) други имащи отношение събития в международен план и приложими инструменти, както и напредъка в стремежа за намаляване на общото въздействие на авиацията върху изменението на климата.

В съответствие с глобалния преглед на Парижкото споразумение Комисията докладва и относно усилията за изпълнение на дългосрочната глобална амбициозна цел в сектора на въздухоплаването за намаляване на емисиите, състояща се в намаляване на емисиите на CO₂ от въздухоплаването до нулеви нетни емисии до 2050 г., оценени в съответствие с критериите, посочени в първа алинея, букви а) – е).

2. В срок до 1 юли 2026 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който тя извършва оценка на екологосъобразността на глобалната, основана на пазара мярка на ИКАО, включително нейната обща амбиция по отношение на целите по Парижкото споразумение, равнището на участие в компенсиранието по CORSIA, нейната изпълнимост, прозрачност, санкциите за несъответствие, процедурите за участие на обществеността, качеството на компенсационните кредити, мониторинга, докладването и проверката на емисиите, регистрите, отчетността, както и правилата за използване на биогорива. Комисията публикува този доклад също до 1 юли 2026 г.

3. Докладът на Комисията, посочен в параграф 2, се придружава от законодателно предложение, когато е приложимо, за изменение на настоящата директива по начин, съобразен с целта по отношение на температурата, заложен в Парижкото споразумение, общия за икономиката на Съюза ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. и целта за постигане на неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и с цел гарантиране на екологосъобразността и ефективността на действията на Съюза в областта на климата. Придружаващото предложение включва, ако е целесъобразно, прилагането на СТЕ на ЕС за заминаващи полети от летища, намиращи се в държави от ЕИП, до летища, намиращи се извън ЕИП, от януари 2027 г. и изключва пристигащите полети от летища, намиращи се извън ЕИП, когато докладът, посочен в параграф 2, покаже, че:

- а) събранието на ИКАО до 31 декември 2025 г. не е усилило CORSIA в съответствие с реализирането на дългосрочната и глобална амбициозна цел за изпълнение на целите на Парижкото споразумение; или

- б) държавите, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, представляват по-малко от 70 % от международните авиационни емисии, като се използват най-актуалните налични данни.

Придружаващото предложение дава възможност на авиокомпаниите също така, ако е целесъобразно, да приспадат всички разходи, направени за компенсирането по CORSIA по тези маршрути, за да се избегне двойно таксуване. Ако условията, посочени в първа алинея, букви а) и б) от настоящия параграф, не са изпълнени, с предложението се изменя настоящата директива, ако е целесъобразно, за да продължи да се прилага СТЕ на ЕС само за полетите в рамките на ЕИП, за полетите до Швейцария и Обединеното кралство и за полетите до държави, които не са изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3.

(* Регламент (ЕС) № 606/2010 на Комисията от 9 юли 2010 г. относно одобрението на опростен инструмент, разработен от Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол) за оценяване на разхода на гориво от някои оператори на въздухоплавателни средства с малки емисии (ОВ L 175, 10.7.2010 г., стр. 25).“;

- 11) В член 30 се добавя следният параграф:

„8. През 2026 г. Комисията включва следните елементи в доклада, предвиден в член 10, параграф 5:

- а) оценка на въздействието върху околната среда и климата на полети на разстояние под 1 000 км и разглеждане на вариантите за намаляване на това въздействие, включително проучване на наличните алтернативни видове обществен транспорт и засиленото използване на устойчиви авиационни горива;
- б) оценка на въздействието върху околната среда и климата на полетите, извършвани от оператори, които са освободени съгласно буква з) или к) от вписването „Въздухоплаване“ в колона „Дейности“ в таблицата в приложение I, и разглеждане на вариантите за намаляване на това въздействие;
- в) оценка на социалното въздействие на настоящата директива в сектора на въздухоплаването, включително върху неговата работна сила и разходите за пътуване със самолет; и
- г) оценка на въздушните връзки за островите и отдалечените територии, включително разглеждане на конкурентоспособността и изместването на въглеродни емисии, както и въздействието върху околната среда и климата.

Докладът, предвиден в член 10, параграф 5, също така се взема предвид, когато е целесъобразно, за бъдещото преразглеждане на настоящата директива.“

- 12) Приложения I и IV се изменят в съответствие с приложението към настоящата директива.

Член 2

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 31 декември 2023 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

*Член 3***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 4***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 10 май 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
J. ROSWALL

ПРИЛОЖЕНИЕ

- 1) В колона „Дейности“ в таблицата в приложение I към Директива 2003/87/ЕО вписването „Въздухоплаване“ се изменя, както следва:
- а) следната алинея се вмъква след първата алинея:
- „Полети между летища, разположени в две различни държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и полети между Швейцария или Обединеното кралство и държави, изброени в акта за изпълнение, приет съгласно член 25а, параграф 3, и за целите на член 12, параграфи 6 и 8 и член 28в — всеки друг полет между летища, разположени в две различни трети държави, от оператори на въздухоплавателни средства, които отговарят на всички посочени по-долу условия:
- а) операторите на въздухоплавателни средства притежават свидетелство за авиационен оператор, издадено от държава членка, или са регистрирани в държава членка, включително в най-отдалечените региони, зависимите територии и териториите на тази държава членка; и
- б) те произвеждат годишни емисии на CO₂ над 10 000 тона от използването на самолети с максимална сертифицирана излетна маса, по-голяма от 5 700 kg, които изпълняват полети, попадащи в обхвата на настоящото приложение, различни от тези, които заминават от и пристигат в същата държава членка, включително най-отдалечените региони на същата държава членка, считано от 1 януари 2021 г.; за целите на настоящата точка не се вземат предвид емисиите от следните видове полети:
- i) държавни полети;
- ii) полети с хуманитарни цели;
- iii) полети за медицински цели;
- iv) военни полети;
- v) полети за гасене на пожари;
- vi) полети преди или след хуманитарен или медицински полет или полет за гасене на пожар, при условие че тези полети са извършени със същите въздухоплавателни средства и са били необходими за извършването на съответните хуманитарни, медицински или противопожарни дейности или за преместването на въздухоплавателното средство след тези дейности за следващата му дейност.“;
- б) в буква и) числото „30 000“ се заменя с числото „50 000“
- 2) В приложение IV, част Б към Директива 2003/87/ЕО, раздел „Мониторинг на емисиите от въглероден двуоксид“ се изменя, както следва:
- а) в края на четвърта алинея се добавя следното изречение:
- „Емисионният фактор за керосина за реактивни двигатели (Jet A1 или Jet A) е 3,16 (t CO₂/t гориво).“;
- б) след четвърта алинея се вмъква следната алинея:
- „Емисиите от горива от възобновяеми източници от небиологичен произход, при които се използва водород от възобновяеми източници в съответствие с член 25 от Директива (ЕС) 2018/2001, се класифицират като нулеви емисии за операторите на въздухоплавателни средства, които ги използват, до приемането на акта за изпълнение, посочен в член 14, параграф 1 от настоящата директива.“
-

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/959 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 10 май 2023 година****за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Парижкото споразумение ⁽⁴⁾, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на Организацията на Обединените нации по изменение на климата (РКООНИК) (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), влезе в сила на 4 ноември 2016 г. Страните по Парижкото споразумение се споразумяха да задържат покачването на средната температура в световен мащаб значително под 2 °C над нивата от прединдустриалния период и да продължат усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °C над нивата от прединдустриалния период. Този ангажимент беше засилен с приемането съгласно РКООНИК на Пакта за климата от Глазгоу на 13 ноември 2021 г., в който Конференцията на страните по РКООНИК, изпълняваща функциите на събрание на страните по Парижкото споразумение, признава, че последиците от изменението на климата ще бъдат много по-малки при покачване на температурата с 1,5 °C в сравнение с 2 °C, и изразява решимост да продължи усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5 °C.
- (2) Спешната необходимост от запазване на целта от 1,5 °C, заложена в Парижкото споразумение, придоби по-голямо значение след констатациите на Междуправителствения комитет по изменение на климата в неговия шести доклад за оценка, съгласно които глобалното затопляне може да бъде ограничено до 1,5 °C само ако в рамките на това десетилетие бъде предприето незабавно значимо и устойчиво намаление на емисиите на парникови газове в световен мащаб.
- (3) Борбата с предизвикателствата в областта на климата и околната среда и постигането на целите, заложи в Парижкото споразумение, са в основата на съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт (наричано по-нататък „Европейски зелен пакт“).
- (4) Европейският зелен пакт съчетава всеобхватен набор от взаимно подсилващи се мерки и инициативи, насочени към постигане на неутралност по отношение на климата в Съюза до 2050 г., и очертава нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на Съюза в справедливо и процъфтяващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която икономическият растеж не зависи от използването на ресурсите. Той също така има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Този преход засяга по различен начин работниците от различните сектори. Същевременно този преход има аспекти, свързани с равенството между половете, а също така оказва особено въздействие върху някои групи в неравностойно положение

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 175.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 116.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 18 април 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 април 2023 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

и уязвими групи, например възрастните хора, лицата с увреждания и хората с малцинствен расов или етнически произход и физическите лица и домакинствата с ниски до средни доходи. Той също така води до появата на по-големи предизвикателства за определени региони, по-специално за необлагодетелстваните в структурно отношение и периферните региони, както и за островите. Следователно трябва да се гарантира, че преходът е справедлив и приобщаващ и никой няма да бъде пренебрегнат.

- (5) На 17 декември 2020 г. Съюзът представи своя национално определен принос (НОП) по РКООНИК след одобрението му от Съвета. Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, изменена, наред с другото, с Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, е един от инструментите, посочени в общото описание на целта в приложението към това съобщение, които е необходимо да бъдат преразгледани с оглед на повишената цел за 2030 г. В заключенията си от 24 октомври 2022 г. Съветът заявява готовността си, възможно най-скоро след приключването на преговорите по основните елементи на пакета „Подготвени за цел 55“, да актуализира, доколкото е целесъобразно, НОП на Съюза и неговите държави членки в съответствие с точка 29 от Пакта за климата от Глазгоу, за да отрази начина, по който окончателната реализация на основните елементи на пакета „Подготвени за цел 55“ изпълнява водещата цел на Съюза, договорена от Европейския съвет през декември 2020 г. Тъй като системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), създадена с Директива 2003/87/ЕО, е крайъгълен камък на политиката на Съюза в областта на климата и представлява неговият ключов инструмент за намаляване на емисиите на парникови газове по разходоэффективен начин, приетите с настоящата директива изменения на Директива 2003/87/ЕО, включително по отношение на нейния обхват, са част от основните елементи на пакета „Подготвени за цел 55“.
- (6) Необходимостта и значението на изпълнението на Европейския зелен пакт станаха по-осезаеми предвид изключително тежките последици от пандемията от COVID-19 за здравето, условията на живот и труд и благосъстоянието на гражданите на Съюза. Тези последици показаха, че нашето общество и нашата икономика трябва да повишат устойчивостта си по отношение на външни сътресения и да действат на ранен етап за предотвратяването или смекчаването на последиците от външни сътресения по начин, който е справедлив и не пренебрегва никого, включително лицата, които са изложени на риск от енергийна бедност. Европейските граждани продължават да застъпват категорично становище, че това се отнася с особена сила за изменението на климата.
- (7) В актуализирания НОП, представен пред секретариата на РКООНИК на 17 декември 2020 г., Съюзът се ангажира да намали до 2030 г. нетните емисии на парникови газове на цялата икономика на Съюза с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г.
- (8) С приемането на Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾ Съюзът заложи в законодателството си целта за неутралност по отношение на климата в цялата икономика най-късно до 2050 г. и целта за постигане на отрицателни емисии след това. С посочения регламент също така се установява обвързваща за Съюза цел за намаление до 2030 г. на вътрешните нетните емисии на парникови газове (емисии след приспадане на поглъщанията) с най-малко 55 % в сравнение с нивата от 1990 г. и се предвижда, че Комисията трябва да се стреми да привежда всички бъдещи проекти на мерки или законодателни предложения, включително бюджетни предложения, в съответствие с целите на посочения регламент и при всички случаи на несъответствие да посочва причините за това несъответствие като част от оценката на въздействието, придружаваща тези предложения.
- (9) Всички сектори на икономиката трябва да допринесат за постигането на намаленията на емисии, установени в Регламент (ЕС) 2021/1119. Поради това амбицията на СТЕ на ЕС следва да бъде коригирана така, че да съответства на ангажимента за намаляване на нетните емисии на парникови газове в цялата икономика до 2030 г., както и на целта за постигане най-късно до 2050 г. на неутралност по отношение на климата, а също и на целта за постигане на отрицателни емисии след това, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1119.

⁽⁵⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоэффективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814 (ОВ L 76, 19.3.2018 г., стр. 3).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

- (10) СТЕ на ЕС следва да стимулира производството от инсталации, които намаляват частично или изцяло елиминират емисиите на парникови газове. Поради това описанието на някои категории дейности в приложение I към Директива 2003/87/ЕО следва да бъде изменено, за да се гарантира, че инсталациите, които извършват дейност, посочена в приложението и които отговарят на праговата стойност на мощността, свързана със същата дейност, но не отделят парникови газове, са включени в обхвата на СТЕ на ЕС и по този начин да се гарантират равнопоставено третиране на инсталациите в съответните сектори. Освен това безплатното разпределяне на квоти за производството на даден продукт следва да е съобразено с ръководни принципи като потенциала за кръгово използване на материалите, както и че параметърът следва да бъде независим от суровината или от вида на производствения процес, когато производствените процеси имат една и съща цел. Поради това е необходимо да се промени определението на продуктите, процесите и емисиите, обхванати от някои параметри, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция за инсталациите, използващи нови технологии, които намаляват частично или изцяло елиминират емисиите от парникови газове, и инсталациите, използващи съществуващите технологии. Независимо от тези ръководни принципи, в преразглежданите параметри за периода 2026—2030 г. следва да продължи да се прави разграничение между първично и вторично производство на стомана и алуминий. Необходимо е също така осъвременяването на стойностите на параметрите за рафинериите да бъде отделено от това за водорода, включително водорода от възобновяеми източници, за да се отрази нарастващото значение на производството на „зелен“ водород извън сектора на рафинериите.
- (11) След изменението на определенията на продуктите и на процесите и емисиите, обхванати от някои параметри, е необходимо да се гарантира, че производителите не получават двойна компенсация за едни и същи емисии — веднъж чрез безплатно разпределяне на квоти и втори път чрез компенсиране на непреките разходи, и да се коригират съответно финансовите мерки за компенсиране на непреките разходи, прехвърлени в цените на електроенергията.
- (12) Директива 96/61/ЕО на Съвета ⁽⁸⁾ беше отменена с Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾. Позоваванията на Директива 96/61/ЕО в член 2 от Директива 2003/87/ЕО и в приложение IV към нея следва да бъдат съответно актуализирани. Предвид необходимостта от спешно намаляване на емисиите в цялата икономика държавите членки следва да могат да предприемат действия за намаляване на емисиите на парникови газове, които попадат в обхвата на СТЕ на ЕС, и чрез политики, различни от ограниченията на емисиите, приети съгласно Директива 2010/75/ЕС.
- (13) В своето съобщение от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички — План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвите“, Комисията призовава за ориентиране на Съюза към нулево замърсяване до 2050 г. чрез намаляване на замърсяването на въздуха, водите в сладководните басейни и моретата и почвите до нива, които вече не се очаква да бъдат вредни за здравето и природните екосистеми. Мерките по Директива 2010/75/ЕС, като основен инструмент за регулиране на емисиите на замърсители на въздуха, водите и почвата, често ще създават възможност и за намаляване на емисиите на парникови газове. В съответствие с член 8 от Директива 2003/87/ЕО държавите членки следва да осигурят съгласуваност между изискванията за разрешителни по Директива 2003/87/ЕО и тези по Директива 2010/75/ЕС.
- (14) Като се има предвид, че новите иновативни технологии често ще позволяват намаляване на емисиите както на парникови газове, така и на замърсители, е важно да се осигурят полезни взаимодействия между мерките, които водят до намаляване на емисиите както на парникови газове, така и на замърсители, по-специално Директива 2010/75/ЕС, и да се преразгледа тяхната ефективност в това отношение.
- (15) Определението за производители на електроенергия беше използвано за определяне на максималния размер на безплатните квоти за сектора за периода 2013—2020 г., но доведе до различно третиране на централите за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия в сравнение с промишлените инсталации. С цел да се стимулира използването на високоефективно комбинирано производство на енергия и да се осигурят еднакви условия на конкуренция за всички инсталации, получаващи безплатни квоти за производство на топлинна енергия и централно отопление, всички позовавания на производителите на електроенергия в Директива 2003/87/ЕО следва да бъдат заличени. Освен това в Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията ⁽¹⁰⁾ са посочени подробните правила, свързани с допустимостта на всички промишлени процеси за безплатно разпределяне на квоти. Следователно разпоредбите относно улавянето и съхранението на въглерод в член 10а, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО са остарели и следва да бъдат заличени.

⁽⁸⁾ Директива 96/61/ЕО на Съвета от 24 септември 1996 г. за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (ОВ L 257, 10.10.1996 г., стр. 26).

⁽⁹⁾ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

⁽¹⁰⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2019/331 на Комисията от 19 декември 2018 г. за определяне на валидни за целия Европейски съюз преходни правила за хармонизираното безплатно разпределяне на квоти за емисии съгласно член 10а от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 59, 27.2.2019 г., стр. 8).

- (16) Парниковите газове, които не се отделят директно в атмосферата, следва да се смятат за емисии по СТЕ на ЕС и за тези емисии следва да се връщат квоти, освен когато се съхраняват на място за съхранение в съответствие с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾ или когато са трайно химически свързани в продукт, така че да не попадат в атмосферата при нормална употреба или при всяка нормална дейност след края на жизнения цикъл на продукта. На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове за конкретизиране на условията, съгласно които парниковите газове се считат за трайно химически свързани в даден продукт, така че да не попадат в атмосферата при нормална употреба или при всяка нормална дейност след края на жизнения цикъл на продукта, включително за получаването на сертификат за отстраняване на въглерод, когато това е целесъобразно, с оглед на развитието на нормативната уредба по отношение на сертифицирането на отстраняване на въглерод. Понятието „нормална дейност след края на жизнения цикъл на продукта“ следва да се разбира в широк смисъл, като обхващащо всички дейности, които се извършват след края на жизнения цикъл на продукта, включително повторна употреба, вторично производство, рециклиране и обезвреждане, като изгаряне и депониране.
- (17) Международната морска транспортна дейност, състояща се от плавания между пристанища под юрисдикцията на две различни държави членки или между пристанище под юрисдикцията на държава членка и пристанище извън юрисдикцията на която и да е държава членка, е единственият вид транспорт, който не е включен в предишните ангажменти на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове. Емисиите от горивата, продавани в Съюза за плавания с отплаване от една държава членка и пристигане в друга държава членка или в трета държава, са нараснали с около 36 % от 1990 г. насам. Тези емисии представляват близо 90 % от всички емисии от корабоплаването в Съюза, тъй като емисиите от горивата, продавани в Съюза за плавания с отплаване от и пристигане в една и съща държава членка, са намалени с 26 % от 1990 г. насам. При запазване на обичайната практика се очаква емисиите от дейностите в областта на международния морски транспорт да нараснат с около 14 % през периода 2015—2030 г. и с 34 % през периода 2015—2050 г. Ако въздействието на дейностите в областта на морския транспорт върху изменението на климата нарасне според прогнозите, това ще ограничи в значителна степен ефекта на намаленията, постигнати от други сектори за борба с изменението на климата и следователно за постигане на целта за намаляване на нетните емисии на парникови газове в цялата икономика до 2030 г., на целта на Съюза за постигане на неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и на целта за постигане на отрицателни емисии след това, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1119, както и на целите на Парижкото споразумение.
- (18) През 2013 г. Комисията прие стратегия за постепенното включване на емисиите от морския транспорт в политиката на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове. Като първа стъпка в този подход с Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ Съюзът създаде система за мониторинг, докладване и проверка на емисиите от морския транспорт, която трябва да бъде последвана от определянето на цели за намаляване на емисиите от морския транспорт и от прилагането на основана на пазара мярка. В съответствие с ангажмента на законодателите, изразен в Директива (ЕС) 2018/410, действията на Международната морска организация (ИМО) или на Съюза следва да започнат от 2023 г., включително подготвителна работа по приемането и прилагането на мярка, с която да се гарантира, че секторът надлежно допринася за усилията, необходими за постигане на целите, договорени в рамките на Парижкото споразумение, при надлежно отчитане от всички заинтересовани страни.
- (19) Съгласно Директива (ЕС) 2018/410 Комисията следва да докладва на Европейския парламент и на Съвета относно напредъка, постигнат в ИМО по отношение на амбициозната цел за намаляване на емисиите, и събствашите мерки за осигуряване на надлежния принос на морския транспорт към усилията, необходими за изпълнение на договорените с Парижкото споразумение цели. В момента чрез ИМО се полагат усилия за намаляване на емисиите от морското корабоплаване в световен мащаб, които следва да бъдат насърчавани, включително бързото прилагане на приетата през 2018 г. Първоначална стратегия на ИМО за намаляване на емисиите на парникови газове от кораби, в която също се посочва възможността за основани на пазара мерки за стимулиране на намаляването на емисиите на парникови газове от международното корабоплаване. Въпреки че напоследък се забелязва напредък в рамките на ИМО, засега той не е достатъчен за постигането на целите на Парижкото споразумение. Като се има предвид международният характер на корабоплаването, е важно държавите членки и Съюзът, в съответните си области на компетентност, да работят с трети държави за увеличаване на дипломатическите усилия за укрепване на мерките в световен мащаб и за постигане на напредък по разработването на глобална, основана на пазара мярка на равнището на ИМО.

⁽¹¹⁾ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕО на Съвета, директиви 2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО, и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 55).

- (20) Емисиите на въглероден диоксид (CO₂) от морския транспорт представляват около 3—4 % от емисиите на Съюза. В Европейския зелен пакт Комисията заявява намерението си да предприеме допълнителни мерки за справяне с емисиите на парникови газове от морския транспорт чрез набор от мерки, които да позволят на Съюза да постигне целите си за намаляване на емисиите. В този контекст Директива 2003/87/ЕО следва да бъде изменена, за да се включи морският транспорт в СТЕ на ЕС с цел да се гарантира, че този сектор допринесе справедливо за постигането на увеличените цели на Съюза в областта на климата, както и на целите на Парижкото споразумение, в член 4, параграф 4 от което се посочва, че развитите държави следва да продължат да поемат водеща роля, като изпълняват цели за намаляване на емисиите в цялата икономика, докато развиващите се държави се насърчават да преминават с течение на времето към цели за намаляване или ограничаване на емисиите в цялата икономика. Въпреки че емисиите от международното въздухоплаване извън Европа трябваше да са ограничени от януари 2021 г. чрез основани на пазара действия в световен мащаб, все още не е предприето действие, което ограничаваше или остойностява емисиите от морския транспорт. Следователно е целесъобразно СТЕ на ЕС да обхваща част от емисиите от плавания между пристанище под юрисдикцията на държава членка и пристанище под юрисдикцията на трета държава, като тази трета държава може да вземе решение за подходящи действия по отношение на другата част от емисиите.

Следователно разширяването на обхвата на СТЕ на ЕС чрез включване на морския транспорт следва да включва половината от емисиите от кораби, извършващи плавания с пристигане в пристанище под юрисдикцията на държава членка от пристанище извън юрисдикцията на държава членка, половината от емисиите от кораби, извършващи плавания с отплаване от пристанище под юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище извън юрисдикцията на държава членка, всички емисии от кораби, извършващи плавания с пристигане в пристанище под юрисдикцията на държава членка от пристанище под юрисдикцията на държава членка, както и всички емисии в пристанище под юрисдикцията на държава членка. Този подход беше отбелязан като практичен начин за решаване на въпроса за общите, но диференцирани отговорности и способности, което отдавна създава трудности в контекста на РКООНИК. Обхващането на част от емисиите от входящи и изходящи плавания между Съюза и трети държави гарантира ефективността на СТЕ на ЕС, по-специално чрез увеличаване на въздействието на мярката върху околната среда в сравнение с географския обхват, ограничен до плаванията в рамките на Съюза, като същевременно се ограничават рисковете от посещаване на пристанища с цел избягване на правилата и рисковете от преместване на дейностите по трансбордиране извън Съюза. За да се осигури плавното включване на сектора в СТЕ на ЕС, количеството връщани квоти от корабните дружества следва да се увеличава постепенно спрямо проверените емисии, докладвани за 2024 г. и 2025 г.

За да се защити екологосъобразността на системата, когато през посочените години ще бъдат върнати по-малко квоти спрямо проверените емисии от морския транспорт, след установяване на разликата между проверените емисии и върнатите квоти всяка година, следва да се отмени съответстващо на тази разлика количество квоти. От 2026 г. корабните дружества следва да връщат брой квоти, съответстващ на всички техни проверени емисии. Въпреки че въздействието на морския транспорт върху климата се дължи главно на емисиите му на CO₂, емисиите, различни от тези на CO₂, представляват значителен дял от емисиите от кораби. Според Четвъртото проучване на ИМО за парниковите газове от 2020 г. емисиите на метан са се увеличили значително през периода 2012—2018 г. Емисиите на метан и диазотен оксид вероятно ще нарастват с течение на времето, по-специално с разработването на плавателни съдове, задвижвани с втечен природен газ или други енергийни източници. Включването на емисиите на метан и диазотен оксид би допринесло за екологосъобразността и стимулирането на добрите практики. Тези емисии следва първо да бъдат включени в Регламент (ЕС) 2015/757, считано от 2024 г., а от 2026 г. следва да бъдат включени в СТЕ на ЕС.

- (21) Разширяването на обхвата на Директива 2003/87/ЕО чрез включване на морския транспорт, ще доведе до промени в цената на този вид транспорт. Всички части на Съюза ще бъдат засегнати от това разширяване на обхвата, тъй като стоките, превозвани до и от пристанища в рамките на Съюза чрез морски транспорт, са с произход или местоназначение в различни държави членки, включително в държави членки без излаз на море. Следователно разпределението на квотите, които се търгуват чрез търг от държавите членки, следва по принцип да не се променя вследствие на включването на дейностите в областта на морския транспорт и следва да включва всички държави членки. Различните държави членки обаче ще бъдат засегнати в различна степен. По-специално държавите членки, които разчитат в голяма степен на корабоплаването, ще бъдат изложени в най-голяма степен на последиците от разширяването на обхвата. Държавите членки с голям морски сектор в сравнение с техния относителен размер ще бъдат засегнати в по-голяма степен от разширяването на СТЕ на ЕС чрез включване на морския транспорт. Поради това е целесъобразно да се предостави допълнителна, ограничена във времето, помощ на тези държави членки под формата на допълнителни квоти в подкрепа на декарбонизацията на морските дейности и за направените административни разходи. Помощта следва да се въвежда постепенно, успоредно с въвеждането на задължения за връщане и по този начин с нарасналите последици върху тези държави членки. В контекста на прегледа на Директива 2003/87/ЕО Комисията следва да разгледа целесъобразността на тази допълнителна помощ, по-специално с оглед на промените в броя на корабните дружества под отговорността на различни държави членки.

- (22) СТЕ на ЕС следва да допринесе значително за намаляване на емисиите на парникови газове от свързаните с мореплаването дейности и за повишаване на ефективността във връзка с тези дейности. Използването на приходите от СТЕ на ЕС съгласно член 10, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО следва да включва, наред с другото, стимулирането на благоприятен за климата транспорт и на обществения транспорт във всички сектори.
- (23) Обновяването на флота от кораби от ледови клас и разработването на иновативна технология, с която се намаляват емисиите от тези кораби, ще отнеме време и ще изисква финансова подкрепа. Понастоящем конструкцията на корабите от ледови клас, която им позволява да плават в условия на заледяване, води до това, че те консумират повече гориво и произвеждат повече емисии в сравнение с кораби с подобен размер, предназначени за плаване само в открити води. Следователно, в рамките на настоящата директива следва да се прилага неутрален към знамето метод, което да даде възможност за намаляване, до 31 декември 2030 г., на броя на квотите, които корабните дружества трябва да връщат на база на своите кораби от ледови клас.
- (24) Островите, които нямат пътна или железопътна връзка с континента, са по-зависими от морския транспорт от другите региони и зависят от морските връзки за своята свързаност. С цел да се подпомогнат слабораселените острови да останат свързани след включването на дейностите в областта на морския транспорт в обхвата на Директива 2003/87/ЕО е целесъобразно да се предвиди възможност дадена държава членка да поиска временна дерогация от задълженията за връщане съгласно посочената директива за определени дейности в областта на морския транспорт за острови с население под 200 000 постоянно пребиваващи.
- (25) Следва да е възможно държавите членки да поискат дадена транснационална обществена поръчка за услуги или дадено транснационално задължение за извършване на обществена услуга между две държави членки да бъде временно освободена(о) от някои задължения съгласно Директива 2003/87/ЕО. Възможността следва да бъде ограничена до връзки между държава членка без сухопътна граница с друга държава членка и най-близката географска държава членка, като например морската връзка между Кипър и Гърция, която не е налична вече повече от две десетилетия. Тази временна дерогация би допринесла за справяне с належащата необходимост от предоставяне на услуга от обществен интерес и би гарантирала свързаност, както и икономическо, социално и териториално сближаване.
- (26) Предвид специфичните характерни особености и постоянните ограничения на най-отдалечените региони на Съюза, признати в член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и предвид силната им зависимост от морския транспорт следва да се обърне специално внимание на поддържането на достъпа до тези региони и на ефективната им свързаност посредством морски транспорт. Поради това следва да се предвиди временна дерогация от някои задължения по Директива 2003/87/ЕО за емисиите от дейности в областта на морския транспорт между пристанище, разположено в най-отдалечен регион на държава членка, и пристанище, разположено в същата държава членка, включително пристанища, разположени в същия най-отдалечен регион и в друг най-отдалечен регион на същата държава членка.
- (27) Разпоредбите на Директива 2003/87/ЕО по отношение на дейностите в областта на морския транспорт следва да подлежат на постоянен преглед с оглед на бъдещото развитие в международен мащаб и на усилията, полагани за постигане на целите на Парижкото споразумение, включително втория глобален преглед през 2028 г. и последващите глобални прегледи на всеки пет години след това, предназначени да предоставят информация за следващите НОП. Тези разпоредби следва да подлежат на преглед в случай на приемането от ИМО на глобална, основана на пазара мярка за намаляване на емисиите на парникови газове от морския транспорт. За тази цел Комисията следва да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета в срок от 18 месеца от приемането на такава мярка и преди тя да започне да се прилага. В доклада си Комисията следва да разгледа тази глобална, основана на пазара мярка по отношение на нейната амбиция в контекста на целите на Парижкото споразумение, цялостната ѝ екологосъобразност, включително в сравнение с разпоредбите на Директива 2003/87/ЕО, обхващащи морския транспорт, и всички въпроси, свързани със съгласуваността между СТЕ на ЕС и тази мярка. По-специално, Комисията следва да вземе предвид в доклада си равнището на участие в тази глобална, основана на пазара мярка, нейната приложимост и прозрачност, санкциите при нарушение, процесите за публично участие, мониторинга, докладването и проверката на емисиите, регистрите и отчетността. Когато е целесъобразно, Комисията следва да придружи този доклад със законодателно предложение за изменение на Директива 2003/87/ЕО по начин, който е в съответствие с целта на Съюза в областта на климата за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата, поставена в Регламент (ЕС) 2021/1119, и с оглед на запазването на екологосъобразността и ефективността на действията на Съюза в областта на климата, за да се гарантира съгласуваност между прилагането на глобалната, основана на пазара мярка и СТЕ на ЕС, като същевременно се избягва всяка значителна двойна тежест, като по този начин подчертава компетентността на Съюза да регулира своя дял от емисиите в международното корабоплаване в съответствие със задълженията по Парижкото споразумение.

- (28) С увеличаването на разходите за корабоплаване, предизвикано от разширяването на обхвата на Директива 2003/87/ЕО чрез включване на дейностите в областта на морския транспорт, съществува риск от опити за избягване на правилата в отсъствието на глобална, основана на пазара мярка. Посещенията на пристанища извън Съюза с цел избягване на правилата и преместването на дейностите по трансбордиране в пристанища извън Съюза не само ще намали ползите за околната среда от интернализацията на разходите за емисии от дейностите в областта на морския транспорт, но може също така да доведе до допълнителни емисии поради допълнителното разстояние, изминато с цел избягване на прилагането на изискванията на Директива 2003/87/ЕО. Поради това е целесъобразно някои акостираня в пристанища извън Съюза да се изключат от определението за „пристанище на акостиране“. Цел на това изключване следва да бъдат пристанищата в близост до Съюза, в които рискът от отклонение е най-голям. Ограничение от 300 морски мили от пристанище под юрисдикцията на държава членка представлява пропорционален отговор на поведение, целящо избягване на правилата, при което се постига баланс между допълнителната тежест и риска от избягване на правилата. Освен това изключването от определението за „пристанище на акостиране“ следва да се отнася само за спирането на контейнеровози в определени пристанища извън Съюза, където трансбордирането на контейнери представлява по-голямата част от трафика на контейнери. За такива превози рискът от избягване на правилата, в отсъствието на мерки за ограничаване на риска, се състои също така в изместване на пристанищни центрове към пристанища извън Съюза, което утежнява последиците от избягването на правилата. За да се осигури пропорционалност на мярката и това тя да води до равнопоставено третиране, следва да се вземат предвид мерките в трети държави, които имат равностоен ефект на Директива 2003/87/ЕО.
- (29) Комисията следва да направи преглед на действието на Директива 2003/87/ЕО във връзка с дейностите в областта на морския транспорт с оглед на опита с прилагането на посочената директива, включително установяването на поведение, целящо избягване на правилата, за да бъде предотвратено такова поведение на ранен етап, и след това да предложи мерки, които да гарантират ефективността на посочената директива. Тези мерки биха могли да включват по-високи изисквания за връщане при плавания, при които рискът от избягване на правилата е по-висок, например до и от пристанище, намиращо се в близост до Съюза, в трета държава, която не е приела мерки, подобни на Директива 2003/87/ЕО.
- (30) Емисиите от кораби с брутен тонаж под 5 000 тона представляват по-малко от 15 % от емисиите от кораби от гледна точка на обхвата на настоящата директива, но се отделят от голям брой кораби. От съображения, свързани с осъществимостта в административен план, включването на кораби с брутен тонаж под 5 000 тона в СТЕ на ЕС от самото начало на включването на морския транспорт в СТЕ на ЕС е преждевременно, но включването им в бъдеще ще подобри ефективността на СТЕ на ЕС и може да ограничи действията по избягване на правилата чрез използването на кораби с брутен тонаж под прага от 5 000 тона. Поради това не по-късно от 31 декември 2026 г. Комисията следва да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който следва да разгледа осъществимостта и икономическите, екологичните и социалните последици от включването в Директива 2003/87/ЕО на емисиите от кораби с брутен тонаж под 5 000 тона, включително кораби, обслужващи офшорната индустрия.
- (31) Лицето или организацията, отговорна за спазването на СТЕ на ЕС, следва да бъде корабното дружество, определено като корабособственик, или всяка друга организация или лице, като например мениджър или безрбоут чартър, които са поели отговорността за експлоатацията на кораба от корабособственика и които при поемането на тази отговорност са се съгласили да поемат всички задължения и отговорности, наложени от Международния кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването. Това определение се основава на определението за „дружество“ в член 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2015/757 и е в съответствие с глобалната система за събиране на данни, създадена през 2016 г. от ИМО.
- (32) Емисиите от даден кораб зависят, наред с другото, от мерките за енергийна ефективност на кораба, взети от корабособственика, и от горивото, както и от превозвания товар, маршрута и скоростта на кораба, които могат да бъдат под контрола на субект, различен от корабособственика. Отговорността за закупуване на гориво или за вземане на оперативни решения, които засягат емисиите на парникови газове на кораба, може да бъде поета въз основа на споразумение от субект, различен от корабното дружество. Към момента, когато споразумението се договаря, последните аспекти най-вече не биха били известни и поради това крайните емисии от кораба, обхванати от Директива 2003/87/ЕО, не биха били сигурни. Стимулите за прилагане на оперативни мерки за горивна ефективност обаче биха били ограничени, освен ако разходите за въглеродни емисии не бъдат прехвърлени към субекта, експлоатиращ кораба. В съответствие с принципа „замърсителят плаща“ и за да се насърчи приемането на мерки за ефективност и използването на по-чисти горива, корабното дружество следва да има право, съгласно националното право, да поиска възстановяване на разходите, произтичащи от връщането на квоти, от субекта, който е пряко отговорен за решенията, засягащи емисиите на парникови газове на кораба.

Въпреки че подобен механизъм за възстановяване на разходите би могъл да бъде предмет на споразумение, държавите членки следва, за да намалят административните разходи, да не бъдат задължавани да гарантират или контролират съществуването на такива споразумения, а вместо това да предвидят в националното право нормативноустановено право на възстановяване на разходите на корабното дружество и съответен достъп до правосъдие за прилагане на това право. По същите причини това право, включително всеки възможен спор, свързан с възстановяването на средства между корабното дружество и субекта, експлоатиращ кораба, не следва да засяга задълженията на корабното дружество спрямо администриращия орган по отношение на корабно дружество, нито мерките за принудително изпълнение, които може да са необходими срещу такова дружество, за да се гарантира пълното спазване на Директива 2003/87/ЕО от страна на това дружество. Същевременно, тъй като целта на разпоредбата относно правото на възстановяване е тясно свързана със Съюза, по-специално във връзка със спазването на задълженията по настоящата директива от страна на корабно дружество спрямо дадена държава членка, е важно това право на възстановяване да се зачита в целия Съюз във всички договорни отношения, които позволяват на субект, различен от корабособственика, да определя превозвания товар или маршрута и скоростта на кораба, по начин, който гарантира ненарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар, което може да включва разпоредби, които не позволяват на страните по такива споразумения да заобикалят правото на възстановяване чрез включването на клауза за избор на приложимо право.

- (33) За да се намали административната тежест за корабните дружества, за всяко корабно дружество следва да отговаря само една държава членка. Комисията следва да публикува първоначален списък на корабните дружества, които са извършвали дейност в областта на морския транспорт, попадаща в обхвата на СТЕ на ЕС, в който се посочва администриращият орган по отношение на корабните дружества. Списъкът следва да се осъвременява редовно и най-малко веднъж на две години, за да се пренасочат корабните дружества към друг администриращ орган, ако е необходимо. За корабни дружества, регистрирани в дадена държава членка, администриращият орган по отношение на корабното дружество следва да е тази държава членка. За корабни дружества, регистрирани в трета държава, администриращият орган по отношение на корабното дружество следва да бъде държавата членка, в която през последните четири години на мониторинг корабното дружество е имало най-голям брой посещения на пристанища от плавания, попадащи в обхвата на Директива 2003/87/ЕО. За корабни дружества, регистрирани в трета държава, които през последните четири години на мониторинг не са извършили нито едно плаване, попадащо в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, администриращият орган по отношение на корабното дружество следва да бъде държавата членка, от която кораб на корабното дружество е започнал или завършил първото си плаване, попадащо в обхвата на посочената директива. Комисията следва да публикува и осъвременява, ако е необходимо, на всеки две години списък на корабните дружества, които попадат в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, като посочва администриращия орган по отношение на корабните дружества. За да се осигури равнопоставено третиране на корабните дружества, държавите членки следва да спазват хармонизирани правила за администрирането на корабните дружества, за които носят отговорност, в съответствие с подробни правила, които се установяват от Комисията.
- (34) Държавите членки следва да осигурят спазването от страна на администрираните от тях корабни дружества на изискванията на Директива 2003/87/ЕО. В случай че дадено корабно дружество не спазва тези изисквания и спазването им не е постигнато чрез други принудителни мерки, предприети от администриращия орган по отношение на корабното дружество, държавите членки следва да действат солидарно. Като крайна мярка държавите членки, с изключение на държавата членка, под чието знаме плава корабът, следва да могат да отказват влизане на кораби, за които отговаря съответното корабно дружество, а държавата членка, под чието знаме плава корабът, следва да може да задържи този кораб.
- (35) Корабните дружества следва да извършват мониторинг и да докладват обобщените си данни за емисиите от дейностите в областта на морски транспорт на ниво дружество в съответствие с правилата, установени в Регламент (ЕС) 2015/757. Докладите за обобщените данни за емисиите на ниво дружество следва да бъдат проверявани в съответствие с правилата, предвидени в посочения регламент. При извършване на проверка на ниво дружество проверяващият орган не следва да проверява докладите за емисиите на ниво кораб или докладите на ниво кораб, които се подават при смяна на дружеството, тъй като тези доклади на ниво кораб вече са били проверени.
- (36) Въз основа на опита, придобит при изпълнението на подобни задачи, свързани с опазването на околната среда, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ) или друга съответна организация следва да оказва съдействие на Комисията и администриращите органи по отношение на корабно дружество във връзка с прилагането на Директива 2003/87/ЕО, когато това е целесъобразно и в съответствие с нейния мандат. Предвид опита си в прилагането на Регламент (ЕС) 2015/757 и на нейните инструменти за информационни технологии ЕАМБ следва да оказва съдействие на администриращите органи по отношение на корабни дружества, по-специално във връзка с мониторинга, докладването и проверката на емисиите, генерирани от дейностите в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на Директива 2003/87/ЕО, като способства за обмена на информация или разработва насоки и

критерии. Комисията, подпомагана от ЕАМБ, следва да се стреми да разработва подходящи инструменти за мониторинг, както и насоки с цел улесняване и координиране на дейностите по проверка и осигуряване на спазването, свързани с прилагането на Директива 2003/87/ЕО спрямо морския транспорт. Доколкото е практически възможно, тези инструменти следва да бъдат предоставени на разположение на държавите членки и на проверяващите органи, за да се гарантира по-успешно стриктното прилагане на националните мерки за транспониране на Директива 2003/87/ЕО.

- (37) Успоредно с приемането на настоящата директива Регламент (ЕС) 2015/757 се изменя, за да се предвидят правилата за мониторинг, докладване и проверка, които са необходими за разширяване на обхвата на СТЕ на ЕС чрез включване на дейностите в областта на морския транспорт, и за да се предвидят мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби.
- (38) С Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾ беше изменен член 12, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО, за да се позволи на всички оператори да използват всички издадени квоти. Изискването разрешителните за емисии на парникови газове да съдържат задължение за връщане на квоти съгласно член 6, параграф 2, буква д) от посочената директива следва да бъде приведено в съответствие с посоченото изменение.
- (39) За постигането на целта на Съюза за намаляване на емисиите до 2030 г. ще е необходимо емисиите в секторите, обхванати от СТЕ на ЕС, да бъдат намалени с 61 % в сравнение с 2005 г. Количеството на квотите в СТЕ на ЕС в целия Съюз трябва да бъде намалено, за да се създаде необходимият дългосрочен ценови сигнал за въглеродните емисии и да се стимулира тази степен на декарбонизация. Общото количество квоти следва да бъде намалено през 2024 г. и 2026 г., за да бъде приведено в по-добро съответствие с действителните емисии. Освен това коефициентът на линейно намаление следва да бъде увеличен през 2024 и 2028 г., като се вземе предвид и включването на емисиите от морския транспорт. По-стръмната крива на праговете, произтичаща от тези промени, ще доведе до значително по-високи нива на общо намаляване на емисиите до 2030 г., отколкото би се постигнало в съответствие с Директива (ЕС) 2018/410. Данните, свързани с включването на морския транспорт, следва да бъдат изведени от емисиите от дейностите в областта на морския транспорт, които са уредени в член 3жа от Директива 2003/87/ЕО, и докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/757 за 2018 г. и 2019 г. в Съюза и държавите от Европейското икономическо пространство и Европейската асоциация за свободна търговия, коригирани от 2021 г. до 2024 г. с коефициента на линейно намаление за 2024 г. Коефициентът на линейно намаление следва да се прилага през 2024 г. към увеличението на количеството квоти в целия Съюз през посочената година.
- (40) За постигането на повишената амбиция по отношение на климата в Съюза и в държавите членки ще са необходими значителни публични и частни средства, специално предназначени за прехода в областта на климата. За да се допълнят и укрепят значителните бюджетни разходи на Съюза, свързани с климата, всички приходи от търгове, които не са отнесени към бюджета на Съюза под формата на собствени ресурси, или финансовата равностойност на тези приходи от търгове следва да се използват за цели, свързани с климата, с изключение на приходите, използвани за компенсиране на непреките разходи за въглеродни емисии. Списъкът на свързаните с климата цели в член 10, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО следва да бъде разширен, за да обхване допълнителни цели с положително въздействие върху околната среда. Това следва да включва използването на финансова подкрепа за справяне със социалните аспекти в домакинствата с ниски и средни доходи чрез намаляване на деформиращите данъци и целеви намаления на митата и таксите за електроенергия от възобновяеми източници. Държавите членки следва да докладват ежегодно относно използването на приходите от търгове в съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, като посочват, когато е приложимо и целесъобразно, кои приходи се използват и какви действия са предприети за изпълнение на техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата и техните териториални планове за справедлив преход.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2017 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел запазване на сегашните ограничения на обхвата за авиационните дейности и подготовка за изпълнението на глобална, основана на пазара мярка от 2021 година (ОВ L 350, 29.12.2017 г., стр. 7).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

- (41) Приходите на държавите членки от търгове ще се увеличат в резултат на включването на морския транспорт в СТЕ на ЕС. Поради това държавите членки се насърчават да увеличат използването на приходите от СТЕ на ЕС съгласно член 10, параграф 3 от Директива 2003/87/ЕО, за да допринесат за опазването, възстановяването и по-доброто управление на морските екосистеми, по-специално на защитените морски зони.
- (42) Необходими са значителни финансови ресурси за изпълнение на целите на Парижкото споразумение в развиващите се държави, а Пактът за климата от Глазгоу призовава развитите държави — страни по него, спешно и значително да увеличат предоставяното финансиране за борбата с изменението на климата. В заключенията си относно подготовката за 27-ата конференция на страните по РКООНИК (COP 27) Съветът припомня, че Съюзът и неговите държави членки имат най-голям принос за международното публично финансиране на борбата с изменението на климата и са увеличили повече от два пъти приноса си за финансирането за борбата с изменението на климата в подкрепа на развиващите се държави от 2013 г. насам. В тези заключения Съветът подновява също така твърдия ангажимент, поет от Съюза и неговите държави членки, да продължат да увеличават международното си финансиране за борба с изменението на климата за постигане на целта на развитите държави за мобилизиране на най-малко 100 милиарда щатски долара годишно възможно най-скоро и до 2025 г. от широк кръг източници, като очаква целта да бъде постигната през 2023 г.
- (43) За да се преодолеят последиците от прехода за разпределението и социалната област в държавите членки с ниски доходи, от 2024 г. до 2030 г. за финансиране на енергийния преход в държавите членки с брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението под 75 % от средния за Съюза през периода 2016—2018 г. следва да се използва допълнително количество квоти в размер на 2,5 % от количеството квоти за целия Съюз, чрез Модернизационния фонд, посочен в член 10г от Директива 2003/87/ЕО.
- (44) Държавите членки — бенефициери, следва да могат да използват ресурсите, разпределени за Модернизационния фонд, за финансиране на инвестиции, включващи съседни гранични региони на Съюза, когато това е от значение за енергийния преход на държавите членки — бенефициери.
- (45) Следва да се осигурят допълнителни стимули за намаляване на емисиите на парникови газове чрез използване на икономически ефективни техники. За тази цел от 2026 г. нататък безплатното разпределяне на квоти за емисии на стационарни инсталации следва да бъде обвързано с инвестиции в техники за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите, особено за големите потребители на енергия. Комисията следва да гарантира, че обвързването с тези условия не застрашава еднаквите условия на конкуренция, екологосъобразността или равнопоставеното третиране на инсталациите в целия Съюз. Поради това, без да се засягат правилата, приложими съгласно Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾, Комисията следва да приеме делегирани актове за допълване на настоящата директива, за да уреди евентуални проблеми, установени по-специално във връзка с горните принципи, и да предвиди административно прости правила за прилагането на условията. Тези правила следва да бъдат част от общите правила за безплатно разпределяне на квоти, като се използва установената процедура за национални мерки за изпълнение, и да предвиждат срокове, критерии за признаване на приложените мерки за енергийна ефективност, както и алтернативни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове. Освен това стимулите за намаляване на емисиите на парникови газове следва да бъдат допълнително засилени за инсталации с висок интензитет на емисиите на парникови газове. За тази цел от 2026 г. нататък безплатното разпределяне на квоти за емисии на 20-те процента стационарни инсталации с най-висок интензитет на емисиите по даден продуктов параметър също следва да бъде обвързано с изготвянето и изпълнението на планове за неутралност по отношение на климата.
- (46) Механизмът за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ), създаден с Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейски парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾, е предвидено да замени механизмите, установени с Директива 2003/87/ЕО за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии. Секторите и подсекторите не следва да получават безплатно разпределени квоти, доколкото са обхванати от тази мярка. Необходимо е обаче преходно постепенно премахване на безплатните квоти, за да могат производителите, вносителите и търговците да се приспособят към новия режим. През периода на поетапно въвеждане на МКВЕГ намаляването на безплатното разпределяне на квоти следва да се осъществи чрез прилагане на коефициент към секторите, обхванати от МКВЕГ. Коефициентът по МКВЕГ следва да бъде равен на 100 % за периода между влизането в сила на посочения регламент и края на 2025 г. и, при спазване на прилагането на разпоредбите, посочени в член 36, параграф 3, буква б) от този регламент, следва да е равен на 97,5 % през 2026 г., 95 % през 2027 г., 90 % през 2028 г., 77,5 % през 2029 г., 51,5 % през 2030 г., 39 % през 2031 г., 26,5 % през 2032 г. и 14 % през 2033 г. От 2034 г. коефициентът по МКВЕГ не следва да се прилага.

⁽¹⁵⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (вж. страница 52 от настоящия брой на Официален вестник).

Приложимите делегирани актове относно безплатното разпределяне на квоти следва да бъдат съответно коригирани за секторите и подсекторите, обхванати от МКВЕГ. Безплатните квоти, които вече не се предоставят на обхванатите от МКВЕГ сектори въз основа на това изчисление (търсене по МКВЕГ), се добавят във Фонда за иновации, за да се подкрепят иновациите в нисковъглеродните технологии, улавянето и използването на въглерод, улавянето и съхранението на въглерод в геоложки формации, възобновяемата енергия, преноса и съхранението на енергия по начин, който допринася за смекчаване на последиците от изменението на климата. В този контекст специално внимание следва да се обръща на проектите в секторите, обхванати от МКВЕГ. За да се спазва делът на безплатните квоти, които са налични за необхванатите от МКВЕГ сектори, окончателното количество, което се приспада от безплатните квоти и се предоставя по Фонда за иновации, следва да се изчислява въз основа на съотношението между търсенето по МКВЕГ и необходимите безплатни квоти на всички сектори, които получават безплатно разпределени квоти.

- (47) С цел смекчаване на потенциалните рискове от изместване на въглеродни емисии, свързани със стоки, които са обхванати от МКВЕГ и са произведени в Съюза за износ в трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или подобен механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии, следва да се извърши оценка преди края на преходния период съгласно Регламент (ЕС) 2023/956. Ако в оценката се установи риск от такова изместване на въглеродни емисии, Комисията следва, ако е целесъобразно, да внесе законодателно предложение за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии по начин, който е в съответствие с правилата на Световната търговска организация. Освен това държавите членки следва да могат да използват приходите от търговете за справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, обхванати от МКВЕГ, и в съответствие с правилата за държавна помощ. Когато квотите в резултат от намаляване на безплатното разпределяне на квоти, свързано с прилагането на правилата за условията, не се използват изцяло за освобождаване на инсталациите с най-нисък интензитет на емисиите на парникови газове от междусекторната корекция, 50 % от тези остатъчни квоти следва да бъдат добавени към Фонда за иновации. Останалите 50 % следва да се продават на търг от името на държавите членки и те следва да използват приходите от тях за справяне с остатъчния риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, обхванати от МКВЕГ.
- (48) За да се отрази по-добре технологичният напредък, като същевременно се осигурят стимули за намаляване на емисиите и се възнаградят по подходящ начин иновациите, минималната корекция на стойностите на параметъра следва да се увеличи от 0,2 % на 0,3 % годишно, а максималната корекция следва да се увеличи от 1,6 % на 2,5 % годишно. Следователно за периода 2026—2030 г. стойностите на параметъра следва да бъдат коригирани с 6 % до 50 % в сравнение със стойността, приложима за периода 2013—2020 г. За да осигури предвидимост за инсталациите, Комисията следва да приеме актове за изпълнение с цел определяне на преразгледаните стойности на параметъра за безплатно разпределяне на квоти във възможно най-кратък срок и преди началото на периода 2026—2030 г.
- (49) За да се стимулират нови революционни технологии в стоманодобивната промишленост и да се избегне значително непропорционално намаляване на стойността на параметъра и с оглед на особените характеристики на стоманодобивната промишленост, като например високата интензивност на емисиите и структурата на международния пазар и на пазара на Съюза, е необходимо при изчисляването на стойността на параметъра за техни черни метали за периода 2026—2030 г. да бъдат изключени инсталациите, които са извършвали дейност през референтния период 2021—2022 г. и които в противен случай биха били включени в това изчисление в резултат на прегледа на определението за продуктовия параметър за техни метали.
- (50) За да се възнаградят най-добрите резултати и иновациите, инсталациите, чиито нива на емисии на парникови газове са под средните на десетте процента най-ефективни инсталации по даден параметър, следва да бъдат изключени от прилагането на коефициента за междусекторна корекция. Квотите, които не са разпределени поради намаляване на безплатното разпределение на квоти, свързано с прилагането на правилата за условията, следва да се използват за покриване на дефицита при намаляването на безплатното разпределение на квоти, произтичащ от изключването на постигналите най-добри резултати от прилагането на коефициента за междусекторна корекция.
- (51) С цел да се ускори декарбонизацията на икономиката, като същевременно се засилва конкурентоспособността на промишлеността на Съюза, на Фонда за иновации следва да бъдат предоставени допълнителни 20 милиона квоти от количеството, което иначе би могло да бъде разпределено безплатно, и допълнителни 5 милиона квоти от количеството, което иначе би могло да бъде продадено на търг. При прегледа на графика и реда на провеждане на търга на квоти на Фонда за иновации, установени с Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията⁽¹⁷⁾, с оглед на промените, въведени с настоящата директива, Комисията следва да разгледа възможността за предоставяне на повече ресурси през първите години от прилагането на преразгледаната Директива 2003/87/ЕО, за да се стимулира декарбонизацията на съответните сектори.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза (ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1).

- (52) Комплексният подход към иновациите е от съществено значение за постигането на целите на Регламент (ЕС) 2021/1119. На равнището на Съюза необходимите усилия в областта на научните изследвания и иновациите получават подкрепа, наред с другото, чрез програмата „Хоризонт Европа“, която включва значително финансиране и нови инструменти за секторите, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС. Следователно Комисията следва да търси полезни взаимодействия с „Хоризонт Европа“ и, когато е приложимо, с други програми за финансиране на Съюза.
- (53) Фондът за иновации следва да подкрепя иновативни техники, процеси и технологии, включително по-машабното използване на тези техники, процеси и технологии, с оглед на широкото им разгръщане в целия Съюз. Революционните иновации следва да бъдат се ползват с приоритет при подбора на проекти, получаващи подкрепа чрез безвъзмездни средства.
- (54) Обхватът на Фонда за иновации, посочен в член 10а, параграф 8 от Директива 2003/87/ЕО, следва да бъде разширен, за да се подкрепят иновациите в технологиите и процесите с ниски или нулеви въглеродни емисии, които са свързани с потреблението на горива в сградния сектор и в сектора на автомобилния транспорт, както и в допълнителните сектори, включително в колективни форми на транспорт като обществен транспорт и автобусния превоз. Освен това Фондът за иновации следва да служи за подкрепа на инвестициите за декарбонизация на морския транспорт, включително инвестициите в енергийната ефективност на кораби, пристанища и морски превоз на къси разстояния, в електрифицирането на сектора, в устойчиви алтернативни горива, като водород и амоняк, които се произвеждат от възобновяеми източници, и в технологии за задвижване с нулеви емисии, като например технологии, свързани с вятъра и иновации по отношение на корабите от ледови клас. Специално внимание следва да се отдели на иновативните проекти, допринасящи за декарбонизацията на морския сектор и намаляването на всички негови въздействия върху климата, включително емисиите на сажди. В това отношение Комисията следва да предвиди специални теми в поканите за представяне на предложения на Фонда за иновации. В поканите следва да се вземат предвид въпросите, свързани с опазването на биологичното разнообразие, шума и замърсяването на водите. В областта на морския транспорт, следва да могат да получат финансиране проектите с ясна добавена стойност за Съюза.
- (55) В съответствие с член 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/1122 на Комисията⁽¹⁸⁾, когато операторите на въздухоплавателни средства вече не извършват полети, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС, техните партии се привеждат в състояние „изключени“ и от тези партии вече не могат да се инициират процеси. За да се запази екологосъобразността на СТЕ на ЕС, квотите, които не са издадени на оператори на въздухоплавателни средства поради преустановяване на дейността им, следва да се използват за покриване на недостига на върнати от тези оператори квоти, а всички останали квоти следва да се използват за ускоряване на действията за справяне с изменението на климата, като се прехвърлят във Фонда за иновации.
- (56) Техническата помощ от Комисията, съсредоточена върху държавите членки, които до момента са представили малко проекти или не са представили такива, ще допринесе за подаването на голям брой заявления за финансиране от Фонда за иновации във всички държави членки. Тази помощ следва, наред с всичко друго, да бъде в подкрепа на дейности, насочени към подобряване на качеството на предложенията за проекти, осъществявани в държавите членки, които до момента са представили малко проекти или не са представили такива, например чрез обмен на информация, извлечени поуки и най-добри практики, както и към засилване на дейностите на националните звена за контакт. Други мерки, обслужващи същата цел, включват мерки за повишаването на осведомеността относно възможностите за финансиране и увеличаването на капацитета на тези държави членки да набелязват и да оказват подкрепа на възможните заявители на проекти. Следва да се насърчават също така проектните партньорства между държавите членки и установяването на контакти между възможните заявители, по-специално за широкомащабни проекти.
- (57) За да се подобри ролята на държавите членки в управлението на Фонда за иновации и да се повиши прозрачността, Комисията следва да докладва на Комитета по изменението на климата относно използването на Фонда за иновации, като предостави анализ за очакваното въздействие на финансираните проекти по сектори и по държави членки. Комисията следва също така да предостави доклад на Европейския парламент и на Съвета и да го оповести публично. Със съгласието на заявителите, след изтичането на срока по поканата за представяне на предложения Комисията следва да информира държавите членки за заявленията за финансиране на проекти на техните територии и следва да им предоставя подробна информация за тези заявления, за да улесни държавите членки в координирането на подкрепата за проектите. Освен това Комисията следва да информира държавите членки за списъка на предварително подобрите проекти преди отпускането на подкрепата. Държавите членки следва да гарантират, че националните разпоредби за транспониране не възпрепятстват иновациите и са технологично неутрални, а Комисията следва да предоставя техническа помощ, по-специално на държавите членки със слабо

⁽¹⁸⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2019/1122 на Комисията от 12 март 2019 г. за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Регистъра на ЕС (ОВ L 177, 2.7.2019 г., стр. 3).

реално участие, за да се подобри реално географско участие във Фонда за иновации и да се повиши общото качество на представените проекти. Комисията следва също така да гарантира изчерпателен мониторинг и докладване, включително информация за напредъка към ефективно, основано на качеството географско покритие в целия Съюз и подходящи последващи действия.

- (58) За да се постигне съответствие с всеобхватния характер на Европейския зелен пакт, процесът на подбор за проекти, получаващи подкрепа чрез безвъзмездни средства, следва да дава приоритет на проекти, насочени към множество въздействия, свързани с околната среда. За да се подкрепи възпроизвеждането и по-бързото навлизане на пазара на получаващи подкрепа технологии или решения, при проектите, финансирани по линия на Фонда за иновации, следва да се извършва обмен на знания с други относими проекти, както и с изследователи, установени в Съюза, които имат законен интерес.
- (59) Договорите за разлика в цената (ДРЦ), договорите за разлика в цената на въглеродните емисии (ДРЦВЕ) и договорите с фиксирана премия са важни елементи за стимулиране на намаляването на емисиите в промишлеността чрез по-машабно използване на нови технологии, като предлагат възможността да се гарантира на инвеститорите в благоприятни за климата иновативни технологии цена, която възнагражда намалявания на емисиите на CO₂ над тези, до които води преобладаващото ценово равнище на въглеродните емисии в СТЕ на ЕС. Обхватът на мерките, които Фондът за иновации може да подкрепя, следва да бъде разширен, за да се осигури подкрепа за проекти чрез процедури със състезателно наддаване, водещи до ДРЦ, ДРЦВЕ или договори с фиксирана премия. Състезателното наддаване ще бъде важен механизъм за подпомагане на разработването на технологии за декарбонизация и за оптимизиране на използването на наличните ресурси. То също така ще осигури сигурност на инвеститорите в тези технологии. С оглед на свеждането до минимум на всякакви условни пасиви за бюджета на Съюза следва да се гарантира намаляване на риска при разработването на ДРЦ и ДРЦВЕ и следва да се осигури подходящо покритие чрез бюджетно задължение с пълно покритие най-малко за първите два кръга на ДРЦ и ДРЦВЕ с бюджетни кредити, произтичащи от приходите от продажбата на търг на квоти, разпределени съгласно член 10а, параграф 8 от Директива 2003/87/ЕО.

Такива рискове не съществуват за договорите с фиксирана премия, тъй като правното задължение ще бъде покрито от съответстващо бюджетно задължение. Освен това, след приключването на първите два кръга на ДРЦ и ДРЦВЕ и всеки път, когато е необходимо след това, Комисията следва да извърши качествена и количествена оценка на финансовите рискове, произтичащи от тяхното прилагане. На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приеме делегиран акт с цел да предвиди, въз основа на резултатите от тази оценка, подходящ процент на провизиране вместо пълно покритие за следващите кръгове на ДРЦ или ДРЦВЕ. При този подход следва да се вземат предвид всички елементи, които могат да намалят финансовите рискове за бюджета на Съюза, в допълнение към квотите, налични във Фонда за иновации, като например евентуално споделяне на пасиви с държавите членки на доброволна основа или евентуален механизъм за презастраховане от частния сектор. Поради това е необходимо да се предвидят дерогации от части от дял X от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾. Процентът на провизиране за първите два кръга на ДРЦ и ДРЦВЕ следва да бъде 100 %.

Въпреки това, чрез дерогация от член 210, параграф 1, член 211, параграфи 1 и 2 и член 218, параграф 1 от посочения регламент, в настоящата директива следва да се определи минимален процент на провизиране от 50 %, както и максимален дял от 30 % от приходите от Фонда за иновации, които да се използва за провизиране, за следващите кръгове на ДРЦ и ДРЦВЕ, а Комисията следва да може да определи необходимия процент на провизиране въз основа на опита от първите две покани за представяне на предложения и размера на приходите, които ще се използват за провизиране. Следователно общият финансов пасив, поет от бюджета на Съюза, не следва да надвишава 60 % от постъпленията от търговете за Фонда за иновации. Освен това, тъй като средствата за провизиране като цяло ще постъпят от Фонда за иновации, следва да се предвидят дерогации от правилата в членове 212, 213 и 214 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, свързани с общия фонд „Провизии“, създаден с член 212 от посочения регламент. Новаторският характер на ДРЦ и ДРЦВЕ може също така да наложи дерогации от член 209, параграф 2, букви г) и з) от посочения регламент, като се има предвид, че те не разчитат на ливъридж/мултипликатори, нито зависят изцяло от предварителна оценка, от член 219, параграф 3, поради връзката с член 209, параграф 2, буква г), и от член 219, параграф 6 от него, тъй като партньорите по изпълнението няма да имат кредитни експозиции или експозиции към капиталови инструменти по гаранция. Използването на всяка дерогация от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 следва да бъде ограничено до необходимото. На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да изменя максималния дял на приходите от Фонда за иновации, които да се използват за провизиране, с не повече от 20 процентни пункта над предвиденото в настоящата директива.

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (60) За Фонда за иновации се прилага общия режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза, установен с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾.
- (61) Когато дейността на дадена инсталация е временно преустановена, безплатно разпределените квоти се коригират до нивата на дейност, които задължително се отчитат годишно. Освен това компетентните органи могат да спрат издаването на квоти за емисии на инсталации, чиято дейност е преустановена, докато няма доказателства, че те ще бъде възобновена. Поради това в случай на временно преустановяване на дейността от операторите не следва повече да се изисква да доказват пред компетентния орган, че тяхната инсталация ще възобнови производството в рамките на определен и разумен срок.
- (62) Във връзка с корекциите на безплатно разпределените квоти, предоставени на стационарни инсталации съгласно член 11, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, може да се изисква предоставяне на допълнителни безплатни квоти или обратно прехвърляне на излишни квоти. За тези цели следва да се използват квотите, заделени за нови участници на пазара съгласно член 10а, параграф 7 от Директива 2003/87/ЕО.
- (63) От 2013 г. производителите на електроенергия са задължени да закупуват всички квоти, от които се нуждаят, за да произвеждат електроенергия. Въпреки това, в съответствие с член 10в от Директива 2003/87/ЕО, някои държави членки имат възможност да разпределят безплатно квоти през преходния период за модернизацията на енергийния сектор за периода 2021—2030 г. Три държави членки са избрали да използват тази възможност. Като се има предвид необходимостта от бърза декарбонизация, особено в енергийния сектор, съответните държави членки следва да могат да разпределят тези безплатни квоти през преходния период само за инвестиции, извършени до 31 декември 2024 г. Те следва да могат да добавят всички останали квоти за периода 2021—2030 г., които не се използват за такива инвестиции, в определено от тях съотношение, към общото количество квоти, което съответната държава членка получава за продажба на търг, или да ги използват за оказване на подкрепа за инвестиции в рамките на Модернизационния фонд. С изключение на правилото за крайния срок за уведомяване, за квотите, прехвърлени към Модернизационния фонд, следва да се прилагат същите правила относно инвестициите, които са приложими за вече прехвърлените квоти съгласно член 10г, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО. За да се гарантира предвидимост и прозрачност по отношение на количеството квоти, налични за продажба чрез търг или за безплатно разпределяне в преходния период, и по отношение на активите, управлявани от Модернизационния фонд, до 15 май 2024 г. държавите членки следва да информират Комисията за количествата останали квоти, които да се използват съответно за всяка от целите.
- (64) Обхватът на Модернизационния фонд следва да бъде приведен в съответствие с най-новите цели на Съюза в областта на климата, като се въведе изискването инвестициите да са в съответствие с целите на Европейския зелен пакт и Регламент (ЕС) 2021/1119 и се премахне подкрепата за всякакви инвестиции, свързани с производството на енергия от изкопаеми горива, освен по отношение на подкрепата за инвестиции от приходите от квоти, прехвърлени доброволно на Модернизационния фонд в съответствие с член 10г, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО. Освен това ограничена подкрепа за такива инвестиции следва да продължи да бъде възможна с приходи от квотите, посочени в член 10, параграф 1, трета алинея от същата директива, при определени условия, по-специално когато дейността се определя като екологично устойчива съгласно Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, и по отношение на квотите, продавани на търг до 2027 г. За последната категория квоти използването надолу по веригата на нетвърди изкопаеми горива не следва освен това да получи подкрепа чрез приходи от квоти, продавани на търг след 2028 г. Освен това делът от Модернизационния фонд, който трябва да бъде отделен за приоритетни инвестиции, следва да бъде увеличен на 80 % за квотите в Модернизационния фонд, прехвърлени в съответствие с член 10г, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО и посочени в член 10, параграф 1, трета алинея от същата директива, и на 90 % за допълнителното количество квоти в размер на 2,5 % от количеството квоти в целия Съюз.

Енергийната ефективност, включително в промишлеността, транспорта, сградите, селското стопанство и отпадъците, отоплителната и охладителната енергия от възобновяеми източници, както и подкрепата за домакинствата за справяне с енергийната бедност, включително в селските и отдалечените райони, следва да бъдат включени в обхвата на приоритетните инвестиции. За да се повиши прозрачността и да се оцени по-добре въздействието на Модернизационния фонд, инвестиционният комитет следва да докладва ежегодно на Комитета по изменението на климата за опита от оценката на инвестициите, по-специално за намаляването на емисиите и разходите за намаляване на емисиите.

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

- (65) С Директива (ЕС) 2018/410 бяха въведени разпоредби, свързани с отмяната от страна на държавите членки на квоти от тръжните им количества във връзка със закриването на мощности за производство на електроенергия на тяхна територия. С оглед на повишената амбиция на Съюза в областта на климата и произтичащата от това ускорена декарбонизация на електроенергийния сектор тази отмяна придобива все по-голямо значение. Поради това Комисията следва да прецени дали използването на отмяна от страна на държавите членки може да бъде улеснено чрез изменение на съответните делегирани актове, приети съгласно член 10, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО.
- (66) Корекциите в безплатното разпределяне на квоти, въведени с Директива (ЕС) 2018/410 и приведени в действие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1842 на Комисията ⁽²²⁾, подобриха ефективността и стимулите, предоставяни от безплатното разпределяне на квоти, но увеличиха административната тежест и доведоха до неприложимост на определената за издаване на безплатни квоти дата 28 февруари. За да се отчетат по-добре корекциите в безплатното разпределяне на квоти, е целесъобразно да се направят корекции в цикъла на съответствие. Поради това крайният срок за безплатно разпределяне на квоти от компетентните органи следва да бъде отложен от 28 февруари на 30 юни, а крайният срок за връщане на квоти от операторите — от 30 април на 30 септември.
- (67) В Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията ⁽²³⁾ са предвидени правила за мониторинг на емисиите от биомаса, които са в съответствие с правилата за използване на биомаса, установени в законодателството на Съюза относно енергията от възобновяеми източници. Тъй като законодателството по отношение на критериите за устойчивост на биомасата се усъвършенства с последните правила, установени в Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁴⁾, изпълнителни правомощия, предоставени с член 14, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО, следва да бъдат изрично разширени, за да обхванат приемането необходимите корекции за прилагането в СТЕ на ЕС на критериите за устойчивост на биомасата, включително биогоривата, течните горива от биомаса и горивата от биомаса. Освен това на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приеме актове за изпълнение, за да конкретизира как да се отчита съхранението на емисиите от смеси от биомаса с нулева ставка и биомаса, която не е от източници с нулева ставка.
- (68) Възобновяемите течни и газообразни горива с небиологичен произход и рециклираните въглеродни горива могат да бъдат важни за намаляването на емисиите на парникови газове в сектори, които трудно се декарбонизират. Когато рециклирани въглеродни горива и възобновяеми течни и газообразни горива от небиологичен произход се произвеждат от уловен CO₂ в рамките на дейност, обхваната от настоящата директива, емисиите следва да се отчетат в рамките на тази дейност. За да се гарантира, че възобновяемите горива от небиологичен произход и рециклираните въглеродни горива допринасят за намаляването на емисиите на парникови газове и за да се избегне двойното отчитане за горивата, които допринасят за това, е целесъобразно правомощията по член 14, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО изрично да бъдат разширени така, че да обхванат приемането от Комисията на актове за изпълнение, с които се определят необходимите корекции за начина на отчитане на евентуалното освобождаване на CO₂ по начин, с който се гарантира отчитането на всички емисии, включително когато такива горива са произведени от уловен CO₂ извън Съюза, като същевременно се избягва двойното отчитане и се гарантира наличието на подходящи стимули за улавяне на емисии, като се взема предвид и третирането на тези горива съгласно Директива (ЕС) 2018/2001.
- (69) Тъй като се очаква CO₂ да се транспортира и по други начини, различни от тръбопроводите, като например с кораби и камиони, сегашният обхват на приложение I към Директива 2003/87/ЕО относно превода на парникови газове с цел съхранение следва да бъде разширен чрез включването на всички транспортни средства от съображения за равнопоставено третиране и независимо от това дали транспортните средства са обхванати от СТЕ на ЕС. Когато емисиите от транспорта са обхванати и от друга дейност съгласно Директива 2003/87/ЕО, емисиите следва да се отчетат в рамките на тази друга дейност, за да се предотврати двойното отчитане.

⁽²²⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1842 на Комисията от 31 октомври 2019 г. за определяне на правила за прилагането на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на допълнителните условия за коригиране на безплатното разпределение на квоти за емисии поради промени в равнището на дейност (ОВ L 282, 4.11.2019 г., стр. 20).

⁽²³⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията (ОВ L 334, 31.12.2018 г., стр. 1).

⁽²⁴⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчване на използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

- (70) Изключването от СТЕ на ЕС на инсталациите, използващи само биомаса, доведе до ситуации, в които инсталации, изгарящи голям дял биомаса, извлякоха неочаквани печалби от получаването на безплатни квоти, значително надвишаващи действителните емисии. Поради това следва да се въведе прагова стойност за изгарянето на биомаса с нулева ставка, над която инсталациите се изключват от СТЕ на ЕС. Въвеждането на праг ще допринесе за по-голяма сигурност по отношение на това кои инсталации попадат в обхвата на СТЕ на ЕС и ще даде възможност за по-равномерно безплатно разпределяне на квоти, по-специално между секторите, които са изложени в по-голяма степен на риск от изместване на въглеродни емисии. Прагът следва да бъде определен на равнище от 95 %, за да се осигури баланс между предимствата и недостатъците от оставането на инсталациите в обхвата на СТЕ на ЕС. Поради това инсталациите, които все още имат физически капацитет за изгаряне на ископаеми горива, не следва да бъдат стимулирани да се връщат към използването на такива горива. Праг от 95 % ще гарантира, че ако дадена инсталация използва ископаеми горива с цел да остане в обхвата на СТЕ на ЕС, за да се възползва от безплатното разпределяне на квоти, разходите за въглеродни емисии, свързани с използването на тези ископаеми горива, ще бъдат достатъчно високи, за да действат като възпиращ фактор.

Този праг също така ще гарантира, че за инсталациите, използващи значително количество ископаеми горива, ще останат приложими задълженията за мониторинг по СТЕ на ЕС, като по този начин ще се избегне евентуалното заобикаляне на съществуващите задължения за мониторинг, докладване и проверка. Същевременно следва да продължи насърчаването, чрез гъвкав механизъм, на инсталациите, които изгарят по-малък дял биомаса с нулева ставка, да намаляват допълнително изгарянето на ископаеми горива, като същевременно остават в обхвата на СТЕ на ЕС, докато използването от тяхна страна на устойчива биомаса не стане толкова съществено, че включването им в СТЕ на ЕС повече да не е оправдано. Освен това опитът показва, че изключването на инсталации, използващи изключително биомаса, което на практика представлява праг от 100 %, като се изключи изгарянето на ископаеми горива по време на етапите на пускане и спиране, изисква преоценка и по-точно определение. Прагът от 95 % позволява изгарянето на ископаеми горива по време на етапите на пускане и спиране.

- (71) С цел да се стимулира внедряването на технологии с ниски или нулеви въглеродни емисии държавите членки следва да предоставят на операторите възможността да останат в обхвата на СТЕ на ЕС до края на настоящия и следващия петгодишен период по член 11, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО, ако инсталацията промени производствения си процес, за да намали емисиите си на парникови газове, и вече не отговаря на прага от 20 MW обща номинална топлинна мощност.
- (72) Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) публикува на 28 март 2022 г. окончателния си доклад относно квотите за емисии и свързаните с тях деривати. Докладът представлява всеобхватен анализ на интегритета на европейския пазар на въглеродни емисии и осигурява експертен опит и препоръки във връзка с поддържането на правилното функциониране на пазара на въглеродни емисии. С цел непрекъснато наблюдение на интегритета и прозрачността на пазара ЕОЦКП следва да представя редовни доклади. ЕОЦКП вече извършва оценка на промените на пазара и при необходимост дава препоръки в областта на своята компетентност в доклада си относно тенденциите, рисковете и слабите места в съответствие с член 32, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁵⁾. Анализът на европейския пазар на въглеродни емисии, който включва търговете на квоти за емисии, търговията на място и извънборсовата търговия с квоти за емисии и техни деривати, следва да бъде част от това годишно докладване. Това задължение ще доведе до рационализиране на докладването от страна на ЕОЦКП и ще даде възможност за междупазарни сравнения, по-специално поради силните връзки между СТЕ на ЕС и пазарите на стокови деривати.

Този редовен анализ от ЕОЦКП следва по-специално да следи за нестабилност на пазарите и промени в цените, провеждането на търговете и търговските операции на пазарите, ликвидността и търгуваните обеми, както и категориите и търговското поведение на участниците на пазара, включително спекулативна дейност, оказваща значително въздействие върху цените. Когато е целесъобразно, оценките от него следва да включват препоръки за подобряване на интегритета и прозрачността на пазара и на задълженията за докладване, както и за подобряване на предотвратяването и разкриването на пазарни злоупотреби, и да спомагат за поддържането на добре функциониращи пазари на квоти за емисии и техни деривати. Комисията следва надлежно да взема предвид оценките и препоръките в контекста на годишния доклад за пазара на въглеродни емисии и - когато е необходимо — в докладите с цел да се гарантира по-доброто функциониране на пазара на въглеродни емисии.

⁽²⁵⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

- (73) С цел да се стимулират допълнително инвестициите, необходими за декарбонизацията на системите за централно отопление, и да се обърне внимание на социалните аспекти, свързани с високите цени на енергията и високия интензитет на емисиите на парникови газове на инсталациите за централно отопление в държавите членки с много висок дял на емисиите от централно отопление в сравнение с размера на икономиката, операторите следва да могат да кандидатстват за допълнително безплатно разпределяне на квоти през преходния период за инсталациите за централно отопление, а допълнителната стойност на безплатното разпределяне на квоти следва да бъде инвестирана с цел значително намаляване на емисиите преди 2030 г. За да се гарантира постигането на тези намаления, допълнителните безплатно разпределени квоти през преходния период следва да зависят от направените инвестиции и от постигнатите намаления на емисиите, предвидени в плановете за неутралност по отношение на климата, които трябва да бъдат изготвени от операторите за съответните им инсталации.
- (74) Неочаквани или внезапни прекомерни увеличения на цените на пазара на въглеродни емисии могат да окажат отрицателно въздействие върху предвидимостта на пазара, която е от съществено значение за планирането на инвестициите в декарбонизация. Поради това мярката, която се прилага в случай на прекомерни колебания на цените на пазара на емисии, попадащи в обхвата на глави II и III от Директива 2003/87/ЕО, следва да бъде засилена внимателно, така че да се подобри способността за реакция на произволни промени в цените. Ако е изпълнено условието за прилагането ѝ въз основа на увеличението на средната цена на квотите, тази основана на правила предпазна мярка следва да се прилага автоматично, което да води до освобождаване на предварително определен брой квоти от резерва за стабилност на пазара, създаден с Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁶⁾. Условието за прилагане следва да се следи отблизо от Комисията и да се публикува ежемесечно, за да се подобри прозрачността. За да се гарантира правилното предлагане на търг на квотите, освободени от резерва за стабилност на пазара с тази предпазна мярка, и за да се подобри предвидимостта на пазара, тази мярка не следва да се прилага отново най-малко дванадесет месеца след края на предишното освобождаване на квоти на пазара по мярката.
- (75) В съобщението на Комисията от 17 септември 2020 г., озаглавено „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“, се подчертава особено предизвикателство при намаляването на емисиите в сградния сектор и в сектора на автомобилния транспорт. Поради това Комисията обяви, че по-нататъшното разширяване на търговията с емисии би могло да обхване емисиите от сградите и автомобилния транспорт, като същевременно посочи, че обхващането на всички емисии от изгаряне на горива би донесло значителни ползи. Търговията с емисии следва да се прилага за горива, използвани за изгаряне в сградния сектор и в сектора на автомобилния транспорт, както и в допълнителните сектори, които съответстват на промишлени дейности, които не попадат в обхвата на приложение I към Директива 2003/87/ЕО, като например отоплението на промишлени съоръжения (наричани по-долу „сградният сектор, секторът на автомобилния транспорт и допълнителните сектори“). За тези сектори следва да се създаде отделна, но паралелна система за търговия с емисии, за да се избегнат всякакви нарушения на добре функциониращата система за търговия с емисии за стационарните инсталации и въздухоплаването. Новата система се придружава от допълнителни политики, които определят очакванията на пазара и целят да дадат ценови сигнал за въглеродните емисии за цялата икономика, като същевременно се предвиждат мерки за избягване на неоправдани ценови въздействия. Предишният опит показва, че развитието на новата система изисква създаването на ефективна система за мониторинг, докладване и проверка. С оглед на осигуряването на полезни взаимодействия и съгласуваност със съществуващата инфраструктура на Съюза за СТЕ на ЕС е целесъобразно търговията с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори да се въведе чрез изменение на Директива 2003/87/ЕО.
- (76) За да се създаде необходимата рамка за прилагане и да се осигури разумен срок за постигане на целта за 2030 г., търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори следва да започне през 2025 г. През първите години от регулираните субекти следва да се изисква да притежават разрешително за емисии на парникови газове и да докладват за своите емисии за периода 2024—2026 г. Издаването на квоти и задълженията за спазване на изискванията за тези субекти следва да се прилагат от 2027 г. нататък. Този ред на провеждане ще позволи търговията с емисии в тези сектори да започне по организиран и ефективен начин. Той ще позволи също така приемането на мерки, за да се гарантира социално справедливо въвеждане на търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, така че да се смекчи въздействието на цената на въглеродните емисии върху уязвимите домакинства и ползватели на транспорта.
- (77) Поради много големия брой малки емитенти в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори не е възможно регулиране на нивото на субектите, които пряко отделят парникови газове, както е случаят със стационарните инсталации и въздухоплаването. Поради това, от съображения за техническа осъществимост и административна ефективност, е по-целесъобразно регулиране по-нагоре по веригата на доставки. Актът, който поражда задължението за спазване на изискванията в рамките на новата система за търговия с емисии, следва да бъде освобождаването за потребление на горива, които се използват за изгаряне в сградния сектор и в сектора на автомобилния транспорт, включително при автомобилен транспорт на парникови газове с цел съхранение

⁽²⁶⁾ Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1).

в геоложки формации, както и в допълнителните сектори, съответстващи на промишлени дейности, които не попадат в обхвата на приложение I към Директива 2003/87/ЕО. За да се избегне припокриване на обхвата, не следва да бъде обхванато освобождаването за потребление на горива, които се използват в дейности съгласно приложение I към посочената директива.

- (78) Регулираните субекти в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори и предметът на регулиране следва да бъдат определени в съответствие с акцизната система, установена с Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета ⁽²⁷⁾, като се въведат необходимите адаптации, тъй като с тази директива вече е определена надеждна система за контрол на всички освободени за потребление количества горива за целите на плащането на акцизи. За крайните потребители на горива в тези сектори не следва да се прилагат задълженията по Директива 2003/87/ЕО.
- (79) За регулираните субекти, попадащи в обхвата на системата за търговия с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, следва да се прилагат изисквания за разрешителни за емисии на парникови газове, подобни на тези за операторите на стационарни инсталации. Необходимо е да се установят правила относно заявленията за издаване на разрешителни, условията за издаване, съдържанието и прегледа им, както и всички промени, свързани с регулирания субект. За да може новата система да започне да се прилага организирано, държавите членки следва да гарантират, че регулираните субекти, които попадат в обхвата на новата система за търговия с емисии, имат валидно разрешително към началния момент на прилагане на системата през 2025 г.
- (80) За да се постигне целта за намаляване на емисиите до 2030 г., е необходимо общото количество квоти за новата търговия с емисии да следва линейна траектория, като се вземе предвид икономически ефективният принос на сградния сектор и сектора автомобилния транспорт за намаляване на емисиите до 2030 г. с 43 % в сравнение с 2005 г., и на допълнителните сектори — съвкупен икономически ефективен принос от 42 % намаляване на емисиите в сравнение с 2005 г. Общото количество квоти следва да бъде определено за първи път през 2027 г., за да следва траектория, започваща през 2024 г. от граничната стойност на емисиите за 2024 г., изчислена в съответствие с член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁸⁾ въз основа на референтните емисии за обхванатите сектори за 2005 г. и за периода 2016—2018 г. съгласно член 4, параграф 3 от посочения регламент. Съответно коефициентът на линейно намаление следва да бъде определен на 5,10 %. От 2028 г. нататък общото количество квоти следва да се определя въз основа на средното количество докладвани емисии за 2024 г., 2025 г. и 2026 г. и следва да се намалява с годишната абсолютна стойност на намалението, определена от 2024 г., което съответства на коефициент на линейно намаление 5,38 % спрямо съпоставимата стойност за 2025 г. съгласно определената по-горе траектория. Ако тези емисии са значително по-големи от посочената стойност съгласно траекторията и ако това отклонение не се дължи на малки разлики в методиките за измерване на емисиите, коефициентът на линейно намаление следва да се коригира, за да се постигне необходимото намаление на нивото на емисиите през 2030 г.
- (81) Продаването на квоти чрез търг е най-простият и икономически ефективен метод за разпределяне на квоти за емисии и също така предотвратява неочаквани печалби. Сградният сектор и секторът на автомобилния транспорт са подложени на сравнително слаб или несъществуващ конкурентен натиск от страни извън Съюза и не са изложени на риск от изместване на въглеродни емисии. Поради това квотите за сградите и автомобилния транспорт следва да се разпределят само чрез търг, без да има безплатно разпределени квоти.
- (82) За да се осигури плавно начало на прилагането на новата система за търговия с емисии и предвид необходимостта регулираните субекти да хеджират или да купуват квоти за бъдещ период, за да намалят ценовия и ликвидния си риск, следва да се продават на търг по-големи количества квоти на ранен етап. Следователно през 2027 г. продаваните на търговете обеми следва да бъдат с 30 % по-големи от общото количество квоти за 2027 г. Това количество би било достатъчно за осигуряване на ликвидност, както ако емисиите намаляят в съответствие с необходимото намаление, така и в случай, че това намаляване на емисиите се осъществи само постепенно. Подробните правила за това предварително осигуряване на обеми за търговете следва да бъдат установени в делегиран акт, свързан с търговете, приет съгласно член 10, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО.

⁽²⁷⁾ Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 г. за определяне на общия режим на облагане с акциз (ОВ L 58, 27.2.2020 г., стр. 4).

⁽²⁸⁾ Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021—2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

- (83) Правилата за разпределение на тържните дялове са от голямо значение за всички приходи от търгове, които ще постъпят в държавите членки, особено с оглед на необходимостта от засилване на способността на държавите членки да се справят със социалните въздействия на ценовия сигнал за въглеродните емисии в сградния сектор и сектора на автомобилния транспорт. Независимо от факта, че сградният сектор, секторът на автомобилния транспорт и допълнителните сектори имат много различни характеристики, е целесъобразно да се установи общо правило за разпределение, подобно на това, което се прилага за стационарните инсталации. По-голямата част от квотите следва да се разпредели между всички държави членки въз основа на средното разпределение на емисиите в автомобилния транспорт, търговските и институционалните сгради и жилищните сгради през периода 2016—2018 г.
- (84) Въвеждането на цената на въглеродните емисии в сградния сектор и сектора на автомобилния транспорт следва да бъде съпроводено с ефективни социални компенсации, особено с оглед на съществуващите нива на енергийна бедност. В проучване, проведено в целия Съюз през 2021 г., около 34 милиона европейци, почти 6,9 % от населението на Съюза, са заявили, че не могат да си позволят да отопляват дома си достатъчно. За да се постигне ефективна социална компенсация и компенсация на последиците за разпределението, от държавите членки следва да се изисква да изразходват приходите от търговията с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори за целите, свързани с климата и енергетиката, които вече са набелязани за съществуващата система за търговия с емисии, като се дава приоритет на дейности, които могат да допринесат за справяне със социалните аспекти на търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, или за мерки, добавени специално за решаване на съответните проблеми за тези сектори, включително съответните мерки на политиката съгласно Директива 2012/27/ЕС.

Новият социален фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁹⁾, ще предоставя целево финансиране на държавите членки в подкрепа на най-засегнатите уязвими групи, особено домакинствата в енергийна или транспортна бедност. Социалният фонд за климата ще насърчава справедливостта и солидарността между държавите членки и в държавите членки, като същевременно намалява риска от енергийна и транспортна бедност по време на прехода. Той ще се основава на съществуващите механизми за солидарност и ще ги допълва във взаимодействие с други разходни програми и фондове на Съюза. 50 милиона квоти по СТЕ на ЕС съгласно член 10а, параграф 8б от Директива 2003/87/ЕО и 150 милиона квоти от търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, както и приходите от продажбата на търг на квоти по отношение на сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, до не повече от 65 000 000 000 EUR, следва да се използват за финансиране на Социалния фонд за климата под формата на външни целеви приходи, временно и по изключение, докато бъдат проведени обсъжданията и разискванията по предложението на Комисията от 22 декември 2021 г. за решение на Съвета за изменение на Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз по отношение на създаването на нов собствен ресурс въз основа на СТЕ на ЕС в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС.

Необходимо е да се предвиди, че когато бъде прието решение в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС за създаване на този нов собствен ресурс, при влизането в сила на решението външното разпределяне на същите приходи следва да се прекрати. По отношение на Социалния фонд за климата в случай на приемане на такова решение Комисията представя, когато е целесъобразно, необходимите предложения в съответствие с член 27, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/955. Това не засяга резултатите от преговорите по многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.

- (85) Отчитането на използването на приходите от търгове следва да бъде приведено в съответствие с текущото отчитане, установено с Регламент (ЕС) 2018/1999.
- (86) Регулираните субекти, обхванати от новата система за търговия с емисии, следва да връщат квоти за своите проверени емисии, съответстващи на количествата горива, които са освободили за потребление. Те следва да върнат за първи път квоти за своите проверени емисии през 2027 г. За да се сведе до минимум административната тежест, редица правила, приложими към съществуващата система за търговия с емисии от стационарните инсталации и въздухоплаването, следва да се приложат към новата система за търговия с емисии от сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, като се направят необходимите адаптации. Това включва по-специално правилата за прехвърляне, връщане и отмяна на квоти, както и правилата за валидност на квотите, санкциите, компетентните органи и задълженията за докладване на държавите членки.

⁽²⁹⁾ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социалния фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник).

- (87) Някои държави членки вече имат национални данъци върху въглеродните емисии, които се прилагат за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, попадащи в обхвата на приложение III към Директива 2003/87/ЕО. Поради това следва да се въведе временна дерогация до края на 2030 г. За да се гарантира постигането на целите на Директива 2003/87/ЕО и съгласуваността на новата система за търговия с емисии, възможността за прилагане на тази дерогация следва да се предоставя само когато националната данъчна ставка е по-висока от средната тръжна цена за съответната година и следва да се прилага само за задължението за връщане на регулираните субекти, които плащат такъв данък. За да се гарантира стабилността и прозрачността на системата, националните данъци, включително съответните данъчни ставки, следва да бъдат съобщени на Комисията до края на срока за транспониране на настоящата директива. Дерогацията не следва да засяга външните целеви приходи за Социалния фонд за климата или — ако такъв е създаден в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС — собствения ресурс на база тръжни приходи от търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори.
- (88) За да бъде ефективна търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, следва да е възможно да се извършва мониторинг на емисиите и този мониторинг да бъде с висока степен на сигурност и на разумна цена. Емисиите следва да се отнасят към регулираните субекти въз основа на количествата гориво, освободени за потребление, и да се съчетават с емисионен фактор. Регулираните субекти следва да могат надеждно и точно да идентифицират и разграничават секторите, в които горивата се освобождават за потребление, както и крайните потребители на горивата, за да се избегнат нежелани последици, като например двойна тежест. В малкия брой случаи, в които не може да бъде избегнато двойното отчитане на емисии в съществуващата СТЕ на ЕС и новата система за търговия с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, или когато възникват разходи поради връщане на квоти за емисии от дейности, които не попадат в приложното поле на Директива 2003/87/ЕО, държавите членки следва да използват тези приходи, за да компенсират неизбежното двойно отчитане или други подобни разходи извън сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори в съответствие с правото на Съюза. Поради това на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, за да се гарантират еднакви условия за избягване на двойното отчитане и връщането на квоти за емисии, които не са обхванати от системата за търговия с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, както и за предоставяне на финансова компенсация. За да се смекчат допълнително проблемите, свързани с двойното отчитане, крайните срокове за мониторинг и връщане в новата система за търговия с емисии следва да бъдат един месец след крайните срокове в съществуващата система за стационарните инсталации и въздухоплаването. За да има достатъчно данни за определяне на общото количество квоти за периода 2028—2030 г., регулираните субекти, които притежават разрешително към началния момент на прилагане на системата през 2025 г., следва да докладват за свързаните с тях исторически емисии за 2024 г.
- (89) Прозрачността по отношение на разходите за въглеродни емисии и степента, в която се прехвърлят към потребителите, е от ключово значение за прилагането на бързо и икономически ефективно намаляване на емисиите във всички сектори на икономиката. Това е от особено значение при система за търговия с емисии, която се основава на задължения нагоре по веригата. Новата система за търговия с емисии има за цел да насърчи регулираните субекти да намаляват въглеродното съдържание на горивата и тези субекти не следва да реализират неоправдани печалби, като прехвърлят към потребителите повече разходи за въглеродни емисии, отколкото те пораждат. Въпреки че пълната продажба чрез търг на квоти за емисии в рамките на системата за търговия с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори вече ограничават наличието на такива неоправдани печалби, Комисията следва да наблюдава степента, в която регулираните субекти прехвърлят разходите за въглеродни емисии, така че да се избегнат извънредни печалби. Във връзка с глава IVa Комисията следва да докладва ежегодно, когато е възможно - по видове горива, относно средното равнище на разходите за въглеродни емисии, които са били прехвърлени към потребителите в Съюза.
- (90) Целесъобразно е да се въведат мерки за справяне с потенциалния риск от прекомерно увеличение на цените, което, ако е особено високо в началния момент на прилагане на новата система за търговия с емисии, може да намали готовността на домакинствата и физическите лица да инвестират в намаляване на техните емисии на парникови газове. Тези мерки следва да допълват предпазните мерки, осигурени от резерва за стабилност на пазара, които започнаха да функционират през 2019 г. Въпреки че пазарът ще продължи да определя цената на въглеродните емисии, предпазните мерки ще започнат да се прилагат чрез основан на правила автоматичен механизъм, при който квотите ще се освобождават от резерва за стабилност на пазара само ако са изпълнени едно или повече конкретни условия за прилагането им, основани на увеличението на средната цена на квотите. Този допълнителен механизъм следва също така да бъде много чувствителен, за да реагира на прекомерната нестабилност, дължаща се на фактори, различни от променените базови условия на пазара. Мерките следва да бъдат адаптирани към различните нива на прекомерно увеличение на цените, което ще доведе до различни степени на намеса. Условията за прилагане следва да се наблюдават внимателно от Комисията и когато тези условия са изпълнени, мерките следва да се приемат от Комисията в спешен порядък. Това не следва да засяга всякакви съпътстващи мерки, които държавите членки могат да приемат за справяне с неблагоприятните социални въздействия.

- (91) С цел да се повиши сигурността на гражданите, че цената на въглеродните емисии през първите години на новата система за търговия с емисии не надвишава 45 EUR, е целесъобразно да се включи допълнителен механизъм за ценова стабилност, за да се освободят квоти от резерва за стабилност на пазара, в случай че цената на въглеродните емисии надвиши това равнище. По принцип мярката следва да се прилага еднократно за период от 12 месеца. Тя обаче следва също така да може да се прилага отново през същия период от 12 месеца, когато Комисията, подпомагана от Комитета по изменението на климата, счете, че изменението на цената оправдава друго освобождаване на квоти. С оглед на целта на този механизъм да се гарантира стабилност през първите години на прилагане на новата система за търговия с емисии, Комисията следва да направи оценка на неговото функциониране и на това дали той следва да бъде продължен след 2029 г.
- (92) Като допълнителен предпазен механизъм преди началото на търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори следва да бъде възможно да се отложи прилагането на горната граница и задълженията за връщане, когато цените на едро на газа или нефта са изключително високи в сравнение с историческите тенденции. Този механизъм следва да бъде автоматичен, което означава, че прилагането на горната граница и задълженията за връщане на квоти се отлага с една година, ако са изпълнени конкретните условия за прилагане, свързани с цената на енергията. Референтните цени следва да се определят въз основа на референтни договори на пазарите на едро на газ и нефт, които са непосредствено достъпни и са най-подходящи за крайните потребители. Следва да се предвидят отделни условия за прилагане, свързани с цените на газа и нефта, тъй като при тях развитието на цените следва различни исторически тенденции. За да се гарантира пазарната сигурност, Комисията следва да осигури яснота във връзка с отлагането достатъчно рано чрез известие в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- (93) Прилагането на търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори следва да бъде наблюдавано от Комисията, включително степента на сближаване на цените със съществуващата СТЕ на ЕС, и ако е необходимо, на Европейския парламент и на Съвета следва да бъде предложен преглед с цел подобряване на ефективността, администрирането и практическото прилагане на търговията с емисии в тези сектори въз основа на придобитите знания, както и за по-тясно сближаване на цените. Комисията следва да бъде задължена да представи първия доклад по тези въпроси до 1 януари 2028 г.
- (94) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на член 3жа, параграф 2, член 3же, параграфи 2 и 4, член 10б, параграф 4, член 12, параграфи 3-г и 3-в, член 14, параграф 1, член 30е, параграфи 3 и 5 и член 30з, параграф 7 от Директива 2003/87/ЕО, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. За да се осигурят полезни взаимодействия със съществуващата регулаторна рамка, изпълнителните правомощия, предоставени съгласно членове 14 и 15 от посочената директива, следва да бъдат разширени, така че да обхванат сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори. Тези изпълнителни правомощия, с изключение на изпълнителните правомощия във връзка с член 3же, параграф 2 и член 12, параграфи 3-г и 3-в от Директива 2003/87/ЕО, следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁰⁾.
- (95) За постигането на определените в настоящата директива и в друго законодателство на Съюза цели, по-специално тези съгласно Регламент (ЕС) 2021/1119, при прилагането на политиките Съюзът и неговите държави членки следва да използват най-съвременните научни данни. Поради това, когато Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата приема научни становища и изготвя доклади относно СТЕ на ЕС, Комисията следва да взема предвид тези становища и доклади, по-специално по отношение на необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза, за да се гарантира съответствие с общите и конкретните цели на Регламент (ЕС) 2021/1119, както и допълнителни политики и мерки на Съюза с оглед на амбицията и екологосъобразността на глобалните, основани на пазара мерки за въздухоплаването и морския транспорт.
- (96) За да се признае приносът на приходите от СТЕ на ЕС към климатичния преход, следва да се въведе етикет за СТЕ на ЕС. Наред с други мерки за гарантиране на видимостта на финансирането от СТЕ на ЕС държавите членки и Комисията следва да гарантират, че проектите и дейностите, подкрепяни чрез Модернизационния фонд и Фонда за иновации, са ясно обозначени с източник приходите от СТЕ на ЕС чрез поставяне на подходящ етикет.

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (97) С оглед на постигането на целта за неутралност по отношение на климата, определена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, следва да се определи обща за целия Съюз цел в областта на климата за 2040 г. въз основа на законодателно предложение за изменение на посочения регламент. Следва да бъде направен преглед на СТЕ на ЕС, за да бъде приведена в съответствие с целта на Съюза в областта на климата за 2040 г. Вследствие на това до юли 2026 г. Комисията следва да докладва на Европейския парламент и на Съвета по няколко аспекта, като докладът бъде придружен, когато е целесъобразно, от законодателно предложение и оценка на въздействието. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119 следва да се даде приоритет на прякото намаляване на емисиите, което ще трябва да бъде допълнено от повишено отстраняване на въглерод, за да се постигне неутралност по отношение на климата. Поради това, наред с други аспекти, до юли 2026 г. Комисията следва да докладва на Европейския парламент и на Съвета относно начина, по който емисиите, отстранени от атмосферата и съхранявани безопасно и трайно, например чрез пряко улавяне от въздуха, биха могли евентуално да бъдат обхванати от търговията с емисии, без да се компенсират необходимите намаления на емисиите. Докато всички етапи от жизнения цикъл на даден продукт, в който се използва уловен въглерод, не подлежат на ценообразуване на въглеродните емисии, по-специално на етапа на изгаряне на отпадъците, да се разчита на отчитането на емисиите на мястото на отделянето им от продукти в атмосферата би довело до подценяване на емисиите.

С цел да се регулира улавянето на въглерод по начин, който намалява нетните емисии, и да се гарантира, че всички емисии се отчитат и че се избягва двойното отчитане, като същевременно се създават икономически стимули, Комисията следва да направи оценка до юли 2026 г. на това дали всички емисии на парникови газове, обхванати от Директива 2003/87/ЕО, се отчитат ефективно и дали двойното отчитане се избягва ефективно. По-специално тя следва да направи оценка на отчитането на емисиите на парникови газове, за които се счита, че са уловени и използвани в даден продукт по начин, различен от посочения в член 12, параграф 3б, и да вземе предвид етапите надолу по веригата, включително обезвреждане и изгаряне на отпадъци. На последно място, Комисията следва също така да докладва на Европейския парламент и на Съвета относно осъществимостта на понижаването на праговете за обща номинална топлинна мощност от 20 MW за дейностите, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО, като се вземат предвид ползите за околната среда и административната тежест.

- (98) До юли 2026 г. Комисията следва също така да направи оценка и да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета относно осъществимостта на включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци в СТЕ на ЕС, включително с оглед на включването им от 2028 г., както и да представи оценка на евентуалната необходимост да се предвиди възможност отделна държава членка да не участва до края на 2030 г., като се взема предвид важността на приноса на всички сектори в намаляването на емисиите. Включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци в СТЕ на ЕС ще допринесе за кръговата икономика чрез насърчаване на рециклирането, повторната употреба и ремонта на продукти, като същевременно ще допринесе за декарбонизацията в цялата икономика. Включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци би засилило стимулите за устойчиво управление на отпадъците в съответствие с йерархията на отпадъците и би създавало еднакви условия на конкуренция между регионите, които са включили изгарянето на битови отпадъци в обхвата на СТЕ на ЕС.

За да се избегне отклоняването на отпадъци от инсталациите за изгаряне на битови отпадъци към депата за отпадъци в Съюза, които са източник на емисии на метан, както и да се избегне износът на отпадъци за трети държави с потенциално отрицателно въздействие върху околната среда, в своя доклад Комисията следва да вземе предвид потенциалното отклоняване на отпадъци към обезвреждане чрез депониране в Съюза и износ на отпадъци в трети държави. Освен това Комисията следва също така да вземе предвид съответните критерии, например въздействието върху вътрешния пазар, възможните нарушения на конкуренцията, екологосъобразността, приваждането в съответствие с целите на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽³¹⁾ и надеждността и точността по отношение на мониторинга и изчисляването на емисиите. Като се имат предвид емисиите на метан от депонирането и за да се избегне създаването на неравнопоставени условия на конкуренция, Комисията следва също така да направи оценка на възможността за включване в СТЕ на ЕС на други процеси за управление на отпадъците, като например депониране, ферментация, компостиране и механично-биологично третиране, когато оценява осъществимостта на включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци.

- (99) С цел приемането на незаконодателни актове от общ характер за допълнение или изменение на определени несъществени елементи от законодателен акт, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС по отношение на графика, администрирането и други аспекти на продажбите чрез търг, правилата за прилагане на условията, правилата за функционирането на Фонда за иновации, правилата за функционирането на механизъм за състезателно наддаване във връзка с ДРЦ и ДРЦВЕ, изискванията, за да се приеме, че парниковите газове са трайно химически свързани в даден продукт, и разширяването на дейността, посочена в приложение III към Директива 2003/87/ЕО, чрез включване на други сектори. Освен това, за да се осигурят полезни взаимодействия със съществуващата регулаторна рамка, делегирането на правомощия съгласно член 10, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО по отношение на графика, администрирането и други аспекти на продажбите чрез търг

⁽³¹⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

следва да бъде разширено, така че да обхване сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори. От особена важност е по време на подготовителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложиени в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽³²⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (100) Разпоредбите, свързани със съществуващата СТЕ на ЕС и нейното разширяване по отношение на морския транспорт, следва да се прилагат от 2024 г. в съответствие с необходимостта от неотложни действия в областта на климата и от това всички сектори да допринасят за намаляването на емисиите по разходоэффективен начин. Следователно държавите членки следва да транспонират разпоредбите, отнасящи се до тези сектори, до 31 декември 2023 г. Въпреки това крайният срок за транспониране на разпоредбите, свързани със системата за търговия с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, следва да бъде 30 юни 2024 г., тъй като правилата за мониторинг, докладване, проверка и издаване на разрешения за тези сектори се прилагат от 1 януари 2025 г. и изискват осигуряването на достатъчно време за правилно прилагане. Като изключение, за да се гарантира прозрачност и надеждно докладване, държавите членки следва да транспонират задължението за докладване на историческите емисии за тези сектори до 31 декември 2023 г., тъй като това задължение се отнася до емисиите през 2024 г. Съгласно Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи⁽³³⁾ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (101) Добре функциониращата и реформираната СТЕ на ЕС, включваща инструмент за стабилизиране на пазара, е основното средство на Съюза за постигането на целта за намаляване на нетните емисии на парникови газове в цялата икономика до 2030 г., целта на Съюза за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г. и целта за постигане на отрицателни емисии след това, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1119, както и целите на Парижкото споразумение. Предназначението на резерва за стабилност на пазара е да се преодолее дисбалансът между търсенето и предлагането на квоти на пазара. В член 3 от Решение (ЕС) 2015/1814 се предвижда извършването на преглед на резерва три години след като започне да функционира, като се обърне специално внимание на процентната стойност за определяне на броя на квотите, които трябва да бъдат прехвърлени в резерва за стабилност на пазара, на прага за общия брой квоти в обращение (ОБКО), който определя попълването с квоти, и на броя на квотите, които трябва да бъдат освободени от резерва. Съществуващият праг, определящ прехвърлянето на квоти в резерва за стабилност на пазара, беше установен през 2018 г. с последния преглед на СТЕ на ЕС, докато с настоящата директива коефициентът на линейно намаление се увеличава. Поради това, като част от редовния преглед на функционирането на резерва за стабилност на пазара, Комисията следва също така да оцени необходимостта от евентуална корекция на този праг в съответствие с линейния коефициент, посочен в член 9 от Директива 2003/87/ЕО.
- (102) Като се има предвид необходимостта да се даде по-силен инвестиционен сигнал за намаляване на емисиите по икономически ефективен начин и с оглед на укрепването на СТЕ на ЕС, Решение (ЕС) 2015/1814 следва да бъде изменено, така че да се повиши процентната ставка, прилагана за определянето на количеството квоти, които ежегодно да се прехвърлят в резерва за стабилност на пазара. Освен това при по-ниски нива на ОБКО попълването следва да бъде в размер, равен на разликата между ОБКО и прага, който определя попълването с квоти. Това би предотвратило значителната несигурност в обема на търговете, която настъпва при доближаването на стойността на ОБКО до прага, и същевременно би гарантирало, че излишъкът достига този диапазон на обема, в който се счита, че пазарът на въглеродни емисии функционира балансирано.
- (103) Освен това, за да се гарантира предвидимост на нивото на квотите, които остават в резерва за стабилност на пазара след обезсилването, обезсилването на квоти в резерва вече не следва да зависи от обема на търговете през предходната година. Поради това броят на квотите в резерва следва да бъде определен на ниво от 400 милиона квоти, което съответства на долния праг за стойността на ОБКО.

⁽³²⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽³³⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (104) Анализът в оценката на въздействието, придружаваща предложението за настоящата директива, показва също така, че в ОБКО следва да бъде включено нетното търсене от въздухоплаването. Освен това, тъй като квотите за въздухоплаването могат да се използват по същия начин, както общите квоти, включването на въздухоплаването в резерва би направило този резерв по-точен и следователно по-добър инструмент за гарантиране на стабилността на пазара. Считано от годината, следваща влизането в сила на настоящата директива, в изчисляването на ОБКО следва да се включват емисиите от въздухоплаването и квотите, издадени по отношение на въздухоплаването.
- (105) За да се изясни изчисляването на ОБКО, в Решение (ЕС) 2015/1814 следва да се посочи, че в предлагането на квоти се включват само издадените квоти, които не са прехвърлени в резерва за стабилност на пазара. Освен това формулата вече не следва да включва изваждането на броя на квотите в резерва за стабилност на пазара от предлагането на квоти. Тази промяна не би имала съществено въздействие върху резултата от изчисляването на ОБКО, включително върху предишните изчисления на ОБКО или върху резерва.
- (106) За да се намали рискът от дисбаланс между търсенето и предлагането, свързан с началото на търговията с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори, както и за да се повиши устойчивостта на тази търговия на пазарни сътресения, към тези сектори следва да се приложи основаващият се на правила механизъм на резерва за стабилност на пазара. За да може този резерв да функционира от самото начало на прилагане на системата, той следва да бъде създаден с първоначален ресурс от 600 милиона квоти за търговия с емисии в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори. Първоначалните долни и горни прагове, които водят до освобождаването на квоти от резерва или попълването му с квоти, следва да бъдат предмет на обща клауза за преглед. По отношение на други елементи, като например публикуването на ОБКО или количеството на освободените или прехвърлени в резерва квоти, е целесъобразно да се следват правилата за резерва за други сектори.
- (107) Тъй като целите на настоящата директива, а именно насърчаване на намаляването на емисиите на парникови газове по разходоефективен и икономически ефективен начин, съизмерим с целта за намаляване на нетните емисии на парникови газове в цялата икономика до 2030 г. чрез разширен и изменен пазарен механизъм на равнището на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците ѝ могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (108) Поради това Директива 2003/87/ЕО и Решение (ЕС) 2015/1814 следва да бъдат съответно изменени,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2003/87/ЕО

Директива 2003/87/ЕО се изменя, както следва:

- 1) В член 1 втора алинея се заменя със следното:

„Настоящата директива предвижда и по-нататъшно намаляване на емисиите на парникови газове, така че да се достигне до нивата на намаление, които се считат за необходими от научна гледна точка за предотвратяване на опасно изменение на климата. Тя допринася за постигането на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата и на неговите цели в областта на климата, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (*), и по този начин - за постигането на целите на Парижкото споразумение (**).

(*) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

(**) ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.“

2) В член 2 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Настоящата директива се прилага спрямо дейностите, изброени в приложения I и III, и парниковите газове, изброени в приложение II. Когато дадена инсталация, която е включена в обхвата на СТЕ на ЕС поради експлоатацията на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност над 20 MW, промени производствените си процеси с цел намаляване на емисиите си на парникови газове и вече не отговаря на този праг, държавата членка, в която се намира тази инсталация, предоставя на оператора възможности да остане в обхвата на СТЕ на ЕС до края на текущия и следващия петгодишен период по член 11, параграф 1, втора алинея след промяната на производствените си процеси. Операторът на инсталацията може да реши, че инсталацията остава в обхвата на СТЕ на ЕС само до края на текущия петгодишен период или също и на следващия петгодишен период след промяната на производствените му процеси. Съответната държава членка уведомява Комисията за промените в сравнение със списъка, представен на Комисията съгласно член 11, параграф 1.

2. Настоящата директива се прилага, без да се засягат изискванията съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).“

3) Член 3 се изменя, както следва:

а) буква б) се заменя със следното:

„б) „емисии“ означава отделянето на парникови газове от източници в дадена инсталация или отделянето от въздухоплавателно средство, извършващо въздухоплавателна дейност, посочена в приложение I, или от кораби, извършващи дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, на газове, определени по отношение на тази дейност, или отделянето на парникови газове, съответстващи на дейността, посочена в приложение III;“

б) буква г) се заменя със следното:

„г) „разрешително за емисии на парникови газове“ означава разрешително, издадено в съответствие с членове 5, 6 и 30б;“

в) буква ф) се заличава;

г) добавят се следните букви:

„ц) „корабно дружество“ означава корабособственикът или всяка друга организация или лице, като например мениджър или беърбоут чартър, които са поели отговорността за експлоатацията на кораба от корабособственика и които при поемането на тази отговорност са се съгласили да поемат всички задължения и отговорности, наложени от Международния кодекс за управление на безопасната експлоатация на кораби и предотвратяване на замърсяването, посочени в приложение I към Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета (*);

ч) „плаване“ означава плаване съгласно определението в член 3, буква в) от Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета (**);

ш) „администриращ орган по отношение на корабно дружество“ означава органът, който отговаря за администрирането на СТЕ на ЕС по отношение на корабно дружество в съответствие с член 3же;

щ) „пристанище на акостиране“ означава пристанището, в което корабът спира да натовари или разтовари товари, или да качи или да сваля пътници, или пристанището, в което кораб, обслужващ офшорната индустрия, спира с цел смяна на екипаж; изключени са спирането с цел единствено зареждане на гориво, попълване на запасите, смяна на екипажа на кораб, различен от кораб, обслужващ офшорната индустрия, въвеждане в сух док или извършване на ремонт на кораба, неговото оборудване или и двете, спирането в пристанище поради нужда от помощ или бедствено положение, прехвърлянето от кораб на кораб, извършено извън пристанищата, спирането единствено с цел подслон от неблагоприятни метеорологични условия или необходимо поради дейности по издирване и спасяване, както и спирането на контейнеровози в съседно пристанище по трансбордиране на контейнери, посочено в акта за изпълнение, приет съгласно член 3жа, параграф 2;

- аа) „пътнически круизен кораб“ означава пътнически кораб, който няма товарна палуба и е предназначен изключително за търговски превоз на пътници при нощувка при пътуване по море;
- аб) „договор за разлика в цената“ или „ДРЦ“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена, известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от цената на произведения продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, пазарната цена на близък заместител или комбинация от тези две цени, от друга страна;
- ав) „договор за разлика в цената на въглеродните емисии“ или „ДРЦВЕ“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа от Фонда за иновации, покриваща разликата между печелившата цена, известна още като „цената на упражняване“, от една страна, и референтна цена, получена от средната цена на квотите, от друга страна;
- аг) „договор с фиксирана премия“ означава договор между Комисията и избрания чрез механизъм за състезателно наддаване, като например търг, производител на продукт с ниски или нулеви въглеродни емисии, съгласно който на производителя се предоставя подкрепа под формата на фиксирана сума за единица произведен продукт;
- ад) „регулиран субект“ за целите на глава IVa означава всяко физическо или юридическо лице, с изключение на крайния потребител на горивата, което участва в дейността, посочена в приложение III, и което попада в една от следните категории:
- i) когато горивото преминава през данъчен склад съгласно определението в член 3, точка 11 от Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета (***) — лицензиран складодържател съгласно определението в член 3, точка 1 от посочената директива, който е задължен да плати акциза, станал изискуем съгласно член 7 от посочената директива;
 - ii) ако точка i) от настоящата буква не е приложима — всяко друго лице, което е задължено да плати акциза, станал дължим съгласно член 7 от Директива (ЕС) 2020/262 или член 21, параграф 5, първа алинея от Директива 2003/96/ЕО на Съвета (****) по отношение на горивата, обхванати от глава IVa от настоящата директива;
 - iii) ако точки i) и ii) от настоящата буква не са приложими — всяко друго лице, което трябва да бъде регистрирано от съответните компетентни органи на държавата членка с цел да бъде задължено да плаща акциз, включително всяко лице, освободено от плащане на акциз съгласно член 21, параграф 5, четвърта алинея от Директива 2003/96/ЕО;
 - iv) ако точки i), ii) и iii) не са приложими или ако няколко лица са солидарно отговорни за плащането на един и същ акциз — всяко друго лице, определено от държава членка;
- ае) „гориво“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава всеки енергиен продукт, посочен в член 2, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, включително горивата, изброени в таблица А и таблица В от приложение I към посочената директива, както и всеки друг продукт, предназначен за използване, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление съгласно член 2, параграф 3 от посочената директива, включително за производството на електроенергия;
- аж) „освобождаване за потребление“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава освобождаване за потребление съгласно определението в член 6, параграф 3 от Директива (ЕС) 2020/262;
- аз) „цена на газа на ТТФ“ за целите на глава IVa означава цената на договора за фючърси за газ за месец напред, търгуван на виртуалната платформа за търговия с газ Title Transfer Facility (ТТФ), управлявана от Gasunie Transport Services B.V.;

аи) „цена на суровия нефт тип „Брент“ за целите на глава IVa означава цената на фючърси за суров нефт за месец напред, използвана като референтна цена за покупка на нефт.

(*) Регламент (ЕО) № 336/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 г. за прилагане на Международния кодекс за управление на безопасността в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3051/95 на Съвета (ОВ L 64, 4.3.2006 г., стр. 1).

(**) Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 55).

(***) Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 г. за определяне на общия режим на облагане с акциз (ОВ L 58, 27.2.2020 г., стр. 4).

(****) Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51).“

4) Заглавието на глава II се заменя със следното:

„Въздухоплаване и морски транспорт“

5) Член 3а се заменя със следното:

„Член 3а

Обхват

Членове 3б—3ж се прилагат за разпределянето и издаването на квоти по отношение на въздухоплавателните дейности, изброени в приложение I. Членове 3жа—3жж се прилагат по отношение на дейностите в областта на морския транспорт, изброени в приложение I.“

6) Член 3ж се заменя със следното:

„Член 3ж

Планове за мониторинг и докладване

Администрацията държава членка гарантира, че всеки оператор на въздухоплавателно средство представя на компетентния орган в тази държава членка план за мониторинг, в който са изложени мерките за мониторинг и докладване на данните за емисиите, както и че тези планове са одобрени от компетентния орган в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14.“

7) Въмъкват се следните членове:

„Член 3жа

Обхват на прилагане за дейностите в областта на морския транспорт

1. Разпределянето на квоти и прилагането на изискванията за връщане по отношение на дейностите в областта на морския транспорт се прилагат по отношение на половината (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка, половината (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка, всички (100 %) емисии от кораби, извършващи плавания с начало в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристигане в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и всички (100 %) емисии от кораби в пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка.

2. До 31 декември 2023 г. Комисията чрез актове за изпълнение съставя списък на съседните пристанища за трансбордиране на контейнери и го актуализира до 31 декември на всеки две години след това.

В тези актове за изпълнение дадено пристанище се посочва като съседно пристанище за трансбордиране на контейнери, когато делът на трансбордирането на контейнери, измерен в двадесет фута еквивалентни единици, надвишава 65 % от общия трафик на контейнери на това пристанище през последния дванадесетмесечен период, за който има налични данни, и когато това пристанище е разположено извън Съюза, но на по-малко от 300 морски мили от пристанище под юрисдикцията на държава членка. За целите на настоящия параграф контейнерите се считат за трансбордирани, когато се разтоварват от кораб до пристанището единствено с цел да бъдат натоварени на друг кораб. Списъкът, съставен от

Комисията съгласно първа алинея, не включва пристанища, разположени в трета държава, за които тази трета държава ефективно прилага мерки, равностойни на настоящата директива.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

3. Членове 9, 9а и 10 се прилагат за дейностите в областта на морския транспорт по същия начин, по който се прилагат за другите дейности, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС, с долното изключение по отношение на прилагането на член 10.

До 31 декември 2030 г. се предоставя дял от квоти на държавите членки, в които съотношението на корабните дружества, които биха били под тяхна отговорност съгласно член 3же, към съответното им население през 2020 г. и въз основа на наличните данни за периода 2018—2020 г., е над 15 корабни дружества на един милион жители. Разпределените квоти съответстват на 3,5 % от допълнително разпределените квоти в резултат на увеличението на тавана за морския транспорт, посочено в член 9, трета алинея, през съответната година. За периода 2024—2025 г. разпределените квоти в допълнение към това се умножават по процентите, приложими за съответната година съгласно член 3жб, първа алинея, букви а) и б). Приходите от продажбата чрез търг на този дял квоти следва да се използват за целите, посочени в член 10, параграф 3, първа алинея, буква ж), по отношение на морския сектор, и в букви е) и и). 50 % от разпределените квоти се разпределят между съответните държави членки въз основа на дела на корабните дружества под тяхна отговорност, а останалата част се разпределя поравно между тях.

Член 3жб

Поетапно въвеждане на изискванията за морския транспорт

Корабните дружества са длъжни да връщат квоти в съответствие със следния график:

- а) 40 % от проверените емисии, докладвани за 2024 г., за които ще се прилагат изискванията за връщане на квоти в съответствие с член 12;
- б) 70 % от проверените емисии, докладвани за 2025 г., за които ще се прилагат изискванията за връщане на квоти в съответствие с член 12;
- в) 100 % от проверените емисии, докладвани за 2026 г. и всяка следваща година в съответствие с член 12.

Когато върнатите квоти са по-малко в сравнение с проверените емисии от морския транспорт за 2024 г. и 2025 г., след като бъде установена разликата между проверените емисии и върнатите квоти за всяка година, съответстващото на тази разлика количество квоти се отменя, а не се продава на търг съгласно член 10.

Член 3жв

Разпоредби за прехвърляне на разходите, свързани със СТЕ на ЕС, от корабното дружество към друг субект

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че когато съгласно договор крайната отговорност за закупуването на горивото или експлоатацията на кораба, или и двете се поема от субект, различен от корабното дружество, корабното дружество има право на възстановяване от този субект на разходите, произтичащи от връщането на квоти.

„Експлоатация на кораба“ за целите на настоящия член означава определяне на превозвания товар или маршрута и скоростта на кораба. Корабното дружество остава субектът, отговорен за връщането на квоти съгласно изискванията на членове 3жб и 12 и за цялостното спазване на разпоредбите на националното право, транспониращи настоящата директива. Държавите членки гарантират, че корабните дружества, за които носят отговорност, изпълняват задълженията за връщане на квоти съгласно членове 3жб и 12, независимо от правото на тези корабни дружества на възстановяване от търговските оператори на разходите, произтичащи от връщането.

Член 3жз

Мониторинг и докладване на емисиите от морския транспорт

По отношение на емисиите от дейностите в областта на морския транспорт, изброени в приложение I към настоящата директива, администриращият орган по отношение на корабно дружество гарантира, че корабното дружество, за което той отговаря, извършва мониторинг и докладва съответните параметри през отчетния период и му предоставя обобщени данни за емисиите на ниво дружество в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) 2015/757.

Член 3жд

Правила за проверка и акредитация на емисиите от морския транспорт

Администриращият орган по отношение на корабно дружество гарантира, че докладваните обобщени данни за емисиите на ниво корабно дружество, подадени от корабното дружество съгласно член 3жз от настоящата директива, се проверяват в съответствие с правилата за проверка и акредитация, установени в глава III от Регламент (ЕС) 2015/757.

Член 3же

Администриращ орган по отношение на корабно дружество

1. Администриращият орган по отношение на корабно дружество е:
 - а) по отношение на корабно дружество, регистрирано в държава членка — държавата членка, в която е регистрирано корабното дружество;
 - б) по отношение на корабно дружество, която не е регистрирано в държава членка — държавата членка с най-голям отчетен брой посещения на пристанища от плавания, извършени от това корабно дружество през последните четири години на мониторинг, които попадат в обхвата по член 3жа;
 - в) в случай на корабно дружество, което не е регистрирано в държава членка и което не е извършило през предходните четири години на мониторинг нито едно плаване, попадащо в обхвата по член 3жа — държавата членка, в която кораб на корабното дружество е започнал или е завършил първото си плаване, попадащо в обхвата по посочения член.
2. Въз основа на най-надеждната налична информация Комисията изготвя чрез актове за изпълнение:
 - а) до 1 февруари 2024 г. — списък на корабните дружества, които са извършвали дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, попадаща в обхвата по член 3жа, на 1 януари 2024 г. или считано от тази дата, като посочва администриращия орган по отношение на корабно дружество в съответствие с параграф 1 от настоящия член;
 - б) до 1 февруари 2026 г. и на всеки две години след това — актуализиран списък, с който корабните дружества, регистрирани в дадена държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган по отношение на корабно дружество, ако са променили държавата членка на регистрация в рамките на Съюза в съответствие с параграф 1, буква а) от настоящия член, или за да се включат корабни дружества, които впоследствие са извършвали дейност в областта на морския транспорт, посочена в приложение I, попадаща в обхвата по член 3жа в съответствие с параграф 1, буква в) от настоящия член; както и
 - в) до 1 февруари 2028 г. и на всеки четири години след това — актуализиран списък, с който корабните дружества, които не са регистрирани в държава членка, се пренасочват към друг администриращ орган по отношение на корабно дружество в съответствие с параграф 1, буква б) от настоящия член.
3. Администриращ орган по отношение на корабно дружество, който съгласно списъка, изготвен в съответствие с параграф 2, отговаря за дадено корабно дружество, продължава да носи тази отговорност, независимо от последващите промени в дейностите или регистрацията на корабното дружество, докато тези промени не бъдат отразени в актуализиран списък.
4. Комисията приема актове за изпълнение, с които се установяват подробни правила, свързани с администрирането на корабни дружества от страна на администриращите органи по отношение на корабно дружество съгласно настоящата директива. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.

Член 12жж

Докладване и преглед

1. В случай на приемането от Международната морска организация (ИМО) на глобална, основана на пазара мярка за намаляване на емисиите на парникови газове от морския транспорт, Комисията прави преглед на настоящата директива с оглед на приетата мярка.

За тази цел Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета в срок от 18 месеца от приемането на такава глобална, основана на пазара мярка и преди тя да започне да се прилага. В този доклад Комисията разглежда глобалната, основана на пазара мярка по отношение на:

- a) нейната амбиция с оглед на целите на Парижкото споразумение;
- b) нейната цялостна екологосъобразност, включително в сравнение с разпоредбите на настоящата директива, обхващащи морския транспорт; както и
- в) всеки въпрос, свързан със съгласуваността между СТЕ на ЕС и тази мярка.

Когато е целесъобразно, Комисията може да придружи доклада, посочен във втора алинея от настоящия параграф, със законодателно предложение за изменение на настоящата директива по начин, който е в съответствие с целта на Съюза в областта на климата за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119, и с цел запазване на екологосъобразността и ефективността на действията на Съюза в областта на климата, за да се гарантира съгласуваност между прилагането на глобалната, основана на пазара мярка и СТЕ на ЕС, като същевременно се избегне всяка значителна двойна тежест.

2. В случай че до 2028 г. ИМО не приеме глобална, основана на пазара мярка за намаляване на емисиите на парникови газове от морския транспорт в съответствие с целите на Парижкото споразумение и най-малко до равнище, сравнимо с постигнатото в резултат от мерките на Съюза, предприети съгласно настоящата директива, Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който разглежда необходимостта от прилагане на изискванията за разпределяне на квоти и връщане на квоти по отношение на повече от петдесет процента (50 %) от емисиите от кораби, извършващи плавания между пристанище на акостиране под юрисдикцията на държава членка и пристанище на акостиране извън юрисдикцията на държава членка, с оглед на целите на Парижкото споразумение. В този доклад Комисията разглежда по-специално напредъка на равнището на ИМО и проучва дали някоя трета държава разполага с основана на пазара мярка, равностойна на настоящата директива, и оценява риска от увеличаване на практиките на избягване на правилата, включително чрез преминаване към други видове транспорт или прехвърляне на пристанищни дейности към пристанища извън Съюза.

Когато е целесъобразно, докладът, посочен в първа алинея, се придружава от законодателно предложение за изменение на настоящата директива.

3. Комисията наблюдава прилагането на настоящата глава по отношение на морския транспорт, по-специално с цел откриване на поведение, целящо избягване на правилата, за да предотврати такова поведение на ранен етап, включително като взема предвид най-отдалечените региони, и докладва на всеки години от 2024 г. относно прилагането на настоящата глава по отношение на морския транспорт и възможните тенденции относно корабните дружества, които се опитват да избегнат спазването на изискванията на настоящата директива. Комисията наблюдава също така въздействията по отношение, наред с другото, на възможни увеличения на транспортните разходи, нарушения на пазара и промени в пристанищния трафик, като например в резултат на избягването на пристанища и преместването на центрове за трансбордиране, общата конкурентоспособност на морския сектор в държавите членки, и по-специално въздействията върху корабните услуги, които представляват основни услуги за „териториално единство“. Ако е целесъобразно, Комисията предлага мерки за гарантиране на ефективното прилагане на настоящата глава по отношение на морския транспорт, по-специално мерки за справяне с тези тенденции относно корабните дружества, които се стремят да избегнат спазването на изискванията на настоящата директива.

4. Не по-късно от 30 септември 2028 г. Комисията прави оценка на целесъобразността на удължаването на срока на прилагане на член 3жа, параграф 3, втора алинея след 31 декември 2030 г. и, ако е целесъобразно, представя законодателно предложение за тази цел.

5. Не по-късно от 31 декември 2026 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който разглежда осъществимостта и икономическите, екологичните и социалните въздействия от включването в настоящата директива на емисии от кораби, включително от кораби, обслужващи офшорната индустрия, с брутен тонаж под 5 000 тона, но над 400 тона, като се основава по-специално на анализа, придружаващ прегледа на Регламент (ЕС) 2015/757, който трябва да се извърши до 31 декември 2024 г.

В този доклад се разглеждат и взаимовръзките между настоящата директива и Регламент (ЕС) 2015/757 и се използва опитът, натрупан от прилагането им. В този доклад Комисията разглежда и въпроса как настоящата директива може най-добре да насърчи навлизането на морски горива от възобновяеми и нисковъглеродни източници въз основа на жизнения цикъл. Ако е целесъобразно, докладът може да бъде придружен от законодателни предложения.“

- 8) Член 3з се заменя със следното:

„Член 3з

Обхват

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат за разрешителните за емисии на парникови газове и за разпределението и издаването на квоти по отношение на дейностите, включени в списъка в приложение I, които не са въздухоплавателни дейности и дейности в областта на морския транспорт.“

- 9) В член 6, параграф 2 буква д) се заменя със следното:

„д) задължение за връщане на квоти, равни на общото количество емисии от инсталацията за всяка календарна година, проверени в съответствие с член 15, в срока, определен в член 12, параграф 3.“

- 10) Член 8 се заменя със следното:

„Член 8

Съгласуване с Директива 2010/75/ЕС

Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че когато в инсталациите се извършват дейности, които са включени в приложение I към Директива 2010/75/ЕС, условията и процедурата за издаване на разрешително за емисии на парникови газове са съгласувани с тези за издаването на разрешително, предвидени в посочената директива. Изискванията, установени в членове 5, 6 и 7 от настоящата директива, могат да бъдат включени в процедурите, предвидени в Директива 2010/75/ЕС.

Комисията извършва преглед на ефективността на полезните взаимодействия с Директива 2010/75/ЕС. Разрешителните, свързани с околната среда и климата, се съгласуват, за да се осигури ефективно и по-бързо изпълнение на мерките, необходими за постигане на целите на Съюза в областта на климата и енергията. Комисията може да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета в контекста на бъдещ преглед на настоящата директива.“

- 11) В член 9 се добавят следните алинеи:

„През 2024 г. количеството квоти в целия Съюз се намалява с 90 милиона квоти. През 2026 г. количеството квоти в целия Съюз се намалява с 27 милиона квоти. През 2024 г. количеството квоти в целия Съюз се увеличава със 78,4 милиона квоти за морския транспорт. Линейният коефициент е 4,3 % от 2024 г. до 2027 г. и 4,4 % от 2028 г. Линейният коефициент се прилага и за квотите, съответстващи на средните емисии от дейностите в областта на морския транспорт, докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) 2015/757 за 2018 г. и 2019 г., които са уредени в член 3жа от настоящата директива. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз до 6 септември 2023 г.

Съответно от 1 януари 2026 г. и 1 януари 2027 г. количеството квоти се увеличава, за да се вземе предвид включването в обхвата на емисиите на парникови газове, различни от емисиите на CO₂ от дейностите в областта на морския транспорт, и на емисиите от корабите, обслужващи офшорната индустрия, въз основа на техните емисии за последната година, за която има налични данни. Независимо от член 10, параграф 1, квотите, получени в резултат на това увеличаване, се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с член 10а, параграф 8.“

- 12) Член 10 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 трета алинея се заменя със следното:

„2 % от общото количество квоти между 2021 г. и 2030 г. се продават чрез търг с цел създаване на фонд за подобряване на енергийната ефективност и модернизиране на енергийните системи на някои държави членки („държавите членки бенефициери“), както е предвидено в член 10г („Модернизационният фонд“). Държавите членки бенефициери за това количество квоти са държавите членки с БВП на глава от населението по пазарни цени под 60 % от средната стойност за Съюза през 2013 г. Средствата, съответстващи на това количество квоти, се разпределят в съответствие с част А от приложение Пб.

Освен това 2,5 % от общото количество квоти между 2024 г. и 2030 г. се продават на търг за Модернизационния фонд. Държавите членки бенефициери за това количество квоти са държавите членки с БВП на глава от населението по пазарни цени под 75 % от средната стойност за Съюза за периода 2016—2018 г. Средствата, съответстващи на това количество квоти, се разпределят в съответствие с част Б от приложение Пб.“

- б) в параграф 3, първа алинея уводната част се заменя със следното:

„3. Държавите членки определят начина на използване на приходите от продажбата на квоти на търг съгласно параграф 2 от настоящия член, с изключение на приходите, установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС и вписани в бюджета на Съюза. Държавите членки използват тези приходи, с изключение на приходите, използвани за компенсиране на непреките разходи за въглеродни емисии, посочени в член 10а, параграф 6 от настоящата директива, или финансовата равностойност на тези приходи, за една или повече от следните цели:“

- в) в параграф 3, първа алинея букви б)–е) се заменят със следното:

„б) развитие на енергията от възобновяеми източници и на електропреносните мрежи с оглед изпълнение на ангажимента на Съюза за енергия от възобновяеми източници и на целите на Съюза относно междусистемните връзки, както и за развитие на други технологии, които допринасят за прехода към безопасна и устойчива икономика с ниски въглеродни емисии, и за подпомагане на изпълнението на ангажимента на Съюза за увеличаване на енергийната ефективност на нивата, договорени в съответните законодателни актове, включително производството на електроенергия от потребители на собствена енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия;

в) мерки за предотвратяване на обезлесяването и подкрепа на защитата и възстановяването на торфища, гори и други сухоземни или морски екосистеми, включително мерки, които допринасят за опазването, възстановяването и по-доброто им управление, в частност по отношение на защитените морски зони, и увеличаване на залесяването и повторното залесяване, които са благоприятни за биологичното разнообразие, включително в развиващи се държави, ратифицирали Парижкото споразумение, и мерки за трансфер на технологии и улесняване на адаптирането към неблагоприятните въздействия от изменението на климата в тези държави;

г) улавяне на емисии чрез използване на гори и почви в Съюза;

д) безопасно за околната среда улавяне и съхранение на CO₂ в геоложки формации, и по-специално от електроцентрали, работещи с твърди изкопаеми горива, и редица промишлени сектори и подсектори, включително в трети държави, и иновативни технологични методи за поглъщане на въглерод, като например прякото улавяне на въглерод от въздуха и неговото съхранение;

е) инвестиране във и ускоряване на прехода към видове транспорт, които допринасят значително за декарбонизацията на сектора, включително развитието на благоприятен за климата пътнически и товарен железопътен транспорт и автобусен превоз и технологии, мерки за декарбонизация на морския сектор, включително подобряване на енергийната ефективност на корабите, пристанищата, иновативните технологии и инфраструктура и устойчиви алтернативни горива, като водород и амоняк, които се произвеждат от възобновяеми източници, и технологии за задвижване с нулеви емисии, както и финансиране на мерки за оказване на подкрепа на декарбонизацията на летищата в съответствие с регламент на Европейския парламент и на Съвета за инфраструктурата за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и регламент на Европейския парламент и на Съвета за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт;“

- г) в параграф 3, първа алинея буква з) се заменя със следното:

„з) мерки, предназначени за подобряване на енергийната ефективност, системите за централно отопление и изолацията, за подпомагане на ефективните и възобновяеми отоплителни и охладителни системи или за подпомагане на основното и поэтапно основното саниране на сгради в съответствие с Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*), като се започне със санирането на сградите с най-лоши енергийни характеристики;

(*) Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).“

д) в параграф 3, първа алинея се вмъкват следните букви:

- „за) предоставяне на финансова подкрепа с цел справяне със социалните аспекти в домакинствата с ниски и средни доходи, включително чрез намаляване на нарушаващите конкуренцията данъци и целеви намаления на митата и таксите за електроенергия от възобновяеми източници;
- зб) финансиране на национални схеми за дивиденди в областта на климата с доказано положително въздействие върху околната среда, документирани в годишния доклад, посочен в член 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).“;

е) в параграф 3, първа алинея буква к) се заменя със следното:

- „к) насърчаване на придобиването на професионални умения и пренасочването на работниците, с цел да се допринесе за справедливия преход към неутрална спрямо климата икономика, по-специално в регионите, които са най-силно засегнати от преобразуването на работни места, в тясно сътрудничество със социалните партньори, и инвестиране в повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците, които могат да бъдат засегнати от прехода, включително работници в морския транспорт;
- л) справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, попадащи в обхвата на приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета (*), като се подкрепя преходът и се насърчава тяхната декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

(*) Регламент (ЕС) 2023/956 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 52).“

ж) в параграф 3 след първа алинея се вмъква следната алинея:

„При определяне на използването на приходите, получени от продажбата на търг на квоти, държавите членки вземат предвид необходимостта от продължаване на увеличаването на международното финансиране на борбата с изменението на климата в уязвимите трети държави, посочени в първа алинея, буква й).“

з) в параграф 3 втора алинея се заменя със следното:

„Приема се, че държавите членки са изпълнили разпоредбите на настоящия параграф, ако са въвели и прилагат политики за данъчна или финансова подкрепа, включително по-специално в развиващите се държави, или национални регулаторни политики, които осигуряват финансова подкрепа, установени за целите, посочени в първа алинея, и чийто размер е равностоен на този на приходите, посочени в първа алинея.“

и) в параграф 3 трета алинея се заменя със следното:

„Държавите членки информират Комисията за използването на приходите и за действията, предприети съгласно настоящия параграф, в докладите си, представени съгласно член 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999, като посочват, когато е приложимо и по целесъобразен начин, кои приходи са използвани и какви действия са предприети за изпълнение на техния интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, представен в съответствие с посочения регламент, и своите териториални планове за справедлив преход, изготвени в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета (*).

Докладите са достатъчно подробни, за да дадат на Комисията възможност да оцени спазването от страна на държавите членки на първа алинея.

(*) Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).“

й) в параграф 4 първа алинея се заменя със следното:

„На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящата директива за допълване на настоящата директива по отношение на сроковете, администрирането и други аспекти на търговете, включително условията на търговете, които са необходими за прехвърляне на част от приходите в бюджета на Съюза като външни целеви приходи в съответствие с член 30г, параграф 4 от настоящата директива или като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС, за да се гарантира, че те се провеждат по открит, прозрачен, хармонизиран и недискриминационен начин. За тази цел процесът трябва да бъде предвидим, по-специално по отношение на графика и реда на провеждане на търговете и очакваното количество квоти, които ще бъдат осигурени.“

к) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Комисията следи функционирането на европейския пазар на въглерод. Всяка година тя представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно функционирането на пазара на въглерод и други имащи отношение политики в областта на климата и енергетиката, включително провеждането на търговете, ликвидността и търгуваните обеми, с обобщение на информацията, предоставена от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) в съответствие с параграф 6 от настоящия член, и информацията, предоставена от държавите членки относно финансовите мерки, посочени в член 10а, параграф 6. Ако е необходимо, държавите членки осигуряват предоставянето на цялата съответна информация на Комисията най-малко два месеца преди Комисията да приеме доклада.“

л) добавя се следният параграф:

„6. ЕОЦКП редовно наблюдава интегритета и прозрачността на европейския пазар на въглеродни емисии, по-специално по отношение на нестабилност на пазара и промените в цените, функционирането на търговете, търговските операции на пазара на квоти за емисии и техните деривати, включително извънборсовата търговия, ликвидността и търгуваните обеми, както и категориите и търговското поведение на участниците на пазара, включително позициите на финансовите посредници. ЕОЦКП включва съответните констатации и при необходимост отправя препоръки в оценките си до Европейския парламент, Съвета, Комисията и Европейския съвет за системен риск в съответствие с член 32, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета (*). За целите на задачите, посочени в първото изречение от настоящия параграф, ЕОЦКП и съответните компетентни органи си сътрудничат и обменят подробна информация за всички видове сделки в съответствие с член 25 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета (**).

(*) Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

(**) Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

13) Член 10а се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

і) след втора алинея се добавят следните алинеи:

„Ако за дадена инсталация се прилага задължението за извършване на енергиен одит или за въвеждане на сертифицирана система за енергийно управление съгласно член 8 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*) и ако препоръките от доклада от одита или от сертифицираната система за енергийно управление не са изпълнени, количеството безплатни квоти се намалява с 20 %, освен когато срокът за изплащане на съответните инвестиции надвишава три години или когато разходите за тези инвестиции са диспропорционални. Количеството безплатни квоти не се намалява, ако операторът докаже, че е изпълнил други мерки, които водят до намаляване на емисиите на парникови газове, равностойни на препоръчаните в доклада от одита или в сертифицираната система за управление на енергията за съответната инсталация.“

Комисията допълва настоящата директива, като предвижда в делегираните актове, приети съгласно настоящия параграф, и без да се засягат правилата, приложими съгласно Директива 2012/27/ЕС, административно прости хармонизирани правила за прилагането на трета алинея от настоящия параграф, които гарантират, че прилагането на условията не застрашава еднаквите условия на конкуренция, екологосъобразността или равнопоставеното третиране на инсталациите в целия Съюз. В тези хармонизирани правила се предвиждат по-специално срокове, критерии за признаване на приложените мерки за енергийна ефективност, както и на алтернативни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове, като се използва процедурата за национални мерки за изпълнение в съответствие с член 11, параграф 1 от настоящата директива.

В допълнение към изискванията, посочени в трета алинея от настоящия параграф, намалението с 20 %, посочено в същата алинея, се прилага, когато до 1 май 2024 г. операторите на инсталации, чиито нива на емисии на парникови газове са по-високи от 80-тия процентил от нивата на емисиите за съответните продуктови параметри, не са изготвили план за неутралност по отношение на климата за всяка от тези инсталации за нейните дейности, попадащи в обхвата на настоящата директива. Този план съдържа елементите, посочени в член 10б, параграф 4, и се изготвя в съответствие с актовете за изпълнение, предвидени в посочения член. Член 10б, параграф 4 се тълкува като отнасящ се само до ниво инсталация. Постигането на целите и етапните цели, посочени в член 10б, параграф 4, трета алинея, буква б), се проверява по отношение на периода до 31 декември 2025 г. и по отношение на всеки период, който приключва на 31 декември от всяка пета година след това, в съответствие с процедурите за проверка и акредитация, предвидени в член 15. Не се разпределят безплатни квоти над 80 %, ако постигането на междинните и етапните цели не е проверено по отношение на периода до края на 2025 г. или по отношение на периода 2026—2030 г.

Квотите, които не са разпределени поради намаляване на безплатното разпределяне на квоти в съответствие с трета и пета алинея от настоящия параграф, се използват за освобождаване на инсталациите от корекцията в съответствие с параграф 5 от настоящия член. Когато останат такива квоти, 50 % от тях се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с параграф 8 от настоящия член. Останалите 50 % от тези квоти се продават на търг в съответствие с член 10, параграф 1 от настоящата директива и държавите членки следва да използват съответните приходи за справяне с всеки остатъчен риск от изместване на въглеродни емисии в секторите, попадащи в обхвата на приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956, като подкрепят прехода и насърчават тяхната декарбонизация в съответствие с правилата за държавна помощ.

Безплатни квоти не се предоставят на инсталации в сектори или подсектори, доколкото те са обхванати от други мерки за справяне с риска от изместване на въглеродни емисии съгласно Регламент (ЕС) 2023/956. Мерките, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се коригират съответно.

(*) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).“

ii) трета алинея се заменя със следното:

„По принцип за всеки сектор и подсектор параметрите се изчисляват въз основа на продуктите, а не на суровините, така че да се постигнат максимални икономии от гледна точка на емисиите на парникови газове и енергийната ефективност в рамките на всеки производствен процес в дадения сектор или подсектор. За да се осигурят допълнителни стимули за намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на енергийната ефективност и да се гарантират еднакви условия на конкуренция за инсталациите, използващи нови технологии, които намаляват частично или изцяло елиминират емисиите на парникови газове, и инсталациите, използващи съществуващите технологии, се извършва преглед на прилагането през периода 2026—2030 г. на определените предварителни параметри за целия Съюз, с оглед на евентуално изменение на определенията и границите на системата на съществуващите продуктови параметри, като се вземат предвид като водещи принципи потенциалът за кръгово използване на материалите и че параметрите следва да бъдат независими от суровините и вида на производствения процес, когато производствените процеси имат една и съща цел. Комисията се стреми да приеме актовете за изпълнение с цел определяне на преразгледаните стойности на параметъра за безплатното разпределяне на квоти в съответствие с параграф 2, трета алинея във възможно най-кратък срок и преди началото на периода 2026—2030 г.“

б) вмъква се следният параграф:

„1а. При спазване на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956, не се разпределят безплатни квоти във връзка с производството на стоките, изброени в приложение I към посочения регламент.

Чрез дерогация от първа алинея от настоящия параграф, за първите години от прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956 производството на стоки, изброени в приложение I към посочения регламент, се ползва от безплатни квоти в намалени количества. Прилага се коефициент за намаляване на количеството безплатни квоти за производството на тези стоки (коефициент по МКВЕГ). Коефициентът по МКВЕГ равен на 100 % за периода между влизането в сила на посочения регламент и края на 2025 г. и, при спазване на прилагането на разпоредбите, посочени в член 36, параграф 2, буква б) от същия регламент, е равен на 97,5 % през 2026 г., 95 % през 2027 г., 90 % през 2028 г., 77,5 % през 2029 г., 51,5 % през 2030 г., 39 % през 2031 г., 26,5 % през 2032 г. и 14 % през 2033 г. От 2034 г. не се прилага коефициентът по МКВЕГ.

Намаляването на безплатните квоти се изчислява ежегодно като средно съотношение между търсенето на безплатни квоти за производството на стоките, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) 2023/956, и изчисленото общо търсене на безплатни квоти за всички инсталации за съответния период, посочен в член 11, параграф 1 от настоящата директива. В това изчисление се прилага коефициентът по МКВЕГ.

Квотите, получени в резултат на намаляването на безплатните квоти, се предоставят за подкрепа на иновациите в съответствие с параграф 8.

До 31 декември 2024 г. и като част от годишния си доклад до Европейския парламент и до Съвета съгласно член 10, параграф 5 от настоящата директива, Комисията оценява риска от изместване на въглеродни емисии за стоки, попадащи в обхвата на МКВЕГ и произведени в Съюза за износ към трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или подобен механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии. В доклада по-специално се оценява рискът от изместване на въглеродни емисии в секторите, за които ще се прилага МКВЕГ, по-специално ролята и ускореното навлизане на водорода, както и промените в търговските потоци и съпътстващите емисии на стоките, произведени от тези сектори на световния пазар. Когато в доклада се стигне до заключението, че съществува риск от изместване на въглеродни емисии за стоки, произведени в Съюза за износ в трети държави, които не прилагат СТЕ на ЕС или равностоен механизъм за ценообразуване на въглеродните емисии, Комисията представя, когато е целесъобразно, законодателно предложение за справяне с този риск от изместване на въглеродни емисии по начин, който е в съответствие с правилата на Световната търговска организация, включително член XX от Общо споразумение за митата и търговията (1994 г.), и е съобразен с декарбонизацията на инсталациите в Съюза.“

в) параграф 2 се изменя, както следва:

i) в трета алинея буква в) се заменя със следното:

„в) За периода 2026—2030 г. стойностите на параметъра се определят по начина, посочен в букви а) и г) от настоящата алинея, като се взема предвид буква д) от настоящата алинея, въз основа на информацията, подадена съгласно член 11 за 2021 г. и 2022 г., и въз основа на прилагането на ставката на годишно намаление по отношение на всяка година от периода 2008—2028 г.“

ii) в трета алинея се добавят следните букви:

„г) Когато процентът на годишното намаление надвишава 2,5 % или е под 0,3 %, стойностите на параметъра за периода 2026—2030 г. са стойностите на параметъра, приложими в периода 2013—2020 г., намалени с приложимата от двете посочени процентни ставки по отношение на всяка година между 2008 г. и 2028 г.

д) За периода 2026—2030 г. процентът на годишно намаление за продуктивния параметър за течни метали не се влияе от промяната на определенията на параметрите и границите на системата, приложими съгласно параграф 1, осма алинея.“;

iii) четвърта алинея се заменя със следното:

„Чрез дерогация по отношение на стойностите на параметъра за ароматни съединения и синтетичен газ, тези стойности се коригират със същия процент както параметрите за рафинериите с цел да се запазят еднакви условия на конкуренция за производителите на тези продукти.“

г) параграфи 3 и 4 се заличават;

д) параграф 5 се заменя със следното:

„5. С цел постигане на дела на подлежащите на продажба чрез търг квоти съгласно член 10, за всяка година, през която сумата на безплатно разпределените квоти не достигне максималното възможно количество при съобразяване на дела на квотите за продажба чрез търг, останалите неразпределени безплатни квоти до това количество се използват за предотвратяване или ограничаване на намалението на безплатно разпределените квоти, с оглед спазване на дела на разпределените чрез търг квоти през следващи години. Когато въпреки това се достигне максималното количество, безплатно разпределените квоти се коригират съответно. Всяко такова коригиране се прави по еднакъв начин. Въпреки това инсталациите, чиито нива на емисии на парникови газове са под средните за 10 % най-ефективни инсталации в даден сектор или подсектор в Съюза по отношение на съответните параметри за година, през която се прилага корекцията, се освобождават от тази корекция.“

е) в параграф 6 първа алинея се заменя със следното:

„Държавите членки приемат финансови мерки в съответствие с втора и четвърта алинея от настоящия параграф в полза на секторите и подсекторите, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, действително възникващи при прехвърлянето на разходи за емисии на парникови газове в цените на електроенергията, при условие че тези финансови мерки са в съответствие с правилата за държавна помощ, и по-специално не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар. Приетите финансови мерки не следва да компенсират непреките разходи, покрити от безплатно разпределените квоти в съответствие с параметрите, установени съгласно параграф 1 от настоящия член. Когато държава членка изразходва сума, по-висока от равностойността на 25 % от приходите си от търгове, посочени в член 10, параграф 3, за годината, в която са извършени непреките разходи, тя посочва причините за превишаването на тази сума.“

ж) в параграф 7 втора алинея се заменя със следното:

„От 2021 г. нататък квотите, които съгласно параграфи 19, 20 и 22 не са разпределени на инсталации, се добавят към количеството квоти, заделени в съответствие с първо изречение на първа алинея от настоящия параграф.“

з) параграф 8 се заменя със следното:

„8. 345 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде разпределено безплатно съгласно настоящия член, и 80 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде продадено на търг съгласно член 10, както и квотите, получени в резултат на намаляването на безплатно разпределените квоти, посочено в параграф 1а от настоящия член, се предоставят на фонд („Фондът за иновации“), чиято цел е да подкрепя иновациите в техниките, процесите и технологиите с ниски и нулеви въглеродни емисии, които значително допринасят за декарбонизацията на секторите, попадащи в обхвата на настоящата директива, и допринасят за постигането на целите за нулево замърсяване и за кръгова икономика, включително проекти, насочени към по-машабно използване на тези техники, процеси и технологии с оглед на широкото им внедряване в целия Съюз. Тези проекти трябва да имат значителен потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове и да допринасят за икономии на енергия и ресурси в съответствие с целите на Съюза в областта на климата и енергетиката за 2030 г.“

Комисията осигурява предварително квотите за Фонда за иновации, за да гарантира наличието на достатъчно ресурси за насърчаване на иновациите, включително за по-машабното им използване.

Квотите, които не са издадени на операторите на въздухоплавателни средства поради преустановяване на дейността им и които не са необходими за покриване на евентуален недостиг на върнати квоти от тези оператори, също се използват за подпомагане на иновациите съгласно първа алинея.

Освен това 5 милиона квоти от количеството, посочено в член 3в, параграфи 5 и 7, свързани с квотите за емисии от въздухоплаването за 2026 г., се предоставят за подкрепа на иновациите съгласно първа алинея от настоящия параграф.

Освен това 50 милиона неразпределени квоти от резерва за стабилност на пазара се използват за допълване на евентуално останали приходи от 300 милиона квоти, които са на разположение за периода 2013—2020 г. съгласно Решение 2010/670/ЕС на Комисията (*), и своевременно се използват за подкрепа на иновациите съгласно първа алинея от настоящия параграф.

Фондът за иновации обхваща секторите, изброени в приложения I и III, както и продукти и процеси, заместващи въглеродно интензивните продукти, произвеждани или използвани в секторите, изброени в приложение I, включително иновативни технологии за възобновяема енергия и съхранение на енергия и екологично безопасно улавяне и използване на въглерод, което допринася значително за смекчаване на последиците от изменението на климата, по-специално за неизбежните емисии от процеси, и за подпомагане стимулирането на изграждането и експлоатацията на проекти, насочени към екологично безопасно улавяне, пренос и съхранение на CO₂ в геоложки формации, по-специално за неизбежните емисии от промишлени процеси и прякото улавяне на CO₂ от въздуха с

безопасно, устойчиво и трайно съхранение, в географски балансиран райони. Фондът за иновации може да подкрепя също така революционни технологии и инфраструктура, включително производството на нисковъглеродни и нулево въглеродни горива, за декарбонизация на морския сектор и секторите на въздухоплаването, железопътния и автомобилния транспорт, включително колективни форми на транспорт като обществения транспорт и автобусния превоз.

По отношение на въздухоплаването той може също така да подкрепя електрификацията и действията за намаляване на цялостното въздействие на въздухоплаването върху климата.

Комисията отделя специално внимание на проекти в секторите, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/956, за да се подкрепят иновациите в нисковъглеродните технологии, улавяне и използване на въглерод, улавяне, пренос и съхранение на CO₂ в геоложки формации, възобновяемата енергия и съхранението на енергия по начин, който допринася за смекчаване на последиците от изменението на климата, с цел през периода 2021—2030 г. проектите в тези сектори да получат значителен дял от финансовата равностойност на квотите, посочени в параграф 1а, четвърта алинея от настоящия член. Освен това Комисията може да обяви преди 2027 г. покани за представяне на предложения, насочени към секторите, обхванати от посочения регламент.

Комисията също така обръща специално внимание на проектите, допринасящи за декарбонизацията на морския сектор, и когато е целесъобразно, включва в поканите за представяне на предложения във Фонда за иновации теми, свързани с тази цел, включително за електрифициране на морския транспорт и за справяне с цялостното му въздействие върху климата, включително емисиите на сажди. В критериите за подбор на проекти на тези покани за представяне на предложения също така се обръща особено внимание и на потенциала за повишаване на опазването на биологичното разнообразие и намаляване на шумовото замърсяване и замърсяването на водите на проектите и инвестициите.

В съответствие с параграф 8а чрез Фонда за иновации може да се оказва подкрепа за проекти чрез състезателно наддаване, например ДРЦ, ДРЦВЕ или договори с фиксирана премия в подкрепа на технологии за декарбонизация, за които цената на въглеродните емисии може да не е достатъчен стимул.

Комисията търси полезни взаимодействия между Фонда за иновации и „Хоризонт Европа“, по-специално във връзка с европейските партньорства, и когато е целесъобразно, търси полезни взаимодействия между Фонда за иновации и други програми на Съюза.

Допустими са проекти във всички държави членки, включително малки и средни проекти, а за морския сектор — проекти с ясна добавена стойност за Съюза. Получилите подкрепа технологии трябва да са иновативни и все още да не са търговски жизнеспособни в подобен мащаб без подкрепа, но трябва да представляват революционни решения или да са достатъчно зрели за прилагане в мащаб, предхождащ мащаба на стопанска реализация.

Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Фонда за иновации, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 от настоящата директива. Постъпленията от търговете представляват външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (**). Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят под формата на годишни траншове за няколко години.

При поискване Комисията предоставя техническа помощ на държавите членки със слабо реално участие в проекти по Фонда за иновации с цел увеличаване на капацитета на отправилата искането държава членка да подкрепи усилията на организаторите на проекти на своя територия да подават заявления за финансиране от Фонда за иновации, за да се подобри реалното географско участие във Фонда за иновации и да се повиши цялостното качество на представяните проекти. Комисията се стреми към ефективно, основано на качеството географско покритие във връзка с финансирането от Фонда за иновации в рамките на Съюза и осигурява всеобхватен мониторинг на напредъка и подходящи последващи действия в това отношение.

Със съгласието на заявителите след приключването на поканата за представяне на предложения Комисията информира държавите членки за заявленията за финансиране на проекти на техните територии и им предоставя подробна информация относно тези заявления, за да улесни държавите членки в координирането на подкрепата за проектите. Освен това Комисията информира държавите членки за списъка на предварително избраните проекти преди отпускането на подкрепата.

Проектите се избират посредством прозрачна процедура за подбор, по технологично неутрален начин в съответствие с целите на Фонда за иновации, определени в първа алинея от настоящия параграф, и въз основа на обективни и прозрачни критерии, като се отчита до каква степен проектите имат значителен принос за целите на Съюза в областта на енергетиката и климата, като същевременно допринасят за целите за нулево замърсяване и

кръгова икономика в съответствие с първа алинея от настоящия параграф, и, когато е приложимо, степента, в която проектите допринасят за постигане на намаления на емисиите значително под параметрите, посочени в параграф 2. Проектите трябва да имат потенциал за широко приложение или за значително намаляване на разходите за преминаване към неутрална по отношение на климата икономика в съответните сектори. Приоритет се дава на иновативни технологии и процеси, чрез които се преодоляват множество въздействия върху околната среда. Проектите, включващи улавяне и използване на въглерод, трябва да водят до нетно намаляване на емисиите и да гарантират избягването или постоянното съхранение на CO₂. При безвъзмездни средства, отпуснати чрез покани за представяне на предложения, могат да бъдат подкрепени до 60 % от съответните разходи за проекти, от които до 40 % не трябва да зависят от провереното избягване на емисии на парникови газове, при условие че са постигнати предварително определени етапни цели, като се отчита използваната технология. При подкрепа, предоставена чрез състезателно наддаване, и подкрепа за техническа помощ могат да бъдат подкрепени до 100 % от съответните разходи за проектите. Потенциалът за намаляване на емисиите в множество сектори, когато проектите са съчетани, включително в близки райони, се взема предвид в критериите, използвани при подбора на проекти.

При проектите, финансирани от Фонда за иновации, се изисква споделяне на знания с други съответни проекти, както и с изследователи, установени в Съюза, които имат законен интерес. Условието за споделяне на знания се определят от Комисията в поканите за представяне на предложения.

Поканите за представяне на предложения са открити и прозрачни. При подготовката на поканите за представяне на предложения Комисията се стреми да осигури необходимото покритие на всички сектори. Комисията предприема мерки, за да гарантира, че поканите за представяне на предложения се обявяват възможно най-широко, и по-специално на малките и средните предприятия.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на правилата за функционирането на Фонда за иновации, включително процедурата и критериите за подбор, както и допустимите сектори и технологичните изисквания за различните видове подкрепа.

Не се допуска даден проект да получава чрез механизма по настоящия параграф подкрепа, надвишаваща 15 % от общия брой налични за тази цел квоти. Тези квоти се вземат предвид съгласно параграф 7.

До 31 декември 2023 г. и всяка година след това Комисията докладва на Комитета по изменението на климата, посочен в член 22а, параграф 1 от настоящата директива, относно използването на Фонда за иновации, като предоставя анализ на получените финансирани проекти по сектори и по държави членки и на очаквания принос на тези проекти за постигане на целта за неутралност по отношение на климата в Съюза, определена в Регламент (ЕС) 2021/1119. Комисията предоставя доклада на Европейския парламент и на Съвета и го оповестява публично.

(*) Решение 2010/670/ЕС на Комисията от 3 ноември 2010 г. за определяне на критерии и мерки за финансирането на демонстрационни проекти със стопански характер за безопасно за околната среда улавяне и съхранение в геоложки обекти на CO₂, както и за финансирането на демонстрационни проекти за новаторски технологии за възобновяема енергия, чрез схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в Общността, въведена с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 290, 6.11.2010 г., стр. 39).

(**) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).“

и) вмъкват се следните параграфи:

„8а. За ДРЦ и ДРЦВЕ, сключени след приключване на механизъм за състезателно наддаване, се осигурява подходящо покритие чрез бюджетните задължения, произтичащи от постъпленията от продажбата на търг на квоти, налични във Фонда за иновации, като тези бюджетни задължения могат да се разпределят под формата на годишни траншовете за няколко години. За първите два кръга на механизма за състезателно наддаване покриването на финансовия пасив, свързан с ДРЦ и ДРЦВЕ, се гарантира изцяло с бюджетните кредити, произтичащи от постъпленията от продажбата на търг на квоти, разпределени на Фонда за иновации съгласно параграф 8.

Въз основа на качествена и количествена оценка от страна на Комисията на финансовите рискове, произтичащи от прилагането на ДРЦ и ДРЦВЕ, която се извършва след приключването на първите два кръга на механизма за състезателно наддаване и всеки път, когато е необходимо след това, в съответствие с принципа на предпазливост, съгласно който активите и печалбите не се надценяват и задълженията и загубите не се подценяват, Комисията може, в съответствие с правомощието по осма алинея, да реши да покрие само част от финансовия пасив, свързан с ДРЦ и ДРЦВЕ, чрез средствата, посочени в първа алинея, а останалата част — чрез други средства. Комисията се стреми да ограничи използването на други средства за покритие.

Когато оценката води до заключението, че са необходими други средства за покритие, за да се реализира пълният потенциал на ДРЦ и ДРЦВЕ, Комисията се стреми към балансирана комбинация от други средства за покритие. Чрез дерогация от член 210, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, Комисията определя степента на използване на други средства за покритие с делегирания акт, предвиден в осма алинея от настоящия параграф.

Останалата част от финансовия пасив се покрива в достатъчна степен, като се вземат предвид принципите на дял X от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, като когато е необходимо, се адаптира към особеностите на ДРЦ и ДРЦВЕ, чрез дерогация от член 209, параграф 2, букви г) и з), член 210, параграф 1, член 211, параграфи 1, 2, 4 и 6, членове 212, 213 и 214, член 218, параграф 1 и член 219, параграфи 3 и 6 от посочения регламент. Когато е приложимо, други средства за покритие, процентът на провизиране и необходимите дерогации се установяват в делегирания акт, предвиден в осма алинея от настоящия параграф.

За провизиране на ДРЦ и ДРЦВЕ Комисията не използва повече от 30 % от постъпленията от продажбата на търг на квоти, разпределени на Фонда за иновации съгласно параграф 8.

Процентът на провизиране е не по-нисък от 50 % от общия размер на финансовия пасив, поет от бюджета на Съюза за ДРЦ и ДРЦВЕ. При определянето на процента на провизиране Комисията взема предвид елементи, които могат да намалят финансовите рискове за бюджета на Съюза, извън наличните бюджетни кредити във Фонда за иновации, например евентуалното споделяне на финансовия пасив с държавите членки на доброволна основа или евентуален механизъм за презастраховане от частния сектор. Комисията прави преглед на процента на провизиране най-малко на всеки три години от началната дата на прилагане на делегирания акт, с който той се определя за първи път.

За да се избегнат спекулативни заявления, достъпът до състезателно наддаване може да бъде обвързан с плащането от страна на заявителите на депозит, който да бъде отнет в случай на неизпълнение на договора. Тези отнети депозити се използват за Фонда за иновации като външни целеви приходи съгласно член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046. Вноските, плащани на предоставящия средства орган от бенефициер в съответствие с условията на ДРЦ или ДРЦВЕ, когато референтната цена е по-висока от цената на упражняване („обратни постъпления“), се използват за Фонда за иновации като външен целеви приход съгласно член 21, параграф 5 от посочения регламент.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 от настоящата директива за допълване на настоящата директива с цел предвиждане и подробно описание на други средства за покритие, ако има такива, и, когато е приложимо, на процента на провизиране и необходимите допълнителни дерогации от дял X от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 съгласно четвърта алинея от настоящия параграф, а също и на правилата относно функционирането на механизма за състезателно наддаване, по-специално по отношение на депозитите и обратните постъпления.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на пета алинея от настоящия параграф чрез повишаване на ограничението от 30 %, посочено в същата алинея, с не повече от общо 20 процентни пункта, когато това е необходимо, за да се отговори на търсенето на ДРЦ и ДРЦВЕ, като се взема предвид опитът от първите кръгове на механизма за състезателно наддаване и се отчита необходимостта да се намери подходящ баланс в подкрепата от Фонда за иновации между безвъзмездни средства и такива договори.

Финансовата подкрепа от Фонда за иновации е пропорционална на целите в областта на политиките, определени в настоящия член, и не води до неоправдани изкривявания на вътрешния пазар. За тази цел подкрепата се отпуска само за покриване на допълнителни разходи или инвестиционни рискове, които не могат да бъдат носени от инвеститорите при нормални пазарни условия.

86. 40 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде разпределено безплатно съгласно настоящия член, и 10 милиона квоти от количеството, което в противен случай би могло да бъде продадено на търг съгласно член 10 от настоящата директива, се предоставят на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета (*). Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Социалния фонд за климата, се продават на търг през 2025 г. в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 от настоящата директива и делегирания акт, приет в съответствие с посочения член. Приходите от този търг представляват външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и се използват в съответствие с правилата, приложими за Социалния фонд за климата.

(*) Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социалния фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1).“

й) параграф 19 се заменя със следното:

„19. Не се предоставят безплатни квоти на инсталация, която е преустановила дейността си. Инсталации, по отношение на които разрешителното за емисии на парникови газове е с изтекъл срок на валидност или е отнето, както и инсталации, за които е технически невъзможно да извършват дейност или да възобновят дейността си, се считат за преустановили дейността си инсталации.“

к) добавя се следният параграф:

„22. Когато са необходими корекции на безплатните квоти, предоставени съгласно член 11, параграф 2, тези корекции се извършват, като се използват квоти от или се добавят квоти към количеството квоти, заделени в съответствие с параграф 7 от настоящия член.“

14) В член 10б, параграф 4 се добавят следните алинеи:

„В държава членка, в която средно за периода 2014—2018 г. делът ѝ на емисиите от централно отопление от общото количество на тези емисии в Съюза, разделен на дела на БВП на тази държава членка от общия БВП на Съюза, е по-голям от пет, за периода 2026—2030 г. се предоставят допълнителни безплатни квоти за централно отопление в размер на 30 % от количеството, определено съгласно член 10а, при условие че се направят инвестиции, равностойни на допълнителните безплатни квоти, за значително намаляване на емисиите преди 2030 г. съгласно плановете за неутралност по отношение на климата, посочени в трета алинея от настоящия параграф, както и че постигането на целите и етапните цели, посочени в буква б) от същата алинея, е потвърдено от проверката, извършена в съответствие с четвърта алинея от настоящия параграф.“

До 1 май 2024 г. операторите на инсталации за централно отопление изготвят план за неутралност по отношение на климата за инсталациите, по отношение на които са подали заявление за допълнителни безплатни квоти в съответствие с втора алинея от настоящия параграф. Този план трябва да е в съответствие с целта за климатична неутралност, определена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, и в него се предвиждат:

- а) мерки и инвестиции за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. на ниво инсталация или дружество, като се изключва използването на въглеродни компенсации;
- б) междинни и етапни цели за измерване, до 31 декември 2025 г. и до 31 декември на всяка пета година след това, на напредъка към постигане на климатична неутралност съгласно буква а) от настоящата алинея;
- в) оценка на въздействието по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове на всяка от мерките и инвестициите, посочени в буква а) от настоящата алинея.

Постигането на целите и етапните цели, посочени в трета алинея, буква б) от настоящия параграф, се проверява по отношение на периода до 31 декември 2025 г. и по отношение на всеки период, който приключва на 31 декември от всяка пета година след това, в съответствие с процедурите за проверка и акредитация, предвидени в член 15. Не се разпределят безплатни квоти над количеството, посочено в първа алинея от настоящия параграф, ако постигането на междинните и етапните цели не е проверено по отношение на периода до края на 2025 г. или по отношение на периода 2026—2030 г.

Комисията приема актове за изпълнение, за да конкретизира минималното съдържание на информацията, посочена в трета алинея, букви а), б) и в) от настоящия параграф, и формата на плановете за неутралност по отношение на климата, посочени в същата алинея и в член 10а, параграф 1, пета алинея. Комисията търси полезни взаимодействия с други подобни плановете, предвидени в правото на Съюза. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2.“

15) В член 10в параграф 7 се заменя със следното:

„7. Държавите членки изискват от инсталациите за производство на електроенергия и мрежовите оператори, които са бенефициери, да докладват до 28 февруари всяка година за реализирането на избраните от тях инвестиции, включително за съотношението между безплатните квоти и извършените инвестиционни разходи, както и за видовете инвестиции, получили подкрепа. Държавите членки докладват за това на Комисията, а Комисията осигурява публичност на тези доклади.“

16) Въмъква се следният член:

„Член 10ва

По-ранен краен срок за преходното безплатно разпределяне на квоти с цел модернизация на енергийния сектор

Чрез дерогация от член 10в, съответните държави членки могат да предоставят преходно безплатно разпределени квоти на инсталации в съответствие с посочения член единствено за инвестиции, направени до 31 декември 2024 г. Всички квоти, които са на разположение на съответните държави членки в съответствие с член 10в за периода 2021—2030 г. и които не се използват за такива инвестиции, в съотношението, определено от съответната държава членка:

- a) се добавят към общото количество квоти, които съответната държава членка ще продаде на търг съгласно член 10, параграф 2; или
- б) се използват за подкрепа на инвестиции в рамките на Модернизационния фонд, посочен в член 10г, в съответствие с правилата, приложими за приходите от квоти, посочени в член 10г, параграф 4.

В срок до 15 май 2024 г. съответната държава членка уведомява Комисията за съответното количество квоти, които ще се използват съгласно член 10, параграф 2, първа алинея, буква а) и, чрез дерогация от член 10г, параграф 4, второ изречение, съгласно член 10г.“

17) Член 10г се изменя, както следва:

a) параграф 1 се заменя със следното:

„1. За периода 2021—2030 г. се създава фонд за подкрепа на инвестициите, предложени от държавите членки бенефициери, включително за финансиране на малки инвестиционни проекти, за модернизация на енергийните системи и за подобряване на енергийната ефективност („Модернизационният фонд“). Модернизационният фонд се финансира посредством продажба чрез търг на квоти в съответствие с член 10, за посочените в същия член държави членки бенефициери.

Получаващите подкрепа инвестиции трябва са съобразени с целите на настоящата директива, както и с целите на съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт и Регламент (ЕС) 2021/1119, както и с дългосрочните цели, заявени в Парижкото споразумение. Държавите членки бенефициери могат, когато е целесъобразно, да използват ресурсите на Модернизационния фонд за финансиране на инвестиции, включващи съседните гранични региони на Съюза. От Модернизационния фонд не се предоставя подкрепа за съоръжения за производство на енергия, които използват изкопаеми горива. Въпреки това приходите от квоти, посочени в уведомлението съгласно параграф 4 от настоящия член, могат да се използват за инвестиции, свързани с газообразни изкопаеми горива.

Освен това, приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, трета алинея от настоящата директива, могат, когато дейността се квалифицира като екологично устойчива съгласно Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета (*) и е надлежно обоснована от съображения за гарантиране на енергийната сигурност, да се използват за инвестиции, включващи газообразни изкопаеми горива, при условие че за производството на енергия квотите се продават на търг преди 31 декември 2027 г., а за инвестиции, включващи използване на газ надолу по веригата, квотите се продават на търг преди 31 декември 2028 г.

(*) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Най-малко 80 % от приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, трета алинея, и от квоти, посочени в уведомление съгласно параграф 4 от настоящия член, и най-малко 90 % от приходите от квоти, посочени в член 10, параграф 1, четвърта алинея, се използват за подкрепа на инвестициите в следните области:

- а) производство и използване на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници;
- б) отопление и охлаждане от възобновяеми източници;
- в) намаляване на общото потребление на енергия чрез енергийна ефективност, включително в промишлеността, транспорта, сградите, селското стопанство и отпадъците;
- г) съхранение на енергия и модернизация на енергийните мрежи, включително управление на потреблението, топлопроводите и мрежите за пренос на електроенергия, увеличаване на междусистемните връзки между държавите членки и инфраструктура за мобилност с нулеви емисии;
- д) подкрепа за домакинствата с ниски доходи, включително в селските и отдалечените райони, за справяне с енергийната бедност и за модернизирани на отоплителните им системи; както и
- е) справедлив преход в зависимите от въглеродни емисии региони в държавите членки бенефициери, така че да се подкрепят пренасочването, преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците, образованието, инициативите за търсене на работа и новосъздадените предприятия, в диалог с гражданското общество и социалните партньори, по начин, който е съобразен със и допринася за провеждането на съответните действия, включени от държавите членки в техните териториални планове за справедлив преход в съответствие с член 8, параграф 2, първа алинея, буква к) от Регламент (ЕС) 2021/1056, когато е приложимо.“

в) параграф 11 се заменя със следното:

„11. Инвестиционният комитет докладва ежегодно на Комисията за опита при оценяването на инвестициите, по-специално по отношение на намаляването на емисиите и разходите за намаляване на емисиите. До 31 декември 2024 г. Комисията, като взема предвид констатациите на инвестиционния комитет, прави преглед на областите за проектите, посочени в параграф 2, и на основанието, на което инвестиционният комитет отправя препоръките си.

Инвестиционният комитет организира публикуването на годишния доклад. Комисията предоставя годишния доклад на Европейския парламент и на Съвета.“

18) Въмъква се следният член:

„Член 10е

Принцип за ненанасяне на значителни вреди

От 1 януари 2025 г. държавите членки бенефициери и Комисията използват приходите от продажбата на квоти на търг, предназначени за Фонда за иновации съгласно член 10а, параграф 8 от настоящата директива, и на квотите, посочени в член 10, параграф 1, трета и четвърта алинея от настоящата директива, в съответствие с критериите за „ненанасяне на значителни вреди“, установени в член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, когато тези приходи се използват за икономическа дейност, за която са установени технически критерии за проверка, необходима да се определи дали дадена икономическа дейност нанася значителни вреди по отношение на една или повече от съответните екологични цели по член 10, параграф 3, буква б) от посочения регламент.“

19) В член 11, параграф 2 датата „28 февруари“ се заменя с „30 юни“

20) Заглавието на глава IV се заменя със следното:

„Разпоредби, приложими за въздухоплаването, морския транспорт и стационарните инсталации“

21) Член 12 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки гарантират, че квотите, издадени от компетентен орган на друга държава членка, се признават за целите на изпълнението на задълженията по параграф 3 на оператор, оператор на въздухоплавателно средство или корабно дружество.“

б) параграф 2а се заличава;

в) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Държавите членки, администриращите държави членки и администриращите органи по отношение на корабни дружества гарантират, че до 30 септември всяка година:

а) операторът на всяка инсталация предава брой квоти, който е равен на общите емисии от тази инсталация през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 15;

б) всеки оператор на въздухоплавателно средство предава брой квоти, който е равен на общите му емисии през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 15;

в) всяко корабно дружество предава брой квоти, който е равен на общите му емисии през предходната календарна година, проверени в съответствие с член 3жд.

Държавите членки, администриращите държави членки и администриращите органи по отношение на корабни дружества осигуряват отмяната на квотите, върнати в съответствие с първа алинея.“

г) след параграф 3 се вмъкват следните параграфи:

„3-д. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в), корабните дружества могат да връщат 5 % по-малко квоти от своите проверени емисии, освободени до 31 декември 2030 г. от кораби от ледови клас, при условие че тези кораби имат ледови клас IA или IA Super или равностоен ледови клас, установен въз основа на Препоръка 25/7 на HELCOM.

Когато върнатите квоти са по-малко в сравнение с проверените емисии, след като бъде установена разликата между проверените емисии и върнатите квоти за всяка година, съответстващото на тази разлика количество квоти се отменя, а не се продава на търг съгласно член 10.

3-г. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в) от настоящия член и член 16, Комисията, по искане на държава членка, предвижда чрез акт за изпълнение държавите членки да приемат, че изискванията, установени в посочените разпоредби, са изпълнени, и да не предприемат действия срещу корабните дружества по отношение на емисиите, които са освободени до 31 декември 2030 г. от плавания, извършвани от пътнически кораби, различни от пътнически круизни кораби, и от кораби ро-пакс, между пристанище на остров под юрисдикцията на отправилата искане държава членка, който няма пътна или железопътна връзка с континенталната част и чието население според най-надеждните актуални данни, налични към 2022 г., е по-малко от 200 000 постоянно пребиваващи, и пристанище под юрисдикцията на същата държава членка, и по отношение на емисиите от дейностите в пристанище, осъществявани от тези кораби във връзка с тези плавания.

Комисията публикува списък на островите, посочени в първа алинея, и съответните пристанища и актуализира този списък.

3-в. Чрез дерогация от параграф 3, първа алинея, буква в) от настоящия член и член 16, Комисията, по съвместно искане на две държави членки, едната от които няма сухопътна граница с друга държава членка, а другата от които се намира географски най-близо до държавата членка без сухопътна граница, предвижда чрез акт за изпълнение държавите членки да приемат, че изискванията, установени в тези разпоредби, са изпълнени и да не предприемат действия срещу корабните дружества по отношение на емисиите, които са освободени до 31 декември 2030 г. от плавания, извършвани от пътнически кораби или от кораби ро-пакс в рамките на

международен договор за обществени услуги или международно задължение за обществена услуга, посочени в съвместното искане, свързващи двете държави членки, и по отношение на емисиите от дейностите в пристанище, осъществявани от тези кораби във връзка с тези плавания.

3-б. Задължение за връщане на квоти не възниква по отношение на емисиите, освободени до 31 декември 2030 г. от плавания между пристанище, разположено в най-отдалечен регион на държава членка, и пристанище, разположено в същата държава членка, включително плавания между пристанища в най-отдалечен регион и плавания между пристанища на най-отдалечените региони на същата държава членка, както и от дейностите, извършвани в пристанище от тези кораби във връзка с тези плавания.“

д) параграф 3-а се заменя със следното:

„3-а. Когато и докато това е необходимо, за да се защити екологосъобразността на СТЕ на ЕС, на операторите, операторите на въздухоплавателни средства и корабните дружества в СТЕ на ЕС се забранява да използват издадени от държава членка квоти, по отношение на които съществуват задължения, които ще бъдат погасени спрямо операторите, операторите на въздухоплавателни средства и корабните дружества. Правният акт, посочен в член 19, параграф 3, включва мерките, необходими в случаите по настоящия параграф.“

е) вмъква се следният параграф:

„3б. Задължение за връщане на квоти не възниква по отношение на емисии на парникови газове, за които се смята, че са уловени и използвани по такъв начин, че да се свържат трайно химически в даден продукт, така че да не навлизат в атмосферата при нормална употреба, включително нормални дейности, извършвани след края на жизнения цикъл на продукта.

Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на изискванията, при чието изпълнение се приема че парниковите газове са трайно химически свързани в даден продукт съгласно първа алинея от настоящия параграф.“

ж) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Държавите членки предприемат необходимите стъпки, за да гарантират отмяна на квотите във всеки момент по искане на лицето, което ги притежава. При закриване на мощности за производство на електроенергия на тяхна територия поради допълнителни национални мерки държавите членки могат и силно се насърчават да отменят квоти от общото количество квоти, с които разполагат за продажба чрез търг, както е посочено в член 10, параграф 2, до количеството, съответстващо на средните проверени емисии от съответната инсталация през периода, обхващащ петте години преди закриването. Съответните държави членки информират Комисията за планираната отмяна или за причините да не се извършва отмяна в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4.“

22) В член 14, параграф 1, първа алинея се заменя със следното:

„Комисията приема актове за изпълнение относно подробните условия за мониторинг и докладване на емисии и, когато е целесъобразно, на данните за дейността по отношение на дейностите, изброени в приложение I към настоящата директива, и на последиците от въздухоплаването, различни от CO₂, върху маршрути, за които емисиите се докладват съгласно настоящата директива, като за основа се използват принципите за мониторинг и докладване, установени в приложение IV към настоящата директива, и изискванията, установени в параграфи 2 и 5 от настоящия член. В тези актове за изпълнение също така се посочва потенциалът за глобално затопляне на всеки парников газ и се вземат предвид актуалните научни знания относно последиците от емисиите от въздухоплаването, различни от CO₂, в изискванията за мониторинг и докладване на емисиите и тяхното въздействие, включително последиците от въздухоплаването, различни от CO₂. С тези актове за изпълнение се предвижда прилагането на критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции с цел прилагането им съгласно настоящата директива, така че тази биомаса да бъде с нулева ставка. В тях се определят начините за отчитане на съхранението на емисии от комбинация от източници с нулева ставка и източници, които не са с нулева ставка. В тях се посочва също така как се отчитат емисиите от възобновяеми горива от небиологичен произход и рециклирани въглеродни горива, като се гарантира, че тези емисии се отчитат и се избягва двойното отчитане.“

23) Член 16 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки осигуряват публикуването на имената на операторите, на операторите на въздухоплавателни средства и на корабните дружества, които нарушават изискванията за връщане на достатъчно квоти по настоящата директива.“

б) в параграф 3 датата „30 април“ се заменя с „30 септември“;

в) вмъква се следният параграф:

„3а. Санкциите, предвидени в параграф 3, се прилагат и по отношение на корабните дружества.“

г) вмъква се следният параграф:

„11а. По отношение на корабно дружество, което не е спазило задълженията за връщане през два или повече последователни отчетни периода и когато спазването им не е постигнато чрез други принудителни мерки, компетентният орган на държавата членка на пристанището на влизане може, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, да издаде заповед за незабавно напускане на пристанището, която се съобщава на Комисията, Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ), другите държави членки и съответната държава на знамето. Вследствие на издаването на такава заповед за незабавно напускане на пристанището всяка държава членка, с изключение на държавата членка, под чието знаме плава корабът, отказва достъп на корабите, за които отговаря съответното корабно дружество, до всички свои пристанища, докато корабното дружество не изпълни своите задължения за връщане в съответствие с член 12. Когато корабът плава под знамето на държава членка и влезе или бъде открит в някое от нейните пристанища, съответната държава членка, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, задържа кораба, докато корабното дружество не изпълни своите задължения за връщане.

Когато кораб на корабно дружество, посочено в първа алинея, се намира в пристанище на държавата членка, под чието знаме плава корабът, съответната държава членка може, след като даде възможност на съответното корабно дружество да представи бележки, да издаде заповед за задържане на кораба на държавата членка на знамето, докато корабното дружество не изпълни задълженията си за връщане. Тя информира Комисията, ЕАМБ и останалите държави членки за това. В резултат на издаването на такава заповед за задържане на кораба от държавата членка на знамето всяка държава членка предприема същите мерки като тези, които е необходимо да приеме след издаването на заповед за незабавно напускане на пристанището в съответствие с първа алинея, второ изречение.

Настоящият параграф не засяга действието на международните морски правила, приложими в случай на кораби в бедствено положение.“

24) Член 18б се заменя със следното:

„Член 18б

Съдействие от Комисията, ЕАМБ и други съответни организации

1. За да изпълнят задълженията си по член 3в, параграф 4 и членове 3ж, 3жг, 3жд, 3же, 3жж и 18а Комисията, администрацията държава членка и администрациите органи по отношение на корабни дружества могат да поискат съдействие от ЕАМБ или от друга съответна организация и могат да сключат с тези организации подходящи споразумения за тази цел.

2. Комисията, със съдействието на ЕАМБ, се стреми да разработи подходящи инструменти и насоки с цел улесняване и координиране на дейностите по проверка и осигуряване на спазването, свързани с прилагането на настоящата директива спрямо морския транспорт. Доколкото е възможно, тези насоки и инструменти се предоставят на разположение на държавите членки и проверяващите органи за целите на обмена на информация и за да се гарантира по-стриктно изпълнение на националните мерки за транспониране на настоящата директива.“

25) Член 23 се изменя, както следва:

а) параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграфи 1, 8 и 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в и член 30й, параграф 1, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от 8 април 2018 г.

3. Делегирането на правомощието, посочено в член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграфи 1, 8 и 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в и член 30й, параграф 1, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“

б) параграф 6 се заменя със следното:

„6. Делегиран акт, приет съгласно член 3в, параграф 6, член 3г, параграф 3, член 10, параграф 4, член 10а, параграф 1, 8 или 8а, член 10б, параграф 5, член 12, параграф 3б, член 19, параграф 3, член 22, член 24, параграф 3, член 24а, параграф 1, член 25а, параграф 1, член 28в или член 30й, параграф 1, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

26) Член 29 се заменя със следното:

„Член 29

Доклад с цел гарантиране на по-доброто функциониране на пазара на въглерод

Ако редовният доклад относно пазара на въглерод, посочен член 10, параграфи 5 и 6, съдържа доказателства, че пазарът на въглерод не функционира правилно, в срок от три месеца Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета. Докладът може да бъде придружен, когато е целесъобразно, от законодателни предложения, насочени към повишаване на прозрачността и целостта на пазара на въглеродни емисии, включително свързаните пазари на деривати, и към предприемане на корективни мерки за подобряване на неговото функциониране, както и за подобряване на предотвратяването и разкриването на дейности, свързани с пазарна злоупотреба.“

27) Член 29а се заменя със следното:

„Член 29а

Мерки в случай на прекомерни колебания в цените

1. Ако средната цена на квотите за предходните шест календарни месеца надвишава с повече от 2,4 пъти средната цена на квотите за предходния двугодишен референтен период, 75 милиона квоти се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.

За квотите, попадащи в обхвата на глави II и III, цената на квотите, посочена в първа алинея от настоящия параграф, е цената на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4.

Предходният двугодишен референтен период, посочен в първа алинея, е двугодишният период, който приключва преди първия месец от периода от шест календарни месеца, посочен в същата алинея.

Когато условието по първа алинея от настоящия параграф е изпълнено и параграф 2 не е приложим, Комисията публикува съответно обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*, в което посочва датата, на която условието е било изпълнено.

Комисията публикува в рамките на първите три работни дни на всеки месец средната цена на квотите за предходните шест календарни месеца и средната цена на квотите за предходния двугодишен референтен период. Ако условието, посочено в първа алинея, не е изпълнено, Комисията публикува и равнището, което средната цена на квотите трябва да достигне през следващия месец, за да бъде изпълнено условието по посочената алинея.

2. Когато условието за освобождаване на квоти от резерва за стабилност на пазара по параграф 1 е изпълнено, условието по посочения параграф не се счита за изпълнено отново до изтичането на най-малко дванадесет месеца след приключването на предишното освобождаване.

3. Подробните условия за прилагане на мерките, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, се предвиждат в делегираните актове, посочени в член 10, параграф 4.“

28) Член 30 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Настоящата директива подлежи на преглед в контекста на промените в международен план и предприетите усилия за постигане на дългосрочните цели на Парижкото споразумение и изпълнение на съответни ангажменти, произтичащи от конференциите на страните по РКООНИК.“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Мерките в подкрепа на определени енергоемки сектори, при които може да се наблюдава изместване на въглеродни емисии съгласно членове 10а и 10б от настоящата директива, също подлежат на редовен преглед в контекста на мерките на политиката в областта на климата в други големи икономики. В този контекст Комисията преценява също така дали мерките във връзка с компенсирането на непреки разходи следва да бъдат допълнително хармонизирани. Мерките, приложими към секторите, обхванати от МКВЕГ, подлежат на редовен преглед в контекста на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/956. Преди 1 януари 2028 г. и на всеки две години след това, като част от докладите си до Европейския парламент и до Съвета съгласно член 30, параграф 6 от посочения регламент, Комисията оценява въздействието на МКВЕГ върху риска от изместване на въглеродни емисии, включително по отношение на износа.

В доклада се прави оценка на необходимостта от предприемане на допълнителни мерки, включително законодателни мерки, с цел справяне с рисковете от изместване на въглеродни емисии. Когато е целесъобразно, докладът се придружава от законодателно предложение.“

в) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета в контекста на всеки глобален преглед, договорен по Парижкото споразумение, особено по отношение на необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза с оглед на необходимото намаление на емисиите на парникови газове от Съюза и неговите държави членки, включително по отношение на линейния коефициент, посочен в член 9 от настоящата директива. Когато е целесъобразно, Комисията може да представи на Европейския парламент и на Съвета законодателни предложения за изменение на настоящата директива, по-специално за да се гарантира спазването на целта за неутралност по отношение на климата, определена в член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, и на целите на Съюза в областта на климата, определени в член 4 от същия регламент. Когато изготвя законодателните си предложения, Комисията взема предвид, наред с другото, очаквания индикативен бюджет на Съюза за парниковите газове за периода 2030—2050 г. съгласно член 4, параграф 4 от същия регламент.“

г) добавят се следните параграфи:

„5. До 31 юли 2026 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета по посочените по-долу въпроси, като представя, когато е целесъобразно, законодателно предложение и оценка на въздействието:

а) как биха могли да се отчетат отрицателните емисии на парникови газове, които се поглъщат от атмосферата и се съхраняват безопасно и трайно, и как тези отрицателни емисии биха могли да бъдат обхванати от търговията с емисии, ако е целесъобразно, включително ясен обхват и строги критерии за това покритие и гаранции, че тези поглъщания не компенсират необходимите намаления на емисиите в съответствие с целите на Съюза в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119;

б) осъществимостта на понижаването на праговете за обща номинална топлинна мощност от 20 MW за дейностите в приложение I, считано от 2031 г.;

в) дали всички емисии на парникови газове, попадащи в обхвата на настоящата директива, се отчитат ефективно и дали се избягва ефективно двойното отчитане; по-специално тя оценява отчитането на емисиите на парникови газове, за които се счита, че са уловени и използвани в даден продукт по начин, различен от посочения в член 12, параграф 3б.

6. Когато прави преглед на настоящата директива в съответствие с параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, Комисията анализира как могат да се установят връзки между СТЕ на ЕС и други пазари на въглеродни емисии, без да се възпрепятства постигането на целта за неутралност по отношение на климата и целите на Съюза в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119.

7. До 31 юли 2026 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който прави оценка на осъществимостта на включването на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци в СТЕ на ЕС, включително с оглед на включването им от 2028 г. и с оценка на евентуалната необходимост да се предвиди възможност отделна държава членка да не участва до 31 декември 2030 г. Във връзка с това Комисията взема предвид значението на всички сектори, допринасящи за намаляването на емисиите, и потенциалното отклоняване на отпадъци към обезвреждане чрез депониране в Съюза и износ на отпадъци в трети държави. Освен това Комисията взема предвид съответните критерии, например въздействието върху вътрешния пазар, възможните нарушения на конкуренцията, екологосъобразността, привеждането в съответствие с целите на Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*) и надеждността и точността по отношение на мониторинга и изчисляването на емисиите. Когато е целесъобразно и без да се засяга член 4 от посочената директива, Комисията придружава този доклад със законодателно предложение за прилагане на разпоредбите на настоящата глава към разрешителните за емисии на парникови газове и към разпределянето и издаването на допълнителни квоти по отношение на инсталациите за изгаряне на битови отпадъци, както и за предотвратяване на евентуално отклоняване на отпадъци.

В доклада, посочен в първа алинея, Комисията оценява също така възможността за включване в СТЕ на ЕС и на други процеси за управление на отпадъците, по-специално депа за отпадъци, които са източник на емисии на метан и диазотен оксид в Съюза. Когато е целесъобразно, Комисията може също така да придружи този доклад със законодателно предложение за включване на такива други процеси за управление на отпадъците в СТЕ на ЕС.

(*) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).“

29) След член 30 се вмъква следната глава:

„Глава IVa

Система за търговия с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори

Член 30a

Обхват

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат по отношение на емисиите, разрешителните за емисии на парникови газове, издаването и връщането на квоти, мониторинга, докладването и проверката по отношение на дейността, посочена в приложение III. Настоящата глава не се прилага по отношение на емисиите, попадащи в обхвата на глави II и III.

Член 30б

Разрешителни за емисии на парникови газове

1. Държавите членки гарантират, че от 1 януари 2025 г. регулираните субекти не извършват дейността, посочена в приложение III, освен когато притежават разрешително, издадено от компетентен орган в съответствие с параграфи 2 и 3 от настоящия член.

2. Заявлението за разрешително за емисии на парникови газове, подадено до компетентния орган от регулиран субект съгласно параграф 1 от настоящия член, трябва да включва най-малко описание на:

а) регулирания субект;

- б) вида на горивата, които освобождава за потребление и които се използват за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, и начините, по които освобождава тези горива за потребление;
- в) крайната употреба или крайните употреби на горивата, освободени за потребление за дейността, посочена в приложение III;
- г) планираните мерки за мониторинг и докладване на емисиите в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в членове 14 и 30е;
- д) нетехническо обобщение на информацията, посочена в букви а)–г) от настоящия параграф.

3. Компетентният орган издава разрешително за емисии на парникови газове, с което дава разрешение на регулиран субект по параграф 1 от настоящия член, за дейността, посочена в приложение III, ако се увери, че субектът е в състояние да извършва мониторинг и да докладва за емисиите, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление съгласно приложение III.

4. Разрешителните за емисии на парникови газове съдържат най-малко следните елементи:

- а) наименование и адрес на регулирания субект;
- б) описание на начините, по които регулираният субект освобождава горивата за потребление в секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) списък на горивата, които регулираният субект освобождава за потребление в секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- г) план за мониторинг, който отговаря на изискванията, установени с посочените в член 14 актове за изпълнение;
- д) изисквания за докладване, установени с посочените в член 14 актове за изпълнение;
- е) задължение за връщане на квоти, издадени съгласно настоящата глава, равни на общото количество емисии за всяка календарна година, проверени в съответствие с член 15, в рамките на срока, определен в член 30д, параграф 2.

5. Държавите членки могат да разрешат на регулираните субекти да осъвременят плановете за мониторинг, без да променят разрешителното. Регулираните субекти представят всички осъвременени плановете за мониторинг на компетентния орган за одобрение.

6. Регулираният субект информира компетентния орган за всички планирани промени в естеството на дейността си или в освобождаваните от него горива за потребление, които промени може да наложат осъвременяване на разрешителното за емисии на парникови газове. Когато е целесъобразно, компетентният орган осъвременява разрешителното в съответствие с посочените в член 14 актове за изпълнение. При промяна в регулиран субект, попадащ в обхвата на настоящата глава, компетентният орган осъвременява разрешителното, като включва в него наименованието и адреса на новия регулиран субект.

Член 30в

Количество квоти, издадени в целия Съюз

1. Количеството квоти, издадени в целия Съюз съгласно настоящата глава, намалява линейно всяка година от 2027 г. нататък, считано от 2024 г. Стойността за 2024 г. се определя като равна на граничните стойности на емисиите за 2024 г., изчислени въз основа на референтните емисии съгласно член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета (*) за секторите, попадащи в обхвата на настоящата глава, и при прилагане на линейната траектория на намаляване на всички емисии, попадащи в обхвата на посочения регламент. След 2024 г. количеството се намалява ежегодно с коефициент на линейно намаление от 5,10 %. До 1 януари 2025 г. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз за 2027 г.

2. Количеството квоти за целия Съюз, издавани по настоящата глава всяка година от 2028 г. нататък, намалява линейно, считано от 2025 г., въз основа на средното количество емисии, докладвани по настоящата глава за периода 2024—2026 г. Количеството квоти се намалява с коефициент на линейно намаление от 5,38 %, освен когато се прилагат условията, установени в точка 1 от приложение IIIа, в който случай количеството се намалява с коефициент на линейно намаление, коригиран в съответствие с правилата, посочени в точка 2 от приложение IIIа. До 30 юни 2027 г. Комисията публикува количеството квоти за целия Съюз за 2028 г. и ако е необходимо — коригирания коефициент на линейно намаление.

3. Количеството квоти за целия Съюз, издадено съгласно настоящата глава, се коригира за всяка година от годината след 2028 г. с цел компенсиране на количеството върнати квоти в случаите, когато не е било възможно да се избегне двойно отчитане на емисиите или когато са върнати квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както е посочено в член 30е, параграф 5. Корекцията съответства на общото количество квоти по настоящата глава, които са били компенсирани през съответната отчетна година съгласно актовете за изпълнение, посочени в член 30е, параграф 5, втора алинея.

4. Държава членка, която съгласно член 30й едностранно разшири дейността, посочена в приложение III, по сектори, които не са изброени в посоченото приложение, гарантира, че съответните регулирани субекти представят до 30 април на съответната година на съответния компетентен орган надлежно обоснован доклад в съответствие с член 30е. Ако предоставените данни са подкрепени с достатъчно доказателства, компетентният орган уведомява Комисията за това до 30 юни на съответната година. Количеството квоти, които се издават съгласно параграф 1 от настоящия член, се коригира, като се вземат предвид представените от регулираните субекти надлежно обосновани доклади.

Член 30г

Продажба на търг на квоти за дейността, посочена в приложение III

1. От 2027 г. нататък квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, се продават на търг, освен когато са прехвърлени в резерва за стабилност на пазара, създаден с Решение (ЕС) 2015/1814. Квотите, които попадат в обхвата на настоящата глава, се продават на търг отделно от квотите, които попадат в обхвата на глави II и III от настоящата директива.

2. Продажбата на квоти на търг съгласно настоящата глава започва през 2027 г. с количество, съответстващо на 130% от тържния обем за 2027 г., определен въз основа на количеството квоти за целия Съюз за посочената година и съответните тържни дялове и обеми съгласно параграфи 3—6 от настоящия член. Допълнителните 30 % за продажба на търг се използват само за връщането на квоти съгласно член 30д, параграф 2 и могат да бъдат продавани на търг до 31 май 2028 г. Допълнителните 30 % се приспадат от обемите, предназначени за продажба на търг за периода 2029—2031 г. Условието за търговете, предвидени в настоящия параграф, се установяват в съответствие с параграф 7 от настоящия член и член 10, параграф 4.

През 2027 г. 600 милиона квоти, които попадат в обхвата на настоящата глава, се създават като наличности в резерва за стабилност на пазара съгласно член 1а, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1814.

3. 150 милиона квоти, издадени съгласно настоящата глава, се продават на търг и всички приходи от тези търгове се предоставят на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955, до 2032 г.

4. От оставащото количество квоти и за да натрупа, заедно с приходите от квотите, посочени в параграф 3 от настоящия член и член 10а, параграф 8б от настоящата директива, сума в максимален размер до 65 000 000 000 EUR, Комисията гарантира продажбата на допълнително количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, като приходите от тези търгове се предоставят на разположение на Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955, до 2032 г.

Комисията гарантира, че квотите, предназначени за Социалния фонд за климата, посочени в параграф 3 от настоящия член и в настоящия параграф, се продават на търг в съответствие с принципите и условията, посочени в член 10, параграф 4 и в делегираните актове, приети съгласно посочения член.

Приходите от продажбата на търг на квотите, посочени в параграф 3 от настоящия член и в настоящия параграф, са външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и се използват в съответствие с правилата, приложими за Социалния фонд за климата.

Годишната сума, разпределена за Социалния фонд за климата в съответствие с член 10а, параграф 8б, параграф 3 от настоящия член и настоящия параграф, не надвишава:

- а) 4 000 000 000 EUR за 2026 г.;
- б) 10 900 000 000 EUR за 2027 г.;

- в) 10 500 000 000 EUR за 2028 г.;
- г) 10 300 000 000 EUR за 2029 г.;
- д) 10 100 000 000 EUR за 2030 г.;
- е) 9 800 000 000 EUR за 2031 г.;
- ж) 9 400 000 000 EUR за 2032 г.

Когато търговията с емисии, установена съгласно настоящата глава, е отложена за 2028 г. съгласно член 30к, максималният размер на сумата, която се предостави на Социалния фонд за климата в съответствие с първа алинея от настоящия параграф, е 54 600 000 000 EUR. В този случай годишната сума, разпределена за Социалния фонд за климата, не надвишава 4 000 000 000 EUR общо за 2026 г. и 2027 г., а за периода от 1 януари 2028 г. до 31 декември 2032 г. съответната сума не надвишава:

- а) 11 400 000 000 EUR за 2028 г.;
- б) 10 300 000 000 EUR за 2029 г.;
- в) 10 100 000 000 EUR за 2030 г.;
- г) 9 800 000 000 EUR за 2031 г.;
- д) 9 000 000 000 EUR за 2032 г.

Когато приходите от продажбата на търг, посочена в параграф 5 от настоящия член, са установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС, член 10а, параграф 8б от настоящата директива, параграф 3 от настоящия член и настоящият параграф не се прилагат.

5. След като се приспадат количествата, посочени в параграфи 3 и 4 от настоящия член, общото количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се продава на търг от държавите членки и се разпределя между тях на дялове, които са еднакви с дела на референтните емисии по член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/842 за категориите на източници на емисии, посочени във втора алинея, букви б), в) и г) от приложение III към настоящата директива, за средната стойност за съответната държава членка за периода 2016—2018 г., преминали цялостен преглед съгласно член 4, параграф 3 от посочения регламент.

6. Държавите членки определят начина на използване на приходите от продажбата на търг на квотите, посочени в параграф 5 от настоящия член, с изключение на приходите, които представляват външни целеви приходи в съответствие с параграф 4 от настоящия член, или на приходите, установени като собствени ресурси в съответствие с член 311, трета алинея ДФЕС и вписани в бюджета на Съюза. Държавите членки използват приходите си или тяхната финансова равностойност за една или повече от целите, посочени в член 10, параграф 3 от настоящата директива, като дават приоритет на дейности, които могат да допринесат за справяне със социалните аспекти на търговията с емисии съгласно настоящата глава или за една или повече от следните мерки:

- а) мерки, предназначени да допринесат за декарбонизацията на отоплението и охлаждането на сградите или за намаляването на енергийните потребности на сградите, включително интегрирането на енергия от възобновяеми източници, и свързаните с тях мерки в съответствие с член 7, параграф 11 и членове 12 и 20 от Директива 2012/27/ЕС, както и мерки за предоставяне на финансова подкрепа на домакинствата с ниски доходи в сградите с най-лоши характеристики;
- б) мерки, предназначени да ускорят разпространението на превозни средства с нулеви емисии или да осигурят предоставянето на финансова подкрепа за изграждане на напълно оперативно съвместима инфраструктура за презареждане на превозни средства с нулеви емисии с гориво или електроенергия, или мерки за насърчване на преминаването към обществен транспорт и подобряване на мултимодалността, или за предоставяне на финансова подкрепа за справяне със социалните аспекти, засягащи ползвателите на транспорт, които са с ниски и средни доходи;
- в) финансиране на своя социален план за климата в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) 2023/955;
- г) предоставяне на финансова компенсация за крайните потребители на горива в случаите, когато не е било възможно да се избегне двойно отчитане на емисиите или когато са върнати квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както е посочено в член 30е, параграф 5.

Приема се, че държавите членки са спазили разпоредбите на настоящия параграф, ако са въвели и прилагат политики за данъчна или финансова подкрепа или регулаторни политики, които осигуряват финансова подкрепа, установени за целите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, и чиято стойност е еквивалентна на посочените в същата алинея приходи, получени от продажбата на квоти на търг съгласно настоящата глава.

Държавите членки информират Комисията за използването на приходите и за действията, предприети съгласно настоящия параграф, като включват тази информация в докладите, които представят съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

7. Член 10, параграфи 4 и 5 се прилага за квотите, издадени съгласно настоящата глава.

Член 30d

Прехвърляне, връщане и отмяна на квоти

1. Член 12 се прилага за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, с изключение на параграфи 3 и 3а, параграф 4, второ и трето изречение и параграф 5 от посочения член. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на оператори на инсталации се разглежда като позоваване на регулираните субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава.

2. От 1 януари 2028 г. държавите членки гарантират, че до 31 май всяка година регулираният субект връща определено количество квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, който е равен на общото количество емисии на регулирания субект, съответстващи на количеството горива, освободени за потребление през предходната календарна година съгласно приложение III, проверени в съответствие с членове 15 и 30е, както и че тези квоти впоследствие се отменят.

3. До 31 декември 2030 г., чрез дерогация от параграфи 1 и 2 от настоящия член, когато регулиран субект, установен в дадена държава членка, подлежи на облагане с национален данък върху въглеродните емисии, който е в сила за периода 2027—2030 г. и обхваща дейността, посочена в приложение III, компетентният орган на съответната държава членка може да освободи този регулиран субект от задължението за връщане на квоти съгласно параграф 2 от настоящия член за дадена референтна година, при условие че:

- а) съответната държава членка уведоми Комисията за този национален данък върху въглеродните емисии до 31 декември 2023 г. и националният нормативен акт за определяне на данъчните ставки, приложими за периода 2027—2030 г., е влязъл в сила към тази дата; съответната държава членка уведомява Комисията за всяка последваща промяна в националния данък върху въглеродните емисии;
- б) за референтната година националният данък върху въглеродните емисии на съответната държава членка, действително платен от този регулиран субект, е по-висок от средната тръжна клирингова цена на системата за търговия с емисии, установена съгласно настоящата глава;
- в) регулираният субект изпълнява изцяло задълженията по член 30б относно разрешителните за емисии на парникови газове и член 30е относно мониторинга, докладването и проверката на своите емисии;
- г) съответната държава членка уведоми Комисията за прилагането на такова изключение и за съответното количество квоти, които трябва да бъдат отменени в съответствие с буква ж) от настоящата алинея и делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4, до 31 май на годината след референтната година;
- д) Комисията не възрази срещу прилагането на дерогацията на основание, че мярката, за която е получено уведомление, не е в съответствие с условията, установени в настоящия параграф, в срок от три месеца от уведомлението съгласно буква а) от настоящата алинея или в срок от един месец от уведомлението за съответната година съгласно буква г) от настоящата алинея;

- е) съответната държава членка не продава на търг количеството квоти, посочено в член 30г, параграф 5 за конкретна референтна година, докато количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно настоящия параграф, не бъде определено в съответствие с буква ж) от настоящата алинея; съответната държава членка не продава на търг допълнителното количество квоти съгласно член 30г, параграф 2, първа алинея;
- ж) съответната държава членка отмени за референтната година определено количество квоти от посоченото в член 30 г, параграф 5 общо количество квоти, които ще бъдат продавани на търг от нея, което е равностойно на проверените емисии на този регулиран субект съгласно настоящата глава за референтната година; когато количеството квоти, които остава да бъдат продадени на търг през референтната година след прилагането на буква е) от настоящата алинея, е под количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно настоящия параграф, съответната държава членка гарантира, че тя отменя съответстващо на разликата количество квоти до края на годината след референтната година; и
- з) съответната държава членка се ангажира към момента на първото уведомление по буква а) от настоящата алинея да използва за една или повече от мерките, изброени или посочени в член 30г, параграф 6, първа алинея, сума, равностойна на приходите, за които би се прилагал член 30г, параграф 6 в отсъствието на тази дерогация; прилагат се разпоредбите на член 30г, параграф 6, втора и трета алинея, като Комисията гарантира, че получената в съответствие с тях информация отговаря на поетия ангажимент по настоящата буква.

Количеството квоти, които трябва да бъдат отменени съгласно първа алинея, буква ж) от настоящия параграф, не засяга външните целеви приходи, определени съгласно член 30г, параграф 4 от настоящата директива, или — когато са установени съгласно член 311, трета алинея от ДФЕС — собствените ресурси на бюджета на Съюза съгласно Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета (**) от приходите от продажбата на квоти на търг в съответствие с член 30г от настоящата директива.

4. На болниците, които не попадат в обхвата на глава III, може да бъде предоставена финансова компенсация за разходите, които са им прехвърлени вследствие на връщането на квоти съгласно настоящата глава. За тази цел разпоредбите на настоящата глава, които се прилагат по отношение на случаите на двойно отчитане, се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 30е

Мониторинг, докладване, проверка на емисиите и акредитация

1. Членове 14 и 15 се прилагат за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на дейност, изброена в приложение I, се разглежда като позоваване на дейността, посочена в приложение III;
- в) всяко позоваване на оператори се разглежда като позоваване на регулираните субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- г) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- д) позоваването на датата в член 15 се разглежда като позоваване на 30 април.

2. Държавите членки гарантират, че от 2025 г. за всяка календарна година всеки регулиран субект извършва мониторинг на емисиите, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление съгласно приложение III. Те също така гарантират, че всеки регулиран субект докладва тези емисии на компетентния орган през следващата година, считано от 2026 г., в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14, параграф 1.

3. Считано от 1 януари 2028 г. държавите членки гарантират, че до 2030 г. до 30 април всяка година всеки регулиран субект докладва средния дял на разходите, свързани с връщането на квоти съгласно настоящата глава, които е прехвърлил към потребителите за предходната година. Комисията приема актове за изпълнение относно изискванията и образците за тези доклади. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Комисията прави оценка на представените доклади и докладва ежегодно за констатациите си на Европейския парламент и на Съвета. Когато Комисията установи наличието на недобросъвестни практики по отношение на прехвърлянето на разходите за въглеродни емисии, докладът може да бъде придружен, когато е целесъобразно, от законодателни предложения с цел справяне с подобни недобросъвестни практики.

4. Държавите членки гарантират, че всеки регулиран субект, който към 1 януари 2025 г. притежава разрешително в съответствие с член 30б, до 30 април 2025 г. докладва своите исторически емисии за 2024 г.
5. Държавите членки гарантират, че регулираните субекти са в състояние да установят и документират надеждно и точно, по видове горива, точните количества освободени за потребление горива, които се използват за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, както и крайната употреба на горивата, освободени за потребление от регулираните субекти. Държавите членки предприемат подходящи мерки, за да ограничат риска от двойно отчитане на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, и емисиите по глави II и III, както и риска от връщане на квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава.
- Комисията приема актове за изпълнение относно подробните правила за избягване на двойно отчитане и на връщане на квоти за емисии, които не попадат в обхвата на настоящата глава, както и за предоставяне на финансова компенсация на крайните потребители на горивата в случаите, когато такова двойно отчитане или връщане не може да бъде избегнато. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2. Изчисляването на финансовата компенсация за крайните потребители на горивата се основава на средната цена на квотите на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4 през съответната отчетна година.
6. Принципите за мониторинг и докладване на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, са изложени в част В от приложение IV.
7. Принципите за проверката на емисиите, попадащи в обхвата на настоящата глава, са изложени в част В от приложение V.
8. Държавите членки могат да разрешат прилагането на опростени мерки за мониторинг, докладване и проверка за регулирани субекти, чиито годишни емисии, съответстващи на количествата горива, освободени за потребление, са под 1 000 тона еквивалент на въглероден диоксид, в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 14, параграф 1.

Член 30ж

Администриране

Членове 13 и 15а, член 16, параграфи 1, 2, 3, 4 и 12 и членове 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22а, 23 и 29 се прилагат за емисиите, регулираните субекти и квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава. За тази цел:

- а) всяко позоваване на емисии се разглежда като позоваване на емисии, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- б) всяко позоваване на оператори се разглежда като позоваване на регулирани субекти, попадащи в обхвата на настоящата глава;
- в) всяко позоваване на квоти се разглежда като позоваване на квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава.

Член 30з

Мерки при прекомерно увеличение на цените

1. Когато в продължение на повече от три последователни месеца средната цена на квотите на търговете, проведени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 10, параграф 4 от настоящата директива, е над два пъти по-висока от средната цена на квотите през шестте предходни последователни месеца на търговете за квотите, попадащи в обхвата на настоящата глава, 50 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.

За 2027 г. и 2028 г. условието, посочено в първа алинея, се приемат за спазени, ако в продължение на повече от три последователни месеца средната цена на квотите е с над 1,5 пъти по-висока от средната цена на квотите през референтния период, обхващащ шестте предходни последователни месеца.

2. Когато средната цена на квотите, посочени в параграф 1 от настоящия член, надвишава цена от 45 EUR в продължение на два последователни месеца, 20 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814. Прилага се индексация въз основа на европейския индекс на потребителските цени за 2020 г. Квотите се освобождават съгласно предвидения в настоящия параграф механизъм до 31 декември 2029 г.

3. Когато средната цена на квотите, посочени в параграф 1 от настоящия член, е над три пъти по-висока от средната цена на квотите през шестте предходни последователни месеца, 150 милиона квоти, попадащи в обхвата на настоящата глава, се освобождават от резерва за стабилност на пазара в съответствие с член 1а, параграф 7 от Решение (ЕС) 2015/1814.
4. Когато условието, посочено в параграф 2, е изпълнено в същия ден като условието, посочено в параграф 1 или 3, допълнителни квоти се освобождават само по реда на параграф 1 или 3.
5. Преди 31 декември 2029 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, в който прави оценка на въпроса дали посочения в параграф 2 механизъм е бил ефективен и дали прилагането му следва да бъде продължено. Комисията може, когато е целесъобразно, да придружи доклада със законодателно предложение до Европейския парламент и до Съвета за изменение на настоящата директива с цел адаптиране на механизма.
6. Когато бъдат изпълнени едно или повече условия, посочени в параграф 1, 2 или 3, и това доведе до освобождаване на квоти, допълнителни квоти се освобождават съгласно настоящия член не по-рано от 12 месеца след това.
7. Когато в рамките на втората половина на 12-месечния период, посочен в параграф 6 от настоящия член, бъде изпълнено условието, посочено в параграф 2 от настоящия член, Комисията, със съдействието на комитета, създаден с член 44 от Регламент (ЕС) 2018/1999, прави оценка на ефективността на мярката, като може чрез акт за изпълнение да реши, че параграф 6 от настоящия член не се прилага. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22а, параграф 2 от настоящата директива.
8. Когато бъдат изпълнени едно или повече условия, посочени в параграф 1, 2 или 3, и параграф 6 не е приложим, Комисията незабавно публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* известие относно датата, на която е изпълнено условието или условията.
9. Държавите членки, които имат задължението да представят план за коригиращи действия в съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2018/842, надлежно вземат предвид последните от освобождаването на допълнителни квоти съгласно параграф 2 от настоящия член през предходните две години, когато обмислят допълнителните действия, които да бъдат предприети съгласно член 8, параграф 1, първа алинея, буква в) от посочения регламент, за да изпълнят задълженията си по същия регламент.

Член 30и

Преглед на настоящата глава

До 1 януари 2028 г. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за изпълнението на разпоредбите на настоящата глава по отношение на тяхната ефективност, администриране и практическо прилагане, включително за прилагането на правилата съгласно Решение (ЕС) 2015/1814. Когато е целесъобразно, Комисията придружава този доклад със законодателно предложение за изменение на настоящата глава. До 31 октомври 2031 г. Комисията прави оценка на осъществимостта на включването на секторите, попадащи в обхвата на приложение III към настоящата директива, в СТЕ на ЕС, обхващаща секторите, изброени в приложение I към настоящата директива.

Член 30й

Процедури за едностранно разширяване на дейността, посочена в приложение III, до други сектори, за които не се прилагат глави II и III

1. От 2027 г. държавите членки може да разширят дейността, посочена в приложение III, до сектори, които не са изброени в посоченото приложение, и по този начин да приложат търговията с емисии в съответствие с настоящата глава в тези сектори, като се вземат предвид всички приложими критерии, и по-специално въздействието върху вътрешния пазар, възможните нарушения на конкуренцията, екологосъобразността на системата за търговия с емисии, установена съгласно настоящата глава, и надеждността на планираната система за мониторинг и докладване, при условие че Комисията е одобрила разширяването на дейността, посочена в същото приложение.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящата директива по отношение на одобряването на разширяване на дейността съгласно първа алинея от настоящия параграф, разрешаването на издаването на допълнителни квоти и разрешаването на други държави членки да разширяват дейността, посочена в приложение III. При приемането на тези делегирани актове Комисията може също така да допълни разширяването на дейността с допълнителни правила, уреждащи мерки за справяне с възможни случаи на двойно отчитане, включително за издаването на допълнителни квоти за компенсиране на квоти, върнати за използване на горива в дейности, изброени в приложение I. Всички финансови мерки на държавите членки в полза на дружества в сектори и подсектори, които са изложени на реален риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи, дължащи се на разходи за емисии на парникови газове, прехвърлени в цените на горивата поради едностранното разширяване на дейността, трябва да са в съответствие с правилата за държавната помощ и да не водят до неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.

2. Допълнителните квоти, издадени съгласно разрешение по настоящия член, се продават на търг в съответствие с изискванията, предвидени в член 30г. Независимо от член 30г, параграфи 1—6, държавите членки, които едностранно са разширили дейността, посочена в приложение III, в съответствие с настоящия член, определят използването на приходите, получени от продажбата на тези допълнителни квоти на търг.

Член 30к

Отлагане на търговията с емисии за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори до 2028 г. при изключително високи цени на енергията

1. До 15 юли 2026 г. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* известие, в което посочва дали е изпълнено едното или и двете от посочените по-долу условия:

- а) средната цена на газа на TTF за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била по-висока от средната цена на газа на TTF през февруари и март 2022 г.;
- б) средната цена на суровия нефт тип „Брент“ за шестте календарни месеца, приключващи на 30 юни 2026 г., е била над два пъти по-висока от средната цена на суровия нефт тип „Брент“ през предходните пет години; петгодишният референтен период е петгодишният период, който приключва преди първия месец от периода от шест календарни месеца.

2. Когато е изпълнено едно от условията или са изпълнени и двете условия, посочени в параграф 1, се прилагат следните правила:

- а) чрез дерогация от член 30в, параграф 1, първата година, за която е установено количеството квоти в целия Съюз, е 2028 г. и, чрез дерогация от член 30в, параграф 3, първата година, за която е коригирано количеството квоти в целия Съюз, е 2029 г.;
- б) чрез дерогация от член 30г, параграфи 1 и 2, началото на продажбата на квоти на търг по настоящата глава се отлага за 2028 г.;
- в) чрез дерогация от член 30г, параграф 2, допълнителното количество квоти за първата година от продажбата на търг се приспада от обемите, предназначени за продажба на търг за периода 2030—2032 г., а първоначалните наличности в резерва за стабилност на пазара се създават през 2028 г.;
- г) чрез дерогация от член 30д, параграф 2, крайният срок за първоначално връщане на квоти се отлага за 31 май 2029 г. за общите емисии през 2028 г.;
- д) чрез дерогация от член 30и, крайният срок, в рамките на който Комисията трябва да докладва на Европейския парламент и на Съвета, се отлага за 1 януари 2029 г.

(*) Регламент (ЕС) 2018/842 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 — 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 26).

(**) Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 г. относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом (ОВ L 424, 15.12.2020 г., стр. 1).“

30) Въмъква се следната глава:

„Глава IVб

Научни становища и видимост на финансирането

Член 30л

Научни становища

Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата („Консултативният съвет“), създаден съгласно член 10а от Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета (*), може по собствена инициатива да представя научни становища и да изготвя доклади относно настоящата директива. Комисията взема предвид съответните становища и доклади на Консултативния съвет, по-специално по отношение на:

- а) необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза за осигуряване на съответствие с целите и задачите, посочени в член 30, параграф 3 от настоящата директива;
- б) необходимостта от допълнителни политики и мерки на Съюза с оглед на споразуменията за глобални мерки в рамките на ИКАО за намаляване на въздействието на въздухоплаването върху климата и целите и екологосъобразността на глобалната, основана на пазара мярка на ИМО, посочена в член 3жж от настоящата директива.

Член 30м

Информация, комуникация и публичност

1. Комисията гарантира видимостта на финансирането от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, посочено в член 10а, параграф 8, като:

- а) гарантира, че бенефициерите на това финансиране посочват произхода на средствата и осигуряват видимостта на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират проектите и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална насочена към различни видове публична информация, включително за медиите и обществеността; и
- б) гарантира, че бенефициерите на това финансиране използват подходящ етикет, който гласи: „(съ)финансирано от системата на ЕС за търговия с емисии (Фонд за иновации)“, както и емблемата на Съюза и размера на финансирането; когато използването на този етикет е практически невъзможно, Фондът за иновации се посочва във всички комуникационни дейности, включително върху информационни табла на видими за обществеността стратегически места.

В делегирания акт, посочен в член 10а, параграф 8, Комисията установява необходимите изисквания, за да се осигури видимостта на финансирането от Фонда за иновации, включително изискването за посочване на този фонд.

2. Държавите членки осигуряват видимостта на финансирането от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, посочено в член 10г, съответстващо на посоченото в параграф 1, първа алинея, букви а) и б) от настоящия член, включително изискването за посочване на Модернизационния фонд.

3. Държавите членки – като отчитат обстоятелствата на национално равнище – се стремят да осигурят видимостта на източника на финансиране на действия или проекти, финансирани от приходите от продажбите чрез СТЕ на ЕС, чието използване се определя от тях в съответствие с член 3г, параграф 4, член 10, параграф 3 и член 30г, параграф 6.

(*) Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно Европейската агенция за околната среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 13).“

31) Приложения I, Пб, IV и V към Директива 2003/87/ЕО се изменят в съответствие с приложение I към настоящата директива, като в Директива 2003/87/ЕО се въмъкват приложения III и Ша, съдържащи се в приложение I към настоящата директива.

Член 2

Изменения на Решение (ЕС) 2015/1814

Решение (ЕС) 2015/1814 се изменя, както следва:

1) Член 1 се изменя, както следва:

а) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Комисията публикува общия брой квоти в обращение през всяка година до 1 юни на следващата година. Общият брой квоти в обращение през дадена година е кумулативният брой квоти, издадени по отношение на инсталации и корабни дружества, които не са прехвърлени в резерва през периода с начало 1 януари 2008 г., включително броят квоти, които са били издадени през този период съгласно член 13, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, в редакцията му, която е била в сила към 18 март 2018 г., и правата за използване на международни кредити, упражнени от инсталации в рамките на СТЕ на ЕС, до 31 декември на съответната година, минус кумулативното количество, изразено в тонове, на проверените емисии от инсталации и корабни дружества в рамките на СТЕ на ЕС между 1 януари 2008 г. и 31 декември на същата тази година и всички квоти, отменени в съответствие с член 12, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО. Не се вземат предвид емисии през тригодишния период с начало 2005 г. и край 2007 г., както и квоти, издадени за тези емисии. Първата публикация се извършва до 15 май 2017 г.“

б) вмъква се следният параграф:

„4а. Считано от 2024 г., в изчисляването на общия брой квоти в обращение през дадена година се включват кумулативният брой квоти, издадени по отношение на въздухоплаването, и кумулативните тонове проверени емисии от въздухоплаването в рамките на СТЕ на ЕС, с изключение на емисиите от полети по маршрути, за които е приложимо компенсиране, изчислено съгласно член 12, параграф 6 от Директива 2003/87/ЕО, между 1 януари 2024 г. и 31 декември на същата дадена година.

Квотите, отменени съгласно член 3жб от Директива 2003/87/ЕО, се считат за издадени за целите на изчисляването на общия брой квоти в обращение.“

в) параграфи 5 и 5а се заменят със следното:

„5. Ако през дадена година общият брой квоти в обращение е между 833 милиона и 1 096 милиона, брой квоти, равен на разликата между общия брой квоти в обращение, посочен в най-новата публикация съгласно параграф 4 от настоящия член, и 833 милиона, се изважда от количеството квоти, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, и се прехвърля в резерва за период от 12 месеца с начало 1 септември на същата година. Ако общият брой квоти в обращение е над 1 096 милиона, броят квоти, който се изважда от количеството квоти, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО, и се прехвърля в резерва за период от 12 месеца с начало 1 септември на същата година, е равен на 12% от общия брой квоти в обращение. Чрез дерогация от второ изречение от настоящата алинея, процентът, посочен в същото изречение, се удвоява до 31 декември 2030 г.

Без да се засяга общото количество квоти, което се изважда съгласно настоящия параграф, до 31 декември 2030 г. квотите, посочени в член 10, параграф 2, първа алинея, буква б) от Директива 2003/87/ЕО, не се вземат предвид при определянето на дяловете на държавите членки в това общо количество.

5а. Считано от 2023 г. квотите, държани в резерва, които надвишават 400 милиона квоти, се обезсилват, освен ако при първия преглед съгласно член 3 не бъде решено друго.“

г) параграф 7 се заменя със следното:

„7. През дадена година, ако параграф 6 от настоящия член не е приложим, а условието по член 29а, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО е изпълнено, от резерва се освобождават 75 милиона квоти и се прибавят към количеството квоти, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 10, параграф 2 от посочената директива. Ако в резерва има по-малко от 75 милиона квоти, всички квоти в резерва се освобождават съгласно настоящия параграф. Когато условието по член 29а, параграф 1 от посочената директива е изпълнено, обемите, които трябва да бъдат

освободени от резерва в съответствие с посочения член, се разпределят равномерно за период от три месеца с начало не по-късно от два месеца от датата, на която условието по член 29а, параграф 1 от посочената директива е изпълнено, като Комисията е уведомена за това в съответствие с четвърта алинея от същия параграф.“

2) Въмква се следният член:

„Член 1а

Функциониране на резерва за стабилност на пазара за сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори

1. Квотите, попадащи в обхвата на глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, се прехвърлят в обособена част на резерва, създаден съгласно член 1 от настоящото решение, и се освобождават от нея в съответствие с правилата, установени в настоящия член.

2. Прехвърлянето на квоти в резерва съгласно настоящия член се прилага от 1 септември 2028 г. Квотите, попадащи в глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, се прехвърлят в резерва, държат се в него и се освобождават от него отделно от квотите, попадащи в обхвата на член 1 от настоящото решение.

3. Обособената част, посочена в параграф 1 от настоящия член, се създава през 2027 г. в съответствие с член 30г, параграф 2, втора алинея от Директива 2003/87/ЕО. Считано от 1 януари 2031 г., квотите, посочени в същата алинея, които не са освободени от резерва, се обезсилват.

4. Общият брой квоти в обращение, попадащи в обхвата на глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, се публикува ежегодно от Комисията до 1 юни на следващата година, отделно от броя на квотите в обращение съгласно член 1, параграф 4 от настоящото решение. Общият брой квоти в обращение съгласно настоящия член за дадена година е кумулативният брой квоти, попадащи в обхвата на посочената глава, издадени през периода след 1 януари 2027 г., минус кумулативното количество, изразено в тонове, на проверените емисии, попадащи в обхвата на същата глава, за периода между 1 януари 2027 г. и 31 декември същата година и всички квоти, попадащи в обхвата на посочената глава, отменени в съответствие с член 12, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО. Първата публикация се извършва до 1 юни 2028 г.

5. Ако през дадена година общият брой квоти в обращение, посочен в най-новата публикация съгласно параграф 4 от настоящия член, е над 440 милиона, 100 милиона квоти се изваждат от количеството квоти, попадащи в обхвата на глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 30г от посочената директива, и се прехвърлят в резерва за период от 12 месеца с начало 1 септември на същата година.

6. Ако през дадена година общият брой квоти в обращение е по-малък от 210 милиона, 100 милиона квоти, обхванати от глава IVа от Директива 2003/87/ЕО, се освобождават от резерва и се добавят към количеството квоти, попадащи в обхвата на посочената глава, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 30г от същата директива. Ако в резерва има по-малко от 100 милиона квоти, всички квоти в резерва се освобождават съгласно настоящия параграф.

7. Обемите, които се освобождават от резерва в съответствие с член 30з от Директива 2003/87/ЕО, се добавят към количеството квоти, попадащи в обхвата на глава IVа от посочената директива, които се продават на търг от държавите членки съгласно член 30г от същата директива. Обемите, които се освобождават от резерва, се разпределят равномерно за период от три месеца с начало не по-късно от два месеца след датата, на която условията са били изпълнени в оглед на информацията, публикувана във връзка с това в *Официален вестник на Европейския съюз* съгласно член 30з, параграф 8 от Директива 2003/87/ЕО.

8. Член 1, параграф 8 и член 3 от настоящото решение се прилагат за квотите, попадащи в обхвата на глава IVа от Директива 2003/87/ЕО.

9. Чрез дерогация от параграфи 2, 3 и 4 от настоящия член, когато е изпълнено едно от условията или са изпълнени и двете условия, посочени в член 30к, параграф 1 от Директива 2003/87/ЕО, прехвърлянето на квоти в резерва, посочено в параграф 2 от настоящия член, се прилага от 1 септември 2029 г., а датите, посочени в параграфи 3 и 4 от настоящия член, се отлагат с една година.“

3) Член 3 се заменя със следното:

„Член 3

Преглед

Комисията извършва мониторинг на функционирането на резерва в контекста на доклада, предвиден в член 10, параграф 5 от Директива 2003/87/ЕО. В този доклад следва да се разгледат съответните последици за конкурентоспособността, по-специално в промишлеността, включително по отношение на показателите на БВП, заетостта и инвестициите. В срок от три години след датата, на която започва да функционира резервът, а след това — на интервали от пет години, Комисията, въз основа на анализ на нормалното функциониране на европейския пазар на въглеродни емисии, прави преглед на резерва и ако е целесъобразно, представя законодателно предложение на Европейския парламент и на Съвета. При всеки преглед се обръща специално внимание на процентната стойност за определянето на броя на квотите, които се прехвърлят в резерва съгласно член 1, параграф 5 от настоящото решение, както и числената стойност на прага за общия брой на квотите в обращение, включително с оглед на евентуална корекция на този праг съобразно линейния коефициент, посочен в член 9 от Директива 2003/87/ЕО, както и броя на квотите, които се освобождават от резерва съгласно член 1, параграф 6 или 7 от настоящото решение. При този преглед Комисията анализира също така въздействието на резерва върху растежа, работните места, конкурентоспособността на промишлеността на Съюза и риска от изместване на въглеродни емисии.“

Член 3

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1 от настоящата директива, най-късно до 31 декември 2023 г. Те прилагат тези разпоредби от 1 януари 2024 г.

Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят със следните членове, най-късно до 30 юни 2024 г.:

- а) член 1, точка 3, букви ад)—ай) от настоящата директива;
- б) член 1, точка 29 от настоящата директива с изключение на член 30е, параграф 4 от Директива 2003/87/ЕО, вмъкнат с посочената точка; и
- в) член 1, точка 31 от настоящата директива по отношение на приложения III и IIIa към Директива 2003/87/ЕО, вмъкнати с посочената точка.

Те незабавно информират Комисията за разпоредбите, приети в съответствие с първа и втора алинея.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 4

Преходни разпоредби

При изпълнение на задължението си, посочено в член 3, параграф 1 от настоящата директива, държавите членки гарантират, че националните законодателни актове, с които се транспонират член 3, буква ф), член 10а, параграфи 3 и 4, член 10в, параграф 7 от Директива 2003/87/ЕО и точки 1 и 3 от приложение I към посочената директива, в редакцията, приложима към 4 юни 2023 г., продължават да се прилагат до 31 декември 2025 г. Чрез дерогация от член 3, параграф 1, първа алинея, последно изречение, те започват да прилагат своите национални мерки за транспониране на измененията на посочените разпоредби, считано от 1 януари 2026 г.

Член 5

Влизане в сила и прилагане

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 2 се прилага от 1 януари 2024 г.

Член 6

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 10 май 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
J. ROSWALL

ПРИЛОЖЕНИЕ

1) Приложение I към Директива 2003/87/ЕО се изменя, както следва:

а) точка 1 се заменя със следното:

„1. Настоящата директива не обхваща инсталациите или частите от инсталации, които се използват за изследване, разработване и изпитване на нови продукти и процеси. Настоящата директива не обхваща инсталациите, когато през съответния предходен петгодишен период, посочен в член 11, параграф 1, втора алинея, емисиите от изгарянето на биомаса, отговаряща на критериите, определени съгласно член 14, допринасят средно за повече от 95 % от средната стойност на общите емисии на парникови газове.“

б) точка 3 се заменя със следното:

„3. Когато се изчислява общата номинална топлинна мощност на дадена инсталация, за да се вземе решение дали тя да бъде включена в СТЕ на ЕС, се сумират номиналните топлинни мощности на всички технически съоръжения, които са част от нея и в които горивата се изгарят в рамките на инсталацията. Тези съоръжения може да включват всякакви видове котли, факелни тръби, турбини, нагреватели, топлилни, инсинератори, пещи за калциниране, пещи за изпичане, пещи, сушилни, двигатели, горивни елементи, съоръжения за циклично химическо изгаряне, запалителни устройства и термични или каталитични съоръжения за доизгаряне. Съоръжения с номинална топлинна мощност под 3 MW не се вземат предвид за целите на посоченото изчисление.“

в) таблицата се изменя, както следва:

i) първи ред се заменя със следното:

„Изгаряне на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW (с изключение на изгарянето в инсталации за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци) Считано от 1 януари 2024 г., изгарянето на горива в инсталации за изгарянето на твърди битови отпадъци с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW, за целите на членове 14 и 15.	Въглероден диоксид“
--	---------------------

ii) втори ред се заменя със следното:

„Рафиниране на нефт с използването на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност над 20 MW	Въглероден диоксид“
--	---------------------

iii) пети ред се заменя със следното:

„Производство на желязо или стомана (първично или вторично стапяне), включително непрекъснато леене, с капацитет над 2,5 тона на час	Въглероден диоксид“
--	---------------------

iv) седми ред се заменя със следното:

„Производство на първичен алуминий или диалуминиев триоксид	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди“
---	--

v) петнадесети ред се заменя със следното:

„Сушене или изпичане на гипс или производство на гипсови панели или други продукти от гипс с производствен капацитет за калциниран гипс или изсушен вторичен гипс, надвишаващ общо 20 тона на ден	Въглероден диоксид“
---	---------------------

vi) осемнадесети ред се заменя със следното:

„Производство на сажди с карбонизиране на органични вещества като масла, катран, остатъци от крекинг и дестилация, с производствен капацитет над 50 тона на ден	Въглероден диоксид“
---	---------------------

vii) двадесет и четвърти ред се заменя със следното:

„Производство на водород (H ₂) и синтетичен газ с производствен капацитет над 5 тона на ден	Въглероден диоксид“
---	---------------------

viii) двадесет и седми ред се заменя със следното:

„Транспортиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации в място за съхранение, получило разрешение съгласно Директива 2009/31/ЕО, с изключение на емисиите, обхванати от друга дейност съгласно настоящата директива	Въглероден диоксид“
--	---------------------

ix) след последния нов ред се добавя следният ред, като между тях се поставя разделителна линия:

„Морски транспорт Дейности в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2015/757, с изключение на дейностите в областта на морския транспорт, попадащи в обхвата на член 2, параграф 1а, и до 31 декември 2026 г. — на член 2, параграф 1б от посочения регламент	Въглероден диоксид Считано от 1 януари 2026 г., метан и диазотен оксид“
---	--

2) Приложение Пб към Директива 2003/87/ЕО се заменя със следното:

„ПРИЛОЖЕНИЕ Пб

ЧАСТ А

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ МОДЕРНИЗАЦИОННИЯ ФОНД В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 1, ТРЕТА АЛИНЕЯ

	Дял
България	5,84 %
Чехия	15,59 %
Естония	2,78 %
Хърватия	3,14 %
Латвия	1,44 %
Литва	2,57 %
Унгария	7,12 %
Полша	43,41 %
Румъния	11,98 %
Словакия	6,13 %

ЧАСТ Б

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ МОДЕРНИЗАЦИОННИЯ ФОНД В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 10, ПАРАГРАФ 1, ЧЕТВЪРТА АЛИНЕЯ

	Дял
България	4,9 %
Чехия	12,6 %
Естония	2,1 %
Гърция	10,1 %
Хърватия	2,3 %
Латвия	1,0 %
Литва	1,9 %
Унгария	5,8 %
Полша	34,2 %
Португалия	8,6 %
Румъния	9,7 %
Словакия	4,8 %
Словения	2,0 %*

3) Следните приложения се вмъкват като приложения III и IIIa към Директива 2003/87/ЕО:

„ПРИЛОЖЕНИЕ III

ДЕЙНОСТ, ПОПАДАЩА В ОБХВАТА НА ГЛАВА IVa

Дейност	Парникови газове
<p>Освобождаване за потребление на горива, които се използват за изгаряне в сградния сектор, сектора на автомобилния транспорт и допълнителните сектори. Тази дейност не включва:</p> <p>а) освобождаването за потребление на горива, използвани в дейностите, изброени в приложение I, освен ако се използват за изгаряне в дейностите по транспортиране на парникови газове за съхранение в геоложки формации, предвидени в ред двадесет и седем от таблицата в посоченото приложение, или се използват за изгаряне в инсталации, които са изключени съгласно член 27а;</p> <p>б) освобождаването за потребление на горива, за които емисионният фактор е нула;</p> <p>в) освобождаването за потребление на опасни или твърди битови отпадъци, използвани като гориво.</p> <p>Сградният сектор и секторът на автомобилния транспорт съответстват на следните източници на емисии, определени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г., с необходимите изменения на тези определения, както следва:</p> <p>а) комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (код на категорията източници 1A1a ii) и топлофикационни централи (код на категорията източници 1A1a iii), доколкото те произвеждат топлинна енергия за категориите по букви в) и г) от настоящата алинея, пряко или чрез топлофикационни мрежи;</p>	Въглероден диоксид
<p>б) автомобилен транспорт (код на категорията източници 1A3b), с изключение на използването на селскостопански машини по пътища с настилка;</p> <p>в) търговска/институционална (код на категорията източници 1A4a);</p> <p>г) жилищна (код на категорията източници 1A4b).</p>	

Дейност	Парникови газове
<p>Допълнителните сектори съответстват на следните източници на емисии, определени в Насоките на МКИК относно националните инвентаризации на парниковите газове от 2006 г.:</p> <p>а) енергийни промишлени сектори (код на категорията източници 1A1), с изключение на категориите, определени във втора алинея, буква а) от настоящото приложение;</p> <p>б) производствени промишлени сектори и строителство (код на категорията източници 1A2).</p>	

ПРИЛОЖЕНИЕ IIIa

КОРИГИРАНЕ НА КОЕФИЦИЕНТА НА ЛИНЕЙНО НАМАЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 30в, ПАРАГРАФ 2

1. Ако средното количество емисии, докладвани съгласно глава IVa за периода 2024—2026 г., е с повече от 2 % по-голямо в сравнение със стойността на количеството за 2025 г., определено в съответствие с член 30в, параграф 1, и ако тези разлики не се дължат на разлика от по-малко от 5 % между емисиите, докладвани съгласно глава IVa, от една страна, и от друга — данните от инвентаризацията на емисиите на парникови газове в Съюза за 2025 г. от категориите източници по РКООНИК за секторите, попадащи в обхвата на глава IVa, коефициентът на линейно намаление се изчислява чрез коригиране на коефициента на линейно намаление, посочен в член 30в, параграф 1.

2. Коригираният в съответствие с точка 1 коефициент на линейно намаление се определя, както следва:

$$LRF_{adj} = 100 \% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ където:}$$

LRF_{adj} е коригираният коефициент на линейно намаление;

$MRV_{[2024-2026]}$ е средната стойност на проверените емисии съгласно глава IVa за периода 2024—2026 г.;

$ESR_{[2024]}$ е стойността на емисиите за 2024 г., определена в съответствие с член 30в, параграф 1, за секторите, попадащи в обхвата на глава IVa;

$LRF_{[2024]}$ е коефициентът на линейно намаление, посочен в член 30в, параграф 1.“

- 4) Приложение IV към Директива 2003/87/ЕО се изменя, както следва:

- а) В част А раздел „Изчисления“ се изменя, както следва:

- i) в трета алинея последното изречение „Емисионният фактор за биомаса е нула.“ се заменя със следното:

„Емисионният фактор за биомаса, която отговаря на критериите за устойчивост и критериите за намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции за прилагане съгласно настоящата директива, определени в актовете за изпълнение, посочени в член 14 от настоящата директива, е нула.“

- ii) пета алинея се заменя със следното:

„Използват се факторите на окисляване по подразбиране, разработени съгласно Директива 2010/75/ЕС, освен ако операторът не е в състояние да докаже, че факторите, специфични за дейността, са по-точни.“

- б) в част Б раздел „Мониторинг на емисиите на въглероден диоксид“, четвърта алинея, последното изречение „Емисионният фактор за биомаса е нула.“ се заменя със следното:

„Емисионният фактор за биомаса, която отговаря на критериите за устойчивост и критериите за намаляване на емисиите на парникови газове при използването на биомаса, установени с Директива (ЕС) 2018/2001, с всички необходими корекции за прилагане съгласно настоящата директива, определени в актовете за изпълнение, посочени в член 14 от настоящата директива, е нула.“

в) добавя се следната част В:

„ЧАСТ В

Мониторинг и докладване на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III

Мониторинг на емисиите

Мониторингът на емисиите се извършва чрез изчисляване.

Изчисляване

Емисиите се изчисляват по следната формула:

Количество освободено за потребление гориво × емисионен фактор

Освободеното за потребление гориво включва количеството гориво, освободено за потребление от регулирания субект.

Използват се емисионните фактори по подразбиране на МКИК от Насоките за инвентаризация на МКИК от 2006 г. или от последващи осъвременени варианти на тези насоки, освен когато има по-точни емисионни фактори за конкретното гориво, установени от независими акредитирани лаборатории въз основа на признати аналитични методи.

За всеки регулиран субект и за всяко гориво се прави отделно изчисление.

Докладване на емисиите

Всеки регулиран субект включва следната информация в своя доклад:

А. Данни за идентифициране на регулирания субект, включително:

- наименованието на регулирания субект;
- неговият адрес, включително пощенски код и държава;
- видът на горивата, които освобождава за потребление, и дейностите, чрез които освобождава горивата за потребление, включително използваната технология;
- адрес, телефон, факс и адрес на електронна поща на лицето за контакт; и
- името на собственика на регулирания субект и на всяко дружество майка.

Б. За всеки вид гориво, освободено за потребление и използвано за изгаряне в секторите, посочени в приложение III, за който са изчислени емисиите:

- количеството гориво, освободено за потребление;
- емисионните фактори;
- общото количество емисии;
- крайната употреба на освободеното за потребление гориво; и
- неопределеността.

Държавите членки предприемат мерки за съгласуване на изискванията за докладване с всички съществуващи изисквания за докладване, за да се сведе до минимум тежестта на докладването за предприятията.“

5) В приложение V към Директива 2003/87/ЕО се добавя следната част:

„ЧАСТ В

Проверка на емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III

Общи принципи

1. Емисиите, съответстващи на дейността, посочена в приложение III, подлежат на проверка.
2. Процесът на проверка включва разглеждане на доклада по член 14, параграф 3 и на мониторинга през предходната година. При него се обръща внимание на надеждността, достоверността и точността на системите за мониторинг и на докладваните данни и информация, свързани с емисиите, и по-специално:
 - а) докладваните горива, освободени за потребление, и свързаните с тях изчисления;

- б) избора и прилагането на емисионни фактори;
 - в) изчисленията, извършени за определяне на общото количество емисии.
3. Докладваните емисии могат да бъдат утвърдени само при наличието на надеждни и достоверни данни и информация, които позволяват определянето на емисиите с висока степен на сигурност. За висока степен на сигурност се изисква регулираният субект да докаже, че:
- а) в докладваните данни липсват несъответствия;
 - б) събирането на данните е извършено в съответствие с приложимите научни стандарти; и
 - в) съответните записи на регулирания субект са пълни и последователни.
4. На проверяващия орган се предоставя достъп до всички обекти и до цялата информация във връзка с предмета на проверка.
5. Проверяващият орган взема предвид дали регулираният субект е регистриран по Схемата на Съюза за управление по околна среда и одит (EMAS).

Методика

Стратегически анализ

6. Проверката се извършва въз основа на стратегически анализ на всички количества горива, освободени за потребление от регулирания субект. За тази цел проверяващият орган трябва да има цялостна представа за всички дейности, чрез които регулираният субект освобождава горивата за потребление, както и за тяхното значение за емисиите.

Анализ на процесите

7. Проверката на предоставените данни и информация се извършва, когато е целесъобразно, в обекта на регулирания субект. Проверяващият орган извършва внезапни проверки за установяване на надеждността на докладваните данни и информация.

Анализ на риска

8. Проверяващият орган подлага всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, на оценка по отношение на надеждността на данните за общото количество емисии на регулирания субект.
9. Въз основа на този анализ проверяващият орган изрично определя всички елементи с висока степен на риск от грешка и други аспекти от процедурата за мониторинг и докладване, които има вероятност да доведат до грешки при определянето на общото количество емисии. Това включва по-специално изчисленията, необходими за определяне на нивото на емисиите от отделните източници. Особено внимание се обръща на елементите с висока степен на риск от грешка и на гореспоменатите аспекти от процедурата за мониторинг.
10. Проверяващият орган отчита всички методи за ефективен контрол на риска, прилагани от регулирания субект с цел степента на неопределеност да бъде сведена до минимум.

Доклад

11. Проверяващият орган изготвя доклад за процеса на утвърждаване, в който дава становище дали докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен. В този доклад се посочват всички проблеми, свързани с извършената работа. Становище, че докладът по член 14, параграф 3 е удовлетворителен, може да бъде дадено само ако по мнение на проверяващия орган липсва съществено разминаване между реалното и докладваното общо количество на емисиите.

Минимални изисквания за компетентност на проверяващия орган

12. Проверяващият орган е независим от регулирания субект; той осъществява дейността си добросъвестно, обективно и професионално и разбира:
- а) разпоредбите на настоящата директива, както и съответните стандарти и насоки, приети от Комисията съгласно член 14, параграф 1;

-
- б) законодателните, регулаторните и административните изисквания от значение за проверяваните дейности; и
 - в) процеса на изготвяне на цялата информация, свързана с всички средства, чрез които горивата се освобождават за потребление от регулирания субект, по-специално във връзка със събирането, измерването, изчисляването и докладването на данни.“
-

ISSN 1977-0618 (електронно издание)

ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации
на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG